

Programmabegroting 2005

Provincie Flevoland

Vast te stellen in de vergadering van Provinciale Staten
Te Lelystad op donderdag 4 november 2004

Deel I	5
Inleiding programmabegroting	5
Inleiding programmabegroting	7
i.1 programmabegroting	7
i.2 Doelstellingen en gewenste effecten Omgevingsplan	8
i.3 Autorisatie programmabegroting	10
i.4 Opbouw programmabegroting	11
Deel II	15
Bestuur	19
1.1 Inhoud en reikwijdte	19
1.2 Bestuur	19
1.3 Openbare orde en Veiligheid	25
1.4 Programmamanagement Europa	27
1.5 Omgevingsplan	30
1.6 Wat mag het kosten	31
Infrastructuur en mobiliteit	33
2.1 Inhoud en reikwijdte	33
2.2 Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer	33
2.3 Wegen en vaarwegen	37
2.4 Wat mag het kosten	42
Water	45
3.1 Inhoud en reikwijdte	45
3.2 Algemeen waterbeleid	45
3.3 Bescherming tegen overstromingen	47
3.4 Grondwaterbeheer	47
3.5 Wat mag het kosten	48
Milieu	50
4.1 Inhoud en reikwijdte	50
4.2 Omgevingskwaliteit	50
4.3 Duurzame ontwikkeling	52
4.4 Strategische aandachtsgebieden	53
4.5 Wat mag het kosten	54
Natuur en landschap	56
5.1 Inhoud en reikwijdte	56
5.2 Ontwikkeling en uitvoering natuur en landschapsbeleid	56
5.3 Wat mag het kosten	59
Economische Ontwikkeling	62
6.1 Inhoud en reikwijdte	62
6.2 Werken en ondernemen	62
6.3 Toerisme en Recreatie	68
6.4 Landbouw en Visserij	71
6.5 Wat mag het kosten	74
Zorg, onderwijs en welzijn	77
7.1 Inhoud en reikwijdte	77
7.2 Zorg	77
7.3 Onderwijs	79
7.4 welzijn	81
7.5 Wat mag het kosten	83
Cultuur	85
8.1 Inhoud en reikwijdte	85
8.2 Cultureel erfgoed	85
8.3 Kunst	86
8.4 Omroep Flevoland	87
8.5 Bibliotheken	88
8.6 Wat mag het kosten	89
Wonen	91
9.1 Inhoud en reikwijdte	91
9.2 Woonbeleid	91
9.3 Wat mag het kosten	92
Ruimtelijke planning	95

10.1	Inhoud en reikwijdte	95
10.2	Ruimtelijk beleid	95
10.3	Wat mag het kosten	97
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		99
11.1	Inhoud en reikwijdte	99
11.2	Algemene dekkingsmiddelen	99
11.3	Onvoorzien	101
11.4	Wat mag het kosten	102
Deel III		103
Paragrafen		103
Lokale heffingen		105
A.1	Algemeen	105
A.2	Beleid ten aanzien van de Heffingen	106
A.3	Vertaling van de lokale heffingen in de begroting	107
Weerstandvermogen		110
B.1	Algemeen	110
B.2	Weerstandcapaciteit	110
B.3	Risico's	111
B.4	Beleid omtrent weerstandcapaciteit en risico's	111
Onderhoud kapitaalgoederen		114
C.1	Algemeen	114
C.2	Beleidskader ten aanzien van het onderhoud	115
C.3	Financiële consequenties van het onderhoud	116
C.4	Vertaling van de Financiële consequenties van het onderhoud in de begroting	117
Financiering		118
D.1	Algemeen	118
D.2	Algemene ontwikkelingen	118
D.3	Treasury beleid	118
D.4	Uitvoering treasurybeleid	119
Bedrijfsvoering		121
E.1	Algemeen	121
E.2	Beleid ten aanzien van de bedrijfsvoering	121
E.3	Baten en lasten van de bedrijfsvoering	127
Verbonden partijen		129
F.1	Algemeen	129
F.2	Beleid ten aanzien van verbonden partijen	129
F.3	Deelnemingen	129
F.4	Samenwerkingsverbanden	130
Deel IV		131
Financiële begroting		131
Overzicht baten en lasten		133
a.1	Algemeen	133
a.2	Overzicht baten en lasten 2005	133
a.3	Toelichting baten en lasten	134
Uiteenzetting financiële positie		139
b.1	Algemeen	139
b.2	Financiële gevolgen voor 2005 bestaand en nieuw beleid	139
b.3	Meerjarenraming 2006 - 2008	145
Bijlagen		147
Bijlage 1	Onderverdeling programma's in producten	149
Bijlage 2	Moties (aanvaard) algemene beschouwingen 2004	151
Bijlage 3	Reserves	153
Bijlage 4	Voorzieningen	155

Deel I

Inleiding programmabegroting

i

Inleiding programmabegroting

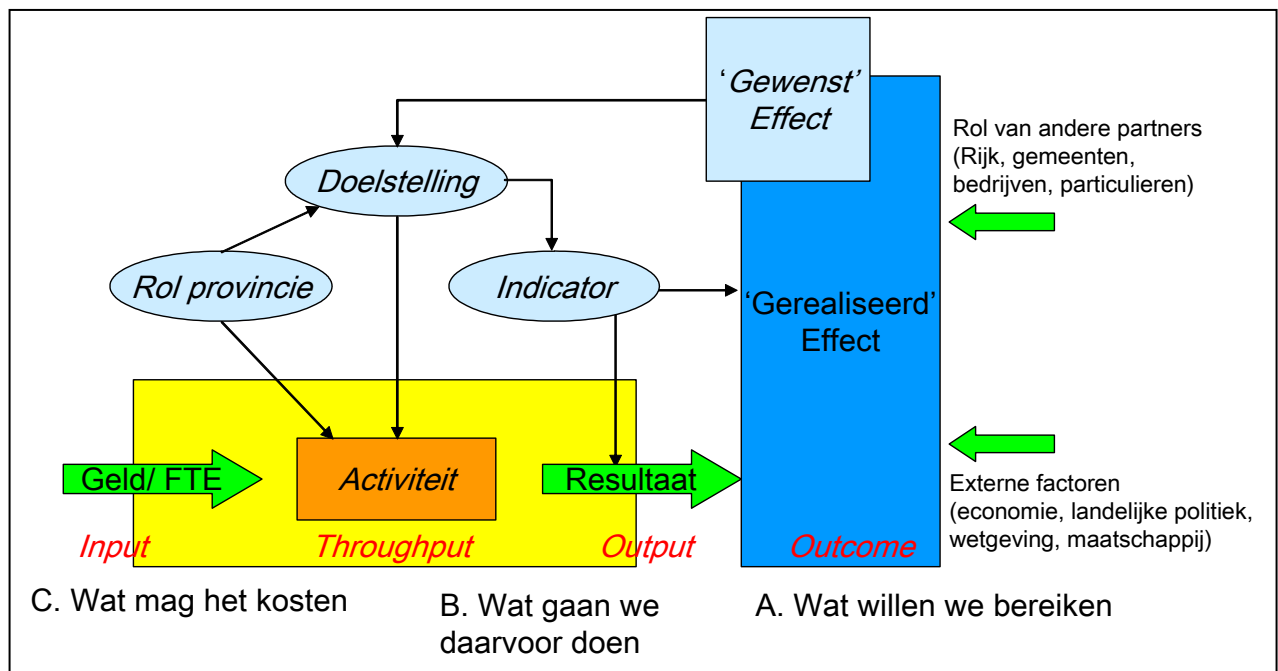
i.1 programmabegroting

i.1.1 Doelstelling programmabegroting

De Programmabegroting is het instrument waarmee Provinciale Staten (PS) afspraken maken met Gedeputeerde Staten (GS) over beleid, de uitvoering en implementatie van dat beleid in het komende jaar. De begroting wordt jaarlijks opgesteld voor het komende jaar (2005) en geeft een doorkijk naar de komende 3 jaar (2006 – 2008). Zij geeft naast de beleidsmatige planning (het programmaplan) de financiële afspraken op hoofdlijnen weer.

In het begrotingsproces (planning) wordt van te voren vastgesteld:

- Welke maatschappelijke gewenste effecten worden nagestreefd
- Wat de rol van de provincie is of kan zijn
- Welke meetbare doelstellingen de provincie opstelt
- Met behulp van welke indicatoren kan achteraf worden bepaald of een doelstelling en/ of een gewenst effect is gerealiseerd
- Hoe de doelstellingen worden gerealiseerd
- Welke middelen daarvoor nodig zijn
- wanneer deze worden ingezet

Samenhang onderdelen programmabegroting

i.1.2 Structuur programmabegroting

De kern van de programmabegroting bestaat uit 10 beleidsprogramma's, waarin de aspecten met betrekking tot het beleid van de provincie voor 2005 worden beschreven. Afgeleid van de hoofddoelstellingen van de provincie (zie collegeprogramma, VBA en omgevingsplan) worden per programma het gewenste effect, de rol van de provincie, de meetbare doelstellingen en de indicatoren om achteraf te kunnen meten uitgewerkt ('A Wat willen we bereiken').

De rol van de provincie wordt expliciet beschreven omdat de provincie een effect in veel gevallen slechts deels kan beïnvloeden, omdat er ook andere partners of externe factoren een rol spelen. De meetbare doelstelling is enerzijds afhankelijk van het gewenste effect en anderzijds van de rol die de provincie speelt. Indicatoren worden afgeleid van de doelstelling en meten het

resultaat en het gerealiseerde effect. Op basis van het gerealiseerde effect en/ of het resultaat kan worden besloten doelstellingen en/ of activiteiten en projecten bij te stellen.

Vervolgens wordt globaal beschreven welke activiteiten en projecten in 2005 zullen worden uitgevoerd ('B Wat gaan we daarvoor doen').

Ten slotte wordt per programma (onderdeel) inzichtelijk gemaakt wat de (totale) baten en lasten zijn voor 2005 en de jaren erna ('C Wat mag het kosten').

i.1.3 Plaats programmabegroting in de planning & control cyclus

Vooraf wordt bepaald 'wat' de provincie wil bereiken, 'wat' daarvoor wordt gedaan en 'wat' dat mag kosten. Dit wordt beschreven in de programmabegroting en verder gedetailleerd in de productenraming en de afdelingsplannen.

Tussentijds kunnen plannen worden bijgesteld door middel van begrotingswijzigingen. Dit gebeurt op basis van besluiten in de PS- of GS-vergaderingen over beleidsnota's, de algemene beschouwingen en/ of resultaten van 'tussentijdse metingen' (zoals management rapportages en de voor- en najaarsnota)

Achteraf wordt vastgesteld in hoeverre doelstellingen zijn gerealiseerd en wat dit heeft gekost. Het betreft hier het jaarwerkproces (control). Het jaarwerkproces bestaat uit een 'eindmeting' in de vorm van een jaarverslag en jaarrekening, die na afsluiting van de periode (het boekjaar) worden opgesteld. Belangrijk is de mate waarin doelstellingen zijn gerealiseerd; dit wordt vooral 'kwalitatief' - in woorden - weergegeven en waar mogelijk kwantitatief door middel van kengetallen. Daarnaast dient inzicht te worden geboden in de gebruikte middelen in het begrotingsjaar en de jaren erna; waarbij de nadruk ligt op de inzet van financiële middelen. De effectiviteit is de mate waarin doelstellingen zijn gerealiseerd, de efficiency is een indicator voor de kosten.

i.2 Doelstellingen en gewenste effecten Omgevingsplan

i.2.1 Missie en doelstellingen Flevoland

De provincie kan en wil groeien. De missie van de provincie is 'het creëren van goede bestaansvoorwaarden voor de inwoners van Flevoland', ook wel 'de kwaliteit van de samenleving' genoemd. Parallel aan de groei moeten bestaansvoorwaarden worden behouden en zonodig versterkt. De provincie werkt samen met inwoners, gemeenten, rijk, waterschappen, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en instellingen.

Centrale doelstelling is 'voortgaande groei, zodanig dat inwonertal, verbindingen, voorzieningenniveau, werkgelegenheid en inkomensvorming op elkaar zijn afgestemd'. Behoud van de kwaliteit van milieu, water, natuur en landschap is hierbij voorwaarde. Duurzame ontwikkeling moet de mogelijkheden van toekomstige generaties niet in gevaar brengen. Bescherming van inwoners tegen overstromingen is cruciaal.

Missie en doelstellingen staan in het 'Omgevingsplan'. De centrale doelstelling is vertaald naar uitgangspunten. Deze beleidsuitgangspunten zijn in het Omgevingsplan uitgewerkt in drie invalshoeken:

1. maatschappij en omgeving
2. Water en milieu
3. ruimtelijke structuur

De programma's uit de programmabegroting zijn in het Omgevingsplan geclusterd naar de drie invalshoeken, om de onderlinge samenhang te verduidelijken. Aan een programma zijn één of meer programmadoelstellingen gerelateerd. Ieder programma bestaat uit één of meer producten. Een product is een verzameling activiteiten, gericht op ontwikkelen, realiseren en/ of ondersteunen van beleid. Bestuur (programma 1) stelt kaders en controleert de realisatie van het beleid. De organisatie draagt zorg voor de realisatie van de doelstellingen.

i.2.2 Maatschappij en omgeving

Hoofddoel is 'een sociale infrastructuur die uitnodigt tot maatschappelijke deelname en een toereikend voorzieningenpakket'. Onderwijs, arbeid, inkomen en voorzieningen op het terrein van zorg, cultuur en vrije tijd, dienen voor een ieder beschikbaar en bereikbaar te zijn. In de woon-, werk- en leefomgeving gaat het om veiligheid, gezondheid en ontplooiingsmogelijkheden.

Programma's	Gewenste effecten
6. Economische ontwikkeling	- Betaald werk voor iedereen - Toekomstgerichte (hoogwaardige en kennisintensieve) bedrijvigheid - Een duurzame en concurrerende landbouw - Voorwaarden voor instandhouding en stimulering van toeristisch-recreatieve ontwikkeling
7. Zorg, onderwijs en welzijn	- Verbetering sociale kwaliteit en toename maatschappelijke participatie - Bevordering sociale ontwikkeling en een voorzieningenpatroon dat naar omvang, samenstelling en ruimtelijke spreiding aansluit bij de behoeften
8. Cultuur	- Toegankelijkheid en uitbreiding van het aanbod aan kunst - Bescherming van de cultuurhistorische karakteristiek en van aardkundige en archeologische waarden
9. Wonen	- Een op de behoefte afgestemde gedifferentieerd woningbestand

i.2.3 Water en milieu

De provincie streeft naar 'kwaliteit van milieu en water'. De druk op milieu en water wordt veroorzaakt door de productie van afval, de uitstoot van schadelijke gassen en het gebruik van energie, drinkwater en grondstoffen. De druk op milieu en water per hoofd van de bevolking en gemeten naar economische activiteit, moet dalen.

Programma's	Gewenste effecten
3. Water	- Bescherming van inwoners tegen overstromingen - Gezonde, veerkrachtige watersystemen met garantie van verantwoord watergebruik, en berging voor in tijden van droogte
4. Milieu	- Instandhouding en verbetering kwaliteit milieu door minimalisering van de belasting van water, bodem en lucht - Verbetering omgevingskwaliteit door in de strategische aandachtsgebieden economische ontwikkeling en zorg voor milieu optimaal op elkaar af te stemmen

i.2.4 Ruimtelijke structuur

'Optimale invlechting van Flevoland in de bredere omgeving' is hoofddoelstelling. Verstedelijking loopt langs de hoofdinfrastructuur en landelijk gebied moet worden behouden en benut voor landbouw, bos, natuur en recreatie.

Programma's	Gewenste effecten
2. Infrastructuur en mobiliteit	- Adequate infrastructuur voor verkeer en vervoer - Vermijdbare groei van de automobiliteit tegengaan, door bevorderen openbaar vervoer en het gebruik fiets - Beperking verkeersonveiligheid
5. Natuur en landschap	- Behoud en versterking specifiek karakter landschap - Bescherming van flora en fauna - Voltooiing ecologische hoofdstructuur waarin natuurlijke processen zoveel mogelijk ongestoord verlopen
10. Ruimtelijke planning	- Gedifferentieerde en evenwichtige verdeling van steden en dorpen

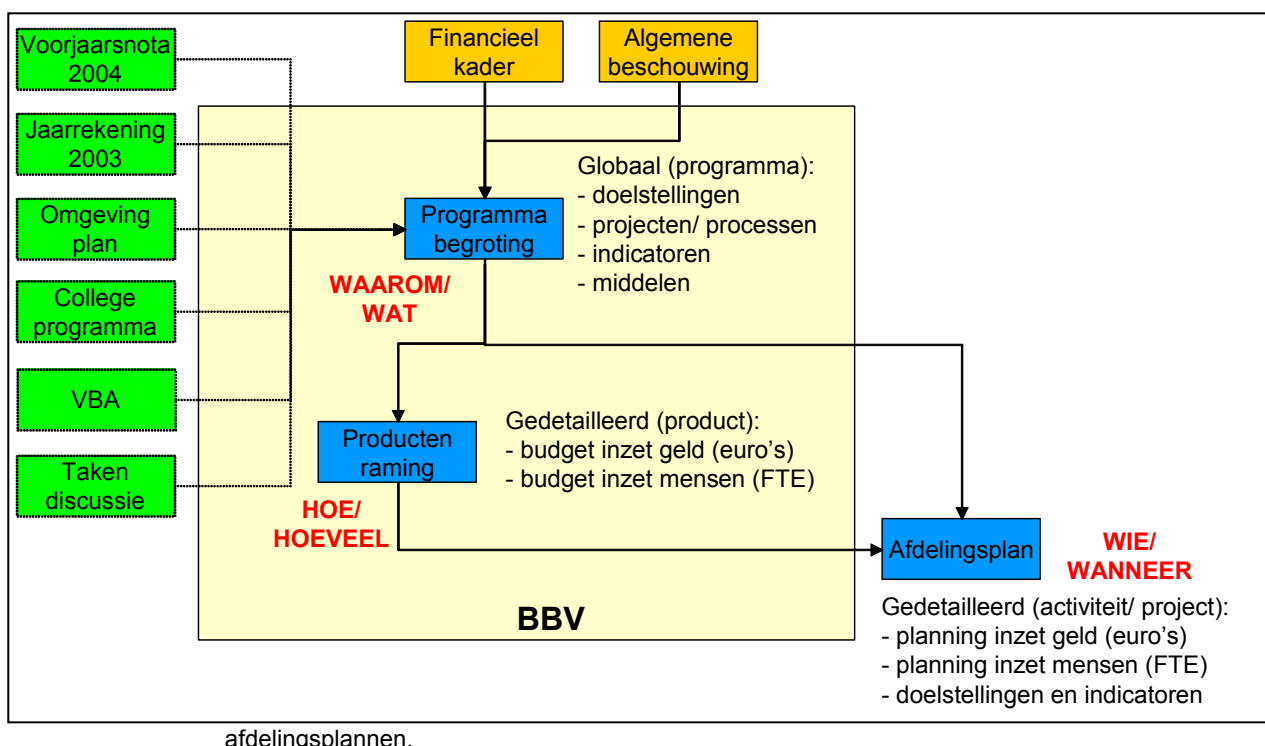
i.3 Autorisatie programmabegroting

Provinciale Staten hebben een kaderstellende en controlerende taak. In de Provinciewet wordt aangegeven, dat Provinciale Staten de begroting vaststellen. Gedeputeerde Staten hebben de bestuursbevoegdheden en leggen verantwoording af over de uitvoering van het beleid. De bestuurlijke planning & control bestaat dien ten gevolge uit: kaderstellen, besturen, verantwoording afleggen en controleren. In het kader van 'planning & control' wordt een tweetal instrumenten gebruikt:

1. De begroting ten behoeve van:
 - De autorisatiefunctie en allocatiefunctie (kaderstellen door Provinciale Staten) met behulp van de programmabegroting
 - De beheertechnische functie (besturen door Gedeputeerde Staten en uitvoeren door de provinciale organisatie) met behulp van de productenraming
2. De jaarrekening (en tussentijdse managementrapportages) ten behoeve van:
 - De controlerende functie (controleren door Provinciale Staten) en het geven van een goed inzicht in de financiële positie (aan belanghebbende externe instanties zoals het Rijk) met behulp van het jaarverslag (inclusief jaarrekening op hoofdlijnen)
 - Het afleggen van verantwoording (verantwoording afleggen door Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten) met behulp van het bijlagenboek bij het jaarverslag (gedetailleerde jaarrekening)

De programmabegroting (inclusief programmaplannen, paragrafen en financiële begroting) wordt geautoriseerd door Provinciale Staten. Het financiële autorisatieniveau van de begroting door Provinciale Staten heeft betrekking op de bedragen (baten, lasten en saldi) voor de programma-onderdelen, die in de paragraaf 'Wat mag het kosten' van de programma's 1 tot en met 10 staan vermeld. Bovendien autoriseren Provinciale Staten de volumes van de raamkredieten voor investeringen en het niet-jaarlijks onderhoud voorzover deze voor die programma's aan de orde zijn. De jaarlijkse kapitaallasten – als gevolg van investeringen – zijn geïntegreerd in de programma's.

De programma-onderdelen zijn gedetailleerd in producten, die zijn uitgewerkt in de productenraming. Het is de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten om binnen de totale lasten respectievelijk de totale baten van een programma-onderdeel tot verschuivingen over te gaan. Dit zijn wijzigingen binnen een product of tussen producten die onder hetzelfde programma onderdeel vallen. Bij politiek relevant geachte wijzigingen (wordt door de portefeuillehouder beoordeeld), worden de leden van de betreffende commissie in de eerstvolgende vergadering mondeling geïnformeerd. De afdelingen werken de activiteiten en projecten verder uit in de

afdelingsplannen.

Samenhang onderdelen begrotingsproces

i.4 Opbouw programmabegroting

De programmabegroting bestaat uit drie onderdelen:

1. Programmaplannen
2. Paragrafen
3. Financiële begroting

Op advies van de klankbordgroep programmabegroting zijn er een aantal inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd. Ten opzichte van de programmabegroting 2004 zijn de programma's 'Werken en ondernemen', 'Toerisme en recreatie' en 'Landbouw en visserij' – als programma- onderdeel - samengevoegd tot het programma 'Economische ontwikkeling. Bovendien zijn de programma's 'Omgevingsplan' en 'Programma management Europa' opgenomen als programma-onderdeel in het programma 'Bestuur'.

De opmaak van de programmabegroting is op bepaalde plaatsen gewijzigd (op advies van de klankbordgroep programmabegroting). Er is per programma-onderdeel of –aspect steeds een duidelijk onderscheid aangebracht tussen de gewenste effecten, de rol van de provincie, de doelstellingen en de indicatoren.

i.4.1 Programmaplannen

De programmaplannen bevatten de programma's, de onderdelen en eventueel programma aspecten. Per programma (onderdeel) worden de 3 W-vragen (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten) uitgewerkt. Een programma is een geheel van activiteiten om de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken.

i.4.2 Paragrafen

De paragrafen bestaan uit onderwerpen die van belang zijn om inzicht te krijgen in de financiële positie van de provincie. De onderwerpen kunnen op onderdelen betrekking hebben in verschillende programmaplannen. De paragrafen bevatten beleidsuitgangspunten en vallen daarom onder de beleidsbegroting.

i.4.3 Financiële begroting

De financiële begroting bestaat uit het overzicht van baten en lasten (inclusief toelichting) en de uiteenzetting van de financiële positie (inclusief toelichting). Naast de autorisatiefunctie wordt met de financiële begroting ook de basis gelegd voor de verantwoording, inclusief controle van rechtmatigheid en getrouw beeld van de jaarrekening door de accountant. In de uiteenzetting van de financiële positie wordt naast de verplicht voorgeschreven thema's ook ingegaan op de uitgangspunten en uitkomsten van de begrotingsvoorbereiding. Dit onderdeel wordt afgesloten met het in beeld brengen van het meerjaren-perspectief 2006-2008.

Programma	Onderdeel (autorisatie PS)	Aspect	Portefeuillehouder
1 Bestuur	1 Bestuur	1 Provinciale Staten	Jager
		2 Gedeputeerde Staten	
		3 Kabinetszaken	
		4 Financieel toezicht gemeenten	Dijksma
		5 Rechtsbescherming burgers	Jager
		6 Communicatie	Jager
		7 Bestuurlijke organisatie en - samenwerking	Jager
		8 Vriendschapsrelatie Dmitrov-Flevoland	Jager
		9 Toezicht en reglementering waterschappen	Bouwmeester den Broeder
		10 Nutsbedrijven	Greiner
	2 Openbare orde en veiligheid	1 Openbare orde en veiligheid	Jager
		2 Provinciale toetsing plannen crisis en rampenbestrijding	
		3 Integrale veiligheid	
	3 Europese programma's	1 Europese programma's 2000-2006 2 Structuurfondsprogramma's 2007-2013	Dijksma
	4 Omgevingsplan		Greiner
2 Infrastructuur en mobiliteit	1 Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaarvervoer	1 Regulering mobiliteit 2 Verkeersveiligheid 3 Openbaar vervoer	De Raad
	2 Wegen en vaarwegen	1 Instandhouding landwegen 2 Instandhouding vaarwegen 3 Investerings landwegen 4 Investerings vaarwegen	
3 Water	1 Algemeen waterbeleid		Bouwmeester den Broeder
	2 Bescherming tegen overstromingen		
	3 Grondwaterbeheer		
4 Milieu	1 Omgevingskwaliteit		Bouwmeester den Broeder
	2 Duurzame ontwikkeling		De Raad
	3 Strategische aandachtsgebieden		
5 Natuur en landschap			De Raad
6 Economische ontwikkeling	1 Werken en Ondernemen	1 Voorwaardenscheppend beleid 2 Technologie, innovatie en clusters 3 Arbeidsmarkt en starters 4 Acquisitie, economische gebiedspromotie en handelsbevordering	Greiner
	2 Toerisme en recreatie	1 Voorwaardenscheppende maatregelen 2 Marketing en promotie	Greiner
	3 Landbouw en visserij	1 Verduurzaming 2 Structuurversterking en innovatie 3 Agrarisch natuurbeheer	De Raad
7 Zorg, onderwijs en welzijn	1 Zorg		Bos
	2 Onderwijs		
	3 Welzijn		
8 Cultuur	1 Cultureel erfgoed		Bouwmeester den Broeder
	2 Kunst		
	3 Omroep Flevoland		
	4 Bibliotheken		
9 Wonen			Bos
10 Ruimtelijke planning		1 Ruimtelijk beleid 2 Bevordering doorwerking beleid in gemeentelijke plannen	Greiner (muv IOP-Almere)

IOP-Almere: Bouwmeester den Broeder

Programma	Onderdeel	Aspect	Portefeuillehouder
11 Algemene dekking en onvoorzien	1 Algemene dekking	1 Rente 2 Algemene dekkingsmiddelen 3 Dividend	Dijksma
	2 Onvoorzien		
	3 Reserves		

Paragraaf	Onderdeel	Portefeuillehouder
A Lokale heffingen	1 Opcenten Motorrijtuigenbelasting	Dijksma
	2 Leges	
	3 Grondwaterheffingen	Bouwmeester den Broeder
	4 Nazorgheffing	
B Weerstandvermogen		Dijksma
C Onderhoud kapitaal goederen	1 Wegen, vaarwegen en steunpunten	De Raad
	2 Provinciehuis	Bos
D Financiering		Dijksma
E Bedrijfsvoering	1 Dienstverlening burgers	Jager
	2 Externe communicatie	
	3 Integriteit	Bos
	4 Huisvesting	
	5 Automatisering en Informatisering	Dijksma
	6 Arbo en ziekteverzuim	
	7 Formatie	
	8 Arbeidsvoorwaarden	
	9 Ontwikkeling en opleiding ambtenaren	Jager
	10 Planning & Control	
	11 Juridische control	
F Verbonden partijen		Jager

Deel II

Programmaplan

Collegeprogramma 'Bestuur'

Flevoland ontwikkelt zich in hoog tempo. Nieuwe mogelijkheden en uitdagingen doen zich voor. Met de groei van de steden Almere, Lelystad en Emmeloord heeft de (groot)stedelijke problematiek zijn intrede gedaan in Flevoland. Ook de invloed van de steden op en de wisselwerking met het omringende landelijke gebied laat zich steeds meer voelen. Het college zal de komende jaren meer aandacht besteden aan de stedelijke ontwikkeling en de gevolgen daarvan voor het te voeren beleid voor geheel Flevoland. Onze bevolking is relatief jong, daarom zal bij het verder ontwikkelen van beleid vooral meer aandacht aan het jeugdbeleid worden besteed, zowel in preventieve als in curatieve zin. Veel van de oplossingen en mogelijkheden voor het toekomstige beleid kunnen slechts in samenwerking met anderen buiten en binnen Flevoland worden bereikt. Dat hangt ook samen met de positie die Flevoland in nationaal verband inneemt als schakelregio tussen de Randstad en Noord- en Oost-Nederland. Een meerzijdige externe oriëntatie van Flevoland is daarom cruciaal.

In verband met deze schakelfunctie zal de provincie in alle windrichtingen met andere overheden en instellingen samenwerken, waarbij het accent ligt op de ontwikkelings-assen: Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad en verder richting Dronten-Kampen-Zwolle en richting Emmeloord-Heerenveen.

Het college wil echter ook in tal van andere netwerkverbanden nadrukkelijk aanwezig zijn, zoals Europa, Den Haag, IPO en Regio Randstad. In Randstad- en Noordvleugelverband zet het college zich in voor een volledige en volwaardige deelname van Almere aan deze verbanden. Het college zal daarnaast regelmatig met de gemeentebesturen in Flevoland op een meer strategisch niveau van gedachten wisselen. Al deze verschillende netwerkverbanden zullen bestuurlijk en ambtelijk voluit benut moeten worden om Flevoland de plaats te geven die het toekomt: 'Een provincie die er wezen mag!'

Deltametropool

De 4 Randstadprovincies zijn medeverantwoordelijk voor de ontwikkeling van de Deltametropool. Daarbij werken ze nauw samen met elkaar, met de grote steden en met de (groot)-stedelijke regio's. De samenwerking betreft vooral de verstedelijking, de bereikbaarheid, de economische strategie en de uitstraling van de 'mainports', de wateropgave, de transformatie en herstructurering van de groene ruimte en van het stedelijke gebied en de koers in de multiculturele samenleving. Deze samenwerking moet uitmonden in een pakket afspraken en een investeringsprogramma waarin alle partners (rijk, provincies, regio's, gemeenten) hun verantwoordelijkheden nemen om de Deltametropool te ontwikkelen.

Europa

Het college erkent de meerwaarde voor Flevoland van het Europees regionaal beleid. Het huidige EPD vormt daarvoor een overtuigend bewijs. Wij achten het noodzakelijk onze activiteiten te richten op voortzetting van onderdelen van dit regionale beleid, i.c. voor de periode 2007-2013. Daarnaast zal een voortzetting van de communautaire initiatieven ook dienen neer te slaan binnen onze provinciegrenzen. Indien er vanuit de EU geen mogelijkheden meer geboden zouden worden om een eigen regionaal beleid te voeren, dan zal gezamenlijk met andere provincies een beroep moeten worden gedaan op het rijk om ruimhartiger middelen voor het regionale beleid aan de provincies ter beschikking te stellen.

Dmitrov

Het college wil de samenwerking met Dmitrov continueren. Het samenwerkingsmemorandum zal voor 5 jaar worden verlengd. Het aflopen van het huidige memorandum is aanleiding om de vriendschapsrelatie nog eens inhoudelijk tegen het licht te houden. Het accent is de afgelopen periode verschoven van eigen contacten naar het met elkaar in contact brengen van maatschappelijke partijen. Het college wil bezien in hoeverre deze samenwerking kan worden gestimuleerd en eventueel verbreed naar andere sectoren. Deze samenwerking sluit overigens het aangaan van nieuwe samenwerkingsrelaties niet uit. Wij geven daarbij de voorkeur aan de toetredende Oost-Europese lidstaten. Met name 'Interreg-projecten' zouden daarvoor in aanmerking kunnen komen. Nieuwe samenwerkingsrelaties zullen niet ten koste van het Dmitrov-project mogen gaan.

Toezicht waterschap

Mede in het licht van de daarbij behorende watersysteembenadering handhaaft de provincie het Waterschap Zuiderzeeland als een functionele democratie met de primaire taken waterkering, waterkwaliteit en waterbeheer. Het college vindt dat de trits belang, betaling en zeggenschap uitgangspunt blijft. Voor toekomstige waterschapsverkiezingen geeft het college voorkeur aan een lijstenstelsel.

Openbare Orde en Veiligheid

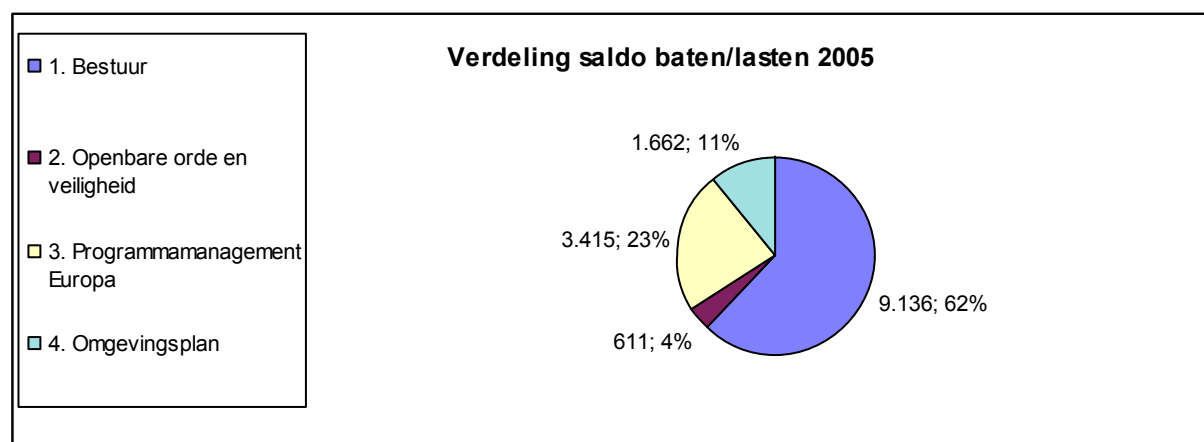
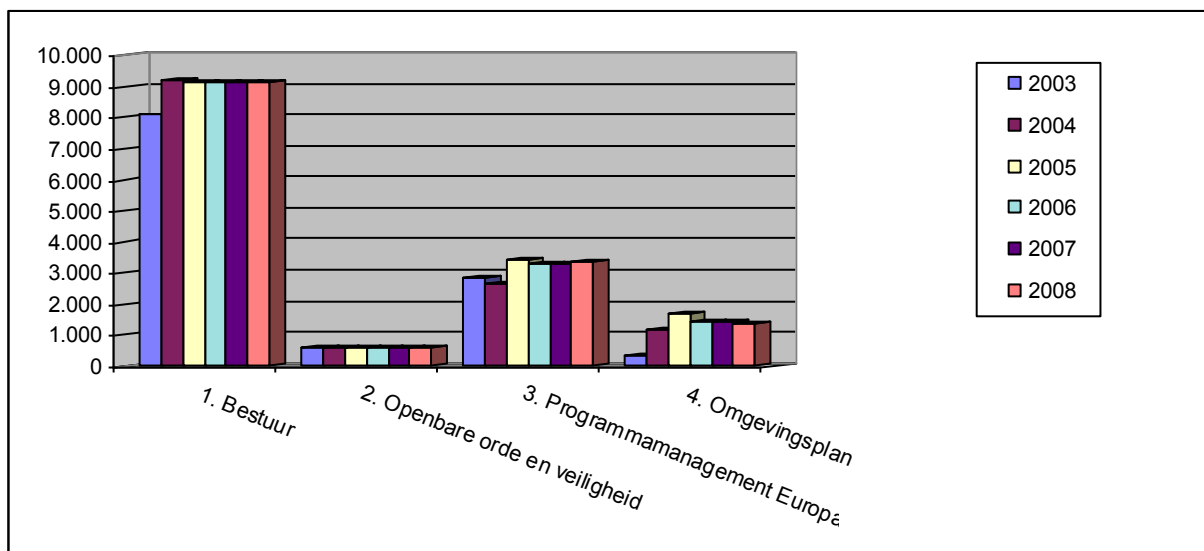
In deze nieuwe bestuursperiode wordt meer aandacht gegeven aan het programma integrale veiligheid. Het provinciebestuur betreft bij de ontwikkeling van het eigen provinciale beleid het aspect (externe) veiligheid. Het college wil de mogelijkheden onderzoeken voor nieuwe projecten met onze externe (veiligheids-)partners, zoals gemeenten, parate diensten, waterschap, Rijkswaterstaat en bedrijfsleven, in de totale veiligheidsketen (preventie tot en met nazorg). Als concrete thema's wordt daarbij gedacht aan:

- Inbraak- en criminaliteitsbestrijding in de woonomgeving en op bedrijventerreinen (als onderdeel van parkmanagement)
- Het introduceren van een risicokaart voor burgers en professionele gebruikers
- Projecten ter bestrijding van de jeugdcriminaliteit

Het college professionaliseert de eigen organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. Concreet wordt hierbij gedacht aan het opleiden en oefenen van bestuurders en personeel van de provinciale rampenstaf, de toepassing van ICT ten behoeve van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en de positie van de provinciale rampenzender. Het college stimuleert en participeert actief in de ontwikkeling van de regionale hulpverleningsdienst Flevoland tot een volwaardige veiligheidsregio. Het college ziet toe op de totstandkoming en de daadwerkelijke implementatie van de gemeentelijke rampen- en rampbestrijdingsplannen en toetst deze.

Omgevingsplan

Het Omgevingsplan biedt het kader voor het provinciaal beleid op de terreinen van ruimtelijke ordening, milieu en water. Tevens zullen economische en sociale aspecten worden geïntegreerd. Bezien wordt hoe de ruimtelijke planning een flexibel karakter kan krijgen. Het Omgevingsplan komt via een interactief proces in nauw overleg met de Flevolandse samenleving tot stand.

1

Bestuur

1.1 Inhoud en reikwijdte

Het programma 'Bestuur' bestaat uit de volgende programma onderdelen:

1. Bestuur
2. Openbare orde en Veiligheid
3. Programmamanagement Europa
4. Omgevingsplan

1.2 Bestuur

Het programmaonderdeel 'Bestuur' bestaat uit de volgende programma-aspecten:

1. Provinciale Staten
2. Gedeputeerde Staten
3. Kabinetszaken
4. Financieel toezicht gemeenten
5. Rechtsbescherming burgers
6. Communicatie
7. Bestuurlijke organisatie en –samenwerking
8. Vriendschapsrelatie Dmitrov-Flevoland
9. Toezicht en reglementering waterschappen
10. Nutsbedrijven

1.2.1 Provinciale Staten

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het gewenste effect van dualisme (extern functioneren) is een transparantere politieke besluitvorming, een betere herkenbaarheid van de provinciale politiek en uiteindelijk een hogere opkomst bij de verkiezingen. In het besluitvormingsproces dient de burger meer te worden betrokken.

Daarnaast dienen, in het kader van duaal bestuur, Provinciale Staten (PS) als volksvertegenwoordiging effectief en efficiënt, optimaal en zichtbaar te functioneren (intern functioneren). Dit geldt voor zowel het individuele statenlid als het bestuursorgaan in zijn geheel.

Rol provincie

De provincie (de griffie) ondersteunt de Provinciale Staten en de fracties in hun werkzaamheden en bieden de randvoorwaarden voor het dualisme.

Meetbare doelstellingen

- Een hogere opkomst bij Commissievergaderingen en Statenvergaderingen
- Een grotere bekendheid van de provinciale politiek onder de inwoners van Flevoland
- Het tijdig en compleet aanleveren van de stukken

Prestaties	2005	2006	2007	2008
Gebruik van interactieve instrumenten	U	U	U	
Invulling van website, infopagina's, persberichten	U	U	U	
Werkbezoeken	U	U	U	
Aantal commissievergaderingen op locatie	U	U	U	
Verhogen opkomst burger bij commissievergaderingen	O	U	U	
Vergroten herkenbaarheid provinciale politiek bij burger	O	U	U	
Hogere verkiezingsopkomst bereiken		O	G	

O = ontwikkeling; U = uitvoering; G = gereed en geïmplementeerd

Indicatoren

- Aantal burgers per vergadering, bekendheid burger met provincie

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Gebruik van interactieve instrumenten door PS en statencommissies
- Uitwerken communicatieplan PS, zoals de invulling van de website, invulling van de infopagina's in de huis-aan-huisbladen; persberichten
- Organiseren van werkbezoeken van PS en de Statencommissies
- Organiseren van commissievergaderingen op locatie (als de agenda zich daartoe leent)
- Organiseren van bijeenkomst(en) voor statenleden, zoals de statenconferentie
- Introduceren van de hamerlijst in het politieke besluitvormingsproces
- Mandatering richting Gedeputeerde Staten

1.2.2 Gedeputeerde Staten

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Effectief, efficiënt en transparant functioneren van het college van Gedeputeerde Staten (GS), zowel als voltallig college als individueel lid

Rol Provincie Flevoland

De provincie een beter profiel geven bij de inwoners van Flevoland, externe partners en relaties door als college van Gedeputeerde Staten vaker en themagericht naar buiten te treden.

Meetbare doelstellingen

- Elke week besluitvorming publiceren
- Belangwekkende onderwerpen publiceren in de vorm van een persbericht en/ of een media – optreden (in 2005 circa 200)

Indicatoren

Aantal publieksvriendelijke besluitenlijsten, aantal persberichten per jaar.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Invulling geven aan een Flevolands programma 'Andere Overheid'
- Het wekelijks intern en extern (via internet) publiceren van besluitvorming in de vorm van de publieksvriendelijke besluitenlijst
- Het houden van een wekelijks persuur
- Het uitbrengen van circa 200 persberichten

1.2.3 Kabinetszaken

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een goed functionerend openbaar bestuur van zowel de provincie als de gemeenten in Flevoland en een zichtbaar en effectief optreden van de Commissaris van de Koningin (CvdK). Goed openbaar bestuur is onder andere gerelateerd aan integer gedrag van zowel bestuurders als ambtenaren.

Rol provincie

De CvdK draagt als voorzitter van GS en PS bij aan het functioneren van het openbaar bestuur in de provincie. De CvdK ondersteunt bij het opstellen voordrachten voor (her)benoeming van burgemeesters. Bovendien draagt de CvdK zorg – als vertegenwoordiger – voor ontvangsten, bezoeken en andere aangelegenheden van leden van het Koninklijk huis.

Daarnaast is het de rol van de provincie (CvdK) om in tijden van crises de bestuurlijke coördinatie uit te voeren. Hiervoor worden een goed geoutilleerd Provinciaal Coördinatiecentrum en een crisisstaf in stand gehouden.

Meetbare doelstellingen

- Tijdige advisering over ingediende aanvragen voor Koninklijke onderscheidingen
- Jaarlijks afleggen van 2 werkbezoeken bij gemeenten door de CvdK
- Het houden van gesprekken met elke burgemeester over de uitoefening van het ambt

Indicatoren

- Aantal werkbezoeken aan iedere gemeente (eens per drie jaar), aantal gesprekken met burgemeesters, periodieke aandacht voor voorbereiding herbenoeming(sprocedure) burgemeesters

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het zorgdragen voor een correcte afhandeling van klachten en verzoeken tot bemiddeling
- Het zorgdragen voor ontvangsten, bezoeken en andere aangelegenheden van leden van het Koninklijk huis
- Adviseren over ingediende aanvragen voor Koninklijke onderscheidingen en voor het predikaat Koninklijk / Hofleverancier
- Ondersteuning aan het secretariaat Prins Bernard Cultuurfonds Flevoland
- Zorgdragen voor het secretariaat van het Han Lammersfonds
- Werkbezoeken van de CvdK afleggen aan de gemeenten Noordoostpolder en Almere

1.2.4 Financieel toezicht gemeenten

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het voorkomen dat een gemeente (of een gemeenschappelijke regeling) in de provincie door eigen beleid een onnodig beroep op de collectieve middelen van het Gemeentefonds moet doen op grond van artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet. Deze Wet, die de bekostiging regelt van door decentrale overheden uit te voeren taken, staat onder voorwaarden een beroep toe op extra (financiële) middelen. Een dergelijk beroep gaat echter ten koste van de collectiviteit van gemeenten.

Rol provincie

Het (wettelijk) uitoefenen van financieel toezicht op de gemeenten (en gemeenschappelijke regelingen) in de provincie. Op basis van het landelijke minimumbeleidskader toezicht wordt een toezichtrelatie onderhouden met de gemeenten en openbare lichamen. Getoetst wordt of voldaan wordt aan het wettelijke toezichtcriterium. Dit betreft met ingang van 2005 een duurzaam financieel evenwicht (dit was voorheen het 'sluiten' van de begroting).

Meetbare doelstellingen

- Tijdige beoordeling en advisering van begrotingen (als mede financieringsaangelegenheden in het kader van de Wet Fido) ten behoeve van preventief en repressief toezicht
- Instandhouding van communicatie (werkbezoeken) met gemeenten en openbare lichamen en het monitoren van de financiële positie
- Participatie (invloed uitoefenen) bij het opstellen van het landelijke toezichtkader

Indicatoren

- Aantal werkbezoeken, aantal begrotingen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Monitoring financiële positie
- Regulier ambtelijk overleg en zonodig bestuurlijk overleg
- Landelijk (IPO) onderhouden van de toezichtkaders

- Het monitoren van de treasury (Wet Fido)

1.2.5 **Rechtsbescherming burgers**

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het waarborgen van de bescherming van de rechten en belangen van burgers, bedrijven en instellingen voor zover het de provincie betreft, in overeenstemming met de vigerende wet- en regelgeving.

Rol provincie

In beleidsontwikkeling en daarop gebaseerde besluitvorming een zodanige kwaliteit nastreven, dat in situaties van bezwaar en beroep besluitvorming standhoudt. Inzetten van voldoende capaciteit om tot adequate afhandeling van procedures te komen.

Meetbare doelstellingen

- Het op tijd afhandelen van de ingediende bezwaarschriften, zodat termijnoverschrijding slechts in uitzonderlijke situaties voorkomt

Indicatoren

- Het aantal bezwaarschriften, doorlooptijd bezwaarschrift, aantal goed doorstane procedures (rechterlijke toetsing)

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Op adequate wijze behandelen van klachten, bezwaar- en beroepschriften, verzoeken om bemiddeling/interventie en verzoeken om een spoedvoorziening, met in achtneming van de wettelijke termijnen

1.2.6 **Communicatie**

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een profilering van de provinciale organisatie. Dit wordt onder andere gerealiseerd door de vraag en het aanbod in in- en externe communicatie zichtbaar te maken. Er dient daarbij meer gebruik te worden gemaakt van internet (-toepassingen).

Rol provincie

De rol van de provincie is het consulteren en informeren van provinciaal personeel, burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen over voorgenomen en vastgesteld beleid. Bovendien wordt gecommuniceerd over taken en verantwoordelijkheden van de Provincie Flevoland.

Indicatoren

- aandacht in de media (aantallen en omvang publicaties), bezoekersaantallen internet

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Effectiviteit bestaande middelen onderzoeken
- Omvormen van de knipselkrant van analoog naar digitaal
- Omvormen van de provinciale internetsite tot vraaggericht medium
- Realisatie van een Flevolandse audiovisuele presentatie/audiovisueel voorlichtingsmateriaal
- Prominent inzetten van leden college GS bij het verwoorden van het provinciaal beleid in de media
- Het bewerkstelligen van een structurele relatie tussen de lobbyinspanningen van de provincie en de te voeren mediastrategie
- Intensief doen netwerken (bestuurders, beleidsmedewerkers en communicatieadviseurs) bij landelijke dagbladen, opinieweekbladen en omroepen om Flevolandse items op de kaart te zetten

1.2.7 **Bestuurlijke organisatie en –samenwerking**

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een adequate samenwerking van Flevoland met diverse bestuurlijke partners. Aandacht voor de belangen van Flevoland, gericht op het realiseren van de doelstellingen van de provincie, zoals

geformuleerd in onder anderen het Collegeakkoord, het Omgevingsplan en de programmabegroting(en) / meerjarenramingen.

Een provincie die 'Europaproof' is, voldoende toegerust om in alle beleidssectoren adequaat te kunnen anticiperen op Europese besluitvorming en Europees beleid. De Europese regels worden daarbij doeltreffend uitgevoerd en gehandhaafd.

Rol provincie

Landelijk ambtelijk en bestuurlijk deelnemen aan samenwerkingsverbanden, zoals het Interprovinciaal Overleg (IPO), Regio Randstad en de Regionale Samenwerking Amsterdam. Overleg voeren door het college (plenair) met de gemeenten in Flevoland en de omliggende provincies. In Den Haag en Brussel de belangen van Flevoland behartigen. Flevoland vervult het voorzitterschap van de IPO-adviescommissie Europa en van de portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening in het samenwerkingsverband Regio Randstad. Bovendien is Flevoland lid van het Comité van de Regio's.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Bestuurlijk overleg in provincie, Randstad- en Noordvleugelverband met nadruk op de speerpunten van het beleid
- Het organiseren van workshops, cursussen en een adequate informatievoorziening aan de beleidsafdelingen omtrent 'Europa' (integraal onderdeel dagelijks werk) en de subsidiemogelijkheden
- Het in Brussel ondersteunen (Flevolandse vertegenwoordiger) van de gedeputeerde in het Comité van de Regio's
- Het coördineren (binnen het Huis van de Nederlandse Provincies) van de lobby voor het Europees regionaal-economische beleid voor de periode 2007-2013

1.2.8 Vriendschapsrelatie Dmitrov-Flevoland

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Vriendschappelijke, sociale- en economische relaties tussen lokale en regionale gemeenschappen over de staatsgrenzen heen die bijdragen aan een rechtvaardiger, duurzamer en veiliger wereldgemeenschap. Hierbij is het van grote betekenis dat gewone burgers, overheden, bedrijven en maatschappelijke instellingen elkaar leren kennen, kennismaken van kansen en problemen en desgevraagd elkaar bijstaan bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.

Flevoland en het district Dmitrov werken sinds 1989 samen. Zij richten zich vooral op kennis- en ervaringsuitwisseling met samenwerkingsprojecten op het gebied van economie, landbouw, toerisme, gezondheidszorg, welzijn en zorg, cultuur en onderwijs, communicatie en media, volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling. De relatie met Dmitrov wordt door zowel Russische als Nederlandse autoriteiten gezien als een 'voorbeeldige' vorm van internationale samenwerking. Deze goodwill kan worden gebruikt om handelscontacten tot stand te brengen en externe fondsen te werven voor samenwerkingsprojecten. Bovendien wisselen de Flevolandse bedrijven en maatschappelijke organisaties onderling kennis uit op verschillende gebieden.

Rol provincie

Flevoland wil het lokale bestuur en maatschappelijke organisaties in Dmitrov helpen en zo nodig materieel ondersteunen bij hun taakuitvoering en zo bijdragen aan het maatschappelijke transitieproces in Rusland. De samenwerkingsrelatie – gebaseerd op wederzijds respect en belang - is vraag gestuurd; beide partners streven een gelijkwaardige relatie na.

Meetbare doelstellingen

De vriendschapsrelatie kent geen vastomlijnd einddoel, waarin de beoogde eindsituatie wordt beschreven. Het memorandum vormt het meerjarige beleidskader, dat richtinggevend is voor activiteiten die jaarlijks uitgewerkt en geconcretiseerd worden. De doelstellingen voor 2005 zijn:

- Organisatie van 15 missies over en weer
- Facilitering en stimulering van samenwerkingsprojecten tussen non-profit instellingen

Indicatoren

- Aantal uitgevoerde missies, aantal met succes uitgevoerde samenwerkingsprojecten, mate van cofinanciering van medeoverheden en maatschappelijke organisaties, aantal succesvolle 'matches' tussen Flevolandse partner organisaties en bedrijven (joint-ventures)

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het opstellen de Dmitrov Terugblik 2005 en Vooruitblik 2006 en het monitoren van het voortgang Memorandum 2004-2007
- Het beoordelen van nieuwe initiatieven en het ondersteunen van Flevolandse partnerorganisaties
- Het organiseren en faciliteren van missies over en weer
- Het tot stand brengen van een samenwerking tussen Provinciale Staten en de Doema van Dmitrov
- Het stimuleren van kennisuitwisseling op het gebied van internationale samenwerking (in de Russian Association)

1.2.9 Toezicht en reglementering waterschappen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een zodanige waterschapsorganisatie in de provincie dat deze optimaal is toegesneden op het uitvoeren van integraal waterbeheer. Adequate regelgeving waarop de taakuitoefening van het waterschap is gebaseerd. Integrale belangenafweging en inbedding van het functionele bestuur in het algemene bestuur.

Rol provincie

De provincie is verantwoordelijk voor het vormgeven van de organisatie van het waterschap. Met het waterschapsreglement worden kaders gesteld voor de taakuitoefening van het waterschap. De provincie houdt toezicht op besluiten van het waterschap. Hiermee wordt de beleidsafstemming bewaakt. De provincie houdt repressief toezicht op de begroting en jaarrekening van het waterschap.

Meetbare doelstellingen

- Besluiten van het waterschap met betrekking tot onder meer peilbesluiten, besluiten tot aanleg van werken, de kostentoedelingsverordening, omslagklassenverordening, begroting en jaarrekening worden binnen de gestelde termijn getoetst aan het recht en het algemeen belang
- Een actueel waterschapreglement
- Implementatie kabinetsstandpunt Bekostiging waterbeheer

Indicatoren

Aantal getoetste besluiten van het waterschap, mate waarin het waterschapsreglement actueel is

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Voorbereiden van besluiten met betrekking tot onder meer peilbesluiten, besluiten tot aanleg van werken, de kostentoedelingsverordening, omslagklassenverordening, begroting en jaarrekening
- Afronden van de actualisatie van het waterschapsreglement op de onderdelen zorg voor de buitendijkse gebieden, preventief toezicht op regionale waterkeringen en samenstelling dagelijks bestuur
- De consequenties van het kabinetsstandpunt Bekostiging Waterbeheer worden in beeld gebracht en indien noodzakelijk doorvertaald naar provinciale instrumenten

1.2.10 Nutsbedrijven

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

De beschikbaarheid van betaalbare energie, water en afvalverwerking voor de inwoners van Flevoland. Rekening dient te worden gehouden met duurzaamheid, onder andere door besparing van energie en water, hergebruik van afvalstoffen en gebruik van duurzame energiebronnen zoals wind- en zonne-energie, warmte/ kracht koppeling en biomassa energie opwekking.

Rol provincie

De provincie heeft belangen in de volgende nutsbedrijven:

Sector:	Naam	Belang
Energie	Essent N.V.	< 1%
	NUON N.V.	< 1%
Afvalverwerking	NV Afvalzorg Holding	10%
	Afvalverwerkingsbedrijf het Friese Pad N.V.	51%

In Hydron (water) heeft de provincie geen belangen.

De rol van de provincie is een uitvloeisel van het aandeelhouderschap (shareholder). In de Algemene vergadering van aandeelhouders en/ of de raad van commissarissen (NV Afvalzorg Holding en Afvalverwerkingsbedrijf het Friese Pad N.V.) kan de provincie invloed uitoefenen op het beleid en de bedrijfsvoering van de nutsbedrijven. De mate van invloed is onder andere afhankelijk van het (aandelen) belang. Vanwege de liberalisering van de energiemarkt zal de rol van de provincie veranderen van 'shareholder' naar 'stakeholder' (belanghebbende). De provincie opereert – veelal in nauwe samenwerking met gemeenten – als gebiedsautoriteit en regionaal belangenbehartiger.

Van de afvalverwerkingsbedrijven is de provincie zowel vergunningverlener, handhaver als eigenaar van het bedrijf. Hierdoor kunnen tegengestelde belangen ontstaan, waarmee de provincie prudent moet omgaan.

Meetbare doelstellingen

- Beïnvloeding van het beleid en de bedrijfsvoering van de nutsbedrijven op het gebied van:
 - Gebruik duurzame energie en de besparing van grondstoffen (energie, drinkwater, hergebruik afval)
 - De maatschappelijke rol van de nutsbedrijven (incl. sponsorschap)
- Samenwerking met de nutsbedrijven bij provinciaal klimaatbeleid

Indicatoren

- Aantal besluiten in beleid of bedrijfsvoering waarop de provincie invloed heeft gehad

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Bijwonen Algemene vergadering van aandeelhouders
- De nutsbedrijven betrekken bij de uitvoering van het klimaatbeleid van de provincie

1.3 Openbare orde en Veiligheid

Het programma onderdeel 'Openbare orde en Veiligheid' bestaat uit de programma aspecten:

1. Openbare orde en veiligheid
2. Provinciale toetsing plannen crisis en rampenbestrijding
3. Integrale veiligheid

1.3.1 Openbare orde en veiligheid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

De ondersteuning van de risicocommunicatie van de gemeenten en het voorzien in de risico-informatie aan de professionele gebruikers (provincie, gemeenten, operationele diensten, rijkswaterstaat en waterschap) door een risicokaart. Daarnaast ondersteuning van de Commissaris van de Koningin in het kader van de rampenbestrijding.

Rol provincie

De provincie heeft een resultaatsverplichting bij het implementeren en onderhouden van de landelijke risicokaart in de provincie Flevoland (technische realisatie + beheer + stimuleren van de partners). Ook heeft zij een resultaatverplichting bij het vormgeven van de ondersteuning van de (rol van de) CdK in het kader van de rampenbestrijding / -beheersing. (realiseren, opleiden, oefenen en outillieren van de provinciale rampenstaf).

Meetbare doelstellingen

- Een risicokaart die in het 3^e kwartaal van 2005 op Internet beschikbaar is (conform het landelijk model risicokaart in de provincie Flevoland en het plan van aanpak)

- Een volledig uitgerust en beschikbaar provinciaal coördinatiecentrum (PCC) ten behoeve van het huisvesten van de provinciale rampenstaf en een Provinciaal Coördinatieplan (PCP)

Indicatoren

- Via Internet beschikbare risicokaart Flevoland, direct beschikbaar en functionerend PCC en een geactualiseerd PCP, een volgens het meerjarig oefen- en opleidingsbeleidsplan opgeleide rampenstaf

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Project 'Implementatie landelijke risicokaart in de provincie Flevoland' (realisatie, implementatie en oplevering van de risicokaart Flevoland in samenwerking met de gemeenten, de Hulpverleningsdienst Flevoland, de politie, het waterschap Zuiderzeeland en Rijkswaterstaat)
- Het meerjarige opleidings- en oefenbeleidsplan provinciale rampenstaf provincie Flevoland tot uitvoer brengen. Dit houdt in: personeel opleiden, trainen en oefenen
- Het actueel houden van het bereikbaarheids- en hulpverleningsregister alsmede het provinciale coördinatieplan
- Het voortdurend zorgdragen voor onmiddellijk te gebruiken faciliteiten binnen het Provinciaal Coördinatiecentrum in geval van calamiteiten

1.3.2 Provinciale toetsing plannen crisis en rampenbestrijding

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Verbetering van de planvorming ter voorbereiding op de rampenbestrijding in de regio. Gestreefd wordt naar een betere organisatie voor het bestrijden van zware rampen en ongevallen teneinde persoonlijk letsel en (maatschappelijke) schade zoveel mogelijk te voorkomen en beperken.

Rol provincie

Het toetsen van rampenplannen en rampbestrijdingsplannen voor specifieke risicosituaties en – objecten op basis van de Wet Kwaliteitsbevordering Rampenbestrijding (WKR).

Daarnaast moet er één regionaal (multidisciplinair) beheersplan komen. Dit beheersplan wordt opgesteld door de regionale brandweer in overleg met de politie en de geneeskundige hulpverleningsdienst in de regio. Het bevat alle onderdelen van de veiligheidsketen, zoals het beleid gericht op de voorbereiding op de rampenbestrijding (planning, opleiding en oefenen), de pro-actie en preventie. Periodiek wordt gerapporteerd aan de betrokken gemeenten en de Commissaris van de Koningin over de uitvoering van het beheersplan.

Dit plan dient uiterlijk 1 juli 2005 gereed te zijn en ter toetsing te worden aangeboden aan het college van GS.

Meetbare doelen

Monitoring op het feit dat:

- Alle gemeenten in 2005 over rampenplannen en rampbestrijdingsplannen beschikken, die tenminste aan de wettelijke eisen voldoen
- De Hulpverleningsdienst Flevoland beschikt over een regionaal beheersplan rampenbestrijding, dat aan de wettelijke eisen voldoet

Indicatoren

- Verplichte bestuursrapportage (ministerie van BzK) omtrent de voortgang van de voorbereiding op de rampenbestrijding, evaluaties van calamiteiten en oefeningen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het in het kader van de WKR verplichte toetsen vanaf 1 juli 2005 van het regionaal beheersplan rampenbestrijding, de gemeentelijke rampenplannen, de gemeentelijke rampbestrijdingsplannen en de monodisciplinaire organisatieplannen
- Het initiëren en bijwonen van diverse overlegvormen met potentiële (veiligheids-)partners om een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de veiligheidsregio Flevoland
- Het aanbieden door de CdK van een bestuurlijke rapportage over de voortgang in de voorbereiding op crisisbeheersing aan de minister van BZK

1.3.3 Integrale veiligheid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het verbeteren van het veiligheidsgevoel en het bevorderen van een gedragsverandering. Er wordt, samen met anderen, een bijdrage geleverd aan de zorg voor een veilige woon-, leef- en werkomgeving door een integrale benadering van veiligheidsvraagstukken.

Rol Provincie

De provincie wil hierin een praktische partner zijn die initieert, informeert, faciliteert en regisseert. Hiervoor wordt deskundigheid over veiligheid samengebracht. Door de gecoördineerde inbreng van de deskundigheid van de betrokkenen (publiek en privaat) wil de provincie samenwerken (in een geëntameerde externe Werkgroep Integrale Veiligheid) aan het veiliger maken van de provincie.

Meetbare doelen

- Initiatie en uitvoering van projecten waarop de SMART-criteria zijn toegepast (bijvoorbeeld het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing en de Veiligheidseffectrapportage)

Indicatoren

- Uitvoering van het provinciale veiligheidsprogramma (projecten), de mate van meetbaar geformuleerde effecten van diverse veiligheidsprojecten, aantal periodieke overlegvormen met Integrale Veiligheidscoördinatoren van de Flevolandse gemeenten, de provinciale veiligheidscoördinatoren en andere veiligheidsdeskundigen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het initiëren en bijwonen van diverse overlegvormen met potentiële (veiligheids-)partners om gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen voor projecten die een concrete bijdrage leveren aan integrale veiligheid in de provincie
- Het multidisciplinair uitvoeren van projecten

1.4 Programmamanagement Europa

Voor de periode 2000-2006 zijn door de Europese Commissie aan Flevoland Structuurfondsgelden beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de meerjarenprogramma's 'Enkelvoudig Programmerings Document Flevoland (EPD)', 'Leader+ Randstad' en 'Innovatieve Actie Programma'. Daarnaast maakt Flevoland gebruik van de - door de Lidstaat gecoördineerde Europese - programma's 'Interreg III' en 'Equal' door middel van het indienen en uitvoeren van projecten. De financiering van de investeringen en de bepaling van de inhoud van deze programma's is voor alle uitvoeringsjaren in afzonderlijke documenten vastgelegd en door de co-financiers, zoals Provinciale Staten en Europese Commissie, vastgesteld.

Het programma-onderdeel bestaat uit de programma-aspecten:

1. Europese programma's periode 2000-2006
2. Structuurfondsprogramma's periode 2007-2013

1.4.1 Europese programma's periode 2000-2006

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

1. EPD

Dit programma is gericht op het verkrijgen van een goede balans tussen sociaal-economische ontwikkeling, wonen en voorziening binnen de provincie Flevoland (een evenwichtige samenleving). Een gewenst effect is meer werkgelegenheid en minder uitgaande pendel. De projecten richten zich op de ontwikkeling van het stedelijke gebied, het landelijke gebied, de productiestructuur en de sociale cohesie en arbeidsmarkt (4 prioriteiten).

2. Leader+ Randstad

Het Leader+ programma beoogt het ontwikkelen en vernieuwen van het landelijke gebied in sociale en economische zin om de leefkwaliteit te verbeteren. Kernbegrippen in de projecten zijn: innovatie, experimenteel, samenwerking, kennisoverdracht, kleinschaligheid en bottom-up. Een gewenst effect voor de provincie is samenwerking en versterking van het organisatievermogen van de lokale gemeenschap in het landelijke gebied. Daarnaast een vergroting van de

leefbaarheid, de culturele identiteit en de kwaliteit van landschap, milieu en natuur. Bovendien een versterking van de positie van het (agrarisch)bedrijfsleven en de betekenis van het platteland voor stadsbewoners.

3. Innovatieve Actie Programma

Het gewenste effect van dit programma is om de concurrentiekracht van de Flevolandse bedrijven, organisaties en kennisinstituten te vergroten door samen te werken en te investeren in vernieuwing. Specifiek gaat het om het vergroten van het aantal en van de slagingskansen van technostarters, de realisatie van innovatieve ontwikkelingen via metaalclusters, medische technologieclusters, bioscience- en lifescienceclusters en composietenclusters. De doelen worden bereikt door de realisatie van een viertal actielijnen: ondersteuning van technostarters, vorming van clusters in speerpuntsectoren, stimulering gebruik ICT en het internationaal positioneren van Flevoland.

4. Interreg III

Doel van dit programma is om door middel van interregionale of transnationale samenwerking op het brede terrein van ruimtelijke ontwikkeling en economie van elkaar te leren en de regio's te versterken. Flevoland beoogt in het project 'Floodplain Landuse Optimising Workable Sustainability' (FLOWS) om te leren gaan met overstromingsrisico's, het goed modelleren van de risico's, de vertaling van deze modellen naar de ruimtelijke ordening, de beleving van de risico's en hoe de samenleving daarmee omgaat. Het gewenste effect van het project 'Hanse Passage' is de ontwikkeling van nieuwe vormen van openbaar bestuur, bevordering van de sociaal-economische planning, de bevordering van innovatie en de ontwikkeling van potentieel op de arbeidsmarkt.

5. Equal

Via internationale samenwerking richt dit programma zich op de bestrijding van arbeidsmarkt gerelateerde discriminatie in welke vorm dan ook. Het gewenste effect is gelijke kansen voor iedereen op de arbeidsmarkt. Equal is een proeftuin, zoekt nieuwe oplossingen en test deze uit. Specifieke doelgroepen zijn: vrouwen, minderheden, arbeidsgehandicapten, asielzoekers, jongeren en ouderen.

Investerings totale uitvoeringsperiode (in € 1.000) door:

Programma	Totaal	EU	Provincie	Overheid overig	Privaat
EPD	491.500	131.900	25.100	236.300	98.200
Leader+ Randstad	38.860	19.280	6.850	4.440	8.290
Leader+ Flevoland	11.050	5.500	1.960	860	2.730
Interreg III	910	-	910	-	-
Innovatieve Actie Programma	2.800	2.000	400	100	300
Equal	540	260	30	210	40
Totaal	158.940	158.940	35.250	241.910	109.560

De eigen bijdrage van de Provincie voor de uitvoering van de programma's wordt jaarlijks vanuit de begroting toegevoegd aan de reserve provinciale cofinanciering.

Rol provincie

De Provincie treedt voor de programma's die zij zelf uitvoert op als beheer- en betaalautoriteit. Daarbij zijn de inspanningen o.a. gericht op:

- Het scheppen van de juiste voorwaarden en kaders waarbinnen financiële steun kan worden verleend
- Het initiëren, stimuleren en toetsen van nieuwe projecten
- Het sturen en bewaken van processen en van de financiële en inhoudelijke voortgang van projecten
- Het oplossen van belemmeringen
- Het begeleiden en uitvoeren van monitoring en evaluaties

Flevoland neemt samen met de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland deel in het programma Leader+ Randstad. Flevoland treedt daarbij voor de 4 provincies op als beheer- en betaalautoriteit. De coördinatie in Nederland voor de onderdelen van het Interreg III programma berust bij het ministerie van VROM. Flevoland participeert in de deelprogramma's Interreg IIIB (Noord-West Europa) en IIIC (Noordzee gebied). Binnen Interreg IIIB werkt Flevoland, in het project FLOWS, samen met regio's in Nederland, Frankrijk, Duitsland, Engeland, Luxemburg,

België en Ierland. Binnen Interreg IIIC werkt Flevoland, in het project 'Hanse Passage', samen met regio's in Nederland, Frankrijk, Duitsland, Letland, Polen en Engeland. De coördinatie in Nederland voor het Equal programma berust bij het ministerie van SoZaWe.

In de provinciale programmabegroting 2005 is de Technische Bijstand voor de Europese programma's opgenomen. Uit de Technische Bijstand wordt de uitvoeringsorganisatie van de programma's bekostigd, zoals: personeel, inhuur adviescapaciteit, accountancy, promotie, automatisering en evaluaties.

Programma (in € 1.000)	Begroting 2005	Totale uitvoeringsperiode			
		Totaal	EU	Provincie	Derden
EPD (inclusief Equal)	250	15.870	3.500	11.080	1.290
Leader+ Randstad	130	2.540	1.270	590	680
Interreg III	40	630	70	560	0
Innovatieve Actie Programma	30	330	100	220	10
Totaal	450	19.370	4.940	12.450	1.980

Meetbare doelstellingen

1. EPD

De programmadoelstelling voor de periode 2000 – 2009 zijn:

- Een toename van 5.500 vestigingen met economische activiteiten (stand eind 2003: 2.950)
- Minimaal 9.000 vervulde vacatures (stand eind 2003: 7.000)
- Afname uitgaande pendel tot minder dan 40% (stand 2002: 41%)

De doelstelling van de provincie is om in 2005 de EU-Jaartranche 2000-2003 minimaal volledig te benutten om te voorkomen dat geld naar de Europese Commissie terug moet (automatische decommitting).

Totale jaartranche 2000-2003 per Structuurfonds (in € 1.000))

Fonds	Bijdrage				
	EU	provincie	Overheid overig	Privaat	Totaal
EFRO	59.550				
EOGFL	5.300				
FIOV	4.200				
ESF	17.950				
Totaal	87.000	10.280	107.130	33.500	237.910

2. Leader+ Randstad

De EU-Jaartranche 2000-2003 (€ 5,12 mln.) EOGFL, volledig benutten en het daardoor voorkomen dat geld naar de Europese Commissie terug moet.

3. Innovatieve Actie Programma

In mei 2005 moet het beschikbare budget (€ 2,8 mln) volledig aan projecten zijn gecommiteerd.

4. Interreg III

De uitvoering van de projecten Hanse Passage en FLOWS.

5. Equal

De afronding van het project 'Ondernemerschap als reëel alternatief'.

Indicatoren

In de periode 2000-2009 o.a. realiseren van (tussen haakjes stand ultimo 2003):

- EPD: 10.000 extra banen (2.180), 6.500 deelnemers, werkenden en werklozen, aan scholingstrajecten (3.000), 200 adviestrajecten voor bedrijven (820), 200 ha nieuwe of uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen, 400 ha nieuw of verbeterd natuur- en waterbeheer
- Leader+ Randstad: 25 nieuwe of verbeterde toeristische accommodaties en/of routestructuren (5), 14 nieuwe of verbeterde openbare commerciële voorzieningen (4), 7 projecten gericht op verbetering bereikbaarheid voorzieningen (4). 9 projecten met nevenactiviteiten op landbouwbedrijf (3), 12 nationale en internationale bijeenkomsten en samenwerkingsverbanden plattelandsontwikkeling (5)

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het opstellen (jaarlijks) van een uitvoeringsprogramma voor de vijf Europese programma's (de gewenste resultaten, knelpunten en de aanpak); het Jaarprogramma 2005 wordt eind 2004 opgesteld
- Het opstellen (jaarlijks) van een jaarverslag, waarin verantwoording wordt afgelegd aan het Comité van Toezicht, aan de Staten en aan de Europese Commissie
- Het initiëren, ontwikkelen en goedkeuren van nieuwe projecten
- Het continu bewaken van lopende projecten (voortgang); in 2005 voert PME de beheer- en controlefunctie uit over circa 400 EPD projecten en circa 250 Leader+ Randstad projecten

1.4.2 Structuurfondsprogramma's periode 2007-2013

A. Wat willen we bereiken

Dat Flevoland in deze periode opnieuw een Europees programma van enige importantie kan uitvoeren. Daarbij is de inzet van de provincie dat een vervolgprogramma niet op nationaal niveau maar op regionaal (provincie of landsdeel) ontwikkeld en uitgevoerd gaat worden. De Lidstaat is verplicht een Nationaal Strategisch Plan op te stellen, waarin zij aangeeft hoe de Structuurfondsmiddelen ingezet worden en hoe de verdeling daarvan in Nederland gaat plaatsvinden. De Europese Commissie moet dit plan goedkeuren. Voor Flevoland ligt een Doelstelling 2 programma 'Regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid' het meest voor de hand. Prioriteiten zijn: innovatie- en kennismaatschappij, toegankelijkheid en diensten van algemeen belang en milieu- en risicobescherming.

B. Wat gaan we daarvoor doen

In vervolg op de grote inspanningen die de provincie al in 2004 heeft geleverd, zullen de lobby-activiteiten in 2005 worden voortgezet om een voor Flevoland zo gunstig mogelijke beslissing te bewerkstelligen. Deze activiteiten zijn o.a. gericht op het Kabinet, op de Tweede Kamer, op de betrokken Ministeries en Directoraten-Generaal van de Europese Unie en op de Europese Commissie, Raad en Parlement. De definitieve beslissingen worden eind 2005 begin 2006 verwacht. Wanneer dit voor Flevoland positief uitpakt zal gestart worden met het opstellen van een definitief programma.

1.5 Omgevingsplan

Het 'Omgevingsplan' is ontstaan door het Waterhuishoudingsplan, het Milieubeleidsplan en het Streekplan te integreren. Het Omgevingsplan is in 2000 vastgesteld en heeft een looptijd van vier jaar, die met twee jaar zal worden verlengd.

Het omgevingsplan biedt een strategisch en integraal kader voor sectorale beleids- en uitvoeringsplannen. Het plan beschrijft de ambities, beleidsdoelen en de gewenste resultaten, waarbij rekening wordt gehouden met het vigerende rijksbeleid. Bovendien geeft het plan richting aan het door de provincie (en de partners in Flevoland) te voeren operationeel beleid. Bovendien vormt het omgevingsplan een kader voor monitoring en evaluatie van provinciaal beleid.

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het samen met gebiedspartners richting geven aan maatschappelijke ontwikkelingen in ruimte, economie, sociale en culturele structuur, mobiliteit, milieu en ecologie, zodat de goede kwaliteit van de leefomgeving blijft gehandhaafd en waar mogelijk wordt verbeterd.

Rol provincie

De provincie is verantwoordelijk voor de totstandkoming van het omgevingsplan. Het planproces bepaalt het maatschappelijke draagvlak, waarbij interactiviteit een doorslaggevende rol speelt. De betrokkenheid van burgers en instellingen draagt bij aan eenduidige informatie, begrip en draagvlak bij het publiek als het gaat om de functie van de provincie als middenbestuur.

Meetbare doelstellingen

- Een Omgevingsplan met daarin een visie voor de middellange en lange termijn, een meerjarig integraal beleidskader, een toetsingskader, een uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen en een aantal omgevingsplankaarten ter ondersteuning van visie en kaders

Indicatoren

Nvt.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Opstellen Hoofdlijnennota (fase 2: koers bepalen)
- Opstellen ontwerp Omgevingsplan (fase 3: keuzes maken)
- Organisatie interactieve bijeenkomsten met gebiedspartners, plus een aantal de burgerjury's

1.6 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Bestuur	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	8.790	9.262	9.170	9.155	9.172	9.152
Baten	708	40	34	34	34	34
Saldo	8.083	9.222	9.136	9.121	9.138	9.118

2. Openbare orde en veiligheid	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	628	616	624	624	624	624
Baten	0	13	13	13	13	13
Saldo	628	603	611	611	611	611

3. Programmamanagement Europa	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	3.788	3.251	4.115	3.971	3.863	3.884
Baten	933	595	700	661	543	543
Saldo	2.855	2.656	3.415	3.310	3.319	3.340

4. Omgevingsplan	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	354	1.197	1.662	1.456	1.426	1.356
Baten	-1	0	0	0	0	0
Saldo	355	1.197	1.662	1.456	1.426	1.356

Totaal bestuur	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	13.559	14.326	15.572	15.206	15.085	15.016
Baten	1.639	648	747	708	591	591
Saldo	11.920	13.677	14.824	14.498	14.494	14.425

Collegeprogramma 'Infrastructuur en mobiliteit'

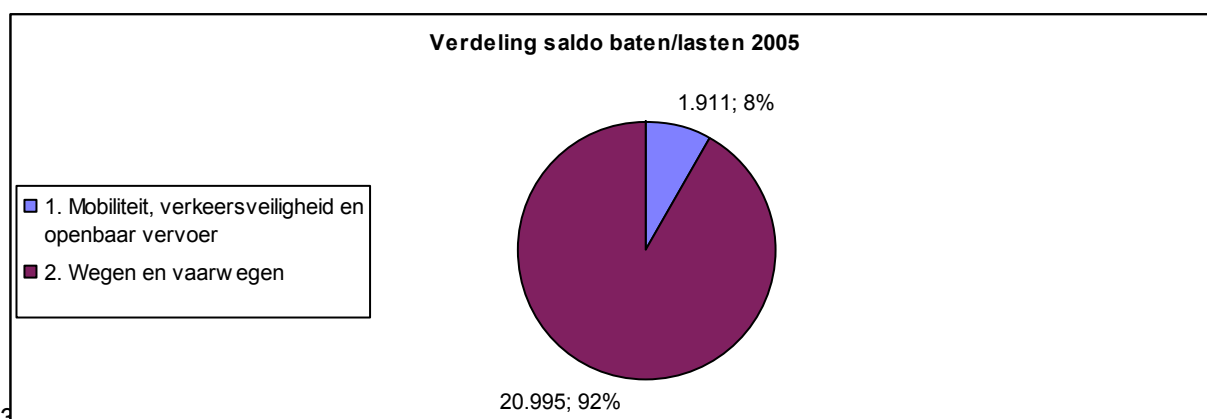
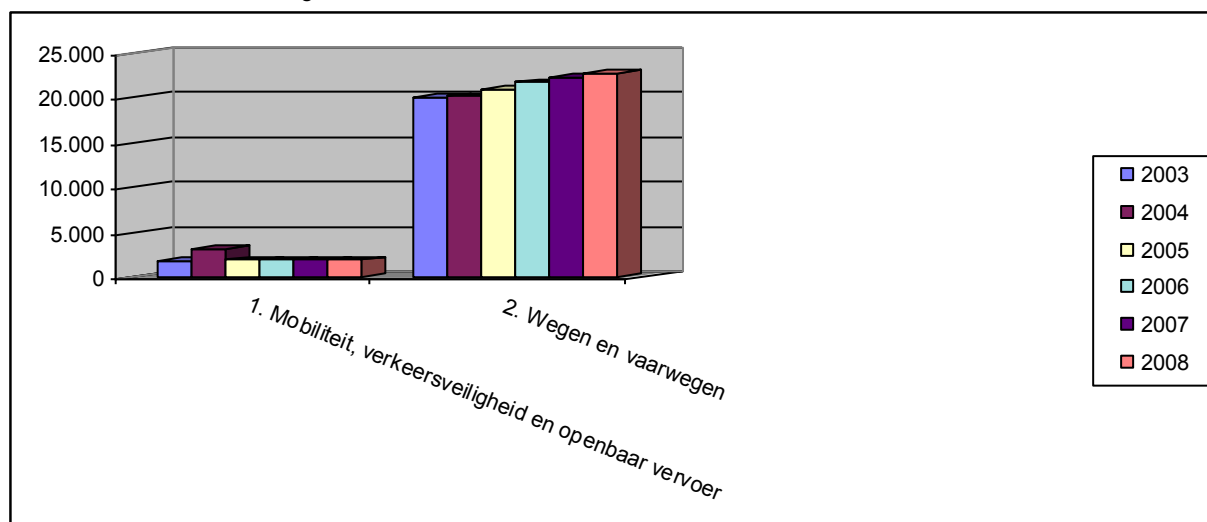
Het college is van mening dat voor de verdere ontwikkeling van Flevoland de infra-structuur (weg en spoor) verder uitgebreid moet worden. Naast de mogelijkheden van benutten (o.a. vluchstroken, hogere bezetting op het spoor) heeft uitbreiding met nieuwe infrastructuur een oplossend vermogen.

Het college blijft zich daarom inzetten voor realisering van een tweede Hollandse brug, de uitvoering van de Craag-studie, de doortrekking van de A6/A9, doortrekking van de A30 naar de A6, de N23 en de voltooiing van de N50 met een goede aansluiting bij Ens. De N23 voor het gedeelte Lelystad-Dronten zal tegelijkertijd met de Hanzelijn worden aangelegd. De aansluiting van Lelystad-Zuid op de A6 zal bij het Ministerie van V&W worden bepleit. De in- en externe ontsluiting van Almere vraagt veel aandacht. In het kader van het Integraal Ontwikkelingsplan Almere (IOP Almere) zullen daarover afspraken worden gemaakt. De stadsautoweg en het gebruik van de A6 als stadsautoweg vragen speciale aandacht.

Op korte termijn is het nodig dat de capaciteit van het huidige spoor tussen Almere en Weesp wordt verdubbeld. Voorts blijft het college wat betreft de Zuiderzeelijn uitgaan van de MZB-variant hetgeen betekent dat zij bereid is de daarvoor afgesproken financiële bijdrage te leveren. Voor een adequate ontsluiting van Almere is het gewenst dat de MZB door het IJmeer loopt waarbij een koppeling met een wegverbinding niet wordt uitgesloten. Met de bouw van de Hanzelijn moet snel worden gestart. Voor de lange termijn zijn de Stichtse en Amersfoortlijn noodzakelijke verbindingen.

Voor goederenvervoer vinden we het gewenst om de ketenbenadering te versterken. Onderzoek naar de aanleg van overslagpunten tussen de diverse modaliteiten en voor de stedelijke distributie zal in samenspraak met gemeenten en bedrijfsleven worden opgepakt. Het college blijft voorstander van een multimodaal overslagcentrum nabij Lelystad.

In het Collegeakkoord 2003-2007 is ten aanzien van het onderwerp 'verkeersveiligheid', 'instandhouding landwegen' en 'instandhouding vaarwegen' sprake van voortzetting van het huidige beleid.

2

Infrastructuur en mobiliteit

2.1 Inhoud en reikwijdte

Het doel van het programma Infrastructuur en mobiliteit is het ontwikkelen en instandhouden van een goede en veilige bereikbaarheid voor personen en goederen. Het betreft de bereikbaarheid binnen Flevoland en die van en naar Flevoland. In Flevoland dient een goed net aanwezig te zijn van spoor-, land- en vaarwegen, fietspaden en openbaarvervoer (voorzieningen).

Het verkeer- en vervoerbeleid van de verschillende overheden dient een samenhangend geheel te zijn. De provincie heeft het deel waarvoor zij verantwoordelijk is uitgewerkt in het Provinciaal Verkeer- en Vervoersplan (PVVP 2000), waarbij ook de Planwet Verkeer en Vervoer en de nota Mobiliteit richtinggevend zijn. Het nieuwe PVVP wordt geïntegreerd in het Omgevingsplan. Het beleid wordt vertaald in een concreet uitvoeringsprogramma: het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en transport (PMIT). Het PMIT wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld als bijlage bij de begroting.

De infrastructuur wordt beheerd door diverse overheden, die verantwoordelijke zijn voor de instandhouding en verbetering daarvan. In grote lijnen is het beheer van infrastructuur als volgt georganiseerd:

- Het Rijk: de (toekomstige) autosnelwegen, de spoorwegen en de vaarwegen in randmeren en IJssel- en Markermeer
- Provincie: overige doorgaande wegen in Flevoland, de vaarwegen binnendijs en het overige openbare vervoer
- Gemeenten: de wegen binnen de bebouwde kom en de lokale wegen buiten de bebouwde kom. De gemeenten Almere en Lelystad hebben ook de verantwoordelijkheid gekregen voor het lokale openbaar vervoer

Het programma 'infrastructuur en mobiliteit' bestaat uit de programma-onderdelen:

1. Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaarvervoer
2. Wegen en vaarwegen

2.2 Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer

Het programma onderdeel 'Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer' bestaat uit de programma aspecten:

1. Regulering mobiliteit
2. Verkeersveiligheid
3. Openbaar vervoer

2.2.1 Regulering mobiliteit

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het gewenste effect is een verbetering van de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid met behoud van de leefbaarheid van het gebied. Het openbaar vervoer en het fietsgebruik worden gestimuleerd. Daarnaast blijft het carpoolen een goede methode om de verkeersdruk op het wegennet te verminderen.

In het kader van de mobiliteitsbeïnvloeding zijn de volgende ontwikkelingen relevant:

1. Nota Mobiliteit: wordt in de loop van 2005 door het Rijk vastgesteld. Het is van groot belang dat de problematiek van Flevoland aandacht krijgt (met name de ontsluiting van Almere). Anderhalf jaar na vaststelling moet het provinciaal beleid in lijn met de Nota zijn gebracht
2. Platform Bereikbaarheid Noordvleugel: nieuw regionaal overlegorgaan (RegioNet en BonRoute zijn hierin opgegaan), waaraan deelnemen de provincies Noord-Holland en Flevoland, de gemeente Amsterdam, het Regionaal Orgaan Amsterdam (ROA) en het

- ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het platform wil een oplossingsstrategie voor de regionale bereikbaarheidsproblemen ontwikkelen
3. Corridor Regio Amsterdam Almere en het Gooi (CRAAG) en De Uitweg: bestaande wegen beter benutten (fileproblemen) en nieuwe wegen aanleggen (IJmeer, verbinding A6-A9, tweede Hollandse brug)
 4. Gooibrug (Almere – Utrecht): frequentie treinen verhogen en op termijn (na ingebruikname Hanzelijn) verdubbelen
 5. IJmeerverbinding (Almere – Amsterdam) en Houtlijn, Stichtselijn, Amersfoortselijn (Almere Hout – Hilversum/ Amersfoort): afhankelijk van de ontwikkeling van Almere
 6. Hanzelijn (Lelystad – Kampen – Zwolle): gereed in 2012; gefaseerde ingebruikname
 7. Zuiderzeelijn (Amsterdam - Groningen): samenwerking tussen het Rijk, de provincies Groningen, Friesland, Drenthe en Flevoland en de gemeenten Groningen, Smallingerland, Heerenveen, Leeuwarden, Noordoostpolder, Lelystad en Almere om tot een verbinding tussen Amsterdam en Groningen te komen (Magneetzwefbaan of Hogesnelheidslijn). De realisatie moet starten in 2010; eerst wordt een prijsvraag uitgeschreven (marktpartijen wordt gevraagd binnen de gestelde kaders de plannen voor een Zuiderzeelijn verder uit te werken)
 8. Stadsautowegen Almere: druk op de wegen rondom Almere neemt toe als gevolg van de groei van Almere
 9. N23 (dubbelbaans autoweg tussen Alkmaar en Zwolle): deels nieuwe weg (Lelystad - Dronten); deels opwaarderen bestaande weg (Lelystad – Kampen)

Rol provincie

De infrastructuur en het openbaar vervoer in Flevoland behoeft nog belangrijke verbeteringen. Deze hebben primair betrekking op de hoofdinfrastructuur van en naar Flevoland en daarom bevat het programma tevens activiteiten gericht op beïnvloeding van het verkeer- en vervoerbeleid van het Rijk.

Meetbare doelstellingen

- De aanwezigheid van de voor Flevoland belangrijke onderdelen (IOP, Zuiderzeelijn, verbinding Almere – Amsterdam) in de Nota Mobiliteit
- De afronding van de Tracé /MER-studie N23, op basis waarvan een besluit kan worden genomen over de aanleg van de N23 tussen Lelystad en Dronten
- De beschikbaarheid van drie P+R-terreinen in Almere
- Het aandeel van het openbaar vervoer en de fiets in de verplaatsingen blijft minimaal op het niveau van 2004
- De overlast voor de omgeving als gevolg van het verkeer neemt niet toe

In het PVVP zijn meetbare doelstellingen opgenomen (voor 2010 en 2015), welke deels zijn achterhaald (gebleken is dat de mobiliteit van personen moeilijk te beïnvloeden is).

Indicatoren

Aantal kilometers afgelegd per auto, trein, bus en fiets, geluidsbelasting en uitstoot van schadelijke stoffen als gevolg van het wegverkeer (ontwikkeling van het verkeer en vervoer worden eens per twee jaar onderzocht door het Vervoerberaad en beschreven in de Beleids-effectrapportage Verkeer en Vervoer).

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Aandacht vragen (Rijk) voor de problematiek van Flevoland (onder andere voor Almere)
- Integreren van het nieuwe PVVP (na vaststelling Nota mobiliteit) in het Omgevingsplan
- Deelnemen aan het Platform Bereikbaarheid Noordvleugel, met daarin specifiek aandacht voor:
 - Betere benutting bestaande wegennet corridor Almere-Amsterdam (korte termijn)
 - Planstudie corridor Schiphol – Almere (lange termijn): IJmeer-verbinding, doortrekking A6 naar de A9 en realisatie tweede Hollandse Brug (voor 2010 starten met de bouw)
- Beïnvloeden planvorming met betrekking van diverse OV-projecten:
 - Zuiderzeelijn (Amsterdam – Groningen): prijsvraag, waarbij marktpartijen gevraagd wordt (binnen vastgelegde kaders en een plan van eisen) de plannen verder uit te werken
 - Flevolijn (Almere – Amsterdam): verdubbeling na ingebruikname Hanzelijn
 - IJmeerverbinding: indien Almere Pampus wordt ontwikkeld)
 - Houtlijn, Stichtselijn en Amersfoortselijn: afhankelijk van de keuzes ten aanzien van de woningbouw in Almere
- Maatregelen ontwikkelen met betrekking tot de stadsautowegen in Almere (doorstroming waarborgen)

- N23 (in 2012 gereed):
 - Voorbereidingen treffen voor nieuwe weg tussen Lelystad en Dronten (MER-studie)
 - Onderzoek naar opwaardering bestaande deel tussen Lelystad en Kampen
 - Onderzoek naar doortrekken N23 naar Noord-Holland
- Mobiliteitsmanagement:
 - Stimuleren openbaarvervoer- en fietsgebruik (P+R-locaties, fietsenstallingen stations, verbetering overstapmogelijkheden)
 - Carpoolplaatsen met voldoende parkeergelegenheid in Flevoland

2.2.2 Verkeersveiligheid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een veilige infrastructuur en een verbetering van het verkeersgedrag door maatregelen op het gebied van educatie, voorlichting en handhaving.

Voor Flevoland zijn met betrekking tot de verkeersveiligheid de volgende gewenste effecten (doelstellingen) voor 2010 vastgesteld (ten opzichte van 1998):

- 10% reductie van het aantal dodelijke slachtoffers, tot een maximum van 18
- 8% reductie van het aantal ziekenhuisgewonden, tot een maximum van 213

Rekening wordt gehouden met de relatief sterke bevolkingsgroei in Flevoland. Afhankelijk van de Nota mobiliteit zal in de loop van 2005 worden gezien of de doelstellingen worden bijgesteld.

Rol provincie

De provincie werkt de te bereiken doelstellingen uit in het Meerjarenprogramma Verkeersveiligheid Flevoland 2001 – 2005 en in jaarlijkse werkplannen waarin concrete projecten zijn opgenomen. De afstemming met regionale partners vindt plaats in het Vervoerberaad Flevoland, waarin ook alle gemeentelijke portefeuillehouders Verkeer en Vervoer zijn vertegenwoordigd. Daarnaast wordt afgestemd in de Werkgroep Verkeersveiligheid en Infrastructuur (WV & I), waarin ook diverse maatschappelijke organisaties (3VO, Fietsersbond, NLTO, HVDF, CBR en ANWB) politie en Openbaar Ministerie participeren.

Op het gebied van verkeersveiligheid heeft de provincie in het Vervoerberaad en in de WV & I de rol van procesmanager, aanjager, coördinator en stimulator op het gebied van verkeersveiligheidsprojecten in Flevoland.

Meetbare doelstellingen

- Een afname van het aantal dodelijke slachtoffers (tot maximaal 18 per jaar in 2010) en ziekenhuisgewonden (tot maximaal 213 per jaar in 2010)
- Een nieuw Meerjarenprogramma Verkeersveiligheid Flevoland
- De afronding van de projecten, die zijn opgenomen in het Regionaal Werkplan Verkeersveiligheid 2005

Indicatoren

Aantal geregistreerde ongeval- en slachtoffercijfers, aantal scholen, leerlingen, organisaties en burgers dat met de verschillende projecten is bereikt.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het uitwerken van de activiteiten ten aanzien van gedragsbeïnvloeding in het Regionaal Werkplan Verkeersveiligheid 2005 en het voorbereiden van de planvorming (door het Vervoerberaad en de WV & I)
- Monitoren verkeersveiligheid
- Opstellen Meerjarenprogramma Verkeersveiligheid Flevoland 2006-2010
- Organiseren jaarlijkse themabijeenkomst verkeersveiligheid
- Afhandelen van subsidies op het gebied van verkeersveiligheid aan de provincie en aan derden
- Betrokkenheid bij verkeersveiligheidsprojecten van andere organisaties om afstemming tussen verschillende projecten en inspanningen te vergroten en om het effect te maximaliseren
- Uitvoeren projecten zoals: Verkeersveiligheidslabel Flevoland, Verkeerseducatie Voortgezet Onderwijs (VEVO), Easy Riders, Verkeersveiligheidscampagnes in kader van campagnekalender Flevoland, Permanente verkeerseducatie en Voorlichting (Verkeersveiligheidspagina)

2.2.3 Openbaar vervoer

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een voor reizigers betaalbare veilige en toegankelijke basisvoorziening voor degenen die geen alternatieve vervoerswijze hebben. Een alternatief voor de auto op die verbindingen waar de auto-infrastructuur door files dreigt te verstopen. Een betaalbaar, rendabel en toekomstvast openbaar vervoer netwerk.

De kwaliteit van het voorzieningenniveau neemt in de gemeenten Almere en Lelystad jaarlijks toe. In het overige deel van Flevoland is er echter sprake van een vermindering van het aanbod. De algemene doelstelling is dat dit aanbod, in het verlengde van de doelstelling om een goede basisvoorziening te bieden, minimaal gelijk blijft.

Er is sprake van stagnatie in de groei van het openbaar vervoergebruik op de filegevoelige verbinding van Lelystad en Almere met Amsterdam. Zowel trein als bus laten weinig groei zien, terwijl er toch sprake is van een fors aantal automobilisten op deze verbinding, die vanuit hun functie best met het openbaar vervoer zouden kunnen reizen (keuzereizigers). Inzet is minstens 10% van deze groep reizigers, door een kwaliteitssprong in de bus en de trein, zover te krijgen dat zij hun auto laten staan.

Rol provincie

De provincie Flevoland is eindverantwoordelijk voor al het openbaar busvervoer, het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) in de gemeenten Dronten en NOP en de veerverbinding Aquanet. De provincie heeft het stadsvervoer van de gemeenten Almere en Lelystad en het CVV vervoer in de gemeenten Dronten en NOP gedelegeerd aan deze gemeenten. De provincie is niet verantwoordelijk voor de treinverbindingen. Om het hoofd te kunnen bieden aan telkens terugkerende rijksbezuinigingen op het openbaar vervoer zal de provincie een streng financieel meerjarenbeleid invoeren, waarin eventuele fluctuaties kunnen worden opgevangen zonder dat dit direct leidt tot wijzigingen in het voorzieningenniveau.

Voor het openbaar vervoer is het beleid, zoals vastgesteld in het PVVP, verder uitgewerkt in de Openbaar Vervoer Visie Flevoland en in programma's van eisen aanbesteding Openbaar Vervoer.

Meetbare doelstellingen

- Een kostendekkend openbaar vervoernetwerk, waarbij uitsluitend nieuwe lijnen worden ingezet wanneer de kostendekkingsgraad van het totale netwerk hiermee verbetert (eventueel inclusief bijdragen van derden zoals scholen en bedrijven)
- Een aanbesteding van al het openbaar vervoer voor 1 januari 2006, waardoor de doelmatigheid en de kwaliteit van het openbaar vervoer (bus en taxivormen) wordt vergroot en het kostenniveau over de gehele provincie met minstens 10% daalt

Indicatoren

- Prijzen, beschikbaarheid (frequentie en tijden), reisduur, toegankelijkheid en veiligheid openbaarvervoer
- Tevredenheid reizigers (klachten), aantal reizigers dat gebruik maakt van het openbaarvervoer, kosten

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Opstellen OV-plan 2005-2010: strategie op lange termijn en operationele uitwerking op middellange termijn met betrekking tot onder andere het productassortiment (RegioNet, Q-liner), tarieven, informatie, financieringsstromen. Het plan besteedt aandacht aan de afstemming van het openbaar vervoerbeleid met de andere beleidsvelden, een efficiëntere uitvoering van het bestaande netwerk, de reizigersgroei op het bestaande netwerk, de rol van het OV op filegevoelige trajecten (vooral Almere-Amsterdam), tarieven voor de reizigers ('Tarievenhuis')
- Opstellen implementatieplan Chipcard Flevoland (in 2006 wordt deze landelijk door de NS ingevoerd, waarbij het streven is dit te combineren met bus, tram en metro) met als pijlers planning, kosten en communicatie

- Uitwerken business-case voor een RegioNetverbinding per bus tussen Almere en Amsterdam tot een beslisdocument met aandacht voor infrastructuur, exploitatie, marketing en de samenwerking met de partners Noord-Holland, ROA, Amsterdam, Almere, Muiden en Weesp
- Faciliteren bij maatregelen in het kader van het beleidsplan Toegankelijkheid Openbaar Vervoer (in 2010 zijn de bussen uitgevoerd als lage vloerbus en zijn de bushaltes op deze bussen ingericht)
- Faciliteren bij maatregelen in het kader van het het beleidsplan Sociale Veiligheid Openbaar Vervoer; uitgangspunten zijn:
 - Aantal zwartrijders mag in 2010 in het stadsvervoer maximaal 2% en in het streekvervoer maximaal 0,5% bedragen
 - Het aantal zware en middelzware incidenten waarbij reizigers en/of chauffeurs zijn betrokken moet tot 2010 jaarlijks 5% afnemen ten opzichte van het voorgaande jaar
 - De veiligheidsbeleving moet in 2010 door de reizigers worden beoordeeld met een 7.2 en door de chauffeurs met een 7.0
- Implementeren aanbesteding OV-bus
- Implementeren aanbesteding CCV-Flevoland (met uitzondering van Almere participeren alle gemeenten in dit systeem met hun ouderen/gehandicapten vervoer (Wvg)). uitgangspunt is dat de meerkosten voor dit systeem voor de provincie maximaal € 0,15 miljoen op jaarbasis bedragen
- Het operationaliseren van een monitoringsysteem, waarmee kan worden gecontroleerd of de vervoerder doet wat hij in zijn offerte heeft beloofd. Het geeft inzicht in het oordeel van de reiziger, een profiel van de reiziger (naar soort, tijdstip en bestemming), de reizigersopbrengsten en exploitatiekosten, de sociale veiligheid en toegankelijkheid en de realisatie van overige beleidsdoelen

2.3 Wegen en vaarwegen

De provincie is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en verbetering van de provinciale land- en vaarwegen.

Een aantal kengetallen:

Autoweg	94 km	Vaarweg	167 km
Parallelweg	45 km	Sluizen	10
Overige wegen	413 km	Beweegbare bruggen	3
Fietspad	360 km	Vaste bruggen	73
Wegberm	906 ha	Fietsbruggen	6
Bomen	43.000	Fietstunnels	6
Beplanting	130 ha	Verlichting	97 locaties
Verkeersregel installaties	25		1776 lichtmasten)

Voor de wegen en de vaarwegen is een basisprogramma jaarlijks onderhoud en niet-jaarlijks onderhoud ontwikkeld en vastgesteld voor de periode 2002-2016. Ten behoeve van het beheer van de provinciale wegen en vaarwegen stelt de provincie eens in de vijf jaar de doelstellingen van het onderhouds- en het investeringsprogramma voor de provinciale wegen en vaarwegen vast. In deze Bouwstenennota's met betrekking tot de investeringen en de instandhouding van de Landwegen en Vaarwegen (2001) worden de bereikbaarheids- en veiligheidsambities van het PVVP als kader gehanteerd en verder uitgewerkt.

Het programma-onderdeel 'Wegen en vaarwegen' bestaat uit de programma-aspecten:

1. Instandhouding landwegen
2. Instandhouding vaarwegen
3. Investeringsprogramma landwegen
4. Investeringsprogramma vaarwegen

2.3.1 Instandhouding landwegen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een goed onderhouden wegen- en fietspadennet, opdat mensen zich nu en in de toekomst op een comfortabele, veilige en met een goed in te schatten reistijd kunnen verplaatsen binnen of door de Provincie.

Rol provincie

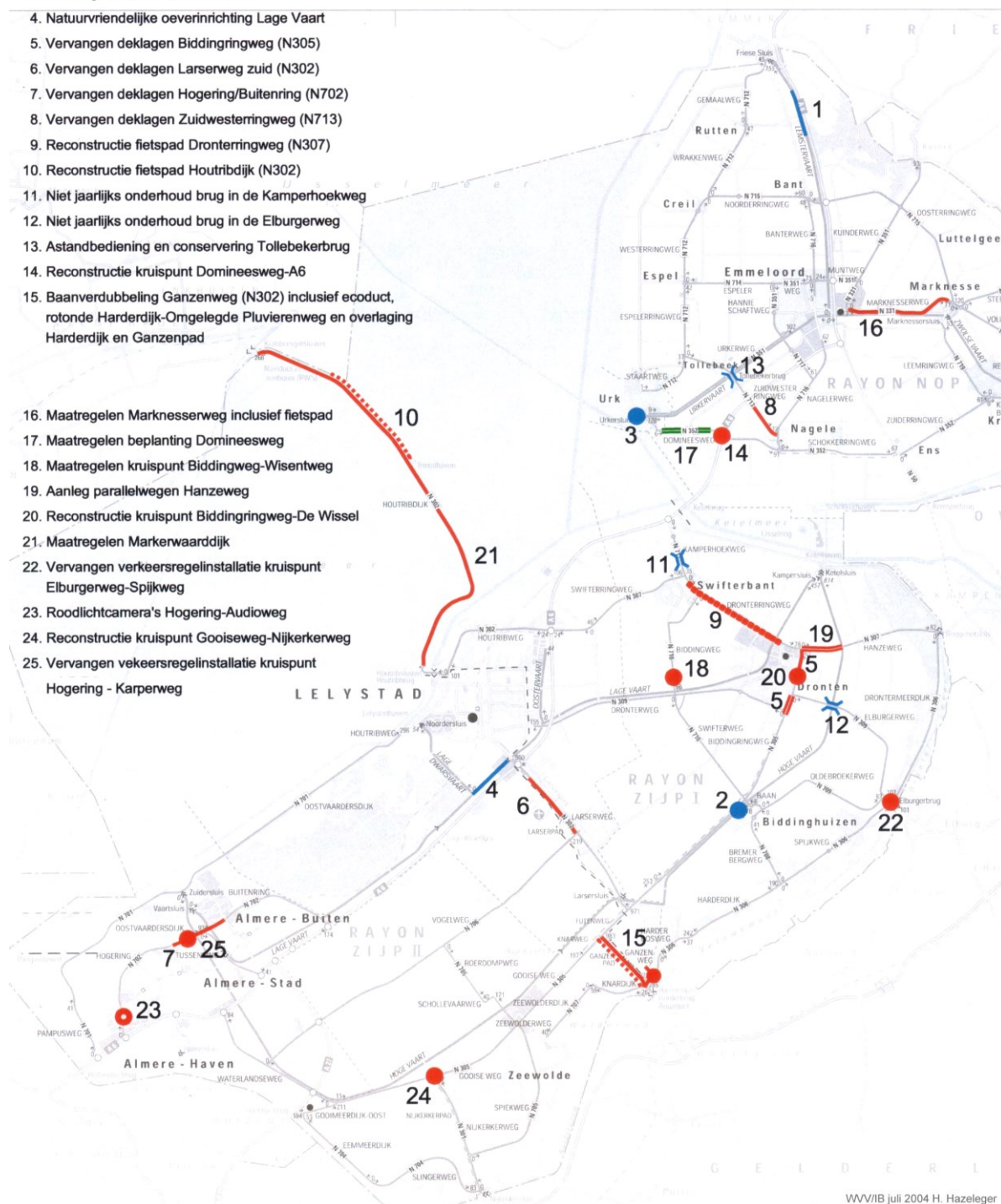
De provincie vervult voor de doorgaande wegen buiten de bebouwde kom (exclusief de autosnelwegen) de wettelijke taak van wegbeheerder.

Bijlage 3

PMIT-programmering projecten 2005 afdeling Wegen, Verkeer en Vervoer

UITVOERING IN 2005

1. Aanbrengen steenstort Lemstervaart
2. Afmeervoorziening en vissteiger Biddinghuizen
3. Vervangen meerstoelen Urkersluis
4. Natuurvriendelijke oeverinrichting Lage Vaart
5. Vervangen deklagen Biddingringweg (N305)
6. Vervangen deklagen Larserweg zuid (N302)
7. Vervangen deklagen Hogering/Buitenring (N702)
8. Vervangen deklagen Zuidwesteringweg (N713)
9. Reconstructie fietspad Dronterringweg (N307)
10. Reconstructie fietspad Houtribdijk (N302)
11. Niet jaarlijks onderhoud brug in de Kamperhoekweg
12. Niet jaarlijks onderhoud brug in de Elburgerweg
13. Astandbediening en conservering Tollebeckerbrug
14. Reconstructie kruispunt Domineesweg-A6
15. Baanverdubbeling Ganzenweg (N302) inclusief ecoduct, rotonde Harderdijk-Omgelegde Pluivierenweg en overlaging Harderdijk en Ganzenpad
16. Maatregelen Marknesserweg inclusief fietspad
17. Maatregelen beplanting Domineesweg
18. Maatregelen kruispunt Biddingweg-Wisentweg
19. Aanleg parallelwegen Hanzeweg
20. Reconstructie kruispunt Biddingringweg-De Wissel
21. Maatregelen Markerwaarddijk
22. Vervangen verkeersregelinstantie kruispunt Elburgerweg-Spijkweg
23. Roodlichtcamera's Hogering-Audioweg
24. Reconstructie kruispunt Goosieweg-Nijkerkerweg
25. Vervangen verkeersregelinstantie kruispunt Hogering - Karperweg

WVV/IB juli 2004 H. Hazeleger

Een overzicht met de werken waarvoor de provincie verantwoordelijk is en de belangrijkste projecten die in 2005 zullen worden gerealiseerd.

Meetbare doelstellingen

- Geen afsluitingen van wegen en/of fietspaden of andere beperkingen voor het wegverkeer tengevolge van een gebrekkige onderhoudstoestand, uitgezonderd de gebreken die te wijten zijn aan onvoorziene (niet te voorspellen) omstandigheden, zoals extreme weersomstandigheden, schades veroorzaakt door derden
- Geen toename in het aantal klachten en aansprakelijkheidsstellingen tengevolge van een gebrekkige onderhoudstoestand, uitgezonderd de gebreken die te wijten zijn aan onvoorziene (niet te voorspellen) omstandigheden, zoals extreme weersomstandigheden, schades door derden etc.
- Afronding van de onderhoudsprojecten zoals gepland in het PMIT voor 2005

Indicatoren

- Aantal kilometer onderhouden weg, gemaaide berm, gesnoeide wegbeplanting gestrooide weg
- Aantal klachten, aantal gevallen van aansprakelijkheidsstelling

B. Wat gaan we daarvoor doen

Het voorbereiden en uitvoeren van onderhoudswerken, opdat de beschikbaarheid van zowel het wegen- en fietspadennet alsmede de bijbehorende elementen wordt gegarandeerd, er geen veiligheids- of aansprakelijkheidsnormen worden onder of overschreden en er geen kapitaalvernietiging optreedt. Onderscheid wordt gemaakt in jaarlijkse en niet-jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden.

1. Jaarlijks onderhoud

De jaarlijkse werkzaamheden omvatten in grote lijnen:

- Het schoonhouden van en uitvoeren van kleinschalige reparaties aan de wegverhardingen en de civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, duikers en fietstunnels)
- Het opruimen van wegmarkeringen
- Het maaien van wegbermen en bermstroken
- Het snoeien en vervangen van wegbeplantingen
- De exploitatie van openbare verlichting en verkeersregelinstallaties
- Het schoonmaken, herstellen of vervangen van wegmeubilair (ANWB-bewegwijzeringsborden, RVV-bebording en meubilair ten behoeve van het openbaar vervoer)
- De uitvoering van de gladheidbestrijding

2. Niet jaarlijks onderhoud

Het niet-jaarlijks onderhoud omvat grootschalige onderhoudswerkzaamheden of vervangingen van wegverhardingen, wegmarkeringen, civiele kunstwerken, openbare verlichtingslocaties en verkeersregelinstallaties. Deze werkzaamheden worden veelal op een projectmatige wijze aangepakt. De projecten die in 2005 zullen worden uitgevoerd staan vermeld in het PMIT 2005 - 2009.

Wegverhardingen en wegmarkeringen:

- Het vervangen van de deklagen, waarbij de vormgeving en inrichting worden aangepast aan de nieuwste inzichten ten aanzien van een verkeersveilige vormgeving en weginrichting en een nieuwe (duurzame) wegmarkering wordt aangebracht, van de navolgende wegvakken:
 - Biddingringweg (N305) gedeelte Hanzeweg/ Dronterringweg (N307) - de Wissel (oostelijke rijbaan)
 - Larserweg (N302) gedeelte Elburgerweg (N309) – einde baanverdubbeling
 - Hogering/Buitenring (N702) gedeelte Meerkoetweg – Vogelweg (zuidelijke rijbaan)
 - Domineesweg (N352) gedeelte Markerdreef – Polderdreef/Grote Vaartweg (beide rijbanen)
 - Zuidwesterringweg (N713) gedeelte baanverdubbeling nabij aansluiting rijksweg A6 (ca. hmp 5.3 – hmp 6.2)
 - Zuidwesterringweg (N713) gedeelte viaduct rijksweg A6 – Nagelerweg
- Het vervangen de asfaltbetonverharding door een cementbetonverharding, inclusief een kleine aanpassing van het tracé:
 - fietspad Dronterringweg gedeelte tussen de Poort (Swifterbant) en de Elandtocht (N307)
- Het aanbrengen van een nieuwe deklaag op de navolgende gedeelten van het fietspadennet:
 - fietspad Dronterringweg gedeelte Elandtocht – de Noord

(N307)

- fietspad Houtribdijk (N302) gedeelte Check Point Charley – hmp 20.8

Civiele kunstwerken

- Het vervangen van leuningen, uitvoeren van betonreparaties, aanbrengen van kunststofslijtlagen en het conserveren van stalen hoeklijnen bij de brug in de Kamperhoekweg (N711) over de Noordertocht
- Het vervangen van de asfaltbetondeklaag en de voegconstructies, aanbrengen van een waterwerend membraam, uitvoeren van betonreparaties, aanbrengen van kunststofslijtlagen en het conserveren van stalen hoeklijnen bij de brug in de Elburgerweg (N709) over de Hoge vaart
- Het conserveren van de stalen bovenbouw van de Tollebekerbrug

Openbare verlichting en verkeersregelininstallaties:

- Het vervangen van de besturingsautomaat van de verkeersregelininstallatie op het kruispunt Elburgerweg/ Drontermeerdijk/ Spijkweg en het kruispunt Hogering/ Karperweg
- Het bijwerken of vervangen van de conservering van portalen/masten, het vervangen van bekabeling, lantaarns en detectielussen bij nader te bepalen verkeersregelininstallaties

2.3.2 Instandhouding vaarwegen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een goed onderhouden vaarwegennet dat voor de beroeps- en recreatievaart voldoende bereikbaarheid biedt, waarbij aan veiligheidseisen wordt voldaan en dat voorts voor toerisme en recreatie een aantrekkelijk verblijfsgebied vormt.

Rol provincie

De provincie heeft de wettelijke taak van vaarwegbeheerder. De provincie heeft in die verantwoordelijkheid tot en met 2003 het volledige beheer van de kanalen op zich genomen. Omdat de vaarten echter ook een belangrijke functie vervullen in de waterhuishouding, en de leggerprofielen breder en dieper zijn dan de scheepvaartprofielen, zijn in 2004 bestuurlijke afspraken met het waterschap Zuiderzeeland gemaakt over verdeling van de beheerstaken. Het onderhoud van het natte profiel gaat door het waterschap uitgevoerd worden. In de eerstkomende Leggerwijzigingen van december 2004 wordt de verantwoordelijkheidsverdeling aan de bestuurlijke afspraken aangepast. Onderhoud en exploitatie van de sluiscomplexen staat hier buiten, omdat daarbij geen waterkwantiteitsbelang valt te onderkennen.

Meetbare doelstellingen

- De vaarwegen en sluisobjecten blijven in 2004 begaanbaar, met een verwaarloosbaar aantal klachten en schadeclaims naar aanleiding van de onderhoudstoestand
- Afronding van de onderhoudsprojecten zoals gepland in het PMIT voor 2005

Bij het beheer en onderhoud van de provinciale vaarwegen zijn de aspecten veiligheid en de bedrijfszekerheid voor het ontwikkelde basisprogramma de belangrijkste uitgangspunten.

Indicatoren

- Aantal kilometer onderhouden vaarweg en oeverbescherming
- Aantal klachten en het aantal gevallen van aansprakelijkheidstelling

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Uitvoeren werkzaamheden voor beheer en onderhoud volgens het basisprogramma (onderhoud aan oeverbescherming, baggeren, het groen langs de vaarten, sluisobjecten en zijn inspecties uitgevoerd met eigen dan wel ingehuurde vaartuigen)
- Opstellen onderhoudsprogramma met betrekking tot de sluiscomplexen naar aanleiding van uitkomsten onderzoek bij de Voorstersluis naar de ernst en omvang van de aldaar vastgestelde Alkali-Silica Reactie (een ernstige vorm van betonaantasting). Aangezien dit financiële consequenties kan hebben wordt geld vrijgemaakt door het project aan de Ketelsluis (betononderhoud kolk) een jaar uit te stellen
- Het concretiseren van de bestuurlijke afspraken (2004) met het waterschap over verdeling van uitvoering en kosten binnen het onderhoud van de provinciale vaarten
- Onderhoud oevers van de Lemstervaart
- Baggeren van de Hoge Vaart

2.3.3 Investerings landwegen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een verbetering van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid op de provinciale wegen. De verkeersintensiteit op de provinciale wegen neemt jaarlijks toe. Voor de kruispunten en wegvakken waarop de doorstroming afneemt, worden maatregelen getroffen. Hiervoor wordt de ontwikkeling van de verkeersintensiteit gevolgd en kan een prioriteit in verbeteringsmaatregelen op kruispunten en wegvakken worden bepaald. Hiervoor komen als eerste in aanmerking kruispunten en wegvakken die de capaciteitsgrens benaderen en/ of overschrijden.

Rol provincie

In 2001 is voor de uitvoering een budget berekend van in totaal € 68 mln., waarmee de doelstellingen van het PVVP voor 75% kunnen worden gerealiseerd. Rekening wordt gehouden met de rijksbijdrage vanuit de Gebundelde doeluitkering (GDU+/BDU) en een bijdrage 'Interim-regeling Duurzaam Veilig 2' (samen € 1,0 miljoen per jaar). De provincie gaat in de meerjarenramingen uit van eigen bijdrage van ongeveer € 3,5 miljoen per jaar.

Voor de realisatie van de doelstellingen wordt bij de prioritering en programmering van de projecten gekeken naar de plaatsen waar de meeste ongevallen gebeuren (black spots) op zowel kruispunten als wegvakken en waar de verkeersafwikkeling tekort schiet. Er vindt tevens afstemming plaats met het niet-jaarlijks onderhoud verhardingen. De kruispunten en wegen in Flevoland krijgen een vormgeving afgestemd op de visie Duurzaam Veilig. In 2004 heeft de provincie besloten meer aandacht te besteden aan de verkeersveiligheid in relatie tot beplanting langs provinciale wegen en daar wordt in de programmering rekening mee gehouden.

Meetbare doelstellingen

- De lijst met kruispunten en wegvakken waarop de verkeersafwikkeling stagneert, mag niet toenemen
- Een verbetering van (de meest onveilige) kruispunten en wegvakken, om de gewenste effecten met betrekking tot verkeersveiligheid te realiseren (75% van de PVVP-doelstelling kan worden gerealiseerd; maximaal 9 doden en 130 ziekenhuisgewonden)

Indicatoren

- Aantal kilometer nieuwe weg, aantal nieuwe kruispunten

B. Wat gaan we daarvoor doen

Project	Beoogd effect
Afronding in 2005 van de baanverdubbeling van de N302, Ganzenweg	De gemiddelde reistijd op de N302, Ganzenweg wordt met ca. 30 sec verkort en aantal letselongevallen op dit weggedeelte meent met 50% af
Afronding aanleg turbotronde kruispunt Houtribweg-Markerwaarddijk	Op drukke dagen bij Bataviastad vindt geen of meer nauwelijks filevorming plaats en het aantal letselongevallen op het kruispunt meent met 80% af
Aanleg rotonde met by-passes op het kruispunt Gooiseweg-Nijkerkerweg	De gemiddelde wachttijd op het kruispunt bedraagt maximaal 10 sec en het aantal letselongevallen neemt met 80% af
Begin maken met de aanleg van de parallelvoorzieningen langs de Hanzeweg	
Uitvoeren bermversteving langs gedeelten van de Zuidwesterringweg, Biddingringweg	Aantal motorvoertuigen dat op betreffende gedeelten Zuidwesterringweg, Biddingringweg van de weg raakt met 50% verminderd
Reconstructie van de kruispunten Domineesweg-A6	Het aantal ongevallen met letsel wordt met 80% verminderd. Het aantal aanrijdingen met het kunstwerk in de A6 wordt teruggebracht tot nihil
Maatregelen aan het fietspad en hoofdrijbaan van de Marknesserweg	Het aantal ongevallen met letsel op het fietspad en hoofdrijbaan wordt met 30% verminderd
Aanpassen beplanting langs de Domineesweg	Het aantal aanrijdingen van bomen langs de Domineesweg wordt met 50% verminderd
Aanleg rotonde kruispunt Biddingringweg-De Wissel	Het aantal ongevallen met letsel op het kruispunt wordt met 80% verminderd
Bijdrage aan duurzaam veilige inrichting weg op de Oostvaardersdijk-noord	Het aantal voertuigen dat van de weg raakt wordt met 50% verminderd
Maatregelen (drietal weggedeelten	het wordt voor motorrijders veiliger, de vluchtstrook wordt over min. 5 km

geleiderails) aan de weg op de Markerwaarddijk	veiliger ingericht en er wordt een 4-tal dynamische informatiepanelen geplaatst voor weggebruikers
--	--

2.3.4 Investerings vaarwegen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een integrale functie van de vaarten voor de beroepsvaart en de recreatievaart en een verbeterde ecologische functie van de oeverzones door een natuurvriendelijke inrichting.

Rol provincie

De provincie zorgt er voor dat er in de provinciale vaarten meer aanlegplaatsen komen voor de recreatievaart en visvoorzieningen voor minder validen. De oevers van de provinciale vaarten worden natuurvriendelijker ingericht. Besloten is tot een investeringsbudget van netto € 408.000 per jaar. In de strategische aandachtsgebieden wordt een bijdrage uit de Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid (SGB) ontvangen van circa 25% van de realisatiekosten van aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Meetbare doelstellingen

- circa 4 kilometer nieuwe natuurvriendelijke oevers langs provinciale vaart(en)
- Een nieuwe recreatieve aanlegsteiger (een keer per jaar) en een nieuwe vissteiger voor minder validen (eens per twee jaar)

Indicatoren

Aantal kilometer natuurvriendelijke oever, aantal aanlegsteigers en vissteigers

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het natuurvriendelijk inrichten van de zuidoever van de Lage Vaart tussen de Lage Dwarsvaart en de Larserweg (2005) en het gedeelte Larserweg Dronterweg (2006)
- Het bouwen van een aanlegsteiger (de Hoge Vaart in Biddinghuizen) en een vissteiger voor minder validen (nog te bepalen waar)

2.4 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Lasten	14.981	14.803	22.928	22.766	22.463	24.047
Baten	13.217	11.682	21.017	20.881	20.579	22.165
Saldo	1.764	3.121	1.911	1.884	1.884	1.882

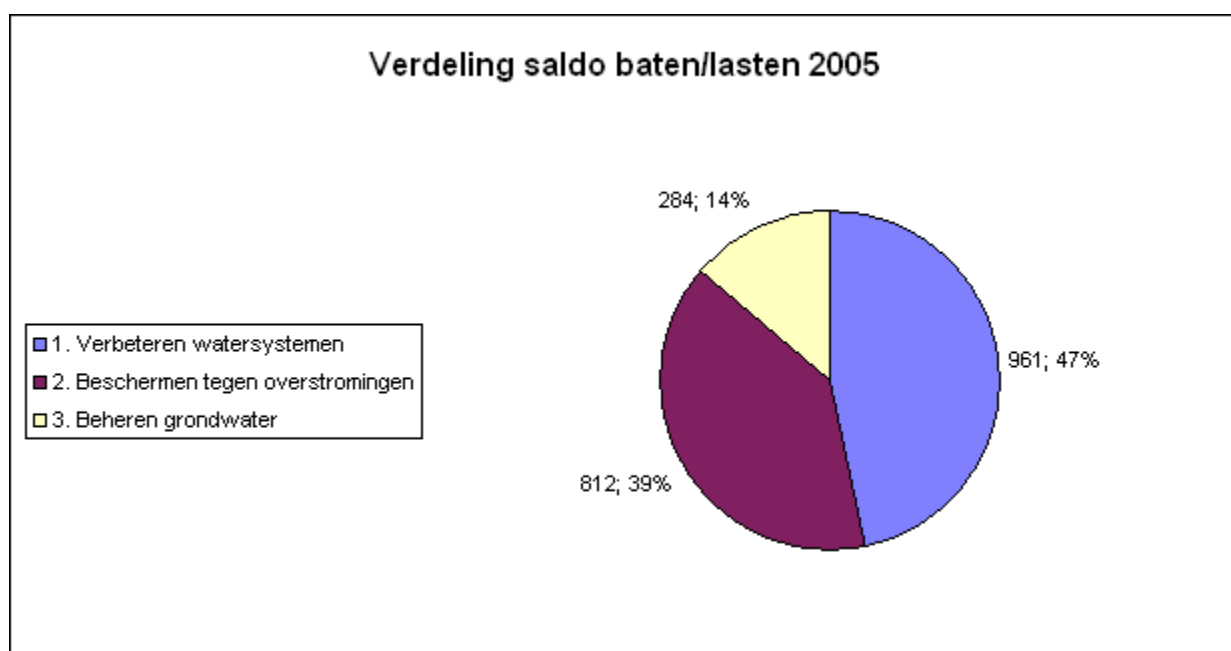
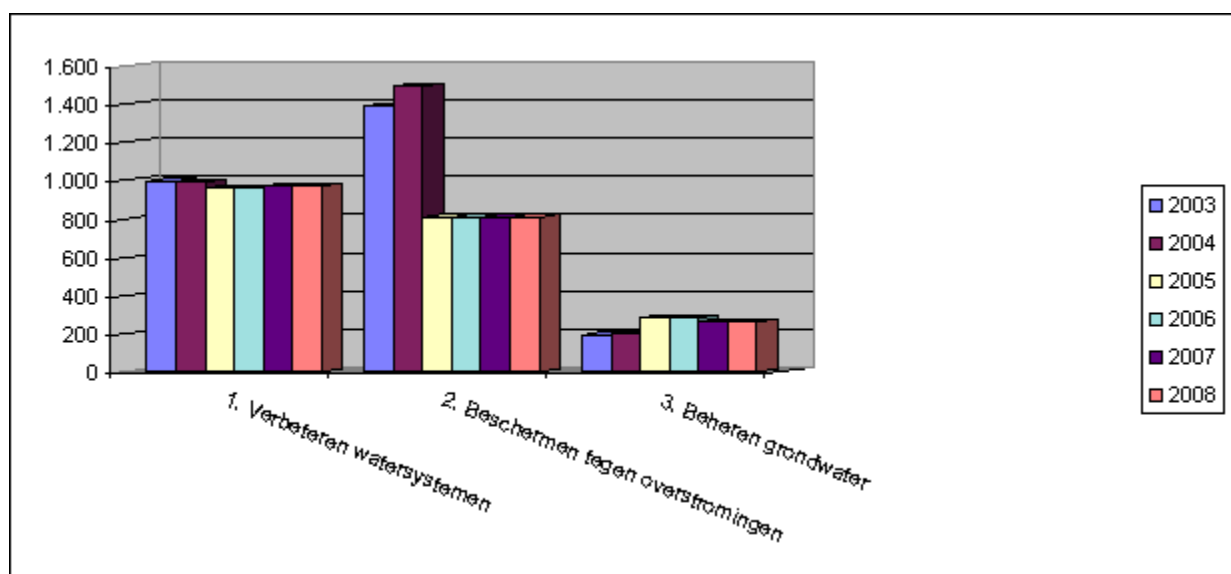
2. Wegen en vaarwegen	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Lasten	29.968	22.386	31.431	30.339	31.286	27.309
Baten	9.868	2.228	10.436	8.570	8.963	4.563
Saldo	20.101	20.158	20.995	21.769	22.323	22.746

Totaal Infrastructuur en mobiliteit	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Lasten	44.949	37.189	54.359	53.105	53.749	51.356
Baten	23.084	13.910	31.453	29.452	29.542	26.728
Saldo	21.865	23.279	22.906	23.653	24.207	24.628

Collegeprogramma 'Water'

In het kader van WB21 stelt de provincie een Stroomgebiedvisie Flevoland vast, die vervolgens zal worden ingepast in het Omgevingsplan. Daarbij wil het college dat het principe van vasthouden, bergen en afvoeren wordt toegepast bij het ontwikkelen van ruimtelijk beleid in Flevoland. De provincie zal de ruimtelijke plannen van de gemeenten toetsen aan de wateropgave.

Vasthouden en bergen vinden maximaal plaats in de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur en andere natuurgebieden. Verder zal zo mogelijk functieverandering en meervoudig grondgebruik, onder andere in relatie met recreatie, mogelijkheden bieden om waterberging te realiseren. Het afvoeren door meer gemaalcapaciteit wordt niet uitgesloten. In de vast te stellen stroomgebiedvisie zal het college normen voor het waterbeheer en een schaderegeling vaststellen.

3

Water

3.1 Inhoud en reikwijdte

Dit programma beschrijft de kaders waarbinnen invulling wordt gegeven aan het waterbeleid en het grondwaterbeheer van de provincie Flevoland. Met dit programma wil de provincie invulling geven aan de volgende doelstelling uit het Omgevingsplan Flevoland: 'Centraal in het beleid staat een goede kwaliteit van de samenleving. Behoud van een goede kwaliteit van milieu, water, natuur en landschap is hierbij voorwaarde. Voor inwoners van Flevoland is bescherming tegen overstromingen van cruciaal belang'.

Naast de uitvoering van het huidige Omgevingsplan, zullen in 2005 activiteiten worden uitgevoerd ten behoeve van de voorbereiding van het 2^e Omgevingsplan Flevoland en de implementatie van Europese en nationale plannen en regelgeving.

Het programma onderdeel 'Water' bestaat uit de programma-onderdelen:

1. Algemeen waterbeleid
2. Bescherming tegen overstromingen
3. Grondwaterbeheer

3.2 Algemeen waterbeleid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Bescherming tegen wateroverlast door het vasthouden van water en het bevorderen van extra waterberging, instandhouding en versterking van gezonde en veerkrachtige watersystemen, waarmee een verantwoord gebruik van water blijft gegarandeerd.

Behoud en/ of versterking van de kwaliteit van bijzondere gebieden, zoals natuur- en bosgebieden, ecologische verbindingen en wateren met bijzondere ecologische waarden. Bij het bepalen en inrichten van locaties voor stedelijke uitbreidingen en nieuwe bedrijventerreinen, wordt rekening gehouden met de kwaliteit van deze bijzondere gebieden. Afwenteling naar andere watersystemen en toekomstige generaties wordt tegengegaan. Problemen worden aangepakt bij de bron.

Bevordering van waterbesparende maatregelen en het beschikbaarheid van aanvullende bronnen voor de drinkwatervoorziening. De drinkwatervoorziening is afhankelijk van het diepe zoete grondwater. In de periode tot 2030 kan in de drinkwaterbehoefte in Midden-Nederland inclusief Flevoland zelf, niet meer worden voorzien door uitsluitend onttrekking van zoet grondwater. Uit oriënterend onderzoek is gebleken dat de duurzaam te winnen hoeveelheid grondwater ligt tussen de 23 en 33 miljoen m³ per jaar.

Het IJsselmeer, Markermeer en randmeren moeten een functioneel karakter behouden. Bij de verdere ontwikkeling van de natuurlijke- en gebruiksfuncties worden het optimaal functioneren van de waterhuishouding en veiligheid als randvoorwaarden gesteld. De mogelijke drinkwaterfunctie moet in samenhang worden gezien met de andere mogelijke functies (recreatie, natuur, landaanwinning).

Rol provincie

De provincie is verantwoordelijk voor het provinciaal waterbeleid. De taken vloeien voort uit de Wet op de Waterhuishouding, het Nationaal bestuursakkoord Water en de Europese Kaderrichtlijn Water.

Het Nationaal bestuursakkoord water is opgesteld en ondertekend door Rijk, provincies, waterschappen en VNG (in juni 2003). Afspraken zijn gemaakt over de manier waarop wordt

omgegaan met de nationale waterproblemen als gevolg van de klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en verstedelijking (waterbeheer 21ste eeuw). Provincies dienen tussen 2003 en de eerste helft van 2006 met een integrale afweging van de ruimtebehoefte te komen. Hierbij wordt rekening gehouden met ruimteclaims van het waterschap, de gemeentelijke visies en de uitgewerkte en gecompleteerde deelstroomgebiedsvisies.

In december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht geworden. Deze kaderrichtlijn heeft als doel het grond- en oppervlaktewater te beschermen en een duurzaam gebruik van water te bevorderen. Het accent hierbij ligt op het behouden of bereiken van een goede (chemische en ecologische) waterkwaliteit in Europa. Daartoe verplicht de KRW tot het opstellen van zogenaamde stroomgebiedsbeheersplannen voor (internationale) stroomgebieden. Flevoland is ingedeeld in het deelstroomgebied Rijn-Midden. Deze moet in 2009 worden vastgesteld. Uitgangspunt is reële doelen met ambitie. De provincie zal bij de implementatie van de KRW een actieve regierol vervullen. Hierbij is de integratie met ruimtelijk en economische beleid een belangrijk aandachtspunt.

Meetbare doelstellingen

- De uitvoering van de afspraken, zoals vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water
- De uitvoering van de verplichtingen voortkomend uit de Kaderrichtlijn Water
- De uitwerking van de waterkwaliteitsdoelstellingen in het Omgevingsplan
- De afronding van het drinkwatervoorzieningenplan

Indicatoren

Nationaal Bestuursakkoord Water	- voortgangrapportage NBW - werkplan NBW - ruimtelijke doorvertaling waterberging in Ontwerp Omgevingsplan - watertoets ruimtelijke plannen - communicatie
Europese Kaderrichtlijn Water	- Plan van aanpak stroomgebiedsbeheersplan - Economische analyse waterkwaliteit - Communicatie / publieksparticipatie - Start stroomgebiedsbeheersplan Rijn-Midden
Waterkwaliteit	- Waterkwaliteitsdoelstellingen in ontwerp Omgevingsplan
Drinkwater monitoring	- Drinkwatervoorzieningenplan - Regionale watersysteemrapportage

B. Wat gaan we daarvoor doen

Nationaal bestuursakkoord water:

- Verankering ruimte voor waterberging in omgevingsplan
- Werkplan opstellen voor uitvoering Nationaal Bestuursakkoord Water
- Voortgangsrapportage opstellen over uitvoering Nationaal Bestuursakkoord Water
- Kaders voor gewenst grond- en oppervlaktewaterregime opnemen in omgevingsplan
- Uitvoeren watertoets van ruimtelijke plannen
- Communiceren met medeoverheden, maatschappelijke organisaties en burgers

Europese Kaderrichtlijn en waterkwaliteit:

- Plan van aanpak stroomgebiedbeheersplan
- Economische analyse van de waterkwaliteitsdoelstellingen
- Communicatie met medeoverheden, maatschappelijke organisaties en burgers
- Uitwerken waterkwaliteitsdoelstellingen

Drinkwatervoorziening:

- Afronden beleidsplan met onder andere onttrekkingsplafond, alternatieve bronnen, drinkwaterbesparing en bovenregionale rol

Monitoring

- Opstellen regionale watersysteemrapportage waarin de toestand van het watersysteem wordt beschreven in relatie tot de doelen

3.3 Bescherming tegen overstromingen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een veilig en bewoonbaar Flevoland. Voor inwoners van Flevoland is bescherming tegen overstromingen van cruciaal belang. Het beleid van de provincie is gericht op het hebben en houden van een veilig en bewoonbaar Flevoland.

De versterking van de primaire waterkeringen (Markermeer en IJsselmeer) vloeit voort uit de Wet op de waterkering. Een primaire waterkering moet een waterstand kunnen keren die gemiddeld eens in de 4000 jaar voorkomt. Binnen Flevoland zijn tussen betrokken partijen aanvullende afspraken vastgelegd in de bestuursovereenkomst Dijkversterking Flevoland. Ultimo 2005 dienen alle projecten te zijn afgerond.

Rol provincie

De provincie stelt normen vast voor de veiligheid van regionale waterkeringen rond buitendijkse gebieden. De provincie houdt toezicht op de dijkversterking door middel van de goedkeuring van plannen. Deze taken vloeien voort uit de Wet op de Waterkeringen. De muskusrattenbestrijding is gedelegeerd aan het waterschap.

Meetbare doelstellingen

- De primaire waterkeringen aan het IJsselmeer en het Markermeer voldoen in 2005 aan de 1/4000 eis op grond van de Wet op de Waterkering
- De dijkversterking wordt uitgevoerd conform de bestuursovereenkomst
- Muskusrattenbestrijding op een niveau van een vangst van maximaal 0,25 ratten per velduur

Indicatoren

In 2005 wordt de versterking afgerond van:

- De dijkvakken: IJsselmeerdijk van Oostelijk Flevoland (17,5 km), Oostvaardersdijk-noord (16,2 km), dijkvak De Blocq van Kuffeler-Nijkerkersluis (36,0 km)
- De bijzondere lokaties: Urk (1,7 km), Banket Schokkerhaven (0,3 km), Ketelhaven (0,8 km), Lelystad (4,0 km)

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Verstrekken van bijdragen aan het waterschap voor de onderhoud van primaire waterkeringen en de bestrijding van muskusratten
- Planontwikkeling dijkversterking
- Toetsing veiligheidsbeoordelingen
- Goedkeuringsbesluiten dijkversterkingplannen
- Voortgangsrapportage dijkversterking

3.4 Grondwaterbeheer

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

De provincie streeft naar het ontwikkelen en instandhouden van een zodanige grondwatersituatie (zowel kwantitatief als kwalitatief) dat naast een duurzaam gebruik van grondwater een duurzame ontwikkeling van natuur en bosgebieden is gewaarborgd.

Rol provincie

De provincie is op basis van de grondwaterwet verantwoordelijk voor het provinciaal grondwaterbeleid. Daarnaast is de provincie ook grondwaterbeheerder (vergunningverlening, handhaving en monitoring). De vergunningverlening en handhaving is beschreven in het programma milieu.

Meetbare doelstellingen

- De provincie heeft zich ten doel gesteld om in 2005 het areaal verdroogd natuurgebied te reduceren met 50% ten opzichte van het areaal dat is weergegeven op de referentiekaart verdroging natuurgebieden. Onder de voorwaarde dat het rijk een zelfde hoeveelheid financiële middelen beschikbaar stelt als in de periode 1994-1998
- Van grondwater dient zo effectief mogelijk gebruik gemaakt te worden, waarbij verspilling van grondwater wordt voorkomen. Uitgangspunten hierbij zijn:

- de onttrekking van grondwater moet zo beperkt mogelijk blijven, besparing van het gebruik van grondwater wordt gestimuleerd
- er dient evenwicht te zijn tussen de natuurlijke aanvulling van het grondwater en de hoeveelheid zoet grondwater die aan het grondwatersysteem wordt onttrokken
- het beschikbare grondwater wordt voor een zo hoogwaardig mogelijk doel ingezet of gereserveerd.

Indicatoren

- Actueel Regionaal Geohydrologisch informatiesysteem
- Actueel grondwaterregister
- Voldoen aan afspraken zoals vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water
- Voldoen aan Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Grondwaterrichtlijn
- Voortgangsrapportage en uitvoeringsprogramma verdrogingsbestrijding

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Europese Kaderrichtlijn Water
 - Start stroomgebiedbeheersplan onderdeel grondwaterbeheer
 - Opstellen monitoringsprogramma conform de Europese verplichtingen en indien noodzakelijk aanpassing grondwatermeetnet
- Nationaal Bestuursakkoord Water, kaders stellen voor het Gewenst Grond- en Oppervlaktewaterregime
- Onderhoud Regionaal Geohydrologisch informatiesysteem
- Onderhoud grondwaterregister

3.5 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Verbeteren watersystemen	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	1.020	995	961	964	973	973
Baten	23	0	0	0	0	0
Saldo	997	995	961	964	973	973

2. Beschermen tegen overstromingen	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	1.387	1.493	812	812	812	812
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo	1.387	1.493	812	812	812	812

3. Beheren grondwater	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	696	676	755	755	735	735
Baten	499	472	472	472	472	472
Saldo	196	204	284	284	264	264

Totaal Water	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	3.103	3.163	2.528	2.531	2.520	2.520
Baten	522	472	472	472	472	472
Saldo	2.581	2.691	2.056	2.059	2.048	2.048

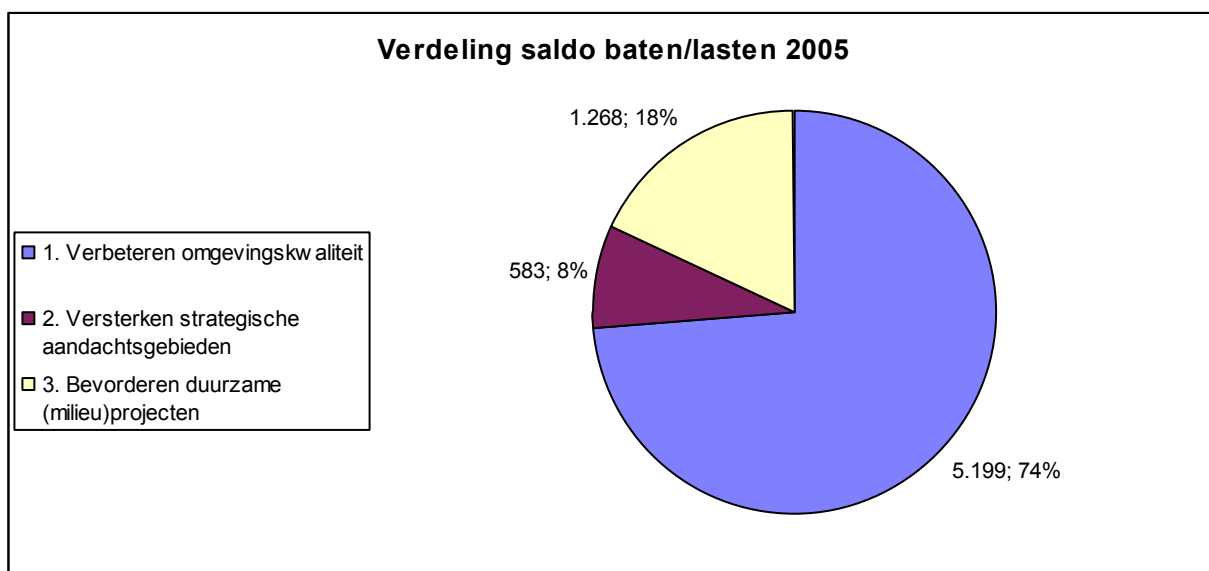
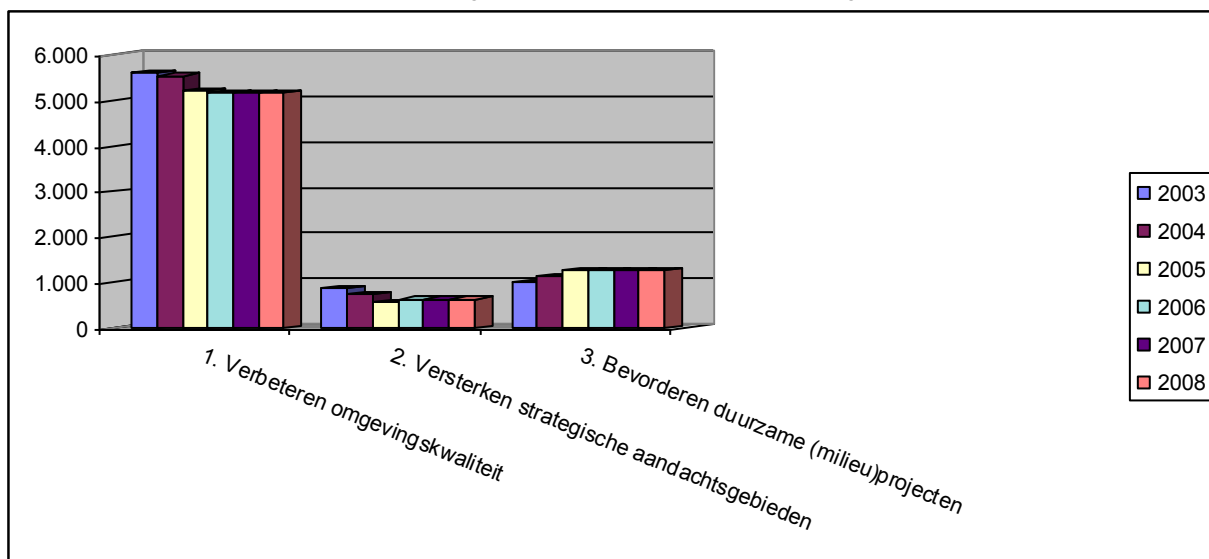
Collegeprogramma 'Milieu'

In het kader van de ambitie van het college om te komen tot een duurzaam Flevoland is het principe van de relatieve ontkoppeling uitgangspunt van beleid. De stimuleringsprogramma's zoals die worden uitgevoerd door de Stichting Duurzaam Flevoland en het door de Provincie in samenwerking met de gemeenten opgezette programma 'Duurzaam ondernemen in Flevoland' verdienen steun. Daar waar mogelijk kan worden onderzocht of er afspraken met sectoren of clusters van bedrijven gemaakt kunnen worden biedt parkmanagement ook een ingang om hier aandacht voor te vragen.

Het college monitort de ontwikkeling van de milieudruk, stimuleert de duurzaamheid en zal landelijke normstellingen waarmaken. Bij verdere ruimtelijke ontwikkeling van de provincie zal steeds worden gezien hoe wonen, werken en milieu elkaar kunnen versterken.

Bij de vergunningverlening staan praktisch uitvoerbare voorschriften en zorgvuldige, klantgerichte en snelle procedures voorop. Daar waar in strijd met de vergunningvoorschriften en regelgeving wordt gehandeld zal worden opgetreden. De feitelijke uitwerking van het jaarlijkse milieuprogramma zal gebruikt worden om het effect van de maatregelen te meten, en waar nodig het beleid en de maatregelen aan te passen.

De aanpak in de strategische aandachtsgebieden door een gebiedsgerichte benadering wordt voortgezet. Draagvlak daarbij is van groot belang. Vooral plattelandsvernieuwingprojecten zullen daarin aandacht krijgen. Hierbij geldt het uitgangspunt dat ondernemers primair zelf verantwoordelijk zijn voor het aanboren van nieuwe inkomensmogelijkheden en dat de overheid daarvoor de (planologische) randvoorwaarden moet aangeven.

4

Milieu

4.1 Inhoud en reikwijdte

De hoofddoelstelling van het programma milieu is een goede kwaliteit van de samenleving, waarbij de voorwaarde is het behoud van een goede kwaliteit van milieu, water, natuur en landschap. Dit programma beschrijft de kaders waarbinnen invulling wordt gegeven aan milieubeleid, stimulering duurzame ontwikkeling, milieuvergunningverlening, milieuhandhaving, milieucommunicatie, bodemsanering en het gebiedsgericht beleid van de provincie Flevoland.

Naast de uitvoering van het huidige Omgevingsplan zullen in 2005 activiteiten worden uitgevoerd ten behoeve van de voorbereiding van het 2^e Omgevingsplan Flevoland en de implementatie van Europese en nationale plannen en regelgeving.

Het programma 'Milieu' bestaat uit de volgende programma-onderdelen:

1. Omgevingskwaliteit
2. Duurzame ontwikkeling
3. Strategische aandachtsgebieden

4.2 Omgevingskwaliteit

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Vergunningverlening, toezicht, handhaving en bodemsanering dragen bij aan het realiseren van maatschappelijke effecten die worden beoogd met Europese en landelijke regelgeving en met het door de provincie geformuleerd beleid. Dit betreft effecten op het gebied van milieuhygiëne en natuurbescherming, beheersing en/ of vermindering van milieudruk en druk op de natuurwaarden. Meer specifiek zijn de gewenste effecten van het door de provincie gevoerde milieubeleid:

- Beperking energieverbruik en emissies naar lucht, water en bodem
- Beperking van geurhinder en (toename van) geluidhinder
- Bescherming van de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater en van de gebiedseigen bodemkwaliteit
- Naleving (door derden) van de Wet Milieubeheer, de Grondwaterwet, de Grondwaterverordening, het Lozingenbesluit, de Wet Bodembescherming, Ontgrondingenverordeningen, de Wet Hygiëne en Veiligheid van Badinrichtingen en Zwemgelegenheden en de Provinciale Milieu Verordeningen

Rol provincie

De provincie heeft een coördinerende en regisserende rol en een uitvoerende taak voor wat betreft de vergunningverlening en –handhaving met betrekking tot milieuvoorschriften, hygiëne en veiligheid van zwembaden, ontgrondingen, bodemsaneringen en grondwateronttrekkingen. Toezicht is een belangrijk instrument ter ondersteuning van bestuurlijke verantwoordelijkheid. Op het gebied van externe veiligheid en het genereren van Provinciale milieu-informatie heeft de provincie een coördinerende taak. Op het gebied van milieueffectrapportages heeft de provincie een wettelijke adviseringstaak.

Meetbare doelstellingen

De provincie oefent door middel van vergunningverlening, handhaving en milieustimulering invloed uit op de milieubelasting door bedrijven waarvoor zij het bevoegde gezag is. Door adequate vergunningverlening, handhaving én milieustimulering wordt deze milieubelasting beperkt tot binnen de wettelijke kaders en de (provinciale) beleidsdoelstellingen.

Gezien de relatief geringe omvang van de bodemsaneringsoperatie in Flevoland is het de bedoeling dat voor 2010 alle ernstige gevallen, die van overheidswege worden uitgevoerd, zijn

gesaneerd (met uitzondering van een aantal langdurige grondwatersaneringen). Voor de periode 2005-2010 wordt voor de saneringen die van overheidswege worden uitgevoerd een meerjarenprogramma bodemsanering opgesteld waarin elke locatie wordt geprogrammeerd (onderzoek en sanering). In 2005 wordt de uitvoering van dit programma gestart waarbij (afhankelijk van de door VROM beschikbaar gestelde middelen) in 2005 de nadruk zal liggen op de saneringslocaties Heijboer (restant grondsanering en start grondwatersanering) en Pioniersweg (grondwatersanering). In 2005 zullen tevens onderzoeken en saneringen door derden worden beoordeeld (10-tal).

De doelstellingen zijn:

- Het tijdig – binnen de gestelde wettelijke termijn - verlenen van milieuvergunningen aan particulieren en bedrijven (circa 90 vergunningen en 105 meldingen)
- De uitvoering van het handhavingprogramma, waarbij wordt voldoen aan de minimumcriteria van de professionalisering van de handhaving en het uitvoeren van circa 500 handhavingcontroles bij bedrijven, in het buitengebied en op de Randmeren
- De uitvoering van het bodemsaneringsprogramma 2005 - 2010, waardoor in ieder geval de verontreinigde percelen Heijboer en Pioniersweg worden gesaneerd
- De inbreng van kennis (EU en Rijk) op het gebied van milieu bij gemeenten en regionale en lokale marktpartijen en maatschappelijke organisaties, teneinde een stimulerende en coördinerende invloed uit te oefenen
- Het tijdig hebben getoetst en geadviseerd (milieu effectrapportage) van circa 15 (bestemmings)plannen op diverse milieueffecten zoals geluid, luchtkwaliteit energie en externe veiligheid
- Adequate uitvoering van de nieuwe externe veiligheidstaken door gemeenten en provincie
- Inzicht in de huidige (en verwachte toekomstige) milieukwaliteit en de mate van ontkoppeling tussen (economische) ontwikkeling en milieudruk

Indicatoren

- Aantallen verstrekte vergunningen en de doorlooptijd, aantal verrichte handhavingcontroles, aantal uitgevoerde bodemsaneringsprojecten (m³ gesaneerde grond), aantal m.e.r. procedures en de doorlooptijd, milieudruk (in Flevoland en landelijk in relatie tot de economische groei)

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het verlenen van vergunningen (regulering van overlast, hinder en veiligheid) eventueel een vergunning op maat (met ruimte voor de ontwikkelingsmogelijkheden) en waarbij is ingespeeld op actuele (technische) ontwikkelingen binnen het bedrijf
- Het toetsen van verleende vergunningen op actualiteit
- Toezicht houden en handhaven overeenkomstig de beleidsregel handhaving
- Het uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek (dienstverlening naar de externe klant verder te optimaliseren)
- Het opstellen van een plan van aanpak teneinde te komen tot het bevorderen van een werkwijze vanuit een gebieds- en of een branchevisie
- Het opstellen van een gebiedsgerichte benadering voor het industrieterrein Vliegveld Lelystad
- Het verder uitwerken en implementeren van samenwerking op het gebied van doelmatige handhaving (als gevolg van de Wet milieubeheer, waardoor de provincie naast de bestaande regietaak een aanwijsbevoegdheid krijgt)
- Het uitvoeren van het bodemsaneringsprogramma 2005 - 2010
- Het laten beoordelen van en onderzoeken van bodemsaneringen door derden
- Geen medewerking verlenen aan ontgrondingen uitsluitend ten behoeve van de winning van grondstoffen
- Het bespreken en uitvoeren van de consequenties van de in de Nota Ruimte benoemde Bouwgrondstoffentoets (interprovinciaal met VROM en met de Flevolandse gemeenten)
- Het uitvoeren van het uitvoeringsprogramma externe veiligheid in samenwerking met de gemeenten (onderzoek risico-inventarisatie stationaire bronnen, onderzoek transport gevaarlijke stoffen, implementatie in ruimtelijke ordening en organisatorisch borgen van externe veiligheid)
- Het opstellen van een beleidsregel externe veiligheid (bij de uitvoering van de Wet milieubeheer en de ruimtelijke ordening)
- Het uitvoeren van een inventarisatie en het opstellen van een plan van aanpak ten behoeve van de implementatie van de EU-richtlijn Omgevingslawaaai

- Het verrichten van nader onderzoek naar de toename van de fijn stof concentratie en de ernst en te verwachten probleemlocaties (na 2010)
- Het bepalen van de mate van absolute en relatieve ontkoppeling tussen milieukwaliteit in Flevoland en de (economische) ontwikkeling
- Het uitvoeren van de wettelijke taak in het kader van milieueffectrapportages
- Het aanpassen van de provinciale milieuverordening
- Bij belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen zoals een eventuele verdere ontwikkeling van Almere, Lelystad Airport, Zuiderzeelijn zullen milieuaspecten waar nodig door de provincie in alle relevante fasen van de planontwikkeling ingebracht worden

4.3 Duurzame ontwikkeling

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Transitie richting duurzaamheid vergt een omslag in denken en doen binnen de Flevolandse samenleving. Een gewenst effect is een goede kwaliteit van milieu, water, natuur en landschap, waaraan door de provincie samen met gemeenten, bedrijfsleven en andere gebiedspartners wordt gewerkt. De volgende effecten staan centraal:

- Terugdringing van de toename van de uitstoot van broeikasgassen (met name kooldioxide)
- Vermindering van de toepassing van primaire grondstoffen, bevordering van hergebruik van grondstoffen en toepassing van vernieuwbare grondstoffen
- Actieve deelname aan een duurzame ontwikkeling van Flevoland door Flevolandse actoren

Rol provincie

De provincie coördineert, regisseert en stimuleert activiteiten van gemeenten, marktpartijen en maatschappelijke organisaties. Via het Omgevingsplan kan de provincie gebieden aanwijzen voor windenergie. De provincie toont voorbeeldgedrag op het gebied van bedrijfsinterne milieuzorg.

Meetbare doelstellingen

Stimulering van energiebesparing, opwekking van duurzame energie en efficiëntere inzet van fossiele energie bronnen zodat:

- Het percentage duurzaam opgewekte energie in 2010 25% zal zijn
- De hoeveelheid kooldioxide uitstoot is verminderd met 0,46 miljoen ton CO₂ per jaar in 2010

Daarnaast zijn de doelstellingen in het kader van duurzame ontwikkeling van Flevoland:

- Projecten in het kader van het programma Leren voor Duurzame Ontwikkeling, Uitvoeringsprogramma Klimaat, Grondstoffen Regulerend Implementatie Programma en van Stichting Duurzaam Flevoland worden uitgevoerd
- Projecten worden conform het plan van aanpak Duurzame Bedrijventerreinen uitgevoerd
- Bedrijven nemen (meer) aspecten van duurzaamheid in hun bedrijfsvoering op

Indicatoren

- Uitstoot CO₂, gebruik duurzame energie, aantal projecten Uitvoeringsprogramma Klimaat, Grondstoffen Regulerend Implementatie Programma, Leren voor Duurzame Ontwikkeling en Stichting Duurzaam Flevoland conform planning uitgevoerd

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het realiseren van de projecten uit het uitvoeringsprogramma klimaat en in interprovinciaal verband opgestelde Grondstoffen Regulerend Implementatie Programma
- Het evalueren (tussen)resultaten van een pilot project bestrijding van lichthinder door tuinbouwkassen en eventueel benoemen vervolgprojecten
- Het stimuleren van warmte koude benutting binnen daartoe geformuleerde randvoorwaarden (bescherming grondwaterkwaliteit)
- Het ontwikkelen van een innovatief project om op lichtvervulde baggerspecie biomassa te telen in combinatie met natuurbouw in samenwerking met gemeenten, bedrijfsleven en staatsbosbeheer
- Het verrichten van onderzoek (samen met de provincies Zuid Holland, Noord Holland, Utrecht en de rijksoverheid) naar innovatieve manieren om minder bouwmaterialen in de (woning)bouw te gebruiken
- Het actief stimuleren van bedrijven (onder andere door Stichting Duurzaam Flevoland) om aspecten van duurzaamheid in hun bedrijfsvoering op te nemen

- Het uitvoeren van taken in het kader van het programma 'Leren voor Duurzame Ontwikkeling 2004-2007'
- Het conform de Europese richtlijn van Aarhus beschikbaar stellen aan de burger van - een goede toegang tot - milieu-informatie

4.4 Strategische aandachtsgebieden

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Optimale benutting van diverse (potentiële) gebiedskwaliteiten (ecologisch, ruimtelijk, economisch en milieuhygiënisch) in de in het Omgevingsplan benoemde 'strategische aandachtsgebieden'. Momenteel wordt in 4 aandachtsgebieden concreet gewerkt aan de versterking van het gebied, te weten de gebieden Schokland, Oostrand Noordoostpolder, Oostvaardersplassen – Almere (OPAL) en Randmeerzone Oostelijk Flevoland. De komende twee jaren zal aan de andere aangewezen gebieden geen actieve invulling worden gegeven als gevolg van het ontbreken van capaciteit en geld. In het kader van het nieuwe Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) zullen opnieuw keuzes voor strategische aandachtsgebieden moeten worden gemaakt.

Rol provincie

De provincie faciliteert en coördineert in de strategische aandachtsgebieden een procesmatige en integrale aanpak waarbij met de gebiedspartners afspraken worden gemaakt over de gewenste ontwikkeling van het gebied en over de taakverdeling en financiering bij de realisering daarvan. De provincie coördineert de inzet van rijksmiddelen.

Meetbare doelstellingen

- Realisatie van de projectdoelstellingen waarbij de rijksmiddelen, die voor gebiedsgericht beleid beschikbaar zijn, op een goede manier zijn benut
- Goede facilitering van de bij de ontwikkeling van de strategische aandachtsgebieden betrokken gebiedspartners

Indicatoren

Projectdoelstellingen	Planning 2005
Afname areaal verdroging	0
Toename areaal met reductie stikstofdepositie	0
Toename areaal met emissie reductie bestrijdingsmiddelen	480 ha
Toename areaal oppervlaktewater emissiereductie P en N	0
Lengte natuurvriendelijke oevers	0
Aantal objecten cultuurhistorie en archeologie	1
Toename toegankelijkheid en gebruik landelijk gebied (recreatie)	1 ha + 6 km fietspad
Aantal bedrijven economische verbrede landbouw	0
Toename areaal behoud, herstel en ontwikkeling	0
Afname aantal ongezuiverde lozingen	0
Areaal gewenste waterhuishouding gerealiseerd (waterberging)	14 ha
Areaal terugdringing verstoring verkeer	0

Mede met provinciale middelen worden in 2005 projecten gerealiseerd in het kader van gebiedsgericht beleid, in deze tabel zijn de bijbehorende prestaties aangegeven. Opgemerkt moet worden dat de projecten veelal een uitvoeringsperiode van 2 jaar hebben. De prestaties zijn in dat geval door 2 gedeeld. Momenteel wordt gewerkt aan het in kaart brengen van de milieuprojecten, pas eind oktober zullen de prestaties hiervan bekend zijn.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het opstellen van uitvoeringsprogramma's 2005-2006 met nieuwe projecten voor de strategische aandachtsgebieden
- Het afronden van lopende concrete uitvoeringsprojecten met als speerpunten recreatie (o.a. fietspaden) en cultuurhistorie (o.a. Schokland)

- Het verder brengen van de projecten in de Oostrand Noord Oost Polder met als speerpunt Inrichting Corridor Emmeloord -Kuinderbos)
- Het ontwikkelen en uitvoeren van milieuprojecten met o.a. als onderwerp duurzame landbouw, verdroging en emissie gewasbeschermingsmiddelen; Opstellen van een uitvoeringsprogramma landelijk gebied (UPL) en een Provinciaal Meerjarenprogramma (PMJP)

In het kader van het investeringsbudget landelijk gebied wordt 2005-2006 als een proefperiode gezien. Dit houdt in dat de provincies een Provinciaal Meerjarenprogramma moeten opstellen dat dient als basis voor het sluiten van het convenant met LNV. De informatie uit het uitvoeringsprogramma landelijk gebied UPL (2005-2008) zal worden geaggregeerd tot het PMJP. Uit de budgetbrief 2005/ 2006, waarin LNV aangeeft over welke rijksmiddelen de provincie kan beschikken, blijkt dat Flevoland alleen in aanmerking komt voor de thema's natuur en milieu. Voor milieu is jaarlijks € 1,8 mln. beschikbaar. Voor het thema recreatie kan de provincie niet beschikken over rijksmiddelen. Op dit moment is de provincie hierover in overleg met LNV.

4.5 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Verbeteren omgevingskwaliteit	Rekening	Begroting	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	10.021	7.454	6.471	6.470	6.471	6.473
Baten	4.404	1.920	1.271	1.316	1.316	1.316
Saldo	5.618	5.534	5.199	5.154	5.154	5.157

2. Versterken strategische aandachtsgebieden	Rekening	Begroting	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	1.182	911	800	800	800	800
Baten	317	165	217	160	160	160
Saldo	865	746	583	640	640	640

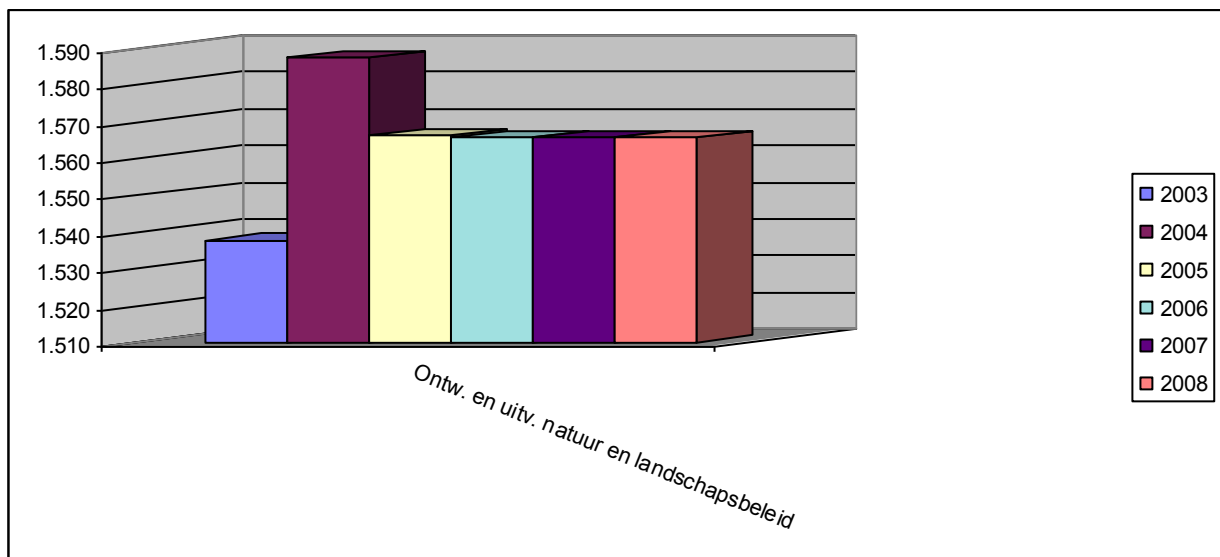
3. Bevorderen duurzame (milieu)projecten	Rekening	Begroting	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	1.734	1.800	1.991	1.978	1.928	1.915
Baten	738	657	722	707	647	632
Saldo	997	1.144	1.268	1.271	1.280	1.283

Totaal Milieu	Rekening	Begroting	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	12.938	10.165	9.261	9.249	9.198	9.188
Baten	5.458	2.742	2.211	2.184	2.124	2.109
Saldo	7.479	7.424	7.051	7.065	7.075	7.079

Collegeprogramma 'Natuur en landschap'

Het natuur- en landschapsbeleid is vastgelegd in het Omgevingsplan, de Nota Natuur en Landschap, gebiedsplannen en de Nota Flora en Fauna. Uitgangspunten van het college voor het natuur- en landschapsbeleid zijn:

- Rekening houden met en waar mogelijk versterking van de bijzondere karakteristieken van Flevoland
- Inpassing en afstemming op het natuur- en landschapsbeleid van het Rijk
- Een verbetering van de kwaliteit van de natuurgebieden, ondermeer door het tegengaan van versnippering, het benutten van mogelijkheden voor waterberging en het realiseren van ecologische verbindingen
- Nagaan wat de mogelijkheden zijn om particulier en agrarisch natuurbeheer verder te stimuleren
- Versterking van het recreatieve en toeristische medegebruik, waarbij met name in de overgangszones tussen stad en platteland meervoudig grondgebruik (d.w.z. verweving van de functies natuur, recreatie, waterberging, wonen, land- en tuinbouw) mogelijk is.

5

Natuur en landschap

5.1 Inhoud en reikwijdte

Het natuur en landschapsbeleid is gericht op het duurzaam behouden en verder ontwikkelen van een verscheidenheid aan natuur en landschapswaarden. Deze zijn passend bij de voor Flevoland karakteristieke leefmilieus, zoals de grote wateren, de moerasgebieden, de bossen zowel op zeelei als op meer gemengde bodem en de grootschalige agrarische gebieden. Belangrijke aandachtspunten zijn de kwaliteit van de gebieden (onder het mom van beter minder maar goed, dan veel maar matig), de variatie aan soorten en een inrichting die voldoende mogelijkheden biedt voor de inpassing van andere functies als waterberging en recreatief medegebruik.

5.2 Ontwikkeling en uitvoering natuur en landschapsbeleid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

1. EHS

Voltooiing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (in 2018) bestaand uit een netwerk van onderling verbonden bos- en natuurgebieden. Die vormt de ruggengraat van de Flevolandse natuurkwaliteit. In het omgevingsplan is de EHS vastgelegd en daarmee planologisch beschermd. Alle natuurgebieden in Flevoland zijn toegankelijk voor recreatief medegebruik, de mate van openstelling varieert naar gelang de natuurlijke kwaliteiten van het gebied. De natuurlijke kwaliteiten in en om het stedelijk gebied dienen te worden vergroot. Dit om de behoefte aan dagrecreatieve voorzieningen in de nabijheid van de woonomgeving te verbeteren.

2. Bescherming natuur

Instandhouding van alle dier- en plantsoorten die in Flevoland thuishoren en het verbeteren van de leefomstandigheden voor de meer bedreigde soorten.

3. Kernkwaliteiten landschap Flevoland

Behouden en waar mogelijk versterking van de kernkwaliteiten van het Flevolandse landschap. Deze worden gevormd door het onderscheid in de drie polders, de mate waarin de historie van Flevoland terug te vinden is in het landschap, de heldere structuurlijnen en de aanwezigheid van grote open ruimtes. De opgave voor Flevoland is om de economische groei zo te faciliteren dat het aansluit bij bestaande kwaliteit of nieuwe kwaliteit oplevert. Beoogd wordt het agrarisch gebied voor het publiek aantrekkelijker te maken, onder andere door de diversiteit aan soorten in het agrarisch gebied te vergroten.

Rol provincie

1. EHS

Als uitwerking van het rijksbeleid is in het gebiedsplan voor natuur en landschap aangegeven welke gebieden in aanmerking komen voor aankoop of particulier natuurbeheer ter versterking van de provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Door aankoop, inrichting en beheer zal de natuurkwaliteit van de hoofdstructuur de komende jaren verder versterkt worden. De uitvoering van dit beleid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk en provincie, waarbij een groot deel van de middelen van het Rijk afkomstig is. In de nota Ruimte is aangegeven dat de provincies uiterlijk in 2005 de vereiste milieu- en waterkwaliteit en de benodigde maatregelen voor de EHS-gebieden dienen vast te stellen.

De terreinbeherende organisaties, waaronder Stichting Flevolandschap als provinciale organisatie, vervullen een belangrijke rol in het behouden en verbeteren van de Flevolandse natuur- en landschapskwaliteiten, maar ook in publieksvoorlichting en in het behartigen van de belangen van de natuursector. De Stichting Landschapsbeheer vervult een belangrijke rol als intermediair tussen de overheid en particulieren bij het implementeren van natuurvriendelijk

landschapsbeheer. Zij biedt de geïnteresseerden deskundigheid en soms op projectbasis ook praktische ondersteuning die hiervoor nodig is.

2. Bescherming natuur

Om de leefomstandigheden van de meest bedreigde diersoorten te verbeteren wordt op basis van een landelijk meerjarenprogramma jaarlijks een stimuleringssubsidie verstrekt. De provincie deelt het budget toe aan projecten in de eigen provincie en legt daar ook een eigen bijdrage bij.

Verder heeft de provincie uitvoeringstaken voor de Flora en faunawet, de natuurbeschermingswet en de boswet. De Flora en faunawet heeft betrekking op de bescherming van soorten. Alleen voor soorten die veelvuldig schade aanrichten of voor soorten die een bedreiging vormen voor bijvoorbeeld de volksgezondheid, kan de provincie toestemming verlenen tot verjagen of bejagen.

Gebieden met heel bijzondere (nationaal of internationaal) kwaliteiten kennen extra beschermingsregimes, zoals de Natuurbeschermingswet, de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de uitvoerende en toetsende taken die de provincie heeft voor deze regelgeving, wordt samengewerkt met de gemeenten. Nieuwe wetgeving is in voorbereiding. Voor een goede uitvoering is inzicht nodig in de actuele verspreidingsgegevens van strikt beschermde soorten, op dit vlak wordt in overleg met het ministerie van LNV een inhaalslag opgezet.

3. Kernkwaliteiten landschap Flevoland

Noordelijk Flevoland en het Rivierduingebied zijn aangewezen als Belvedere-gebieden (gebieden met een bijzondere cultuurhistorische waarde). Schokland is bovendien opgenomen op de werelderfgoedlijst.

Het kabinet wil de mogelijkheden verruimen om het platteland te beleven. Het Rijk stelt de kwaliteitseisen en provincies en gemeenten zijn verantwoordelijk voor een integrale ontwikkeling. In het verlengde van de hervorming van het Europese landbouwbeleid wordt door Nederland ingezet op een duurzaam beheer van agrarische cultuurlandschappen en het realiseren van maatschappelijke doelen (natuurbeheer, waterberging) door agrariërs. Door agrarisch natuurbeheer, ecologisch bermbeheer en/ of natuurvriendelijk slootbeheer kan de diversiteit aan soorten in het agrarische gebied worden versterkt en/ of vergroot. Speciale aandacht is er voor de agrarische natuurverenigingen die een voortrekkersrol vervullen op het gebied van agrarisch natuurbeheer.

Meetbare doelstellingen

1. EHS

- De omvorming van landbouwgrond in natuurgebied (in 2018 moet 1595 ha 'nieuwe natuur' zijn gerealiseerd, eind 2003 was circa 1200 ha gerealiseerd)
- De realisatie van de ecologische verbindingen conform het omgevingsplan (30-tal), waarbij de eigendomssituatie, de lengte, de doelstelling en het pakket aan gewenste maatregelen kan variëren en waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij overige projecten (zoals wegverbreding, gebiedsgericht beleid en recreatief/toeristische ontwikkelingen)
- De vastlegging van bestuurlijke afspraken op hoofdlijnen voor de robuuste verbinding door Flevoland, waarbij uitgangspunt is dat de natuurfunctie wordt gecombineerd met recreatie, waterberging en een beperkte woonfunctie
- De verbetering van de kwaliteit van de natuurgebieden door inrichting, beheer en omvorming (de provinciale natuur-doeltypenkaart geeft de ambities aan natuurkwaliteiten weer, de hiervoor benodigde milieukwaliteit wordt uitgewerkt in het kader van programma milieu)

De realisatie van deze doelstellingen wordt zoveel mogelijk via het gebiedsgericht beleid en/ of het ILG geprogrammeerd (zie ook het programma milieu).

2. Bescherming natuur

- Verbetering leefomstandigheden voor voor moerasvogels, amfibieën en reptielen (bv. Ringslang, kleine watersalamander, groene kikker, rugstreeppad), roofvogels (kiekendief, kerkuil), weide- en akkervogels, dagvlinders en zoogdieren van moeras- en bosgebieden (bv. bever, otter, das, boomarter) door subsidiering concrete uitvoeringsprojecten
- Beperking van landbouwschade door soorten die veelvuldig schade aanrichten

3. Kernkwaliteiten landschap Flevoland

Stimulering van natuurvriendelijk beheer, waarbij boeren op vrijwillige basis overeenkomsten kunnen afsluiten voor een meer natuurvriendelijk beheer (voor agrarisch natuurbeheer is in

Flevoland 514 ha beschikbaar; dit is inmiddels gerealiseerd waardoor voor 2005 geen overeenkomsten meer kunnen worden afgesloten).

Indicatoren

Doelstellingen EHS	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Aankoop 'nieuwe natuur' in ha's	105	100	0*	25	25	25	25
Inrichting ecologische verbindingen en natuurvriendelijke oevers in km	4,5	6	5	5	5	5	5
Verbetering milieukwaliteit natuurgebieden (in ha's)	Zie programma 4 milieu (versterken strategische aandachtsgebieden)						
Gewenste natuurkwaliteit; uitgedrukt in soortenrijkdom karakteristieke natuurtypen:							
– Grote wateren (aantal vogelsoorten waarvoor gebieden zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied)		37 soorten watervogels 18 soorten broedvogels					
– Moerasgebieden (soortenrijkdom kritische vogelsoorten)		2,8 kritische soorten per 100 ha					
– Bossen op zeeklei (soortenrijkdom vegetatie)		Pm.					

* In 2003 was een aankoopstop van kracht die is met ingang van 2004 weer opgeheven.

Doelstellingen soortenbeleid	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Projecten ter stimulering bedreigde soorten	5	6	13	10-15	10-15	10-15	10-15
Inhaalslag verspreidingsgegevens strikt beschermde soorten**							
Beperken veelvuldige landbouwschade (schadegegevens nog niet beschikbaar)							
Beschikkingen Flora en faunawet:							
- Aantal genomen besluiten		27		25	20	20	20
- Aantal beroepsprocedures		5		5	4	4	4
- Aantal te wijzigen besluiten		2		1	0	0	0
Soortenrijkdom agrarisch gebied (srtn per 25m ²):							
- Bermen (soortenrijkdom vegetatie)		11.2			Geleidelijke toename van deze soorten; rapportage moment eens per 3 jaar		
- Slootkanten (soortenrijkdom vegetatie)		10.4					
- Akkers/graslanden (soortenrijkdom vogels)		5					

** in overleg met het ministerie van LNV wordt bekeken welke soorten de hoogste prioriteit verdienen en hoe de verantwoordelijkheidsverdeling Rijk – provincie moet worden ingevuld

Doelstellingen kernkwaliteit landschap	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Vergroten aantrekkelijkheid agrarisch gebied:							
– Deelname agrarisch natuurbeheer (ha's)	180	295	235	500	500	500	500
– Verbetering landschapskwaliteit (indicatoren moeten nog uitgewerkt)					pm		

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het herijken van de EHS, uitwerken van de gewenste milieukwaliteit en robuustheid en zo nodig op enkele plaatsen komen tot voorstellen voor herbegrenzing. Hierbij hoort ook een heroriëntatie op het ambitieniveau voor de ecologische verbindingen, mede ingegeven door beleidswijzigingen bij LNV en de noodzaak om sterker te prioriteren binnen een beperkt budget.
- Het uitwerken van een robuuste ecologische verbinding tussen Oostvaardersplassen en Horsterwold en het vastleggen van afspraken op hoofdlijnen in bestuurlijke afspraken
- Het implementeren van de Vogelrichtlijn op een zodanige wijze dat Flevoland haar groeidoelstellingen kan nakomen zonder afbreuk te doen aan de natuurkwaliteit en voorbereidingen treffen om de nieuwe taken, voortvloeiend uit de nieuwe natuurbeschermingswet goed te kunnen uitvoeren
- Het maken van Inhaalslag met betrekking tot de verspreidingsgegevens strikt beschermde soorten
- Het uitwerken van de kernkwaliteiten landschap ten behoeve van omgevingsplan 2006

5.3 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

Totaal Natuur en landschap	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	<i>Begroting</i>	<i>Meerjarenraming</i>		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Lasten	1.814	1.752	1.744	1.762	1.780	1.780
Baten	276	165	178	196	215	215
Saldo	1.538	1.587	1.566	1.565	1.565	1.565

Collegeprogramma 'Economische ontwikkeling'

1. Werken en ondernemen

De huidige economische conjunctuur vraagt extra inspanningen van ons in het kader van de noodzakelijke groei van de werkgelegenheid. Het college wil dan ook nieuwe bedrijven binnenhalen en de groei van de al aanwezige bedrijven ondersteunen. Daarvoor is van belang dat de infrastructuur voor de bedrijven (bedrijventerreinen, bereikbaarheid, veiligheid, arbeidsaanbod/scholing, ICT/glasvezelkabel) op orde is.

Flevoland is sterk gericht op het MKB-bedrijfstype en ontbeert in feite een aantal grote aansprekende bedrijven. Promotie en acquisitie zullen zich daarom mede op dat type bedrijven richten. Acquisitie is een taak van de gemeenten. Het college wil de gemeenten daarbij echter actief ondersteunen, onder andere door thematisering van de bedrijventerreinen en door samenwerking met de Kamer van Koophandel, en ondernemersorganisaties.

Voor de promotie van Flevoland kiest het college voor een integrale aanpak. Dat wil zeggen dat de provincie met de gemeenten, maar ook met andere beïnvloedende partijen, zal bouwen aan het imago van Flevoland als aantrekkelijk gebied om te wonen, te werken, te recreëren en te ondernemen. De recent vastgestelde beleidsnota's (REOF, RITP, BART) zijn voor het college uitgangspunt. Het college zal daarnaast een massieve inspanning plegen om een snelle bemiddeling tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt tot stand te brengen.

Voorts wil het college nagaan of tussen de kennisinstellingen in onze provincie een samenwerking kan worden bewerkstelligd die van Flevoland een kennisregio maakt, waarin door bundeling van kennis nieuwe initiatieven kunnen ontstaan op het gebied van kennisontwikkeling.

De Holding Flevoland, waarvan de Aanjager de participatiemaatschappij en het Technofonds onderdeel uitmaken, zal worden omgedoopt tot 'Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland'. De Aanjager heeft als doelstellingen het actief bevorderen van investeringen en werkgelegenheid, het stimuleren van economische samenwerking en het opbouwen van kennis en netwerken. Daarnaast vervult De Aanjager een makelaarsrol tussen overheden en bedrijfsleven en geeft zij invulling aan een gemeenschappelijk promotie- en acquisitiebeleid. Door het bij elkaar brengen van verschillende activiteiten kan een schaalvoordeel ontstaan, waardoor kennis wordt verhoogd en de kwetsbaarheid van projecten wordt verlaagd. Deze synergie leidt tevens tot een groter draagvlak van de Aanjager en een optimale inzet van EPD -middelen.

Het college steunt de doorgroei van Luchthaven Lelystad tot regionale luchthaven, inclusief de daarbij horende economische bedrijvigheid. De in de PKB genoemde maxima zijn daarbij voor het college de bovengrenzen.

2. Toerisme en recreatie

De sector toerisme en recreatie is een kansrijke sector voor Flevoland. Het is bovendien een belangrijke banenleverancier. Belangrijk element van het collegebeleid is dat ondernemers zelf hun kansen grijpen, waarbij de Provincie een stimulerende rol vervult, vooral ook in relatie tot plattelandsontwikkeling. Voorts zal op korte termijn de aanwijzing van een grootschalig evenemententerrein plaatsvinden.

3. Landbouw en visserij

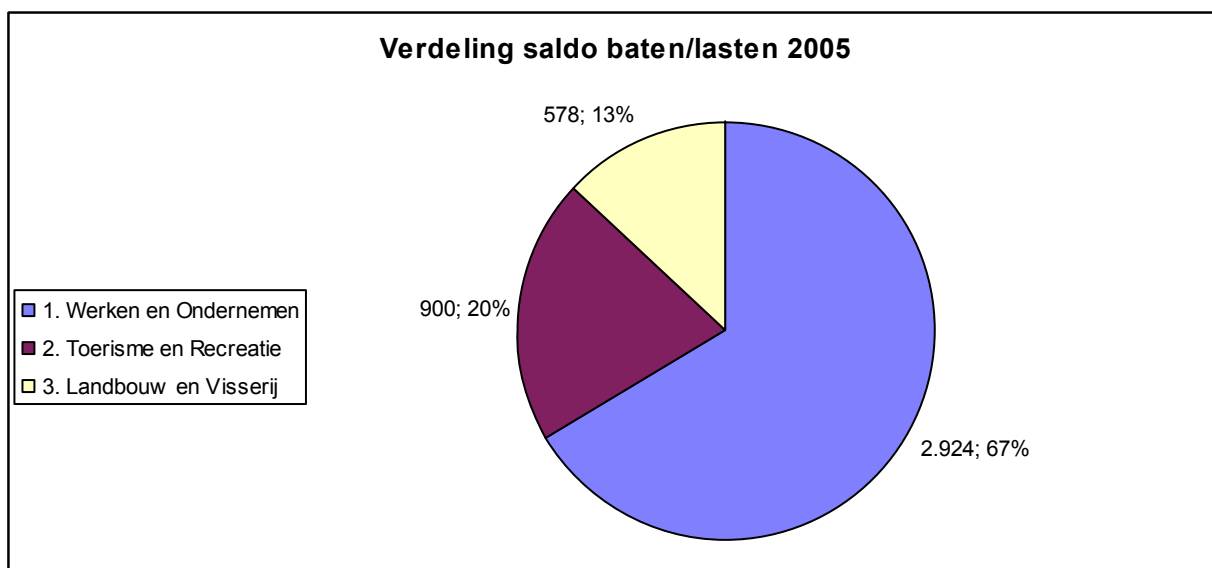
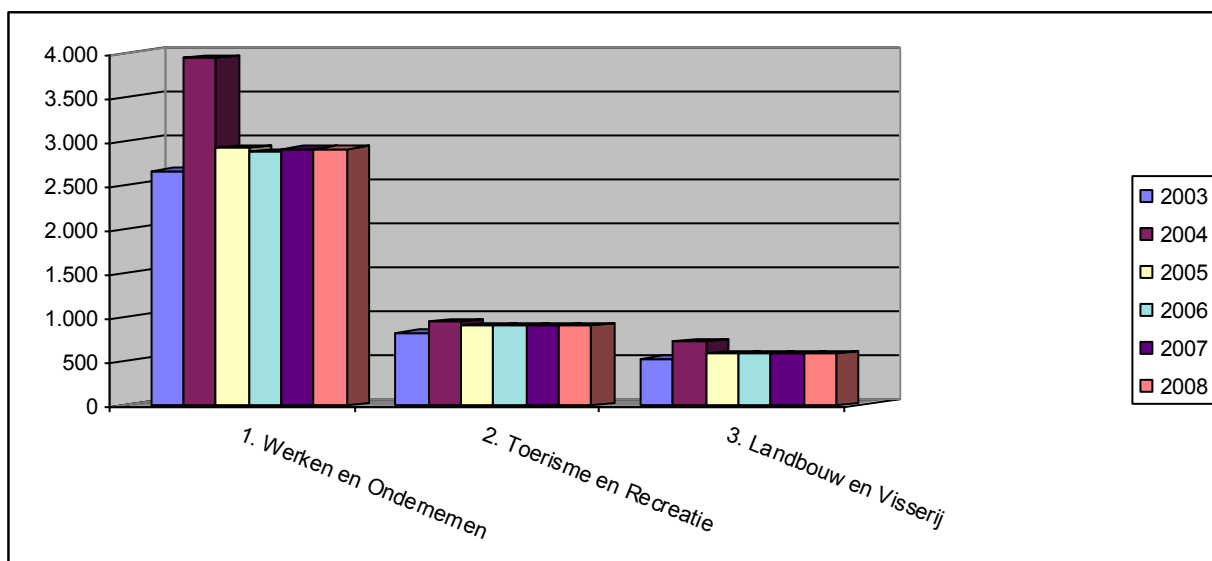
De recent vastgestelde nota Landbouwonwikkeling in Flevoland, aangevuld met een jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma, geeft de ruimte aan de agrarische sector om te komen tot een veilige, duurzame en concurrerende land - en tuinbouw. Ketengerichte producties die bijdragen aan de verbetering van de voedselveiligheid en innovaties, gericht op duurzaam produceren en productvernieuwing, zijn hierbij de kernbegrippen. In deze ontwikkelingen zal het college binnen haar mogelijkheden de sector ondersteunen.

Daar waar verbreding van activiteiten mogelijk is, zal dat worden gestimuleerd. Dat kan zich voordoen door een nevenactiviteit in de sfeer van de recreatie, agrarisch natuurbeheer of in andere sectoren. Vanuit het college zullen nieuwe activiteiten op het agrarisch bedrijf en in het landelijk gebied (plattelandsontwikkeling en platteland vernieuwing) worden gestimuleerd om daarmee de leefbaarheid van het platteland te bevorderen. Het college streeft naar een

duurzaam evenwicht tussen verstedelijkt en landelijk gebied. Een extra uitdaging ligt vooral bij de grote steden om daar de transformatie van het landelijk gebied tot stand te brengen.

De aanpak in de strategische aandachtsgebieden door een gebiedsgerichte benadering wordt voortgezet. Draagvlak daarbij is van groot belang. Vooral plattelandsvernieuwingsprojecten zullen daarin aandacht krijgen. Hierbij geldt het uitgangspunt dat ondernemers primair zelf verantwoordelijk zijn voor het aanboren van nieuwe inkomensmogelijkheden en dat de overheid daarvoor de (planologische) randvoorwaarden moet aangeven.

De visserij en de visverwerking zijn voor Urk buitengewoon belangrijke economische pijlers. Door Europese regelgeving staat de visserij onder druk. Het college blijft pleitbezorger van het niet verder verhogen van de visbeperkende maatregelen. Voor de sociaal economische gevolgen die dit met zich meebrengt zal bij het rijk en in Brussel aandacht worden gevraagd. Daarnaast zal aan de verbreding van de economie op Urk een verdere invulling moeten worden gegeven.

6

Economische Ontwikkeling

6.1 Inhoud en reikwijdte

De regionale economische ontwikkeling is een belangrijke voorwaarde voor de algehele ontwikkeling van Flevoland (motorfunctie). Daarin is het stimuleren van werkgelegenheid in het algemeen en van stuwende werkgelegenheid in het bijzonder een belangrijk aandachtspunt. Dit in tegenstelling tot dat deel van de bedrijvigheid ("lokaal dienstverlenend") dat zijn draagvlak in de (toenemende) omvang van de bevolking vindt. Maar ook dat laatste is niet altijd een vanzelfsprekendheid zo blijkt uit de studies naar het voorzieningenniveau van Flevoland. Het stimuleren van reeds in Flevoland gevestigde werkgelegenheid en het ondersteunen bij het aantrekken van thans elders gevestigd zijnde bedrijvigheid in een nieuw ontgonnen gebied blijken in de praktijk een niet aflatende inzet te vergen.

De opgave voor Flevoland is een omvangrijke. Het streven was er op gericht om in 2015 een aantal arbeidsplaatsen te bereiken dat gelijk is aan 90% van het aantal beroepspersonen (een centrale doelstelling van het Omgevingsplan). Echter, de last van het verleden brengt met zich mee dat er in de huidige situatie al een tekort van een kleine 50.000 arbeidsplaatsen opgebouwd is, gerelateerd aan de beroepsbevolking. Voeg daarbij de voortgaande groei van de bevolking met zijn bijkomende behoefte aan arbeidsplaatsen alsmede de negatieve effecten van de huidige recessie en de conclusie kan getrokken worden dat het ambitieniveau van het Omgevingsplan in dit opzicht op de kortere termijn kwantitatief niet beantwoord kan worden. En dan moet daar boven opnog de inzet ten aanzien van de kwaliteit van de werkgelegenheid geplaatst worden. Realistischer (maar nog altijd zeer ambitieus) is het om, gegeven de huidige situatie te streven naar behoud en, waar dat mogelijk is, verbetering van de huidige verhouding tussen arbeidsplaatsen en beroepspersonen. De rol van de provincie, een van de vele spelers die dit streven inhoud moeten geven, kan hierin niet anders dan bescheiden zijn.

In het kader van de partiële herziening van het Omgevingsplan en het opstellen van een REOF 2005-2010 - start voorjaar 2004 – alsmede in het licht van de economische terugval zullen nieuwe analyses gemaakt worden.

Het programma 'Economische ontwikkeling' bestaat uit de volgende programma onderdelen:

1. Werken en Ondernemen
2. Toerisme en Recreatie
3. Landbouw en Visserij

6.2 Werken en ondernemen

Verschillende organisaties in Flevoland, waaronder de provincie, streven vanuit een eigen invalshoek naar voldoende werkgelegenheid en naar een robuuste op de toekomst toegesneden bedrijvigheid. Het gaat derhalve om een gezamenlijke inspanning waarbij de regie van groot belang is.

Het programma-onderdeel 'Werken en Ondernemen' bestaat uit de programma-aspecten:

1. Voorwaardenscheppend beleid
2. Technologie, innovatiebeleid en clusters
3. Arbeidsmarkt en starters
4. Acquisitie, economische gebiedspromotie en handelsbevordering

Het thema milieu en economie (en in het verlengde daarvan het nastreven van een duurzame economische ontwikkeling) doorsnijdt alle voornoemde aspecten. In het kader van het programma Werken en Ondernemen wordt vanzelfsprekend ook de uitvoering van het EPD ondersteund.

6.2.1 Voorwaardenscheppend beleid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

1. Afstemming van planning, inrichting en uitwisseling van kennis over locaties voor werken binnen Flevoland
2. Opsporing en ontwikkeling van projecten met meerzijdige toegevoegde waarde
3. Een duidelijke positionering van Flevoland als werkgebied

Eind 2004 begin 2005 zal een nieuwe integraal voorbereide Visie Werklocaties (VW) vastgesteld zijn in vervolg op het door Provinciale Staten vastgestelde locatiebeleid. Deze visie zal als toetsingskader gaan dienen voor de gemeentelijke vestigingsvisies die ingaan op aard en ontwikkeling van werklocaties. De VW zal per gemeente concrete planningsopgaven in beeld brengen. Met name de afstemming tussen Almere, Zeewolde, Lelystad en Dronten waar grote hoeveelheden bedrijventerrein worden ontwikkeld, vergt aandacht.

Projectmogelijkheden die andere projecten uitlokken dan wel kolomversterkende effecten met zich mee brengen (zoals multimodale overslag en luchthavenontwikkeling) zijn schaars maar interessant, vergen vaak een heel lange adem, zijn meestal niet planbaar maar maken wel voortdurend deel uit van het zoekspectrum naar nieuwe en vernieuwende mogelijkheden. Op dit moment beginnen zich bijzondere perspectieven af te tekenen in de relatie tussen duurzame energie en de opslag daarvan in waterstof.

Daarnaast is een voortdurende afstemming met partijen buiten Flevoland (IPO, Randstad, Deltametropool, Noordvleugel, Noordwest Veluwe) nodig om te bewerkstelligen dat Flevoland een regio blijft met uitstekende vestigings- en productieomstandigheden.

Rol provincie

De provincie initieert, brengt bijeen, faciliteert en ondersteunt. Ze hakt binnen de kaders van het Omgevingsplan knopen door daar waar gemeentegrensoverschrijdende ontwikkelingen centrale sturing en regie vergen. De provincie participeert in overlegstructuren om te bewerkstelligen dat de positie van Flevoland op economisch gebied wordt versterkt. Met de uitvoering van een aantal projecten probeert de provincie een bijdrage te leveren aan de verbetering van productiemilieu, productiestructuur en vernieuwing in de regio.

Meetbare doelstellingen

- Uitgaande van flankerende inspanningen van gemeenten: toetsing van de GVV's van de gemeenten en monitoren voorraad werklocaties
- Ontwikkelingsmogelijkheden Almere en intermediaire zone in beeld brengen en houden zowel bij rijk als in Randstadverband
- Afstemmingsoverleg opzetten en starten inzake A6/A27
- Inspanning gericht op verkennen van mogelijkheden voor toepassing waterstof alsmede het bevorderen van multimodale overslagmogelijkheden en de uitbouw van Luchthaven Lelystad tot business airport

Indicatoren

- 4 GVV's, 6 bezoeken aan gemeenten met als uitkomst een gemeentelijke planning van bedrijventerreinen die minimaal voldoet aan de randvoorwaarden van de VW
- Met succes beïnvloede externe beleidsteksten en besluitvorming die de positie van Flevoland ondersteunen (in ieder geval in het kader van de GEP en de Randstad)
- Twee maal overleg Lelystad, Almere, Zeewolde en Dronten met als uitkomst een afspraken- en afstemmingskader ten aanzien van de planning en uitgifte van bedrijventerreinen
- 1 voorverkenning implicaties waterstofeconomie met als uitkomst of en zo ja hoe en wanneer en met wie welke initiatieven vanaf 2005 ontwikkeld worden die leiden tot inzet van waterstof in Flevoland

B. Wat gaan we daarvoor doen

De provincie zal in 2005 met elke gemeente minimaal één keer afstemmen inzake de voortgang met de GVV's en locatieplanning. Los daarvan zal de provincie een regulier afstemmingsoverleg tot stand brengen met de gemeenten Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde met het oog op de planning, ontwikkeling en uitgifte van bedrijventerreinen (twee keer per jaar). Daarnaast participeert de provincie minimaal 30 maal in reguliere externe overlegsgremia met partijen buiten

Flevoland met het oog op economische belangenbehartiging. Hierin staat met name de behartiging van de belangen van Almere en van de intermediaire zone in ons gebied (de as Lelystad – Dronten) centraal. In 2005 zal voorts verkend gaan worden hoe Flevoland kan voorsorteren op de waterstofgerichte economie juist met het oog op het in Flevoland opgestelde windenergievermogen.

6.2.2 Technologie, innovatiebeleid en clusters

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een toenemende oriëntatie van bedrijven en mede overheden op- en waar mogelijk daadwerkelijke toepassing van de mogelijkheden die technologie en innovatie bieden bij het versterken van de economische prestaties van bedrijvigheid en de regio ondermeer via een vergrote samenwerking en kennisoverdracht binnen en tussen clusters van bedrijvigheid en kennis.

Technologie en innovatie zijn van essentieel belang voor de dynamiek en de concurrentiekracht van het bedrijfsleven in een regio. In ons gebied met een nog jonge economie is het belangrijk bruggen te slaan tussen bedrijfsleven en kennisbronnen in de uitvoering van het RITP kennisinstellingen, bedrijven te attenderen op elkaars kennis en mogelijkheden en op mogelijkheden voor vernieuwing en het stimuleren van technostarters Dit gebeurt ondermeer langs de weg van specifieke projecten: zowel via de lijn van business en science parken als via enkele algemeen gerichte kennisoverdrachtprojecten (koppeling bedrijvenclusters aan specifieke bedrijvigheidsclusters) en via netwerken (Platform Innovatie en Technologie).

De structuur van het bedrijfsleven verdient hierbij een bijzondere benadering. Het bedrijfsleven in Flevoland bestaat uit heel veel, heel kleine bedrijven met als gemeenschappelijk kenmerk dat ze vrijwel allemaal van elders zijn gekomen en nog betrekkelijk weinig samenhang vertonen. Dit bemoeilijkt in zekere zin een bredere oriëntatie op exportmogelijkheden, kennis, technologie en scholing. Er zijn wel bruikbare aanknopingspunten voor samenhang aanwezig (metaal, logistiek, composieten, Lifesciences, medische technologie en ICT). Via deze clusters-in- wording verloopt het organiseren van kennisverspreiding en uitwisseling, gemeenschappelijke arbeidsmarkt-, opleidings- en scholingstrajecten etc. een stuk efficiënter dan wanneer dit op generieke wijze zou plaatsvinden. In de praktijk vergt dit een niet aflatende inzet. Vaak is er wel de interesse maar onvoldoende zelforganiserend vermogen in een cluster aanwezig om dit na de start op eigen kracht voluit zelfstandig voort te zetten (logistieke sector, composieten). Om die reden zal een clustercoördinator bij de OMFL de noodzakelijke extra impulsen moeten gaan genereren om genoemde en andere clusters te verduurzamen. Het cluster medische technologie ontwikkelt zich voorspoedig.

Rol provincie

Actieve beïnvloeding vanuit de actielijnen van het RITP van bedrijfsleven en medeoverheden op het punt van innovatieoriëntatie en inspanningen, daarbij financieringsinstrumenten benuttend vanuit EPD en Innovatieve Acties.

Meetbare doelstellingen

- Ondersteuning van een drietal projecten die beogen R&D inspanningen binnen bedrijven te verhogen dan wel innovaties binnen bedrijven tot stand te brengen
- Aanstelling coördinator clusterstimulering in het kader van de uitvoering van het EPD (incl. provinciale cofinanciering) met als uitkomst reactivering bestaande clusters, aansnijden van een vijftiental nieuwe clusterprojecten en initiatieven, uitbrengen van vijftal clusternieuwsbrieven
- Deelname aan en mede organiseren van zestal clusterbijeenkomsten

Indicatoren

- Statistische peilingen
- 1 initiatief breedband, 2 projecten medische technologie
- 6 clusterbijeenkomsten, 3 nieuwsbrieven
- Aanstelling coördinator clusterstimulering

B. Wat gaan we daarvoor doen

In 2004 zijn in het kader van het uitvoeren van het RITP diverse activiteiten ondernomen op het gebied van breedbandinfrastructuur, clusterprojecten, rolverdeling en samenwerking

intermediairs, thematische bedrijvenparken die doorlopen in 2005. In 2005 zal de uitvoering van het RITP voortgezet worden waarbij benutting van middelen in het kader van het EPD en het EU programma Innovatieve Acties (onder andere ten behoeve van projecten op het gebied van medische technologie, technostarters, ICT en internationalisering) een belangrijk aandachtspunt vormt. Verder zullen als thema's aan de orde komen:

- Regionale samenwerking (Platform RITP, Innovatieteam, uitvoering communicatieplan)
- Bewustwording (uitreiking innovatieprijs, informatiebijeenkomsten)
- Wegwijzer kennistransfer (uitbouw project Kenniskaart)
- Versterking kennistransfer (onder meer oprichten innovatiekring)

Veel van laatstgenoemde activiteiten vallen in de categorie 'going concern'. Met de meeste daarvan zijn geen middelen gemoeid.

6.2.3 Arbeidsmarkt en starters

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een goede samenwerking met partijen die een rol spelen bij het afstemmen (kwantitatief en kwalitatief) van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

In een tijd van economische terugval is het belangrijk het verlies aan arbeidsplaatsen te beperken en daarbinnen een zo goed mogelijke kwalitatieve afstemming tussen vraag en aanbod tot stand te brengen. In rechtstreekse zin heeft de provincie daar uiteraard niet veel invloed op. Maar de oprichting van het Provinciaal Platform Arbeidsmarkt (PPA) levert een belangrijke en permanente bijdrage tot de noodzakelijke samenwerking tussen de hoofdactoren op dit gebied. Daarnaast verhoogt financiële ondersteuning van (een beperkt aantal, op strategische gronden gekozen) projecten de slaagkans van doelgroepen op de arbeidsmarkt. Het beleidsplan arbeidsmarkt 'Werken aan werk' is hiervoor richtsnoer en toetsingskader.

Scholingstrajecten kunnen startkwalificaties verbeteren en adequate onderwijsvoorzieningen dragen ertoe bij dat jongeren een sterker oriëntatie op de Flevolandse arbeidsmarkt ontwikkelen. Hoewel op korte termijn de snel opgelopen werkloosheid in belangrijke mate het handelen van de provincie bepaalt, zal daarnaast in toenemende mate de vergrijzing van de bevolking aandacht vergen. Indien het herstel van de economie zich voortzet zal een krapper wordende arbeidsmarkt ook vragen om ontsluiting voor het Flevolandse bedrijfsleven van een strategische arbeidsmarktreserve in de vorm van een omvangrijke uitgaande pendel.

Sinds kort beschikt de provincie over een specifiek startersbeleid (Startersnota) en een daaraan gekoppeld uitvoeringstraject. In het RITP is daarnaast aandacht voor technostarters. De Kamer van Koophandel (KVK) neemt terzake starters een centrale positie in. De provincie kan met beleid en projecten de inspanningen van de KVK, de gemeenten en intermediaire organisaties flankeren.

Rol Provincie

Initiëren, partijen bij elkaar brengen (onder andere via het in stand houden van het PPA), stimuleren door middel van voorbeeldprojecten op het terrein van arbeidsmarkt en starters, belangenbehartiger, informatiebron, regisseur en facilitator.

Meetbare doelstellingen

- Beïnvloeden van de bundeling van vraag naar arbeid met als uitkomst een zodanig vertrouwen van werkgevers dat zij hun vacatures bij het CWI melden
- Bijdragen aan stimuleren van ondernemerschap via een tweetal projecten en via het project Ondernemersprijzen
- Via een tweetal projecten bijdragen aan het stimuleren van de aansluiting tussen beroepsonderwijs en arbeidsmarkt en aan verbetering startkwalificatie jongeren, ter voorkoming van jeugdwerkloosheid
- Levering van gegevens ten behoeve van inzicht in vraag en aanbod op de arbeidsmarkt (via Economie en Arbeidsmarkt)

Indicatoren

- In minimaal 5 bijeenkomsten aandacht vragen voor melding van vacatures bij het CWI
- 2 starterprojecten
- Ondernemersprijzen 2005/ Organisatie ondernemersgala
- 2 projecten onderwijs en arbeidsmarkt

- Publicatie 'Economie en arbeidsmarkt'

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Participeren in een aantal projecten binnen de uitvoeringsprogramma's arbeidsmarkt en starters
- Ondernemersprijs
- Het samen met CWI en KVK uitbrengen van 'Economie en arbeidsmarkt'
- Het participeren in het PPA

6.2.4 Acquisitie, economische gebiedspromotie en handelsbevordering.

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Bevordering van de bekendheid van in binnen- en buitenland gevestigde bedrijven met het bedrijfsvestigingsklimaat van Flevoland. Samenwerking met de diverse Flevolandse partijen moet bijdragen aan een grotere bekendheid van Flevoland als vestigingsregio. De Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL) zal -beperkt- in de gerichte economische promotie van Flevoland, maar vooral in de acquisitie van -buitenlandse- bedrijven en gerichte economische gebiedspromotie een belangrijke, samenbindende en initiërende rol vervullen. Voor wat betreft de internationale acquisitie zal de OMFL zich bovendien richten op enkele specifieke speerpuntsectoren, die onderdeel zijn van het provinciaal economische beleid zoals Life sciences en geomatica. De provincie richt zich primair op algemene economische gebiedspromotie en representatieve taken op dit vlak (ontvangsten delegaties, economische relatie met Zhejiang).

Versterking van de internationale positie van het Flevolands bedrijfsleven en Flevoland zelf. Er is in toenemende mate sprake van globalisering van de economie terwijl tegelijkertijd regionale vestigingsplaatsfactoren steeds meer aan belang winnen. Met het oog daarop is het van groot belang om deel te nemen aan die internationale bijeenkomsten die tegelijkertijd inspelen op de speerpuntclusters zoals metaal, medische technologie, composieten, ICT, Geomatica en Life sciences binnen onze provincie en op bijzondere fysieke vestigingsmogelijkheden in Flevoland. Het doel is om via die bijeenkomsten potentiële bedrijfsvestigingen op te sporen en te interesseren voor de specifieke vestigingsmogelijkheden. Vaak is dit een gezamenlijke activiteit van gemeente(n) en provincie.

Rol provincie

De rol van de provincie is faciliterend en stimulerend en in geval van bijeenkomsten, symposia uitvoerend. De gemeenten zijn het eerste loket voor het daadwerkelijk aantrekken van bedrijven. In de loop van 2004 is op het gebied van acquisitie en gebiedspromotie eerder genoemde taakverdeling tot stand gekomen tussen de provincie en de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL). Dat betekent dat de provincie de OMFL -mede in financiële zin- faciliteert om deze taak naar behoren uit te voeren.

In Nederland richt de provincie zich op de bewezen primaire 'donorgebieden', n.l. de aan Flevoland direct grenzende regio's zoals de regio Amsterdam, Gooi- en Vechtstreek, provincie Utrecht en ook delen van de provincies Gelderland en Overijssel. In het buitenland zoekt de provincie aansluiting bij die regio's in de wereld, waar het CBIN (Commissariaat voor Buitenlandse Investerings in Nederland) zijn steunpunten heeft, met name in Noord Amerika, Taiwan, Hongkong (China).

De provincie zet zich in voor de versterking van de internationale positie van het Flevolands bedrijfsleven en Flevoland zelf. Dit krijgt gestalte door het faciliteren van business-to-business activiteiten (op jaarbasis) en het deelnemen aan internationale bijeenkomsten in binnen en buitenland met het doel potentiële bedrijfsvestigers te interesseren voor specifieke bedrijfsvestigingen.

Meetbare doelstellingen

Uitgaande van een economische groei tussen 0,25 à 0,75% en een flankerende gerichte acquisitie door de gemeenten, richt de provincie zich op het bevorderen van de bekendheid van elders gevestigde bedrijven met het bedrijfsvestigingsklimaat van Flevoland, resulterend in:

1. Concrete samenwerking met de gemeenten, de OMFL en het Flevolands bedrijfsleven in het kader van een geïntegreerde promotiecampagne, met als uitkomst een grotere naamsbekendheid van Flevoland
2. Resultaat daarvan één à twee toonaangevende -grote- bedrijfsvestigingen ('smaakmakers'), waarvan 1 buitenlandse en daarnaast 3 – 5 kleinere bedrijfsvestigingen

Indicatoren

Indicatoren (nog niet gekwantificeerd als streefgetallen) daarvoor zijn:

- Aantal hectares bedrijventerrein aangelegd door gemeenten
- Het aantal hectares uitgegeven bedrijventerrein
- Het aantal nieuw gevestigde bedrijven met het daaraan gekoppelde aantal nieuwe arbeidsplaatsen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Twee internationale business-to-business activiteiten, zo mogelijk in samenwerking met de provincie Utrecht, met minimaal 12 deelnemende bedrijven per provincie
- In samenwerking met de kamer van koophandel, de werkgeversorganisaties en de bedrijfskringen het organiseren van een zakelijke contactmogelijkheid voor het regionale bedrijfsleven
- Vier ontvangsten van toonaangevende organisaties, instellingen, bedrijven en personen
- Het bevorderen van een actief gebruik en bijhouden van de website www.businessinflevoland.nl
- Zes bezoeken aan in Flevoland gevestigde internationaal opererende bedrijven
- De promotionele ondersteuning van aansprekende projecten in Flevoland zoals het BSPL, het Geomatica Business Park en het WTC Almere
- Het op aanvraag toezenden van vestigingsinformatie (zal zich in de praktijk ca. 50 maal voor doen)
- Het bezoeken van twee internationale beurzen of bijeenkomsten waaruit vier leads voort komen
- Het onderhouden van de economische banden met de regio's in Engeland, Rusland en China onderhoudt de provincie economische banden, nu en dan ondersteund door gezamenlijke handelsmissies en andere business-to-business activiteiten van provincie, bedrijven, Kamer van Koophandel en World Trade Center Almere/Flevoland
- Het zoeken naar nieuwe afzetmarkten en naar internationale samenwerkingsverbanden. In samenwerking met de provincie Utrecht en de kamers van koophandel zal een missie naar China worden uitgevoerd. In samenwerking met Kamer van koophandel Flevoland streven we naar een oriëntatiemissie naar Dmitrov

6.3 Toerisme en Recreatie

Toerisme en recreatie is een groeisector en een van de speerpunten van het provinciaal economisch beleid. Enerzijds om zowel inwoners van Flevoland als potentiële bezoekers van buiten de provincie voldoende mogelijkheid te geven tot ontspanning en vertier. Anderzijds is toerisme een sector waarin veel Flevolandse werkzaam zijn. Bovendien bepalen aanwezige en nieuw te creëren voorzieningen in belangrijke mate het beeld, het imago van Flevoland. De aanwezige voorzieningen en de kwaliteit ervan dragen tevens bij aan een wervend woon- en leefklimaat, met uitstraling op het bedrijfsvestigingsklimaat.

De toeristische en recreatieve activiteiten in Flevoland genereerden in 2002 een omzet van € 306,9¹ miljoen (1999: € 200 miljoen). De werkgelegenheid die met deze bestedingen gepaard gaat komt uit op 8.000² 'banen' in 2002. Het aandeel van de toeristische banen in de totale werkgelegenheid is 5,4 procent.

Het programma onderdeel 'Toerisme en recreatie' bestaat uit de programma-aspecten:

1. Voorwaardenscheppende maatregelen
2. Marketing en promotie

6.3.1 Voorwaardenscheppende maatregelen

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Een aantrekkelijke, zich van de concurrentie onderscheidende, wervende en vitale toeristisch-recreatieve voorzieningenstructuur voor zowel recreanten/inwoners als toeristen, die zich voortdurend vernieuwt en meegroeit met de marktvraag.

¹ Bron Monitor Toerisme en Recreatie Flevoland, september 2003.

² SBI93 Enquête, conform ruime definitie van het Ministerie van Economische Zaken

Het uiteindelijke effect is een toeristisch recreatief product dat:

- Voldoet aan de marktvraag
- Gebruik maakt van de beeldbepalende karakteristieken van het gebied
- Goed bereikbaar is, zo mogelijk met openbaar vervoer
- Op een verantwoorde manier is ingepast in het natuurlijke milieu
- Een bijdrage levert aan de werkgelegenheid met een groei van gemiddeld 5% per jaar, op middellange en lange termijn conform de BART-doelstelling

Rol provincie

De rol van de provincie varieert naar belang, thema/project en tijd, maar is overwegend voorwaardenscheppend, stimulerend en in een enkel geval regisserend van aard.

Door een actieve invulling van deze rol in samenwerking met andere actoren, zoals gemeenten, landschapsbeheerders, bedrijven, bevordert de provincie de werkgelegenheidsontwikkeling en economische spin-offs en de totstandkoming van een concurrerend en wervend toeristisch-recreatief product.

De rol van de provincie en de doelstellingen zijn uitgewerkt in het Beleids- en Actieprogramma Recreatie en Toerisme (BART), vastgesteld door de Staten op 8 mei 2003.

Doelstellingen

Identificering van - vanuit de markt gezien - kansrijke projecten en deze ondersteunen (subsidieverlening) en faciliteren.

Het toeristisch-recreatieve beleid stelt zich ten doel, in samenwerking met het bedrijfsleven, FBT, brancheorganisaties en mede-overheden, een bijdrage te leveren aan:

- De groei van de bestedingen
- De groei van de werkgelegenheid
- De groei van het dagtoeristisch bezoek (attractieparken, steden- en dorpen, evenementen, musea e.d
- Groei van het aantal overnachtingen

Indicatoren

Meting vindt plaats aan de hand van:

- Bestedingen (omzet)
- Aantal banen
- Bezoekersaantallen dagattracties en bezienswaardigheden
- Aantal overnachtingen in hotels, campings, groepsaccommodaties, bungalows en jachthavens

B. Wat gaan we daarvoor doen

In het Uitvoeringsplan BART 2005 worden beleidsprioriteiten bepaald ten aanzien van te realiseren projecten en activiteiten. Daarin wordt tevens vermeld aan welke projecten een stimuleringsbijdrage wordt verleend. Voor 2005 zijn onder meer gepland:

- Inbreng in het Omgevingsplan: het reserveren van voldoende ruimte voor toekomstige ontwikkelingen
- Productontwikkeling. Extra aandacht voor projecten die aansluiten bij het thema Water (Jaar van het Water 2005), zoals recreatievaart op binnenwateren, HISWA te water, waterfun event Almere, bijzondere accommodaties, Birdfestival, trekkershutten, Ruige Routes, Culinaire Parade
- Kwaliteitsverbetering van bestaande voorzieningen, waaronder hoofdroutes fietspaden
- Versterken organiserend vermogen (informatievoorziening, samenwerking, het organiseren van een Toeristische Masterclass rond ervaringen NORT-project en Plattelandstoerisme een innovatie in Flevoland, inrichten van een portal Toeristisch Flevoland, ZKA Toeristische Monitor, afstemmen Toeristisch Overleg Platform met Stuurgroep BART)
- Ontwikkelen promotie en acquisitieplan voor grote publieksattracties
- Dataverzameling

6.3.2 Marketing en promotie

De toeristische marketing en promotie is in handen van het Flevolands Bureau voor Toerisme, dat hiervoor jaarlijks een subsidie ontvangt.

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Flevoland positioneren als een aantrekkelijke bestemming voor een *vakantie* en een *dagje uit* en het vergroten van de economische impact van toerisme en recreatie. In lijn met BART streeft het Flevolands Bureau voor Toerisme naar verhoging van het aantal bezoekers en overnachtingen en verlenging van de verblijfsduur gericht op vergroting van de economische effecten.

Rol provincie

De uitvoering van marketing en promotie is door de provincie uitbesteed aan het Flevolands Bureau voor Toerisme, dat deel uit maakt van de Stichting VVV Flevoland. Basis voor deze samenwerking is een meerjaren overeenkomst van 4 jaar die op 15 april 2004 is getekend. Deze is gebaseerd op het Strategisch Marketingplan 2004-2007, waarin is uitgewerkt hoe het toeristisch-recreatieve product moet worden vermarkt. De provincie heeft een kaderstellende en toezicht houdende rol op de activiteiten van het FBT.

Het Flevolands Bureau voor Toerisme (FBT) is de regionale spitsorganisatie en zal zich transformeren tot expertisecentrum voor toeristische regiomarketing en promotie. In opdracht van het provinciebestuur stelt het FBT jaarlijks een Marketingplan op en ontvangt van de provincie een budgetsubsidie om haar kerntaken uit te voeren (promotie, productontwikkeling, advies, onderzoek en effectmeting per activiteit).

Meetbare doelstellingen

De provincie ziet toe dat het FBT, binnen overeengekomen budgettaire kaders, bijdraagt aan de volgende doelstellingen:

- Een groei van de werkgelegenheid van gemiddeld 5%
- Toename van verblijfstoerisme
- Toename van toeristisch dagbezoek aan attracties en steden/dorpen, musea
- Verlenging verblijfsduur
- Economische spin-offs (bestedingen)

Toetsing vindt plaats op basis van BART, het jaarlijkse uitvoeringplan en het Strategisch Marketingplan van het FBT.

Indicatoren:

Onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds indicatoren waarop het FBT wordt beoordeeld en anderzijds tussen indicatoren waarop de provincie het gewenste effect meet:

- FBT: naamsbekendheid Flevoland, klanttevredenheid FBT, dekkingsgraad nieuwsbrieven en jaarverslag
- Provincie: aantal boekingen, gemiddelde verblijfsduur (aantal overnachtingen), bezoekers van attracties, bestedingen, toename investeringen in de toeristische sector

B. Wat gaan we daarvoor doen

In het kader van afstemming, evaluatie en monitoring vindt tussen provincie en FBT structureel overleg plaats. Het Marketingplan 2005, dat het FBT in nauwe samenwerking met gemeenten (deze subsidiëren de VVV-winkels) en de toeristische sector in de periode mei – september opstelt, wordt voor 1 oktober 2004 bij de provincie ingediend. De provincie stelt na toetsing de subsidie vast voor 1 januari 2005.

Ingrediënten van dit plan zijn onder meer:

- Integreren project De Gouden Cirkel in het Marketingplan 2005 van het FBT
- Het ontwikkelen en uitvoeren van multimediale campagnes rond thema's: watersport, vakanties, attracties
- Internet (implementeren portal t.b.v. toeristisch bedrijfsleven)
- Beursdeelname: Vakantiebeurs, HISWA, BOOT Dusseldorf
- Promotionals op radio- en tv (bijv. Nautic Vision, Bestemming Nederland)
- Het organiseren van persreizen
- Productontwikkeling (o.a. Trekkershutten, Bijzondere Accommodaties, Culinaire Parade)
- Evenementenkalender
- Relatiebeheer (nieuwsbrieven, Toeristisch Overleg Flevoland, Hoteloverleg)

- Toeristische Masterclass
- Tussentijdse evaluatie performance van het FBT

6.4 Landbouw en Visserij

Het programma voor de landbouw is verwoord in het 'Actieprogramma Nota Landbouwontwikkeling in Flevoland', dat is vastgesteld op 25 november 2003. In dit Actieprogramma is vermeld dat de activiteiten in 2005 zijn gericht op de programma-aspecten:

1. Verduurzaming
2. Innovatie en structuurversterking
3. Agrarisch natuurbeheer

6.4.1 Verduurzaming

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

- Afname gebruik gewasbeschermingsmiddelen en verdere reductie van de emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar bodem, lucht en water
- Toename van het areaal biologische landbouw in Flevoland en een toename van de afzet van biologische producten
- Afname emissie nutriënten naar bodem, lucht of water

Rol provincie

Stimulerend in financiële zin door middel van subsidieverstrekking en ondersteunend door middel van kennisuitwisseling- en overdracht en bevordering van deelname / activeren deelnemers.

Meetbare doelstellingen

De activiteiten van de provincie dragen bij aan de realisatie van de volgende doelstellingen:

- Behalen waterkwaliteitsdoelstellingen landelijk en Europees beleid
- 10 – 12 % van het agrarische areaal is in gebruik bij de biologische landbouw in 2010

Indicatoren

- Parameters waterkwaliteit
- Aantal biologische boeren en areaal biologische landbouw in Flevoland

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Actieprogramma gewasbescherming Flevoland: in het Actieprogramma, dat in 2004 in opdracht van de NLTO is opgesteld, zijn diverse projectvoorstellen beschreven met als doel gebruik en emissie van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. In 2005 zullen meerdere projecten uit dit Actieprogramma worden uitgevoerd. De provincie zal deze projecten ondersteunen. Het bedrijfsleven is bij deze projecten verantwoordelijk voor het formuleren van projectvoorstellen, de cofinanciering en de uitvoering van projecten
- Biologische landbouw. In 2005 zal opnieuw ondersteuning worden gegeven aan de uitvoering van het Plan van Aanpak Biologische Landbouw. Dit plan van aanpak kent 5 speerpunten: markt, communicatie, kwaliteit, kennis en overheid
- Afname emissie nutriënten naar bodem, lucht of water. In 2005 zal ondersteuning worden gegeven aan landbouwprojecten met als doel de emissie nutriënten naar bodem, lucht of water verder te verlagen

6.4.2 Structuurversterking en innovatie

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

- Verdere ontwikkeling van de glastuinbouw
- Verbeteren van de landbouwkundige bedrijfsstructuur
- Versterken van de be- en verwerking van agrarische en visserijproducten
- Bevorderen ketengericht produceren
- Versterken van de agro kennis infrastructuur
- Innovatie

Rol provincie

Ontwikkeling glastuinbouw Luttelgeest 2

De provincie zal de gemeente Noordoostpolder in 2005 ondersteunen bij de promotie en acquisitie activiteiten rond dit omvangrijke project en voorts een belangrijke bijdrage leveren aan de versterking van het draagvlak bij betrokken partijen. Ook zal met de gemeente Noordoostpolder worden gezien of aanvullende voorzieningen nodig zijn ter realisatie van dit project.

Verbeteren landbouwkundige bedrijfsstructuur

De provincie wil er aan bijdragen de bedrijfsstructuur te verbeteren door vrijwillige Kavelruil te stimuleren.

Versteken be- en verwerking van agrarische producten en visserij-producten

De provincie wil een goed vestigings- en productiemilieu bieden aan bedrijven die zich in Flevoland willen vestigen. Dat geldt ook voor bedrijven gericht op de be- en verwerking van agrarische producten. Ook de komende jaren zal expliciet aandacht worden geschonken aan de werving van deze bedrijfsactiviteit, met name door ondersteuning van verkenningen en promotie.

Bevorderen ketengericht produceren

De provincie wil in overleg met de sector kijken welke mogelijkheden er zijn om stimuleringsprojecten te ontwikkelen die aansluiten op de landelijke regelgeving aangaande registratie en certificering.

Verbeteren van de agrarische kennisinfrastructuur

Ter versterking van de agrarische kennisinfrastructuur in Flevoland, wil de provincie de vestiging van bedrijven in het gebied tussen Lelystad en Dronten bevorderen, met specifieke aandacht voor de verdere ontwikkeling van het Biosciencepark Lelystad, de versterking van het AKC Flevoland en de verdere vormgeving van het concept 'Kennisboulevard Lelystad – Dronten'.

Innovatie

Innovatie is een belangrijke motor achter economische ontwikkeling. Ook de agrarische sector staat voor de opgave om nieuwe technieken te ontwikkelen en toe te passen. Belangrijke nieuwe toepassingsgebieden zoals ICT, biotechnologie, sensortechnologie, 'novelfoods' bieden nieuwe kansen. Het beleid van de provincie erop gericht om technologische vernieuwing en de toepassing in de agrarische sector te bevorderen.

Meetbare doelstellingen

De activiteiten van de provincie dragen bij aan de realisatie van de volgende doelstellingen:

- Verhogen aantal arbeidsplaatsen in de glastuinbouw
- Versterken concurrentiepositie Flevolandse landbouw
- Verbeteren van de landbouwkundige structuur

De doelstellingen betreffen meerjarige trajecten, waarbij de provincie voor een groot deel afhankelijk is van de inbreng en inzet van andere (grotere) partijen.

Indicatoren

- Aantal arbeidsplaatsen in de glastuinbouw
- Vestiging van nieuwe glastuinders en agrarische be- en verwerking
- Aantal ha waar Kavelruil is toegepast.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Ontwikkeling glastuinbouw. Ontwikkeling Glastuinbouwgebied Luttelgeest 2. In 2005 zal een start worden gemaakt met de uitvoering van het Plan van Aanpak revitalisering van het glastuinbouwgebieden Ens
- Verbeteren landbouwkundige bedrijfsstructuur. Bieden van ondersteuning bij het opstellen van een projectvoorstel. Financiële ondersteuning bij uitvoering project
- Versteken be- en verwerking van agrarische producten en visserij-producten. De komende jaren zal expliciet aandacht worden geschonken aan de werving van deze bedrijfsactiviteit, met name door ondersteuning van verkenningen en promotie
- Bevorderen ketengericht produceren. In overleg met de sector zal worden gezien welke mogelijkheden er zijn om stimuleringsprojecten te ontwikkelen die aansluiten op de landelijke regelgeving aangaande registratie en certificering

- Verbeteren van de agrarische kennisinfrastructuur. Bieden van ondersteuning bij het opstellen van een projectvoorstel. Contact leggen met uitvoerende organisaties. Financiële ondersteuning bij uitvoering project
- Innovatie. Bieden van ondersteuning bij het opstellen van een projectvoorstel. Financiële ondersteuning bij uitvoering project

6.4.3 Agrarisch natuurbeheer

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het vergroten van de natuurkwaliteit van en op het platteland en in het verlengde daarvan het vergroten van kennis en deskundigheid van ondernemers wat moet leiden tot vergroten van die natuurkwaliteit.

Rol provincie

De provincie richt zich op uitbreiding van het areaal en op verbetering van de kwaliteit van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer in Flevoland. Hiertoe is in 2003 met de uitvoerende organisaties (Landschapsbeheer en NLTO-projecten) een prestatieovereenkomst gesloten.

Meetbare doelstellingen

De activiteiten van de provincie dragen bij aan de realisatie van de volgende doelstellingen:

- Versterken bestaande flora en fauna in het landelijk gebied
- Verhogen biodiversiteit in het landelijk gebied

Indicatoren

- Het monitoren van de soortontwikkelingen in het agrarisch cultuurlandschap door derden en particulieren;
- Het uitvoeren van weidevogeltellingen door Landschapsbeheer (aantal soorten per ha)
- Streven naar de toename van het aantal agrarische natuurverenigingen van 3 naar 5 in 2005

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Financiële ondersteuning bij de uitvoering van de prestatieovereenkomst, die door Landschapsbeheer Flevoland en NLTO projecten wordt uitgevoerd
- Financiële ondersteuning aan activiteiten van agrarische natuurverenigingen en aan andere initiatieven die bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van de natuur en natuurontwikkeling
- In het kader van de herziening van het gebiedsplan agrarisch natuurbeheer wordt gezien of meer concentratie nodig is van percelen waarop subsidie voor agrarisch natuurbeheer kan worden aangevraagd

6.5 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Werken en Ondernemen	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	<i>Begroting</i>	<i>Meerjarenraming</i>		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	2.711	4.321	3.154	2.929	2.963	2.963
Baten	57	379	231	55	55	55
Saldo	2.653	3.943	2.924	2.874	2.908	2.908

2. Toerisme en Recreatie	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	<i>Begroting</i>	<i>Meerjarenraming</i>		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	818	944	900	900	900	900
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo	818	944	900	900	900	900

3. Landbouw en Visserij	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	<i>Begroting</i>	<i>Meerjarenraming</i>		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	578	719	578	578	578	578
Baten	50	0	0	0	0	0
Saldo	528	719	578	578	578	578

Totaal Economische ontwikkeling	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	<i>Begroting</i>	<i>Meerjarenraming</i>		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	4.107	5.984	4.633	4.408	4.442	4.442
Baten	107	379	231	55	55	55
Saldo	4.000	5.605	4.402	4.352	4.386	4.386

Collegeprogramma 'Zorg, onderwijs en welzijn'

De basis voor het beleid op het gebied van welzijn is verwoord in de Beleidsnota welzijn 2002-2005 en specifiek voor het beleidsterrein zorg in de zes regiovisies op deelterreinen van de zorg (geestelijke gezondheidszorg, medische curatieve zorg, jeugdzorg, ouderenzorg, zorg voor lichamelijk gehandicapten en zorg voor verstandelijk gehandicapten). Daarnaast worden op de volgende deelterreinen specifieke accenten gelegd:

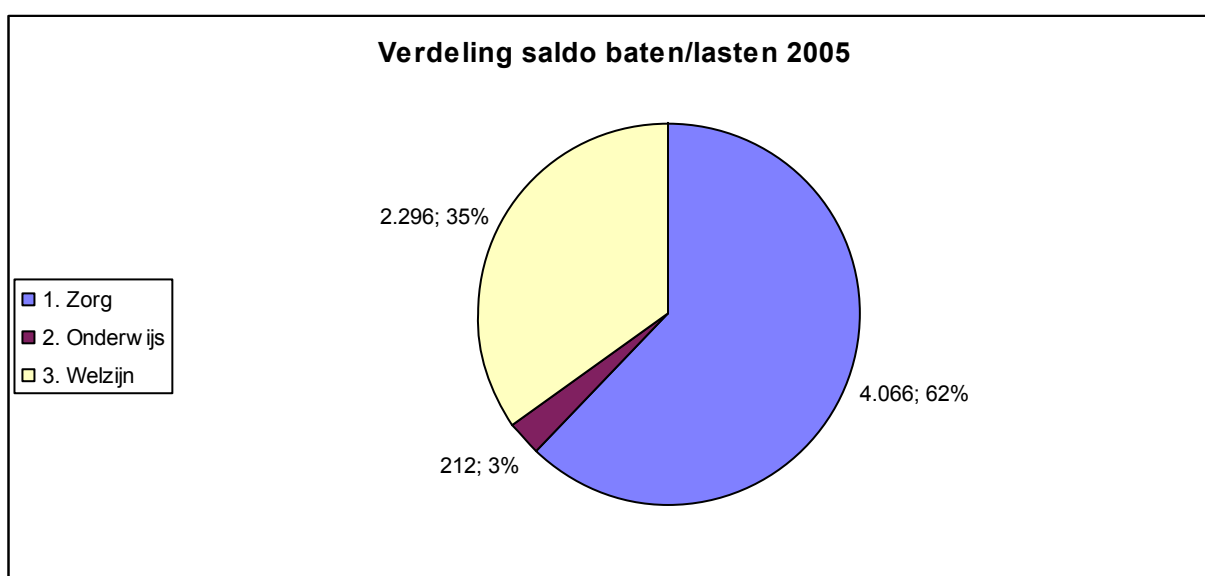
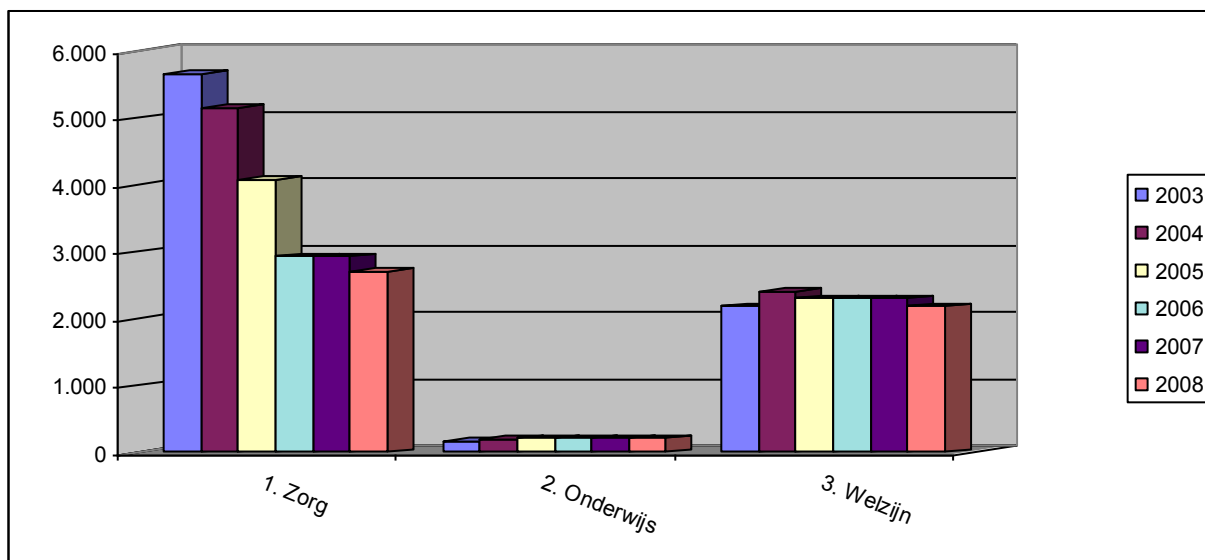
- Als de betrokken zorgverzekeraars, het rijk, de gemeenten en de overige betrokkenen bereid zijn hun rol te spelen dan is het college bereid een passende éénmalige bijdrage te leveren aan de IJsselmeerziekenhuizen voor de instandhouding van een basisziekenhuis te Emmeloord, mits de kwaliteit van de zorg gewaarborgd blijft en mits die bijdrage daadwerkelijk bijdraagt aan een structurele oplossing voor de bestaande problematiek
- Het college vindt dat de problematiek van de dak- en thuislozen op de agenda van de provincie thuishoort, teneinde daarover de regie te kunnen voeren. Zowel maatregelen gericht op preventie als directe hulpverlening horen daarbij
- De provincie zal de ervaring die in Almere is opgedaan met palliatieve zorg via een hospice, onder de aandacht brengen van de overige gemeenten

Op het gebied van de jeugdzorg is het provinciaal Beleidskader jeugdzorg 2003-2006 vastgesteld. Dit reeds vastgelegde beleid zal in de komende bestuursperiode worden voortgezet. De invoering per 2004 van de Wet op de Jeugdzorg betekent dat een wettelijke aanspraak op zorg ontstaat. Hiermee ontstaat voor het rijk de plicht om voor een voldoende financiering daarvan te zorgen. Het college is zich ervan bewust dat voorlopig nog eigen middelen bijgelegd zullen moeten worden. Het college zet daarbij in op een optimale organisatie van de uitvoering, een verdere professionalisering van de bedrijfsvoering bij de uitvoerende instellingen en een goede onderlinge samenwerking daartussen.

Bij het sportbeleid staan centraal:

- Het extra faciliteren van SSF
- De driehoek sport-jeugd-onderwijs wordt ondersteund onder andere door de combinatie van top- en breedtesport te stimuleren
- Het benutten van de mogelijkheden van sport als gebiedspromotiemiddel, bijvoorbeeld door ondersteuning van sportmanifestaties die het imago van Flevoland kunnen versterken

De provincie streeft ernaar de onderwijsmogelijkheden in de provincie verder uit te bouwen. Daarvoor is onder andere versterking van de kolom VMBO-HBO en uitbouw van universitair onderwijsnodig. Bovenal dient het aantal studierichtingen voor MBO en HBO te worden vergroot. Het college hecht een groot belang aan een goede afstemming tussen aanbod en behoefte. Een en ander dient te worden gerealiseerd in goed overleg met gemeenten, werkgevers, het regionaal platform arbeidsmarktbeleid en uiteraard het middelbaar en hoger beroepsonderwijs en overige betrokkenen. In de komende periode zal een regiovisie ten behoeve van het speciaal onderwijs worden ontwikkeld.

7

Zorg, onderwijs en welzijn

7.1 Inhoud en reikwijdte

De doelstelling is de instandhouding en verbetering van de sociale kwaliteit en samenhang in Flevoland, door het op peil houden en het verbeteren van het voorzieningenniveau op het gebied van (jeugd)zorg, welzijn, sport en onderwijs.

Het programma 'zorg, onderwijs en welzijn' bestaat uit de programma-onderdelen:

1. Zorg
2. Onderwijs
3. Welzijn

7.2 Zorg

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

1. Sociale voorzieningen

De instandhouding en verbetering van de sociale kwaliteit in Flevoland door voldoende, bereikbare en toegankelijke voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs en welzijn. Momenteel is er een achterstand in het voorzieningenniveau ten opzichte van de rest van Nederland. Het streven is om deze achterstand terug te brengen van 30% in 2003 tot 20% aan het einde van de komende omgevingsplanperiode (2012).

2. Sociale agenda

Een verbetering van de leefsituatie van de Flevolandse door het terugdringen van de uitgaande pendel in zuidelijk Flevoland, het terugdringen van de relatief hoge werkloosheid, en het vergroten van de deelname aan vrijwilligerswerk in zorg en cultuur (op basis van het sociaal rapport voor Flevoland dat in 2004 is opgesteld).

3. Integraal jeugdbeleid

Een samenhangend preventief jeugdbeleid dat de verbinding legt tussen jeugdbeleid en andere beleidsvelden zoals sport, onderwijs en cultuur waardoor jongeren minder een beroep hoeven doen op jeugdzorg.

4. Jeugdzorg

Het bewerkstelligen van een toereikend en toegankelijk aanbod van jeugdzorg. Flevolandse jongeren moeten de jeugdzorg kunnen krijgen die ze nodig hebben.

Rol provincie

1. Sociale voorzieningen

De provincie is wettelijk verantwoordelijk voor de financiering van de jeugdzorg. Voor het tot stand komen en voortbestaan van veel andere voorzieningen ligt de verantwoordelijkheid bij private instellingen, waarbij de financiering slechts voor een beperkt deel een verantwoordelijkheid is van de provincie.

2. Sociale agenda

Voor het uitvoeren van de sociale agenda is inzicht nodig in de leefsituatie van Flevolandse. Hiernaar wordt regelmatig onderzoek gedaan. De provincie meet de sociale kwaliteit op regionale of provinciale schaal periodiek aan de hand van een aantal indicatoren (interprovinciale standpunt). Naar aanleiding van de resultaten wordt (bestuurlijk) een agenda opgesteld, waarop de vraagstukken prijken die – in samenwerking met gemeenten- zullen worden aangepakt. Daarnaast subsidieert de provincie projecten die bijdragen aan sociale samenhang, het vergroten van kansen en het verminderen van achterstanden.

3. Integraal jeugdbeleid

De provincie wil inzetten op preventie van problemen bij de jeugd, omdat de voorzieningen voor de jeugdzorg de vraag naar hulp niet kunnen bijbenen. De jongeren met psychosociale problemen worden de dupe van de wachtlijsten. Hiervoor wordt gewerkt met het programma Leefstijl dat zich richt op het versterken van sociale en emotionele vaardigheden van kinderen en jongeren ter voorkoming of vermindering van problemen. De provincie coördineert de inzet van de Stichting Leefstijl, waarbij scholen, sportverenigingen en culturele centra aanspraak kunnen maken op een subsidie.

4. Jeugdzorg

Op grond van de Wet jeugdzorg is de provincie verantwoordelijk voor voldoende aanbod van zorg, om in de behoefte van de jongeren in Flevoland te kunnen voorzien. Door de invoering (per 2005) van deze Wet ontstaat er een wettelijke aanspraak op jeugdzorg door jeugdigen. Het Rijk dient voor de financiering te zorgen. De verantwoordelijkheid van de provincie is het faciliteren van de jeugdzorg.

In het algemeen ligt de komende jaren de nadruk op de verdere invoering van het beleid betreffende de Wet op de Jeugdzorg en het verkrijgen van extra middelen van de rijksoverheid. Bij invoering van de wetgeving kunnen de volgende hoofdverantwoordelijkheden worden onderscheiden:

- De regie voor de gehele jeugdzorg
- De garantie van een integrale toegang tot de jeugdzorg
- De garantie van de beschikbaarheid van het zorgaanbod
- Het waarborgen van de kwaliteit van de geleverde zorg
- Het zorgdragen voor de afstemming van de jeugdzorg met het lokaal beleid
- Het waarborgen van de bekendheid en de laagdrempeligheid van het Bureau Jeugdzorg
- Het waarborgen van de inbreng van cliënten in de jeugdzorg

Het Rijk stelt de algemene, financiële- en beleidsmatige kaders vast. Het toezicht op de kwaliteit van de jeugdzorg ligt bij de inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming. Provincie en inspectie maken jaarlijks afspraken over de thema's waar de inspectie zich op zal richten. Jaarlijks wordt er een jaarverslag, een jaarrekening en een beleidsplan gemaakt.

Meetbare doelstellingen

1. Sociale voorzieningen

- Inzicht in de mate waarin voldoende, bereikbare en toegankelijke voorzieningen op het terrein van gezondheidszorg, jeugdzorg, onderwijs, sport en welzijn voorhanden zijn
- Inzicht (door onderzoek) in de leefsituatie van Flevolandse op een aantal terreinen. Voor de komende periode is gekozen voor de thema's diversiteit, modern burgerschap, vermaatschappelijking van de zorg, zorg om de jeugd en leefbaarheid en veiligheid

2. Sociale agenda

- Een agenda (opgesteld met maatschappelijke organisaties) van een 'agenda' waarop is aangegeven welke tekorten op het gebied van de sociale voorzieningen voor de komende periode nadrukkelijk aandacht krijgen

3. Integraal jeugdbeleid

- vergrootte sociaal-emotionele competenties van kinderen en jongeren

4. jeugdzorg

- Wachtijd maximaal gelijk aan het landelijke gemiddelde
- Uitbreiding van het zorgaanbod
- Afspraken met de aanbieders van jeugdzorg over efficiënte en doelmatige organisatie van het zorgaanbod met aandacht voor ketenaansluiting
- Versterking van het Bureau Jeugdzorg
- Aansluiting van de Jeugdzorg op het lokaal jeugdbeleid is verbeterd wat is vastgelegd in afspraken met alle gemeenten in Flevoland
- De vertrouwenspersoon Jeugdzorg is volledig ingezet en in alle instellingen functioneren onafhankelijke klachtencommissies

Indicatoren

1. Sociale voorzieningen:

- Aard en omvang van het voorzieningenniveau

3. Integraal jeugdbeleid:

- Aantal instellingen dat participeert in het project Leefstijl in de periode 2004-2007

4. Jeugdzorg:

- Aantal hulpvragers bureau jeugdzorg: op 1 juli 2003 bedroeg het aantal personen dat langer dan 10 werkdagen moet wachten op vrij toegankelijke zorg 277 personen
- Wachtijd Bureau Jeugdzorg landelijk en provinciaal (op 1/1/2004 was dit respectievelijk 67 dagen en 66,4 dagen)
- Wachtlijstgegevens overige instellingen gerelateerd aan het landelijke gemiddelde
- Omvang van het zorgaanbod

B. Wat gaan we daarvoor doen

1. Sociale voorzieningen

- (Doen) uitvoeren van onderzoek op het gebied van het voorzieningenniveau

2. Sociale agenda

- Het uitvoeren van de sociale agenda die is opgesteld op basis van de monitoring van de sociale kwaliteit

3. Integraal jeugdbeleid

- Voortzetten van het project leefstijl: instellingen training van leefstijl aanbieden, werven van nieuwe instellingen, zoeken naar financiële partners
- Onderzoek laten uitvoeren naar de effecten van het project Leefstijl

4. Jeugdzorg

Prioriteit	Wat gaan we doen?
Versterken van het Bureau Jeugdzorg	- Afstoten gemeentelijke taken - Invoeren landelijke (informatie)systemen en referentiemodel
Aansluiting Jeugdzorg op lokaal Jeugdbeleid (preventie, netwerken)	- Afspraken maken over inzet BJZ in gemeenten - Overdracht gemeentelijke taken van BJZ naar gemeenten - Convenanten en contracten sluiten met Gemeenten over aansluiting jeugdzorg/jeugdbeleid
Versterken geïndiceerd (ambulant) aanbod & geen wachtlijst geïndiceerde hulp (eind 2005)	- Opbouwen van vraaggericht hulpaanbod door aanbieders Jeugdzorg
Versterken cliëntenbeleid	- Volledige inzet vertrouwenspersoon Jeugdzorg - Functioneren cliëntenraden - Functioneren onafhankelijke klachtencommissies
Versterken bedrijfsvoering instellingen en ketenaansluiting	- Tevredenheidsmeting cliënten door Zorggebruikers-bundeling (ZGB) - Werkprocessen binnen en tussen instellingen geordend en vastgelegd m.b.v. extern adviesbureau (uitwerking Motie)
Maximaal gebruik maken van landelijke ontwikkelingen en producten (IPO verband) voor invoering Wet Jeugdzorg	- Uitwerking in Provinciaal Uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2005
Blijvend adequaat toegerust ambtelijk apparaat en organisatie voor taken Jeugdzorg	- Voldoende menskracht en deskundigheid voor verantwoorde uitvoering - Afdelingsorganisatie is toegesneden op taakstelling - Ambtelijk apparaat is op sterkte gebracht conform het in 2004 uitgevoerde bedrijfsonderzoek - Structuren en processen zijn vastgesteld

Er zal worden onderzocht in hoeverre de systematische introductie van Eigen Kracht Conferenties in de jeugdzorgketen in Flevoland een effectieve methode is om vraag en aanbod in de jeugdzorg beter op elkaar af te stemmen.

7.3 Onderwijs

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

De aanwezigheid van een breed aanbod van beroepsvoorbereidend en beroepsonderwijs is van groot belang voor een goed leefklimaat. Het biedt jongeren de mogelijkheid in hun eigen omgeving te studeren en het schept voor het bedrijfsleven de mogelijkheid vakbekwaam personeel in hun omgeving te vinden. Het streven is dat in 2007 het opleidingsaanbod met 20% is toegenomen, dat de opleidingen beter op elkaar aan sluiten en dat doorlopende leerlijnen zijn uitgewerkt door de betrokken onderwijsinstellingen.

Opleidingen op hoger onderwijsniveau zijn slechts zeer beperkt aanwezig in Flevoland. Bovendien zijn studenten belangrijk voor het draagvlak voor voorzieningen (horeca, cultuur, sport). In 2007 moet het aantal opleidingen met minimaal 6 nieuwe opleidingen/studierichtingen zijn toegenomen zonder dat de verschillende initiatieven een bedreiging vormen voor de levensvatbaarheid van de aanwezige Flevolandse opleidingen.

Ook voor het speciaal onderwijs wordt een toereikend en bereikbaar aanbod beoogd, zodat Flevolandse leerlingen met een redelijke reistijd het onderwijs kunnen volgen dat zij nodig hebben. Het aantal thuiszittende leerlingen dient in 2007 met 10% te zijn afgenomen, en er dienen voorzieningen te zijn voor langdurig lichamelijk zieke kinderen en zeer moeilijk opvoedbare en lerende kinderen op minimaal een locatie in de provincie.

Rol provincie

De provincie speelt vooral een stimulerende rol. De belangrijkste instrumenten daarbij zijn overleg met het veld, lobby in Den Haag en het verlenen van subsidies in de voorwaardenscheppende sfeer, bijvoorbeeld voor gebouwen.

De provincie heeft voor het voortgezet onderwijs een adviserende taak ten opzichte van de Minister van OC&W. Adviezen worden uitgebracht over de vergroting en verdeling van het aanbod aan voortgezet onderwijs.

Voor het speciaal onderwijs richt de provincie zich op het stimuleren van een goede benutting van de huidige capaciteit voor indicatiestelling binnen onderwijs en (jeugd-)zorg en op verbetering van de voorzieningen voor langdurig lichamelijk zieke kinderen en voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen die ook zeer moeilijk leren (zogenoemde ZMOLK'ers).

Meetbare doelstellingen

- Realisatie van een platform of overlegstructuur waarin onderwijsinstellingen en overheden (gemeenten en provincie) onderwijsontwikkelingen met elkaar afstemmen en waar mogelijk versterken
- Inzicht in de mogelijkheden voor nieuwe opleidingen (een voorbeeld daarvan is scheepsarcheologie)

Indicatoren

- Middelbaar beroepsonderwijs: het aantal aangeboden kwalificaties (soorten opleidingen) op ROC Flevoland, ROC Friese Poort en het AOC gezamenlijk. (in 2007 gegroeid van 153 naar 184 (+ 20%))
- Hoger beroepsonderwijs: het aantal opleidingen/studierichtingen op het gebied van hoger onderwijs (tenminste 6 extra studierichtingen in 2007)
- Doorlopende leerlijnen: het aantal convenanten en/of samenwerkingsovereenkomsten tussen Vmbo, Mbo, Hbo en universiteit (toegenomen t.o.v. 2004)
- Aantal jongeren dat buiten de provincie hoger en middelbaar beroepsonderwijs volgt (vertoont een dalende lijn)

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Uitvoeren van de actiepunten uit de in 2003 vastgestelde kadernota 'hoger onderwijs in Flevoland'
- Ondersteuning bieden aan bestaande initiatieven van partijen als de Hogeschool en Universiteit van Amsterdam, Christelijke Hogeschool Windesheim, de Christelijke Agrarische Hogeschool, de Vrije Universiteit
- Ondersteuning bieden ten behoeve van de uitbreiding van (voorbereidend) beroepsonderwijs
- Een plan van aanpak ontwikkelen voor het creëren van voorzieningen voor langdurig lichamelijk zieke kinderen en voor de zeer moeilijk opvoedbare en lerende kinderen

7.4 welzijn

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

1. Zorgstructuur

Een goede beschikbaarheid van zorgvoorzieningen, afgestemd op het inwoneraantal. Bovendien dient er een goede afstemming tussen verschillende zorgvoorzieningen en tussen zorgvoorzieningen en andere voorzieningen zoals huisvesting, onderwijs, vervoer, werk en dagbesteding zodat zorgvragers geen onnodige belemmeringen ondervinden, wanneer ze van verschillende soorten voorzieningen gebruik willen maken. De zorgverlening thuis is het uitgangspunt voor zover mogelijk en gewenst door de betreffende zorgvrager

2. Welzijn

Het gewenste effect is participatie van de inwoners van Flevoland aan de samenleving en versterking van de maatschappelijke samenhang. Daarnaast een verbetering van de positie van personen in achterstandssituaties. Hierbij is het relevant dat de er een sterkere verbinding van het welzijnsbeleid met andere beleidsterreinen wordt gecreëerd.

3. Sport

Een versterking van top- en breedtesportvoorzieningen. Breedtesport heeft een positieve uitwerking op de fysieke en sociale ontwikkeling. Topsport is een stimulerend voorbeeld voor breedtesport. De relatie tussen breedtesport en topsport wordt onder meer gelegd door aansprekende (top)clubs die zich inzetten om jeugd via scholen te laten kennismaken met sport. Topsporters zijn een belangrijk voorbeeld en kunnen als rolmodel dienen. Goede topsport is een uithangbord voor Flevoland.

Rol provincie

1. Zorgstructuur

Op het terrein van zorg heeft de provincie vooral een signalerende, stimulerende en faciliterende functie. Samen met zorggebruikers, zorgaanbieders, zorgverzekeraars en de gemeenten is een profiel ontwikkeld van het noodzakelijke aanbod van zorg en de daarbij behorende samenwerkingsstructuren. De provincie ondersteunt instellingen bij het realiseren van het noodzakelijke aanbod van zorg, adviseert over uitbreidingsplannen van zorgaanbieders en zet haar lobbymogelijkheden richting het Rijk in. Op grond van de Wet op de ambulancezorg is de provincie belast met het maken van een spreidingsplan waarin is aangegeven waar de ambulances gestationeerd zijn.

2. Welzijn

Het faciliteren van welzijnswerk op provinciaal niveau ten behoeve van kinderen en jongeren, allochtonen, kansarme vrouwen en ouderen, krijgt gestalte in het verlenen van subsidies. Centrale thema's daarbij zijn: ondersteuning van het lokaal sociaal beleid, sociale participatie en vrijwilligerswerk. De provinciale nota welzijnswerk 2002-2005 is daarbij leidend. Landelijk wordt gewerkt aan de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Deze wet moet een betere samenhang realiseren op het gebied van welzijn, zorg en wonen. De verantwoordelijkheid voor dit geïntegreerde beleid zal vooral bij de gemeenten komen te liggen. De provincie zal, waar nodig een regisserende rol vervullen. De wet zal in 2006/2007 worden ingevoerd.

3. Sport

De provincie heeft ten opzichte van de rijksoverheid en de gemeenten een klein budget om te besteden aan sportbeleid. De provinciale rol is daarom vooral stimulerend. Vanaf 2005 zal de nieuwe nota Sportbeleid gelden. Het beleid is om aandacht te besteden aan de positieve sociale effecten van sport. Knelpunten zijn er als het gaat om de terugloop van het aantal vrijwilligers en de toename en complexiteit van regelgeving. Sport Service Flevoland wordt extra gefaciliteerd om verenigingen te ondersteunen bij deze knelpunten. De provinciale ondersteuning richt zich op het subsidiëren van evenementen, grootschalige manifestaties, de bouw van nieuwe sportaccommodaties en initiatieven die onderwijs, jeugd en sport verbinden. Daarnaast ontvangt Sport Service Flevoland subsidie voor het ondersteunen van verenigingen, adviseren van gemeenten en provincie.

Meetbare doelstellingen

1. Zorgstructuur

- Het aanbod aan zorgvoorzieningen is gegroeid ten opzichte van de situatie in 2004 en sneller gegroeid dan het inwoneraantal (dwz. We lopen in op de huidige achterstanden)
- Er zijn afspraken gemaakt tussen betrokken instellingen ten behoeve van verbeterde afstemming tussen verschillende zorgvoorzieningen en tussen zorgvoorzieningen en andere voorzieningen zoals huisvesting, onderwijs, vervoer, werk en dagbesteding en mantelzorg

2. Welzijn

- Er zijn werkafspraken gemaakt met de provinciale welzijnsorganisatie Axion die gericht zijn op versterking van lokaal sociaal beleid, sociale participatie en vrijwilligerswerk
- Er is een actueel welzijnsbeleid opgesteld met als onderdeel een vernieuwd subsidiebeleid

3. Sport

- Er zijn initiatieven ondersteunt die een verbinding leggen tussen onderwijs, jeugd en sport
- Promotie van de provincie tijdens sportmanifestaties
- Er zijn afspraken gemaakt met Sport Service Flevoland over het oplossen van bij verenigingen door het bieden van ondersteuning door Sport Service Flevoland (bijvoorbeeld bij allochtonen sport stimuleren)

Indicatoren

1. Zorgstructuur: aantal wachtenden in de zorg, beschikbaarheid van aangepaste woningen, aanrijtijden ambulance zorg

2. Welzijn: deelname aan het vrijwilligerswerk, aandeel huishoudens met een langdurig laag inkomen, aantal gesubsidieerde projecten

3. Sport: aantal manifestaties (grootschalig/kleinschalig), aantal sportaccommodaties, aantal onderwijs-jeugd-sport initiatieven

B. Wat gaan we daarvoor doen

1. Zorgstructuur

- Projecten ondersteunen op het gebied van zorg aan dak- en thuislozen
- Het organiseren van een zorgberaad waar knelpunten en bijbehorende oplossingen in kaart worden gebracht
- Het actueel houden van een ambulance spreidingsplan
- Het verlenen van subsidies op het gebied van gezondheidszorg en op het gebied van wonen en zorg
- Met gemeenten in overleg treden over een beleidskader wonen en zorg
- Advisering over bouwinitiatieven van zorgaanbieders

2. Welzijn

- Het subsidiëren van instellingen
- Ondersteuning van projecten op het gebied van welzijn
- Ondersteuning van de provinciale welzijnskoepel Axion
- Het afronden van een aantal pilots versterking lokaal sociaal beleid die samen met het Ministerie van VWS worden gesubsidieerd
- Het welzijnsbeleid actualiseren
- Ondersteuning van hulpverlening aan tienermoeders

3. Sport

- Het extra faciliteren van SSF
- De driehoek sport-jeugd-onderwijs wordt extra ondersteund
- De relatie tussen topsport en breedtesport versterken door
 - Het subsidiëren van sportevenementen en het bijdragen aan de bouw van sportaccommodaties
 - Het subsidiëren van Omniworld om sport te stimuleren bij (schoolgaande) jeugd
 - Het subsidiëren van nieuwe initiatieven

7.5 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Zorg	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	26.530	25.651	24.791	23.499	23.499	23.279
Baten	20.874	20.501	20.725	20.575	20.575	20.575
Saldo	5.656	5.149	4.066	2.924	2.924	2.704

2. Onderwijs	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	275	202	212	212	212	212
Baten	120	0	0	0	0	0
Saldo	155	202	212	212	212	212

3. Welzijn	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	2.480	2.677	2.410	2.410	2.410	2.295
Baten	299	272	113	113	113	113
Saldo	2.181	2.405	2.296	2.296	2.296	2.181

Totaal Zorg, onderwijs en welzijn	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	29.284	28.530	27.413	26.121	26.121	25.786
Baten	21.293	20.773	20.838	20.688	20.688	20.688
Saldo	7.991	7.757	6.575	5.433	5.433	5.098

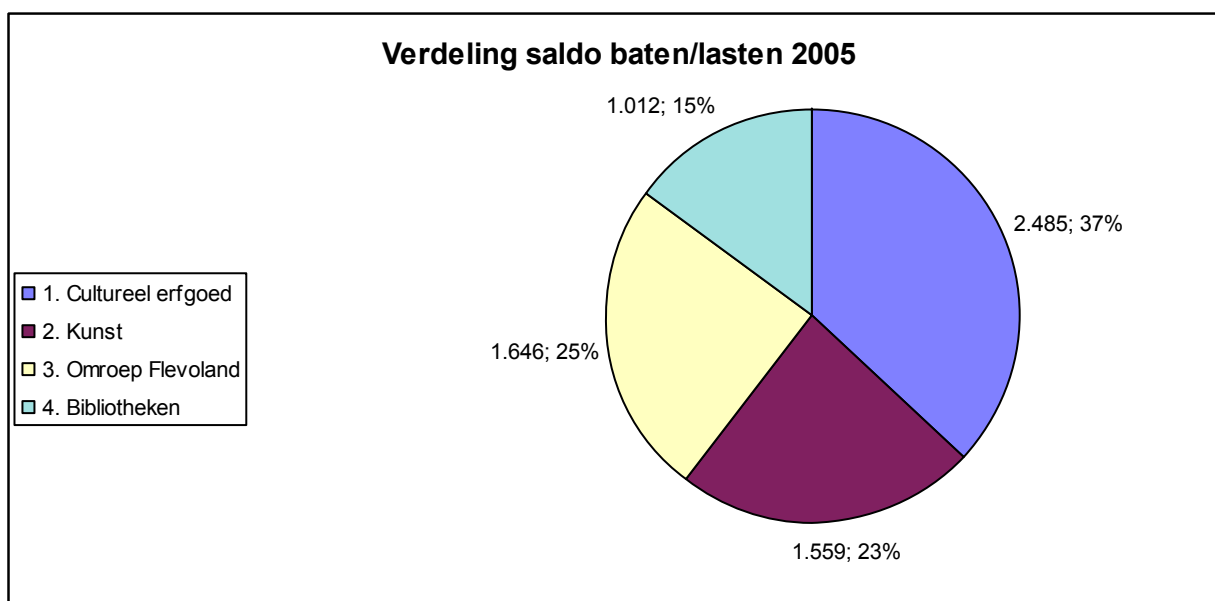
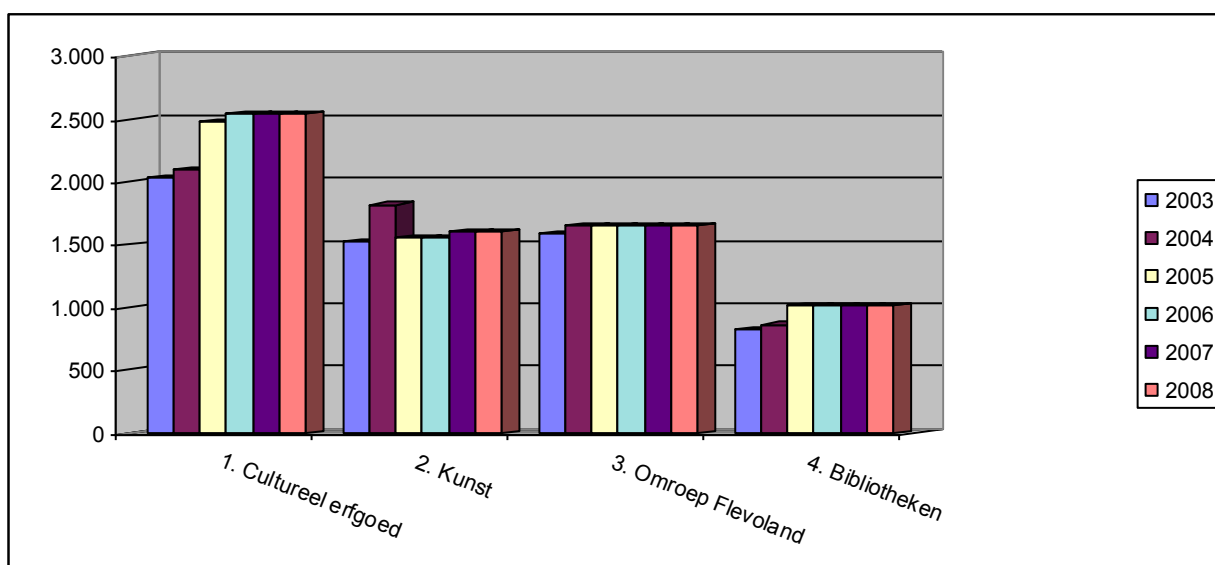
Collegeprogramma 'Cultuur'

De bevordering van het culturele klimaat richt zich vooral op structuurversterking. Daarbij gaat het in beginsel om gebeurtenissen of functies die zich niet tot één gemeente beperken (met wellicht Almere als uitzondering), maar op een Flevolandse schaal betekenis hebben. Daarnaast zal via verbindingen met het jeugdbeleid inhoud worden gegeven aan het idee van 'broedplaatsen van kunst en cultuur'.

In het kader van de versterking van de functie van het Erfgoedcentrum Nieuw Land onderzoekt het college van GS de mogelijkheid van een wetenschappelijke functie daarbij.

Het algemene subsidiebeleid zal worden geëvalueerd. IJkpunt daarbij is de reikwijdte van de te verstrekken subsidie: bereikt deze een voldoende aantal mensen en/of draagt de subsidie bij aan de versterking van de Flevolandse structuur op het betreffende beleidsterrein.

Voor wat betreft de cultuureducatie en de steunfunctie wordt de provinciale inspanning gecontinueerd.

8

Cultuur

8.1 Inhoud en reikwijdte

De culturele infrastructuur in Flevoland moet worden verbeterd. Het cultuurbereik kan worden versterkt door het stimuleren van bezoek en deelname aan activiteiten op de verschillende culturele beleidsterreinen (cultureel erfgoed, kunst, regionale omroep en bibliotheken).

Het programma 'Cultuur' bestaat uit de programma-onderdelen:

1. Cultureel erfgoed
2. Kunst
3. Omroep Flevoland
4. Bibliotheken

8.2 Cultureel erfgoed

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het cultureel erfgoed van Flevoland moet zoveel mogelijk worden behouden en ontwikkeld. Het moet meer en beter zichtbaar worden voor de eigen inwoners en toeristen. Cultureel erfgoed als geheel levert een bijdrage aan de identiteit van Flevoland.

In Nieuw Land Erfgoedcentrum zetten negen partners zich in voor fysieke samenwerking op het gebied van collecties en archieven. Nieuw Land Erfgoedcentrum wordt de locatie waar de Flevolandse geschiedenis is in te zien en te beleven via documenten, foto's, boeken, (archeologische) voorwerpen en tentoonstellingen. In Nieuw Land Erfgoedcentrum is ook de Digitale Catalogus Flevoland inbegrepen. De inzet is gericht op een versterking van de samenwerking tussen alle organisaties op de Kuststrook Lelystad en uitwisselingen met andere erfgoedorganisaties in en buiten Flevoland.

Rol provincie

Op het terrein van cultureel erfgoed is de provincie vaak één van de vele actoren. De provincie speelt een stimulerende rol door regie te voeren, partijen bij elkaar te brengen en subsidies te verstrekken.

Het archeologische beleid is gericht op het behoud en de ontwikkeling van de belangrijkste archeologische waarden. Op het gebied van archeologie heeft de provincie een wettelijke taak op grond van het Verdrag van Malta. Dit Europese verdrag heeft het behoud van archeologische waarden tot doel. Er is een toenemende behoefte bij gemeenten en terreinbeherende instellingen aan concretisering van beleid en toetsing. De noodzaak groeit om conflictsituaties tussen gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en het behoud van belangrijke archeologische waarden op te lossen.

Meetbare doelstellingen

- Het (jong) cultureel erfgoed meer en beter zichtbaar maken door het organiseren van grootschalige projecten en manifestaties
- De Toevoeging van een wetenschappelijke onderzoeksfunctie aan Nieuw Land Erfgoedcentrum
- De realisatie van een steunpunt voor archeologie en monumenten
- De realisatie van het beleidskader archeologie

Indicatoren

- Bezoekersaantallen: Nieuw Land Poldermuseum heeft in 2001, 2002 en 2003 respectievelijk 22.500, 27.000 en 20.900 bezoekers gehad. Begin 2004 is dit museum gesloten vanwege de

integratie in de nieuwbouw van Nieuw Land Erfgoedcentrum. Voor dit Erfgoedcentrum is de doelstelling om 45.000 bezoekers in 2005 te trekken (rol provincie: alleen stimulerend)

- Circa 200 archeologische adviezen t.b.v. bestemmingsplannen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Uitvoeren van de afspraken uit het met OCW gesloten Cultuurconvenant 2005-2008
- Vaststellen en uitvoeren van de Cultuurnota Flevoland 2005-2008, inclusief beleid voor jong cultureel erfgoed
- Uitvoeren van het Actieplan Cultuurbereik 2005-2008
- Uitvoeren van het programma Cultuureducatie primair onderwijs 2005 en 2006
- Begeleiden van de start van het nieuw gevormde Openbaar Lichaam Nieuw Land Erfgoedcentrum
- Bijdragen aan de ontwikkeling van een wetenschappelijke steunfunctie monumenten en archeologie bij het NLE
- Ontwikkelen van een steunpunt archeologie & monumenten c.q. organisatie van de archeologische monumentenzorg
- Afronden van gebiedsdocument voor Schokland door de partners in het gebied (met name provincie, gemeente Noordoostpolder en Flevolandschap) en het ministerie van OCW
- Implementatie van de kwaliteitskaart Noordoostpolder-Urk
- Start van de Uitvoering van het actieplan Rivierduingebied Swifterbant.
- Op basis van de resultaten van de pilot jong cultureel erfgoed Dronten in overleg met de gemeenten en de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, provinciaal beleid voor jong cultureel erfgoed ontwikkelen
- Subsidie verstrekken aan eigenaren van rijks- en gemeentelijke monumenten in de gemeenten Noordoostpolder en Urk
- Adviseren over de aanwijzing door het Rijk van de oude dorpskom van Urk als beschermd dorpsgezicht
- Ontwikkelen van een integraal beleidskader archeologie

8.3 Kunst

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het vergroten van de toegankelijkheid van en het uitbreiden van het aanbod aan kunstuitingen, waardoor actieve en passieve deelname van Flevolandse en toeristen wordt gestimuleerd. Hiervoor dient de culturele infrastructuur van Flevoland te worden versterkt. Flevoland afficheert zich als de provincie van de landschapskunst. Een gewenst effect is deze positie te behouden en verder uit te bouwen, waarbij de toegankelijkheid van landschapskunst voor een breed publiek een belangrijke doelstelling is.

Rol provincie

De provincie heeft een stimulerende rol door het ontwikkelen van plannen en het subsidiëren van tal van initiatieven. De 'opbrengst' van de structurele en incidentele kunstsubsidies is divers. Voorbeelden zijn kunstmanifestaties, tentoonstellingen, nieuwe kunstwerken, leerlingen van het basis-, speciaal en voortgezet onderwijs komen in aanraking met kunst (en erfgoed), cursussen voor amateurkunstverenigingen en informatie via websites.

Daarnaast wendt de provincie, samen met Almere, haar invloed aan om op landelijk niveau erkenning te krijgen voor de achterstandssituatie in Flevoland wat moet leiden tot hogere bijdragen voor Flevoland en Almere. Doordat Flevoland een tamelijk witte vlek is, is er te weinig voedingsbodem voor bewezen kwaliteit, gaat er te weinig geld naar Flevoland en kan onvoldoende kwaliteit worden ontwikkeld.

Meetbare doelstellingen

- Uitvoering geven aan het Actieplan Cultuurbereik 2005-2008, waaronder de subsidiering van festivals in Almere en daarbuiten en de subsidiering van een grootschalig project cultureel erfgoed
- Uitvoering geven aan de Geldstroom beeldende kunst en vormgeving 2005-2008, waaronder de subsidiering van samenwerkingsprojecten die bijdragen aan de toegankelijkheid van landschapskunstwerken

- Uitvoering geven aan Cultuureducatie in het primair onderwijs 2005 en 2006 wat moet leiden tot structurele plannen van scholen en structureel beleid van gemeenten op het gebied van cultuur educatie
- Vaststelling van een nieuwe nota kunst en cultureel erfgoed met als onderdeel een vernieuwd subsidiebeleid

Indicatoren

- Actieplan Cultuurbereik 2005-2008: aantal Flevolandse festivals, aantal grootschalige projecten cultureel erfgoed
- Geldstroom beeldende kunst en vormgeving 2005-2008: aantal bezoekers van de landschapskunstwerken
- Cultuureducatie in het primair onderwijs 2005 en 2006: aantal scholen dat structurele plannen heeft ontwikkeld op het gebied van cultuureducatie, aantal de gemeenten dat cultuureducatie in hun beleid heeft opgenomen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Uitvoeren van de afspraken uit het met OCW gesloten Cultuurconvenant 2005-2008
- Vaststellen en uitvoeren van de Cultuurnota Flevoland 2005-2008
- Realiseren van het zesde landschapskunstproject in Lelystad (NUON-gelden)
- Uitvoeren van het Actieprogramma Cultuurbereik 2005-2008 (kunst + erfgoed)
- Uitvoeren van de regeling Beeldende Kunst en Vormgeving 2005-2008
- Uitvoeren van het programma Cultuureducatie primair onderwijs 2005 en 2006 (kunst + erfgoed)
- Subsidiëren van organisaties en van afzonderlijke projecten op het gebied van kunst
- Samen met de gemeente Almere een 3-jarig convenant afsluiten met landelijke fondsen voor podiumkunsten ten behoeve van festivals in Flevoland
- De 1% regeling richten op het realiseren van landschapskunst

8.4 Omroep Flevoland

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

De Flevolandse bevolking via radio- en televisieprogramma's informeren en zorgdragen voor een regionale rampenzender (via Omroep Flevoland). Omroep Flevoland informeert de inwoners van Flevoland via televisie en radio en fungeert als rampenzender.

Rol provincie

De provincie heeft de wettelijke taak een regionale omroep in het leven te houden. In 2004 is een nieuwe Omroepwet aangenomen waarin deze zorgplicht wettelijk is vastgelegd. Daarbij is tevens afgesproken dat de bekostiging zodanig is dat het niveau van de zendtijd van 2001 minimaal gehandhaafd kan blijven. De provincie heeft in haar beleid vastgesteld dat zij de bijdrage (structureel) die zij van het Rijk ontvangt, rechtstreeks in het Provinciefonds en indirect via het Commissariaat van de media, door geeft aan Omroep Flevoland. De provincie treedt niet in het inhoudelijke beleid van de omroep (persvrijheid). De divers samengestelde Programmaraad draagt de eindverantwoordelijkheid voor het programmabeleid. PS besluiten eens per 5 jaar welke sectoren in de Programmaraad moeten zijn vertegenwoordigd.

Meetbare doelstellingen

- Financiering van de Omroep conform de bijdragen die de provincie hiervoor ontvangt
- Periodieke benoeming van leden van de Programmaraad
- Opstellen van een convenant tussen Omroep en provincie en toezien op de uitvoering hiervan

Indicatoren

- Zendtijd Omroep Flevoland: 30 minuten per dag televisie (met herhalingen) en 88 uur per week radio

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het opstellen van een convenant met Omroep Flevoland over beleidsafspraken voor 5 jaar met daarin onder andere de bekostiging, de samenstelling van de Programmaraad en de samenwerking met lokale omroepen

8.5 Bibliotheken

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Gewenst zijn moderne en toegankelijke bibliotheken in Flevoland. Voor 2007 wordt gestreefd naar een definitieve inrichting van het Flevolandse bibliotheekstelsel met twee basisbibliotheken; één in Almere en één in overig Flevoland. Beide basisbibliotheken geven gezamenlijk invulling aan door de provincie gesubsidieerde netwerktaken. Tevens moet Flevoland gaan beschikken over een Wetenschappelijke Steunfunctie.

Rol provincie

De provincie is regisseur van het vernieuwingsproces bij de bibliotheken. Zij levert een bijdrage aan een eindsituatie, waarin de Flevolandse bibliotheken in samenwerking kunnen functioneren als basisbibliotheek (eventueel met gebruikmaking van provinciale ondersteuning). In het Aanhangsel bij het Koepelconvenant Herstructurering Openbaar Bibliotheekwerk worden de verantwoordelijkheden van de provincie vastgelegd. Op landelijk niveau komen middelen beschikbaar om de herstructurering van het bibliotheekstelsel af te ronden en de inhoudelijke vernieuwing vorm te geven. De provincie geeft hieraan uitvoering.

Meetbare doelstellingen

- De vaststelling van de route en het tijdspad voor de realisering van het Flevolandse bibliotheekstelsel, zoals dat in overeenstemming met landelijke regelgeving in overleg met alle partijen is geformuleerd en moet zijn gerealiseerd uiterlijk eind 2007
- Een operationeel Flevolands Bibliotheekbureau, gehuisvest onder 1 dak, met personeel in dienst van de nieuwe organisatie onder toezicht van een nieuwe Raad van Toezicht
- Realisering van de wetenschappelijke steunfunctie

Indicatoren

- De omvang van de collecties van de School-mediatheekdienst en Wisselbibliotheekdienst, het bereik van deze diensten bij scholen, instellingen, leeskringen en andere gebruikersgroepen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Begeleiden van het provinciaal bibliotheekbureau en toezien dat het zorgdraagt voor de levering van producten en diensten aan de Flevolandse bibliotheken (op basis van heldere productafspraken, definitie van lokale en provinciale taken en een goede prijs/kwaliteitsverhouding)
- Deelnemen aan het landelijke proces 'herstructurering openbare bibliotheken'
- De regie voeren over de uitvoering van het marsrouteplan dat door gezamenlijke partijen is vastgesteld om te komen tot de gewenste eindsituatie in 2007 met inzet van de rijksmiddelen die op basis van het marsrouteplan beschikbaar komen
- Verder ontwikkelen van de Wetenschappelijke Steunfunctie in Almere ten behoeve van alle bibliotheken in Flevoland.

8.6 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Cultureel erfgoed	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	2.216	2.233	2.485	2.545	2.545	2.545
Baten	183	138	0	0	0	0
Saldo	2.033	2.095	2.485	2.545	2.545	2.545

2. Kunst	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	1.913	2.178	2.008	2.019	2.036	2.036
Baten	388	359	449	460	427	427
Saldo	1.526	1.819	1.559	1.559	1.609	1.609

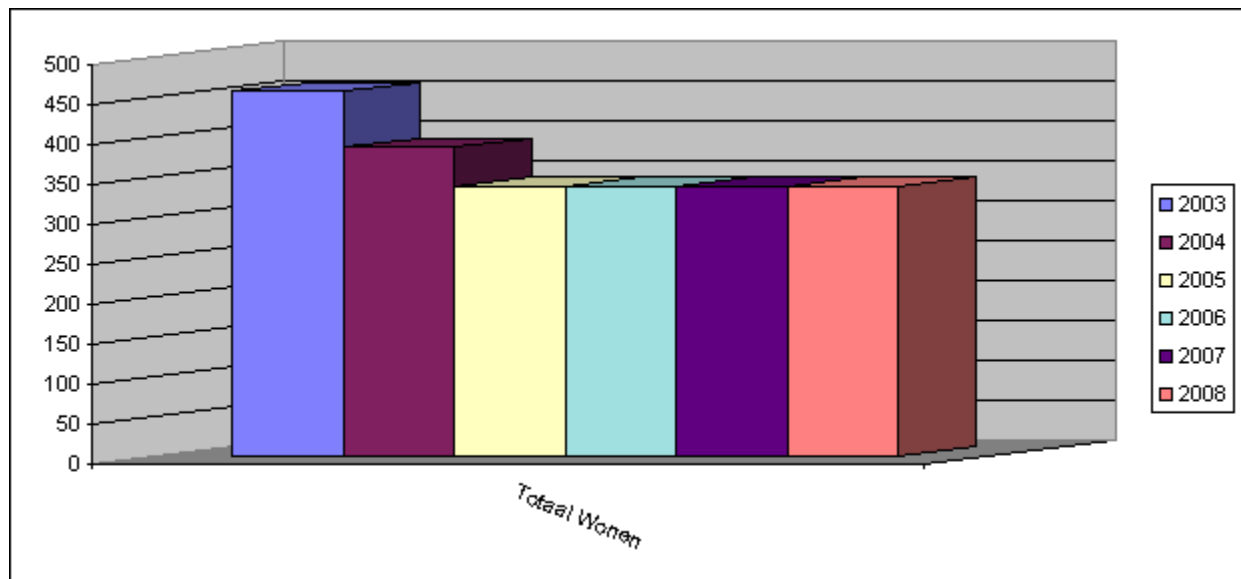
3. Omroep Flevoland	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	6.449	5.983	6.009	6.009	6.009	6.009
Baten	4.866	4.335	4.363	4.363	4.363	4.363
Saldo	1.583	1.648	1.646	1.646	1.646	1.646

4. Bibliotheken	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	889	870	1.012	1.012	1.012	1.012
Baten	67	9	0	0	0	0
Saldo	822	861	1.012	1.012	1.012	1.012

Totaal Cultuur	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	11.467	11.265	11.513	11.584	11.601	11.601
Baten	5.503	4.840	4.812	4.823	4.790	4.790
Saldo	5.964	6.424	6.701	6.761	6.811	6.811

Collegeprogramma 'Wonen'

Voor het college vormt de huidige Woonvisie het uitgangspunt. Bijzondere aandacht zal uitgaan naar sociale woningbouw en het woningaanbod voor starters en ouderen. Vormen van wonen in combinatie met zorg zijn belangrijke aanvullingen. Ook de herstructurering zal de komende tijd aandacht vragen. Er zal onderzocht worden hoe - in samenwerking met gemeenten, woningbouwcorporaties en marktpartijen – de doorstroming kan worden bevorderd.

9

Wonen

9.1 Inhoud en reikwijdte

De provincie streeft naar een evenwichtige ontwikkeling, zodanig dat inwoneraantal, verbindingen, voorzieningenniveau, werkgelegenheid en inkomstenvorming goed op elkaar zijn afgestemd. Hieraan wordt invulling gegeven vanuit een eigen herkenbare identiteit van de provincie en de verschillende kernen.

9.2 Woonbeleid

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Het gewenste effect is een 'goede' woonkwaliteit voor iedereen. Op het gebied van wonen dient er ruimte te zijn voor de eigen bevolking van de provincie en voor een continue instroom van nieuwe inwoners. De bestaande woningvoorraad en de woonomgeving moeten kwalitatief op peil zijn.

Gewenst is een vereenvoudiging van de vele wet- en regelgeving op het vlak van huisvesting, met daarin mogelijkheden voor een goede afstemming met andere beleidsvelden, een bevordering van intergemeentelijke afstemming en een provinciaal instrumentarium dat passend is bij de aard en zwaarte van de verschillende issues. Momenteel loopt bij het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieu (VROM) een project voor de herijking van alle wet- en regelgeving van VROM.

Het is noodzakelijk te voorzien in de woonbehoeften van kwetsbare groepen, waaronder mensen met een relatief laag inkomen, statushouders, jongeren en ouderen. Flevoland heeft voor de jongeren – starters op de woningmarkt – weinig geschikte huisvesting. Gemeenten en provincie werken samen met marktpartijen aan de uitwerking van dit punt.

Rol provincie

De aandacht is verbreed van woningen naar woonomgeving en leefbaarheid. Daarnaast is de woningmarkt meer regionaal geworden. De rol en positie van de provincie en andere bij het wonen betrokken partijen verschilt voor de diverse onderdelen van het woonbeleid. Dit is mede afhankelijk van wet- en regelgeving, sturingsfilosofie en de aard van de problematiek. Voor een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet is afstemming tussen de verschillende beleidsvelden (zorg, milieu en ruimtelijke ordening), de inzet van betrokken partners en bovenlokale afstemming nodig. Gezamenlijk met de partners is een Woonvisie Flevoland opgesteld met daaraan gekoppeld een actieprogramma waarin de koers, de doelstellingen en de inzet van de verschillende partners zijn uitgewerkt. In de Woonvisie Flevoland is de provinciale inzet op het vlak van wonen gegeven, waaronder de inzet van gelden. Daarnaast bepleit de provincie in IPO-verband vereenvoudiging van de wetgeving die tevens efficiënter kan worden ingezet.

De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van een aantal de wettelijke taken met betrekking tot Wonen. Dit betreft het toezicht op de huisvesting van statushouders en de advisering en toekenning van investeringsbudget stedelijke vernieuwing.

In 2002 is met de Flevolandse partijen een notitie huisvesting statushouders opgesteld waarin mogelijkheden worden aangegeven om de huisvesting te bevorderen. De taak van de provincie is toezicht te houden op de huisvesting van statushouders door de gemeenten. Het Rijk legt gemeenten taakstellingen op inzake het aantal statushouders dat de gemeenten moeten huisvesten. Momenteel loopt Flevoland achter bij de huisvesting. Gewenst is deze achterstand zo snel mogelijk in te lopen. Met betrekking tot centrale opvang van asielzoekers oriënteert het rijk zich op een nieuw systeem waarbij onderscheid wordt gemaakt in centra die voorbereiden op

inburgering in Nederland en centra die voorbereiden op het vertrek van de asielzoekers uit Nederland. De gevolgen voor de centra in Flevoland zijn nog niet bekend.

Om te bevorderen dat de woningvoorraad en de woonomgeving op peil wordt gehouden, wordt vanuit het rijk Investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV) beschikbaar gesteld. Lelystad krijgt rechtstreeks budget van het rijk. De provincie ontvangt budget dat zij over de andere gemeenten in Flevoland kan verdelen. Om voor dat budget in aanmerking te komen, zullen de gemeenten concrete stedelijke vernieuwingsprojecten moeten indienen. De gemeenten Dronten, Noordoostpolder en Urk hebben via de provincie budget toegekend gekregen in het kader van de eerste tranche van het Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing (ISV). In 2005 zal aan het rijk verantwoording over de inspanningen in het kader van de eerste tranche worden gegeven. Voor de verdeling van gelden van de tweede tranche van ISV zijn in 2004 een nieuw provinciaal beleidskader en een verordening opgesteld. In 2005 zullen de middelen worden toegekend aan projecten.

Meetbare doelstellingen

- Een Woonmonitor Flevoland, aan de hand waarvan kan worden gezien of de doelstellingen van het woonbeleid worden behaald
- Een tijdige verantwoording over de inspanningen inzake de eerste tranche ISV
- Een tijdige verdeling van de (rijks)middelen voor de tweede tranche ISV
- Stimuleren dat gemeenten zoveel statushouders huisvesten dat het realisatiecijfer voor Flevoland rond het landelijk gemiddelde realisatiecijfer ligt (dit houdt in dat de achterstanden verder worden weggewerkt)

Indicatoren

- Aantal gehuisveste statushouders, aantal nieuwe woningen

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het volgen van de ontwikkeling van nieuwe wetgeving en het in IPO-verband uitdragen van standpunten en wensen met betrekking tot de nieuwe wetgeving
- Uitvoeren van een actieprogramma van de Woonvisie, waarbij vooral ingezet wordt op de relatie tussen wonen en zorg, de mogelijkheden voor goedkope woonvormen en eigen bouw
- Het inbrengen van de woonvisie als bouwsteen voor de herziening van het omgevingsplan
- Het verdelen van rijksmiddelen voor de tweede tranche ISV (uitvoering) en het verkennen van mogelijke voorbereidingen op derde tranche ISV
- Het bevorderen dat zoveel mogelijk wordt voldaan aan de taakstellingen voor de huisvesting van statushouders

9.3 Wat mag het kosten

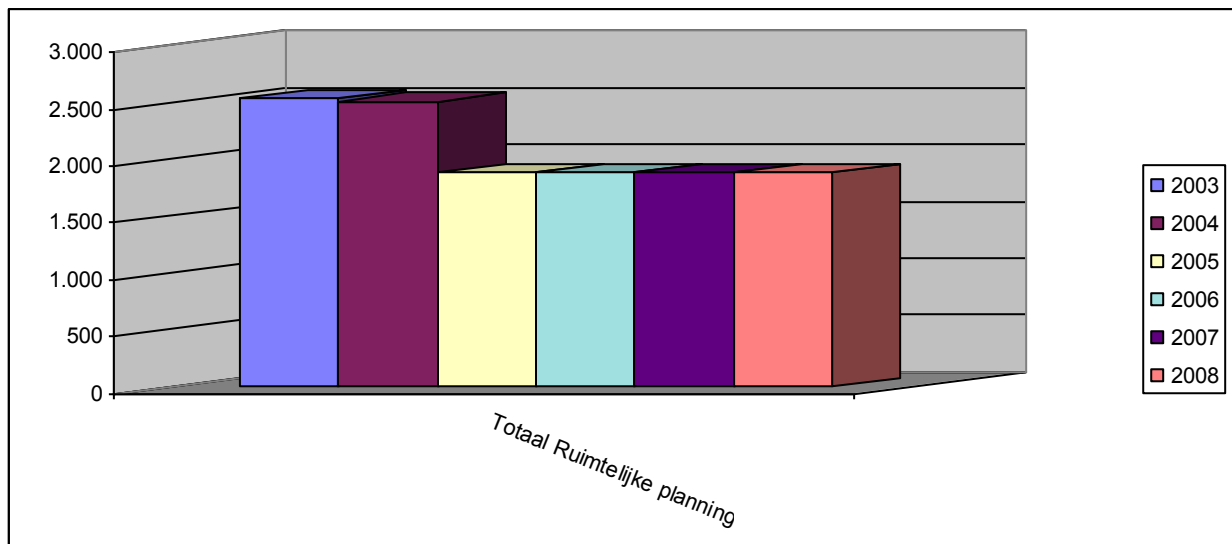
(Bedragen X € 1.000)

Totaal Wonen	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Lasten	626	658	609	609	609	609
Baten	168	270	270	270	270	270
Saldo	458	388	339	339	339	339

Collegeprogramma 'Ruimtelijke planning'

Ten aanzien van de verdere groei van Almere na 2010 hanteert het college het uitgangspunt 'Nee, tenzij het rijk die verdere groei mogelijk maakt door facilitering met voldoende voorzieningen, werkgelegenheid en infrastructuur'. Het college is van oordeel dat de verdere groei van Almere moet worden gezien in samenhang met de andere gemeenten en dat ook principieel als zodanig moet worden gepresenteerd. Ook de omvang van de groei van de andere delen van de provincie wordt afhankelijk gesteld van de beschikbaarheid van nieuwe infrastructuur. Het college is van mening dat de meerzijdige oriëntatie van de provincie verder moet worden ontwikkeld. De provincie zal de doorgroei van de overige grote kernen in Flevoland in planologische zin faciliteren. Enige groei van de kleine kernen boven de natuurlijke aanwas blijft mogelijk.

Het huidige locatiebeleid zal worden aangepast. De provincie zorgt er samen met de gemeenten voor dat een meer vraaggericht locatiebeleid tot stand komt. Uitgangspunt voor het locatiebeleid is dat er voor de bedrijven maatwerk geleverd kan worden in overleg met de gemeente, waarbij differentiatie tussen de gemeenten (stedelijke en plattelandsgemeenten) gewenst is als het gaat om facetten als bereikbaarheid met OV, kantoorhoudendheid, zichtlocatie langs de snelweg. Een en ander betekent wel dat het stringente ABC-locatiebeleid wordt verlaten.

10

Ruimtelijke planning

10.1 Inhoud en reikwijdte

Het ruimtelijke beleid is gericht op verbetering van de aansluiting van Flevoland op de landelijke structuur, zowel in technisch (infrastructuur), economisch (werkgelegenheid) als in sociaal (voorzieningen) opzicht. Bovendien dient te worden gestreefd naar een evenwichtige ontwikkeling van de steden en dorpen in Flevoland. Minimaal de eigen bevolking dient blijvend te kunnen worden gehuisvest. Het platteland moet leefbaar en aantrekkelijk blijven. Het provinciaal ruimtelijke beleid zal ontwikkelingsgericht zijn, regionaal gedifferentieerd, afgestemd op de lokale problematiek en in nauwe samenwerking met lokale en regionale partijen worden ontwikkeld.

Het programma 'Ruimtelijke planning' bestaat uit de programma -aspecten:

1. Ruimtelijk beleid
2. Bevordering doorwerking beleid in gemeentelijke ruimtelijke plannen

10.2 Ruimtelijk beleid

A. Wat willen we bereiken

In het kader van het ruimtelijke beleid zijn de volgende ontwikkelingen relevant:

1. Almere: het Rijk gaat uit van een – gefaseerde - groei van 40.000 woningen in de periode 2010 – 2030. Er zal een planstudie worden verricht naar oplossingen voor de bereikbaarheid van Almere. Op regionaal en lokaal niveau worden de verstedelijking (woonhuizen, industrie, water en groen) en de inpassing van de hoofdinfrastructuur uitgewerkt
2. Noordoostpolder en Urk: een lange termijn visie is ontwikkeld , welke geïntegreerd dient te worden in het vigerend provinciaal beleid. Noordelijk en een deel van Oostelijk Flevoland is als 'Belvedere gebied' aangewezen
3. Gebied tussen Lelystad en Dronten: hier zullen de Hanzelijn en mogelijk de N23 worden aangelegd. Het gebied heeft potenties voor vestiging van kennis- en onderwijsinstellingen. Mogelijk zal een geheel nieuw landschap worden ontwikkeld met naast de bestaande landelijke functie mogelijkheden voor recreatie
4. Markermeer en IJsselmeer: in samenwerking met Noord-Holland en Fryslân worden de plannen omtrent de toekomst van het Markermeer, buitendijks bouwen en (water)recreatie in samenhang gebracht met het regime van de Vogel- en Habitatsrichtlijn
5. Ontsluiting Flevoland: de aansluiting met het noorden (Zuiderzeelijn) en de Randstad (o.m. aanleg A6-A9, IJmeerlijn)

Gewenste effecten

- Verbetering van de balans tussen wonen, werken en voorzieningen, recreatie, natuur, water en landbouw
- Ontwikkeling en verbetering van de schakelfunctie van Flevoland in bovenregionaal verband
- Ontwikkeling van een vitaal platteland en toename gebruik milieuvriendelijke energie door bevordering windenergie
- Bevordering van de doorwerking van provinciaal beleid in gemeentelijke plannen (Gemeentelijke Vestigingsvisie)

Rol provincie

In het Omgevingsplan is het ruimtelijke beleid van de provincie vastgelegd (november 2000); de voorbereidingen zijn gestart om in november 2006 het Omgevingsplan te herzien. Rekening wordt gehouden met herziening van rijksbeleid (nota Ruimte, Agenda Platteland), regionale ontwikkelingen (bestuursovereenkomst toekomst Almere), nieuw waterbeleid en de aanstaande fundamentele herziening van de Wet op de Ruimtelijke ordening

De hoge sociaal-economische dynamiek vraagt om regelmatige bijstelling van visies en beleid. De provincie vervult hierin diverse rollen, waaronder een signalerende en stimulerende. Dit onder

meer via het uitdragen van nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld via ruimtelijk ontwerp) of door het creëren van kansen via het bevorderen van samenwerking. De provincie participeert waar nodig in planvormende projecten, die geïnitieerd worden door de gemeenten. Hierbij vormt het vastgestelde ruimtelijke beleid het kader, welke door middel van een continu proces van evaluatie wordt getoetst aan nieuwe ontwikkelingen.

De grotere regionale beleidsvrijheid past binnen het streven van de provincies om meer (dan in het verleden) ontwikkelingsgericht te opereren en de regiefunctie ter hand te nemen. Voor het ruimtelijk beleid betekent dit het nog nadrukkelijker dan tot nu toe komen tot definiëring en afstemming van gewenste maatschappelijke ontwikkelingen en waarden in het gebied, bovengemeentelijke afstemming en vertegenwoordiging van het gebied in interregionale overleggen (bijvoorbeeld de Bestuurlijke Commissie Randstad en de Noordvleugelconferenties) en in planvorming bij andere overheden (gemeenten, provincies en het Rijk).

Ten slotte toetst de provincie toetst bestemmingsplannen, wat een wettelijke taak is.

Meetbare doelstellingen

- Inbrengen van Flevolandse belangen in planvorming bij het Rijk en het daartoe plegen van afstemming op interprovinciaal niveau en met de gemeenten in Flevoland
- Stimuleren van, en waar aan de orde, participeren in ruimtelijke ontwikkelingen op lokaal en interlokaal niveau

Indicatoren

Indicatoren (nog niet gekwantificeerd als streefgetallen) daarvoor zijn het aantal (Rijks of gemeentelijke) plannen waarin provinciaal beleid is verwerkt.

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Verkennen van de aanpak en uitwerking geven aan de verschillende te onderscheiden activiteiten die voortkomen uit de Nota Ruimte. Het gaat dan met name om:
 - De verstedelijkingsopgave
 - Ruimtelijke uitwerking van toeristisch-recreatieve voorzieningen
 - Uitwerking en aanvulling van het provinciale locatiebeleid
 - Ruimtelijke uitwerking stroomgebiedvisie
 - Bepalen definitieve vrijwaringzones dijken
- Volgen van ontwikkelingen in wet- en regelgeving en dit vertalen naar consequenties voor Flevoland. Specifiek voor de nieuwe WRO zal een voorstel worden voorbereid
- Voorstel opstellen voor en uitwerking geven aan de vernieuwde aanpak voor een herziening van het beleid voor de Grote Wateren
- Volgen van maatschappelijke ontwikkelingen (waaronder ook gemeentelijke ruimtelijke planvorming en initiatieven vanuit de private sector) en, zonodig via ruimtelijk ontwerp, deze vertalen naar consequenties voor het provinciaal ruimtelijk beleid
- Evalueren, inbreng leveren, uitvoeren en verder ontwikkelen van het provinciaal ruimtelijk beleid, waaronder het nieuwe Omgevingsplan
- Ondersteunen van vernieuwende ruimtelijke ontwikkelingen en ontwerpen van derden

10.2.1 **Bevordering doorwerking beleid in gemeentelijke ruimtelijke plannen**

A. Wat willen we bereiken

Gewenste effecten

Doorwerking van het provinciaal beleid in ruimtelijke plannen van de gemeenten.

Rol provincie

Met de verdere ontwikkeling van Flevoland neemt de complexiteit van de ruimtelijke plannen toe. Voorts moet bij de ontwikkeling van plannen met steeds meer aspecten rekening worden gehouden, waaronder met Europese regelgeving. De provincie stimuleert het inzicht dat bij de verschillende overheden en partijen bestaat over het relevante beleid voor ruimtelijke plannen, onder andere met de Handreiking gemeentelijke plannen. In de handreiking is een overzicht gegeven van de eisen die worden gesteld aan het te volgen proces, de vorm en de inhoud van de in te dienen producten. Vastgesteld nieuw beleid wordt zo spoedig mogelijk in de handreiking verwerkt, zodat deze actueel blijft.

De provincie bevordert dat betrokken partijen voorsorteren op nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving, onder andere door hiervoor projecten op te zetten.

De provincie bevordert de doorwerking van het provinciale beleid in de gemeentelijke ruimtelijke plannen. Bij de uitvoering van de wettelijke taak van de provincie (Wet op de Ruimtelijke Ordening) om gemeentelijke ruimtelijke plannen te toetsen, houdt de provincie onder meer rekening met haar ontwikkelingstaak zoals deze in het omgevingsplan is neergelegd. De nadruk ligt daarbij op het vooroverleg over de gemeentelijke plannen.

De Wet op de Ruimtelijke Ordening zal hoogstwaarschijnlijk wijzigen. De verstarrende werking van de huidige wet zal worden veranderd. Het betreft onder meer de kaderstellende functie van het streekplan richting gemeenten en de wijze waarop doorwerking van het provinciale ruimtelijke beleid zal kunnen plaatsvinden. De rollen van de verschillende bestuurslagen in de nieuwe wet worden verder geconcretiseerd. Het Rijk wil een vroegtijdige en integrale afstemming tussen de verschillende overheden in het gebied. De gemeenten zullen met de provincies moeten toewerken naar een systematiek waarbij op efficiënte en transparant tot planvorming wordt gekomen door digitalisering van ruimtelijke plannen (DURP).

Meetbare doelstellingen

- Het actueel houden van de Handreiking gemeentelijke plannen
- Een toename van het aandeel plannen dat conform de afspraken volgens DURP aan de provincie wordt aangeboden
- Het zoveel mogelijk binnen de daarvoor gestelde termijn beoordelen van de gemeentelijke ruimtelijke plannen

Indicatoren

- Aantal besluiten met betrekking tot de goedkeuring van bestemmingsplannen en de termijn van afhandeling

B. Wat gaan we daarvoor doen

- Het beoordelen van de gemeentelijke plannen (het aantal af te handelen plannen is afhankelijk van hetgeen de gemeenten aanleveren)
- Implementatie van DURP
- Het actueel houden van de Handreiking door nieuw beleid hierin te verwerken
- Het volgen van de ontwikkelingen rond nieuwe wet- en regelgeving en deze te bezien op hun gevolgen voor de provincie (in bijvoorbeeld IPO-verband)

10.3 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

Totaal Ruimtelijke planning	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Lasten	2.619	2.757	1.887	1.887	1.887	1.887
Baten	77	246	0	0	0	0
Saldo	2.542	2.511	1.887	1.887	1.887	1.887

11

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

11.1 Inhoud en reikwijdte

Het grootste deel van de baten van de provincie heeft geen directe relatie met één of meer programma's. Bovendien is een deel van de lasten op het moment dat de begroting wordt opgesteld en vastgesteld nog niet bekend. Het betreft lasten als gevolg van onvoorziene omstandigheden in de loop van het jaar.

Dit programma bevat:

1. algemene dekkingsmiddelen
2. onvoorziene lasten en stelposten

11.2 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn baten die vooraf geen direct bestedingsdoel kennen:

Algemene dekkingsmiddelen (X € 1.000)	Rekening 2003	Begroting 2004	Begroting 2005	Meerjarenraming		
				2006	2007	2008
Provinciefonds	52.004	47.662	46.550	47.950	49.750	51.050
Opcenten motorrijtuigenbelasting	19.229	20.900	23.000	24.800	26.700	28.800
Dividend	1.055	1.175	1.150	1.150	1.150	1.150
Saldo financieringsfunctie	4.360	3.925	3.475	3.475	3.475	3.475
Saldo BTW-compensatiefonds	-187	-200	-200	-200	-200	-200
Totaal algemene dekkingsmiddelen	76.461	73.462	73.975	77.175	80.875	84.275

Ten opzichte van 2003 is de provinciefondsuitkering in 2004 lager vanwege de uitname van de BTW in het kader van het BTW-compensatiefonds.

11.2.1 Provinciefonds

De uitkering Provinciefonds (€ 46,5 mln.) is gebaseerd op de junicirculaire 2004. In de septembercirculaire (verschijnt na de derde dinsdag in september) zal nadere duidelijkheid ontstaan over verdere bijstellingen. Ten aanzien van de behoedzaamheidsreserve is aangenomen dat deze voor de helft zal worden uitgekeerd.

Bij de berekening van de uitkering uit het provinciefonds voor de meerjarenbegroting, is rekening gehouden met een accrespercentage (reëel accres) en een toename van de uitkering in verband met een stijging van het inwoneraantal.

Accres	2004	2005	2006	2007	2008
Nominaal accres (in %)	-0,09	1,81	3,37	4,10	2,88
Prijsontwikkeling Nationale bestedingen (in %)	1,15	0,67	1,73	1,82	1,82
Reëel accres (in %) (nominaal accres – prijsontw.)	-1,23	1,13	1,61	2,24	1,04
Toename stijging inwoneraantal (in %)	2,4	2,5	2,5	2,5	2,5

11.2.2 Opcenten Motorrijtuigenbelasting

Op grond van de Provinciewet hebben de provincies de mogelijkheid om een opslag te leggen op de (rijks)motorrijtuigenbelasting, de zogenaamde opcenten. Aan deze opslag is een maximum verbonden, dat jaarlijks door het Rijk wordt vastgesteld. Provincies kunnen vervolgens zelf bepalen in hoeverre zij de capaciteit willen benutten. Het verschil tussen het wettelijk toegestane aantal opcenten en het feitelijke aantal is de vrije belastingcapaciteit. Per 1 april 2005 bedraagt het wettelijke maximum 99,0 opcenten.

Voor 2005 wordt uitgegaan van een opcentenpercentage van 62,5 (was 61,4 in 2004), waarbij rekening is gehouden met een tariefstijging in verband met loon- en prijsontwikkelingen (1,75%). De geraamde MRB-inkomsten bedragen € 23 mln.; de onbenutte belastingcapaciteit bedraagt circa € 13,4 mln. ([99,0 – 62,5] X 368.000). Voor de berekening van de opcenten van de motorrijtuigenbelasting is in de meerjarenraming uitgegaan van een groei van het wagenpark (in omvang en gewicht) van 6% in 2005 en volgende jaren. Bovendien wordt jaarlijks uitgegaan van een bijstelling van het tarief in verband met loon- en prijsontwikkelingen (1,75% per jaar).

Accres	2004	2005	2006	2007	2008
Verwachte loon- prijsontwikkeling	2,75%	1,75%	1,75%	1,75%	1,75%
Opcentenpercentage	61,4	62,5	63,6	64,7	65,8
Verwachte groei wagenpark	6%	6%	6%	6%	6%

Er is een relatie tussen de opbrengst uit de opcentenheffing en de algemene uitkering uit het Provinciefonds. De verdeling van het Provinciefonds over de provincies is gebaseerd op verdeelmaatstaven waaronder de opbrengstcapaciteit voor de motorrijtuigenbelasting. Deze maatstaf geldt als negatieve maatstaf, dat wil zeggen dat een hogere belastingcapaciteit leidt tot een lagere uitkering uit het Provinciefonds.

11.2.3 Dividend

De provincie ontvangt jaarlijks dividend (over het vorige boekjaar van de onderneming) als gevolg van aandelenbezit. De dividenduitkeringen voor 2004 tot en met 2008 zijn nog niet bekend. Uitgegaan wordt dat die gelijk zullen blijven aan de dividenduitkering over het boekjaar 2003 (het BNG-dividend was eenmalig hoger vanwege haar 90-jarig bestaan in 2004).

Dividend uit deelnemingen (X € 1.000)	2004	2005	2006	2007	2008
Essent N.V.	34	34	34	34	34
NUON N.V.	36	36	36	36	36
Afvalverwerkingsbedrijf het Friese Pad N.V.	220	220	220	220	220
Afvalzorg Holding N.V.	516	716	716	716	716
Bank Nederlandse Gemeenten	369	144	144	144	144
Totaal	1.175	1.150	1.150	1.150	1.150

11.2.4 Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit het totaal van te ontvangen en/ of te betalen rente over beschikbare en/ of benodigde liquiditeiten en de bespaarde rente wegens financiering van investeringen en verstrekte geldleningen aan derden uit eigen middelen. Daarnaast zijn de kosten van de financieringsfunctie (bankkosten, kapitaallasten en apparaatslasten) in mindering gebracht.

Saldo financieringsfunctie (X € 1.000)	Rekening 2003	Begroting 2004	Begroting 2005	Meerjarenraming		
				2006	2007	2008
Rente provincie	1.533	1.800	1.169	1.169	1.169	1.169
Rente Europa	155	125	51	51	51	51
Bespaarde rente	2.672	2.000	2.255	2.255	2.255	2.255
Saldo financieringsfunctie	4.360	3.925	3.475	3.475	3.475	3.475

Als gevolg van enerzijds lage rentestanden op zowel kapitaal- als geldmarkten en anderzijds investeringen is de raming van de rente in 2005 lager dan die in 2003 en 2004. De bespaarde rente (gerelateerd aan investeringen) neemt toe. De rentebaten over de vooruitbetaalde EU-voorschotten worden aan het programma toegevoegd. De rentebaten over provinciale middelen worden gestort in de bestemmingsreserves:

- Strategische projecten
- Ontwikkelingsprojecten
- Cofinanciering Zuiderzeelijn

Voor de jaren 2006 tot en met 2008 zijn de rentebaten geraamd op het niveau van het jaar 2005 en is aan deze rentebaten dezelfde bestemming gegeven als aan de geraamde rentebaten in 2005.

11.2.5 Saldo BTW-compensatiefonds

In de begroting zijn alle lasten exclusief BTW geraamd, omdat de BTW wordt gecompenseerd door het BTW-compensatiefonds (BCF). De provincie is met ingang van 2004 structureel gekort op het provinciefonds om het BCF te vullen. Medio 2005 zal op basis van meer definitieve cijfers over 2003 en 2004 de omvang van de uitname uit het provinciefonds definitief worden vastgesteld. Verondersteld wordt dat de gezamenlijke provincies op termijn per saldo geen voor- of nadelen ondervinden van het BCF, omdat de gecompenseerde BTW gelijk is aan de korting. Voor individuele provincies is deze budgettaire neutraliteit niet gegarandeerd.

Het saldo BCF wordt beïnvloed door de minimumuitkering en de verevening. In verband met de introductie (in 2003) is een overgangsregeling geïntroduceerd. Provincies ontvangen een minimumuitkering, wanneer zij een te groot nadeel ondervinden van het BCF (de korting is veel groter dan de hoeveelheid te compenseren BTW). Deze regeling geldt voorlopig voor drie jaar, waarbij de minimumuitkering wordt bekostigd door 96% van gecompenseerde BTW aan de provincies uit te keren. In 2005 zal worden gezien of deze regeling moet worden verlengd. Om die reden is de daarvoor opgenomen stelpost ook na 2005 nog opgenomen. Verondersteld wordt dat in 2005 geen gebruik wordt gemaakt van de minimumuitkering, terwijl de verevening circa € 0,2 mln. zal bedragen (4% van € 5 mln. compensabele BTW).

11.3 Onvoorzien

Het betreft hier de lasten die vooraf moeilijk zijn in te schatten. De post onvoorzien is bedoeld om in de loop van het jaar in te kunnen spelen op onvoorziene omstandigheden en nog enige flexibiliteit in de besteding van middelen te behouden. Naast de onvoorziene lasten worden tevens de stelposten als onvoorzien opgenomen op de begroting.

Onvoorzien (X € 1.000)	Rekening 2003	Begroting 2004	Begroting 2005	Meerjarenraming		
				2006	2007	2008
Onvoorzien	0	170	800	900	1.300	1.500
- Nog te verdelen apparaatskosten	0	1.495	0	572	1.252	964
- Loon- en prijsontwikkeling	0	0	410	1.450	2.550	3.650
- Verevening BCF	0	100	200	200	200	200
- Ombuigingen rijksbeleid	0	10	0	0	0	0
- Overig (2003 en 2004)	4.521	27	0	0	0	0
Stelposten	4.521	1.632	610	2.222	4.002	4.814
Totaal onvoorzien en stelposten	4.521	1.802	1.410	3.122	5.302	6.314

De post onvoorzien heeft in 2005 een omvang van € 0,4 mln. In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met een jaarlijkse toename, omdat verwacht wordt dat jaarlijks een beperkt deel van de post onvoorzien wordt benut voor structurele uitgaven. Voor loon- en prijsontwikkelingen in 2005 (salarissen en sociale lasten) en latere jaren (alle relevante begrotingsposten) zijn stelposten opgenomen. Daarbij is uitgegaan van een toename met 1,75% per jaar. Deze stelpost loopt op van € 410.000 in 2005 tot € 3.650.000. Tevens is een stelpost opgenomen voor de verevening van het BCF (€ 0,2 mln.). Ten slotte is een stelpost opgenomen voor de voorziene mutaties in de apparaatslasten 2006/2008 ten opzichte van 2005. Deze bedraagt in 2006 € 1,1 mln., in 2007 € 0,8 mln. en in 2008 € 0,5 mln. Het betreft hier met name de lasten van de voorgenomen aanpassingen aan het Provinciehuis.

11.4 Wat mag het kosten

(Bedragen X € 1.000)

1. Algemene dekking	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	120	114	104	104	104	104
Baten	76.638	73.662	74.175	77.375	81.075	84.475
Saldo	-76.519	-73.549	-74.072	-77.272	-80.972	-84.372

2. Onvoorzien	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	4.521	1.802	1.340	3.122	5.302	6.314
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo	4.521	1.802	1.340	3.122	5.302	6.314

Totaal Algemene dekking en onvoorzien	<i>Rekening</i>	<i>Begroting</i>	Begroting 2005	Meerjarenraming		
	2003	2004		2006	2007	2008
Lasten	4.641	1.915	1.444	3.226	5.406	6.418
Baten	76.638	73.662	74.175	77.375	81.075	84.475
Saldo	-71.998	-71.747	-72.732	-74.150	-75.670	-78.058

Deel III

Paragrafen

A

Lokale heffingen

A.1 Algemeen

De provincie Flevoland maakt gebruik van één algemene heffing (belasting) en drie bestemmingsheffingen:

1. Opcenten Motorrijtuigenbelasting (MRB)
2. Leges
3. Grondwaterheffingen
4. Nazorgheffing

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Een deel van de motorrijtuigenbelasting (de opcenten) komt ten goede aan de provincie. Het Rijk stelt hiervoor de maximale hoogte vast, dat jaarlijks wordt aangepast in verband met loon- en prijsontwikkelingen. Daarbinnen bepaalt de provincie zelf het tarief. Met ingang van 1 april 2005 is het maximum aantal provinciale opcenten door de staatssecretaris van financiën verhoogd van 94,7 naar 99.

Leges

De provincie heft leges voor diverse diensten en documenten (zie legesverordening provincie Flevoland 1998). Bij de tariefstelling zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De leges voor drukwerk zijn gebaseerd op de variabele kosten (papier, kopieer-kosten en porti)
2. De leges voor vergunningen, ontheffingen en dergelijke zijn gebaseerd op het gemiddeld tijdsbeslag dat met het verlenen hiervan is gemoeid, vermenigvuldigd met het gemiddelde uurtarief van de daarmee belaste medewerkers

Grondwaterheffingen

De provincie belast het onttrekken van grondwater aan de bodem door instellingen vanaf 20.000 m³. Het tarief is enerzijds gebaseerd op een raming van de lasten van het grondwaterbeheer op langere termijn en anderzijds op een inschatting van het volume van de jaarlijkse grondwateronttrekkingen.

Nazorgheffing

De provincie Flevoland heeft te maken met twee vuilstortplaatsen, te weten: Het Friese Pad (Emmeloord) en Braambergen (Almere). De provincie heeft een 'eeuwigdurende' nazorgplicht voor vuilstortplaatsen die zijn gesloten (afgedicht). Hiervoor is een bedrag nodig; het zogenaamde doelvermogen. De stortplaatsexploitanten dragen de lasten via een jaarlijkse nazorgheffing. Deze heffing wordt door de provincie in een fonds – het nazorgfonds – gestort. Het is de bedoeling dat het fonds op het moment dat de vuilstortplaats wordt gesloten voldoende groot is om eeuwigdurend het onderhoud aan de stortplaats te kunnen bekostigen.

A.2 Beleid ten aanzien van de Heffingen

A.2.1 Tarieven

Lokale heffingen		2004	2005	2006	2007	2008
Opcenten MRB	Op hoofdsom tarief MRB per 1-4-1995	61.4	62.5	63,7	64,9	66,2
Leges vuurwerk, grondwater en ontgroningen		PM	PM	PM	PM	PM
Grondwaterheffingen	Per 100 m ³	1,71	1,71	1,71	1,71	1,71
Nazorgheffing	Friese Pad Braambergen	17.750 528.654	17.750 528.654	0 528.654	0 528.654	0 528.654

Opcenten motorrijtuigenbelasting

De opcenten worden jaarlijks aangepast aan loon- en prijsontwikkelingen. Voor 2005 is 1,75% gehanteerd. Vanaf 2006 is rekening gehouden met 2%.

Leges

De tarieven worden jaarlijks aangepast in verband met loon- en prijsontwikkelingen.

Grondwaterheffingen

Het tarief bedraagt sinds 1993 € 1,71 per 100 m³. Voor 2005 en volgende jaren wordt uitgegaan van een belastbare onttrekking van circa 27,6 mln. m³, leidende tot een geraamde opbrengst van circa

€ 472.000. Voorzover de uiteindelijke opbrengst uit de grondwaterheffing afwijkt van de daaraan jaarlijks toerekenbare kosten, wordt het verschil toegevoegd of onttrokken aan de voorziening grondwaterbeheer. Deze voorziening had op 31 december 2003 een werkelijke omvang van € 559.000.

Nazorgheffing

De nazorgheffing voor de stortplaatsen Friese Pad en Braambergen wordt in 2004 opnieuw berekend op basis van de herberekende benodigde doelvermogens voor nazorg. De tarieven voor 2005 en verder zullen daardoor worden aangepast. De huidige berekening gaat uit van een benodigd doelvermogen voor Friese Pad op 1-1-2006 van € 5.553.173. Voor Braambergen is het benodigde doelvermogen op 1-1-2009 € 8.213.422.

A.2.2 Kwijtscheldingsbeleid

Voor de lokale heffingen bestaat er geen mogelijkheid tot kwijtschelding. De legesverordening kent een zogenaamde hardheidsclausule. Hierin is geregeld dat het college van GS tegemoet kunnen komen aan onbillijkheden van overwegende aard, welke zich bij de toepassing van de verordening kunnen voordoen.

A.2.3 Lokale lastendruk

Onder lokale lastendruk wordt verstaan hoe de tarieven van de provinciale belastingen en heffingen zich verhouden tot de tarieven in de andere provincies.

Vergelijking tarieven	Opcenten MRB (1 april)			Grondwaterheffing (per 100 m ³)
	2004	2005	Stijging	
Flevoland	61,4	62,5	1,79%	1,71
Groningen	68,0	75,6	11,18 %	2,00
Friesland	60,1	65,1	8,32%	1,13
Drenthe	69,0	76,3	10,58 %	1,00
Overijssel	72,0	73,1	1,53%	1,36
Gelderland	74,3	74,9	0,81%	1,30
Utrecht	68,6	71,9	4,81%	1,05
Noord-Holland	52,7	52,7	0,00%	0,81
Zuid-Holland	71,7	72,5	1,12%	1,13
Zeeland	69,3	70,8	2,16%	2,54
Noord-Brabant	68,1	69,8	2,50%	1,90
Limburg	67,0	71,3	6,42%	1,13
Gemiddeld	66,9	69,7	4,27%	1,42

Voor de vergelijking tussen de provincies zijn de Opcenten MRB en de grondwaterheffing relevant vanwege de omvang en/ of de hoogte van de heffing. De activiteiten waarvoor leges worden gevraagd (bijvoorbeeld toezending collegestukken) zijn zeer gering en verschillen tussen de provincies, waardoor vergelijking niet zinvol is. Gelet op het specifieke karakter van de nazorgheffing is een vergelijking met andere provincies niet zinvol.

De tarieven per provincie voor de MRB lopen uiteen van 52,7 tot 76,5 (op 1 april 2004). Ten opzichte van de overige provincies neemt Flevoland van laag naar hoog gerangschikt de derde plaats in met een tarief van 61,4 op 1 april 2004. Voor vergelijkende cijfers over de afgelopen jaren wordt verwezen naar voorgaande grafiek A.1.

Met betrekking tot de grondwaterheffing lopen de tarieven van de provincies uiteen van € 0,81 per 100 m³ tot € 2,54 per 100 m³. Het tarief in Flevoland bedraagt € 1,71 per 100 m³, waarmee Flevoland van laag naar hoog gerangschikt de negende plaats inneemt. De hoogte van de uiteindelijke opgelegde heffing is overigens niet alleen afhankelijk van de hoogte van het tarief, maar ook van een mogelijk minimum bedrag (perceptiekosten) en vrijstellingen. In Flevoland is geen minimum bedrag vastgesteld en zijn onttrekkingen kleiner dan 20.000 m³ grondwater vrijgesteld van de provinciale grondwaterheffing. Per jaar worden circa 20 aanslagen grondwaterheffing opgelegd.

Opgemerkt wordt nog dat de provinciale grondwaterheffing nog wel eens verward wordt met de rijksbelasting op de onttrekking van grondwater. Deze rijksbelasting is aanzienlijk hoger en bedraagt op dit moment € 17,85 per 100 m³ onttrokken grondwater.

A.3 Vertaling van de lokale heffingen in de begroting

Lokale heffing (X € 1.000)	Rekening 2003	Begroting 2004	Begroting 2005	Meerjaren begroting		
				2006	2007	2008
Opcenten MRB	19.229	20.900	23.000	24.800	26.700	28.800
Leges	12	30	63	108	108	108
Grondwaterheffingen	429	472	472	472	472	472
Nazorgheffing	546	511	511	511	511	511
Totaal	20.216	21.913	24.046	25.891	27.791	29.891

De opbrengst van de opcenten MRB zal vanaf 2004 nog aanmerkelijk oplopen als gevolg van een wijziging waardoor er meer (lease)auto's in Flevoland worden geregistreerd. Deze meeropbrengst is echter voor het grootste deel incidenteel, omdat er een relatie bestaat tussen de opcentenheffing en de algemene uitkering uit het Provinciefonds. De opbrengst van de motorrijtuigenbelasting is namelijk een negatieve verdeelmaatstaf in het Provinciefonds, dat wil zeggen dat een hogere opbrengst MRB leidt tot een lagere uitkering uit het Provinciefonds na

twee jaar. Met deze incidentele meeropbrengst is in de begroting nog geen rekening gehouden. De meeropbrengst zal worden toegevoegd aan de strategische reserves

B

Weerstandvermogen

B.1 Algemeen

De provincie Flevoland loopt bij de realisatie van de beleidsdoelstellingen en de bedrijfsvoering interene en externe risico's. Het weerstandvermogen geeft aan hoeveel financiële ruimte de provincie heeft om de continuïteit en de efficiency van de activiteiten te kunnen waarborgen. Het weerstandvermogen bepaalt de mate waarin de provincie in staat is substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het gehele beleid omgegooid moet worden en/ of dat doelstellingen niet kunnen worden gerealiseerd.

Het weerstandvermogen bestaat uit:

1. weerstandcapaciteit
2. risico's

De weerstandcapaciteit bestaat uit de financiële buffer om risico's structureel of incidenteel op te kunnen vangen. Een risico is 'de kans op het optreden van een ongewenste gebeurtenis met een negatief gevolg'. Zowel de kans op het optreden, als de mate waarin het negatieve gevolg zich voordoet, zijn onzeker.

B.2 Weerstandcapaciteit

De weerstandcapaciteit wordt gevormd door de financiële middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt om niet begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. De weerstandcapaciteit kan incidenteel of structureel zijn. Incidentele weerstandcapaciteit is meestal vermogen dat één keer kan worden ingezet. Structurele weerstandcapaciteit kan permanent worden ingezet en heeft betrekking op de exploitatie.

Componenten weerstandvermogen op 31 december (X € 1.000)			2004	2005
Incidenteel	Algemene reserves		7.838	8.208
	Bestemmingsreserves		39.682	45.096
	Stille reserves	Gebouwen (provinciehuis en steunpunten) ³	37.616	37.616
		Aandelen ⁴	12.139	12.139
Structureel	Onbenutte belastingcapaciteit	Motorrijtuigenbelasting	13.400	13.400
	Onvoorzien		170	730
	Ruimte op de begroting		0	0

³ Op basis van taxatierapport (juni 2002) ten behoeve van de opstallen en installaties. Het betreft hier het provinciehuis en de 3 steunpunten, de opstallen en, de machines en installaties van de bruggen en sluizen zijn niet meegenomen als stille reserve

⁴ In 2004 is vanwege een aandelenruil de marktwaarde van de aandelen Afvalzorg bepaald (€ 11.2 mln.), van de overige aandelen is de marktwaarde onbekend en wordt vooralsnog uitgegaan van de boekwaarde (€ 0,9 mln.)

B.3 Risico's

In de risicoparagraaf worden opgenomen de risico's waarvoor geen verzekeringen zijn afgesloten (het risico is overgedragen) en waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd (het risico is bekend en voorzien). De risico's zijn geïdentificeerd en geanalyseerd op basis van een model met daarin de risicocategorieën:

Risicocategorie		Voorbeelden risico's
Intern	Organisatorische risico's	Onzorgvuldige communicatie, management, foutief toepassen wet- en regelgeving, foutief hanteren interne AO en/ of voorschriften
	Politieke en bestuurlijke risico's	Onvoldoende afstemming besluitvorming en uitvoering, onvoldoende of te late verantwoording naar PS/ GS
	Uitvoeringsrisico's	Onverwachte tegenvallers waardoor extra onderhoud/ vervanging middelen nodig is om uitval en storingen te voorkomen (gebouwen, ICT, wagenpark, wegen, sluizen, bruggen, etc.)
	Middelen- en materiele risico's	Vernietiging of beschadiging middelen (archief,) door brand, diefstal en/of vervuiling
	Personele risico's	Ziekte, arbeidsongeschiktheid, integriteit, kwaliteit personeel
	Juridische risico's	Onvolkomenheden bij contractvorming en aanbestedingen, geschillen over toegekende subsidies
Extern	Economische en markt risico's	Beschikbaarheid financiële middelen, stijging werkloosheid, negatief renteklimaat, eisen opdrachtgevers, toename aantal faillissementen, aanspraak door derden op verleende garanties, in gebreke blijven van debiteuren
	Politieke en maatschappelijke risico's	Veranderende nationale en wet- en regelgeving, wijzigingen in subsidietoekenningen (nationaal en EU), wijziging politiek klimaat, toename claimbewustzijn en aanspraak derden, samenwerking met derden (SWV en PPS)
	Natuur en omgevingsrisico's	Extreme weersomstandigheden, wateroverlast/ overstroming, rampen, vervuiling

Onderscheid wordt gemaakt in:

1. Strategische risico's: een ongewenst effect wordt gerealiseerd
2. Tactische risico's: een doelstelling wordt niet gerealiseerd
3. Operationele risico's: een project en/ of activiteit levert niet de gewenste output op

Vanuit de programmagbegroting wordt per programma bepaald welke soort risico's er kunnen optreden, waarbij onderscheid wordt gemaakt in strategische, tactische en operationele risico's.

Met behulp van de geïdentificeerde risico's wordt een risicoprofiel opgesteld. Daarin krijgen de risico's een prioriteit (hoog, middel of laag) op basis van:

- De kans van optreden: hoe vaak doet een risico zich voor (frequentie)
- Het effect: de omvang van het gevolg in geld of tijd uitgedrukt

Een risico heeft een 'hoge' of 'gemiddelde' prioriteit indien de kans van optreden groot is en/ of het effect groot is.

B.4 Beleid omtrent weerstandcapaciteit en risico's

Risicomanagement is het beheersen van risico's op de plek waar zij zich voordoen. Het dient vroegtijdig inzicht te bieden in potentiële risico's, dient de risicokosten beheersbaar te houden en levert waardevolle sturingsinformatie aan het management en het bestuur. Risicomanagement is een integrale benadering die alle risico's, die de realisatie van de doelstellingen en die van belanghebbenden in het geding kunnen brengen.

Als onderdeel van het risicomanagement worden maatregelen getroffen tegen de risico's die als onacceptabel worden beschouwd:

- Vermijden: elimineren, contractueel overdragen, verbieden, afschermen
- Reduceren: verspreiden, beheersen
- Behouden: accepteren, compenseren, plannen
- Overdragen: verzekeren, uitbesteden, PPS

De risico's die worden behouden dienen te worden gerelateerd aan de gewenste en de aanwezige weerstandcapaciteit. Indien een gebeurtenis vrijwel zeker zal optreden wordt een voorziening getroffen en verdwijnt het risico uit de risicoparagraaf.

In het najaar van 2004 zal de inventarisatie organisatiebreed worden uitgevoerd. In de begroting 2006 zal een meer gedetailleerde risico analyse worden beschreven.

C

Onderhoud kapitaalgoederen**C.1 Algemeen**

De provincie is verantwoordelijk voor het aanleggen en onderhouden van wegen en vaarwegen, inclusief bruggen aquaducten, verkeerslichten, verlichting, etc. Deze infrastructuur is van de provincie en vormt de 'kapitaalgoederen'. Daarnaast bezit de provincie onroerend goed in de vorm van het provinciehuis in Lelystad en de gebouwen waarin de provinciale steunpunten zijn gehuisvest in Emmeloord, Dronten en Zeewolde (Stichtse brug).

Kapitaalgoederen		Lengte (km)/ oppervlak (km ²)	Aantal	Gemiddeld e levensduur (jaren)	Frequentie onderhoud (jaren)	
					groot	Klein
Wegen	A. Verhardingen:					
	1. Wegen	552 km	-	14*	1:15	1:9
	2a. Fietspaden (asfalt)	190 km	-	17*	1:18	1:12
	2b. Fietspaden (beton)	170 km	-	10*	1:40	n.v.t.
	B. Kunstwerken					
	1a. Beweegbare bruggen	-	3	53	1:25	Jaarlijks
	1b. Vaste bruggen/viaducten (beton)	-	73	29	1:40	1:20
	2. Duikers (beton)	-	5	7	1:45	1:20
	3. (fiets) bruggen (hout)	-	6	19	1:30	1:15
	4. (fiets) tunnels	-	6	26	1:40	1:20
	C. Voorzieningen wegverkeer					
	1. Lantarenpalen	-	97 lokaties 1776 (masten)	NB	1:25	1:3
	2. Verkeerslichten (VRI)	-	25	NB	1:15	Jaarlijks
Vaarwegen	D. Kanalen					
	Doorgang (diepte)	167 km		n.v.t.		
	Oeverbescherming	334 km		40	1:40	20
	E. Sluiscomplexen	-	10	100	1:20	5
Provinciehuis	F. Gebouw					
	1a. Bouwdeel 1 (1980)	14.720 m ²	1	40	5	Jaarlijks
	1b. Bouwdeel 2 (1991)					
	1c. Bouwdeel 3 (2000)					
	G. Technische installaties	-	-	15	3	Jaarlijks
Steunpunten	H. Gebouw					
	1a. Dronten (begin jaren 80)		1	60	1:15	Jaarlijks
	1b. Stichtse brug (begin jaren 80)		1	60	1:15	Jaarlijks
	1c. Emmeloord (midden jaren 90)		1	60	1:15	Jaarlijks

*) levensduur van de laatst aangebrachte deklaag

Kapitaalgoederen worden gedurende een bepaalde periode gebruikt; dit is de levensduur van het goed. Gedurende de levensduur dient onderhoud te worden uitgevoerd om slijtage tegen te gaan. Voor ieder goed wordt van tevoren een bepaald kwaliteitsniveau (staat) bepaald. Afhankelijk van het gebruik (intensiviteit) en het kwaliteitsniveau wordt onderhoud uitgevoerd.

Er is sprake van verschillende soorten onderhoud. Deze paragraaf behandelt het reguliere jaarlijkse en het niet reguliere – niet jaarlijkse - klein en groot onderhoud. Klein onderhoud wordt gemiddeld om de 3 tot 5 jaar uitgevoerd, groot onderhoud gemiddeld om de 10 tot 20 jaar. Onder klein onderhoud wordt bijvoorbeeld verstaan het dichten van gaten in wegen of het vervangen van kabelwerk in de huisvesting. Een voorbeeld van groot onderhoud is het vernieuwen van een

gehele deklaag van een weg. Het reguliere onderhoud (bijvoorbeeld het maaien van bermen of het schoonmaken van het provinciehuis) is opgenomen in het programmaplan.

C.2 Beleidskader ten aanzien van het onderhoud

C.2.1 Wegen en vaarwegen

In het Provinciaal Programma Infrastructuur en Transport (PMIT) wordt het meerjaren onderhoudsplan van de wegen en de vaarwegen beschreven. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd.

C.2.1.1 Verhardingen

Het onderhoud van de verhardingen is erop gericht om – het kwaliteitsniveau van de basisprogramma's jaarlijks en niet-jaarlijks onderhoud - te handhaven. Dit houdt in dat de verkeersveiligheid voldoende wordt gewaarborgd, doordat nergens veiligheids- en aansprakelijkheidsnormen worden onder of overschreden. Op het juiste tijdstip wordt structureel onderhoud gepleegd. Er wordt geen conserverend onderhoud uitgevoerd, waardoor is er sprake is van een geringe kapitaalsvernietiging. Het rijcomfort blijft bij dit kwaliteitsniveau op een aanvaardbaar niveau. Aangezien toonbaarheid geen issue is, zullen op bepaalde plaatsen schades of reparatieplekken zichtbaar zijn.

C.2.1.2 Kunstwerken

Het onderhoud van de kunstwerken is erop gericht om – het kwaliteitsniveau van de basisprogramma's jaarlijks en niet-jaarlijks onderhoud - te handhaven. Dit houdt in dat wordt voldaan aan de randvoorwaarde veiligheid en deels aan de randvoorwaarde beschikbaarheid. Er worden geen onderhoudsacties opgenomen ten aanzien van het onderhouden van onderdelen van kunstwerken. In plaats hiervan worden de betreffende onderdelen alleen periodiek vervangen. Bij dit niveau kan aan de overige randvoorwaarden zoals toonbaarheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van de kunstwerken niet worden voldaan. Een kortere levensduur van de kunstwerken wordt geaccepteerd als gevolg van dit minimale onderhoudsniveau.

C.2.1.3 Voorzieningen wegverkeer

Het onderhoud van de voorzieningen wegverkeer is erop gericht om – het kwaliteitsniveau van de basisprogramma's jaarlijks en niet-jaarlijks onderhoud - te handhaven. Dit houdt in dat het aantal storingen en uitval tot een redelijkerwijs zo beperkt mogelijk niveau worden gehouden, zodat de veiligheid van de weggebruikers voldoende is gewaarborgd. Het onderhoud van portalen, masten, uithangers, lantaarns en dergelijke wordt beperkt tot het hoogst noodzakelijke (corrosie bestrijden, controle op materiaalmoeheid) en een vervanging aan het eind van de technische levensduur. Bij automaten van de Verkeersregelininstallaties (VRI) is niet de technische levensduur bepalend, maar het feit dat de fabrikanten maar voor een beperkte tijd garanderen dat reserve onderdelen verkrijgbaar zijn. Waar mogelijk worden bij de VRI installaties LED's toegepast. Deze extra investeringen verdienen zich binnen een paar jaar terug doordat wordt bespaard op energiekosten (LED's gebruiken veel minder energie) en op de kosten voor de jaarlijkse vervanging van gloeilampen.

C.2.1.4 Kanalen

Voor de kanalen zijn scheepvaartprofielen vastgesteld uitgaande van de maatgevende scheepsafmetingen (vermeld in de landelijk gehanteerde CVB Richtlijnen) en de maximale invaardiepte bij de sluizen. In de Flevolandse kanalen is het leggerprofiel echter vrijwel overal dieper dan het scheepvaartprofiel. Het leggerprofiel wordt vanaf 2004 door het waterschap onderhouden (baggerwerk) en de provincie draagt afhankelijk van haar verantwoordelijkheden bij in de kosten. Een zelfde verhaal gaat op voor de oeverbescherming. Er is momenteel weinig of geen achterstallig baggeronderhoud uitgaande van de scheepvaartprofielen.

C.2.1.5 Sluiscomplexen

De sluisobjecten zijn ontworpen voor scheepstypen die in de jaren 40, 50 en 60 van de vorige eeuw maatgevend waren. Omdat de ontwikkelingen in de scheepsbouw sinds die tijd snel zijn gevorderd, zijn de scheepsafmetingen toegenomen, waardoor de sluisafmetingen klein zijn geworden. Met name in de Noordoostpolder is de vrachtafmeting daardoor nu vrijwel verdwenen. In Zuidelijk- en Oostelijk Flevoland neemt de druk toe om de Noorder- en Zuiderluis voor grotere schepen open te stellen. Hieraan is deels tegemoetgekomen door de maximale lengte te

vergroten naar 65 meter. Verdergaande vergroting van de passagelengte brengt veiligheidsrisico's met zich mee (schutten met geopende brug waardoor sluisdeuren onbeschermd zijn) en kan niet zonder aanvullende veiligheidsvoorzieningen worden gerealiseerd.

Alle sluisobjecten worden onderhouden op een niveau waarbij de bruikbaarheid zoveel als mogelijk wordt gegarandeerd. Voor de recreatievaart worden de sluisen verder ook deels op toonbaarheid onderhouden (schoon houden kolkwanden). Door middel van regelmatige grote en kleine onderhoudswerkzaamheden wordt de bruikbaarheid gegarandeerd en wordt de levensduur van de sluisobjecten verlengd. Een speciaal probleem vormt de dit jaar aangetoonde Alkali silica reactie (ASR) bij de Voorstersluis. Dit is een destructieve aantasting van het beton onder invloed van vocht. De komende periode moet aanvullend onderzoek worden gedaan naar de invloed die dit heeft op de levensduur van de Voorstersluis. Er zal ook onderzoek worden gedaan naar het voorkomen van ASR op andere sluisobjecten uit dezelfde periode.

C.2.2 Provinciehuis

Voor de bouwdelen 2 (1991) en 3 (2000) van het provinciehuis is een onderhoudsplan (2003/2004) opgesteld voor het reguliere onderhoud en het meerjaren onderhoud. Dit plan heeft geleid tot een grotere detaillering van vooral het preventieve onderhoud. Bouwdeel 1 (1980) is buiten dit plan gehouden, omdat dit geheel gerenoveerd gaat worden in 2005. Het huidige onderhoudsplan zal aan het eind van de renovatie/nieuwbouw worden herzien.

Groot onderhoud aan de installaties van bouwdeel 2 zullen in 2006 worden uitgevoerd, wat samenvalt met de gedeeltelijke renovatie van dit bouwdeel. Onderzoek vindt plaats naar de mogelijkheden om de technische installatie te vervangen tijdens de renovatie van bouwdeel 2. Tevens is het gewenst de gebouwtechniek te centraliseren en te vereenvoudigen. Dit betekent dat geplande onderhoudstechnische zaken aan bouwdeel 2 zijn uitgesteld in afwachting van de plannen van het ontwerpteam.

Het onderhoudsplan gaat er vanuit, dat het gebouw en de installatie voor 100% van de economische waarde in stand wordt gehouden. In verband met de ophanden zijnde renovatie worden concessies gedaan aan het niet regulier onderhoud en worden grotere projecten uitgesteld. Ook regulier onderhoud aan het gebouw en de installaties van de bouwdelen 1 en 2 zal worden geminimaliseerd. Het gevolg is dat een deel van de voorzieningen kan worden gebruikt voor de renovatie (centralisatie, vereenvoudiging en upgrading van de gebouwtechniek).

C.2.3 Steunpunten

Het beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur wordt fysiek verzorgd vanuit de provinciale steunpunten Dronten, Stichtsebrug (begin jaren 80) en Emmeloord (midden jaren 90). Het groot onderhoud bestaat onder andere uit schilderwerk, vervanging dakbedekking en houten lambrisering. Door de aanwezigheid van strooizout is het onderhoud aan de zoutloodsen intensiever en kostbaarder dan aan het kantoorgebouw. Tevens wordt bijzondere aandacht geschonken aan de toepassing van de milieu- en ARBO wetgeving op de steunpunten. Bij de reorganisatie van de afdeling is besloten de bureaus Wegen en Vaarwegen op het steunpunt Dronten te huisvesten. Hiervoor wordt een tijdelijk onderkomen geplaatst (max. 5 jaar). Voor de huisvesting op de langere termijn dient nog een besluit te worden genomen.

C.3 Financiële consequenties van het onderhoud

De kosten voor het niet jaarlijks onderhoud (NJO) wegen en vaarwegen komen niet ten laste van de exploitatie begroting. Bij gebouwen is het budget opgenomen voor het jaarlijks onderhoud.

C.3.1 Niet regulier onderhoud (ten laste van de voorziening)

Niet jaarlijks onderhoud (x € 1000)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
A. Verhardingen	4.335	4.175	3.905	4.150	4.150	4.150	4.150	4.150
B. Duurzame markeringen	200	200	200	200	200	200	200	200
C. Kunstwerken	385	370	475	400	400	400	400	400
D. Voorzieningen wegverkeer	270	245	420	200	200	200	200	200
Totale kosten Wegen	5.190	4.990	5.000	4.950	4.950	4.950	4.950	4.950
E. Kanalen	366	601	608	887	696	696	696	696
F. Sluiscomplexen	285	630	623	285	285	285	285	285
Totale kosten Vaarwegen	651	1.231	1.231	1.172	981	981	981	981
G. gebouw	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
H. Technische installaties	900	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Totale kosten provinciehuis	900	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal generaal	6.741	6.221	6.231	6.122	5.931	5.931	5.931	5.931

Enkele jaren geleden is voor het niet-jaarlijks onderhoud van het provinciehuis een onderhoudsplan opgesteld. In het project van de aanstaande nieuwbouw en renovatie van de bouwdelen 1 en 2 zullen ook werkzaamheden worden uitgevoerd die vallen onder niet-jaarlijks onderhoud en die ook gepland waren voor die periode. Daarbij moet worden gedacht aan werktuigkundige installaties zoals vervanging van de luchtbehandeling op de verdiepingen en aan elektrotechnische installaties zoals vervanging van verdeelkasten, lichtinstallaties en armaturen. Over de periode 2005-2007 moet daarbij worden gedacht aan een totaalbedrag van € 0,9 mln. Dit bedrag wordt onttrokken aan de voorziening 'niet-jaarlijks onderhoud provinciehuis'. In deze voorziening wordt jaarlijks een bedrag van € 232.000 gestort. Tegen het einde van het project nieuwbouw en renovatie provinciehuis zal een geactualiseerd niet-jaarlijks onderhoudsplan worden opgesteld.

C.3.2 regulier onderhoud (ten laste van het programma)

Niet jaarlijks onderhoud (x € 1000)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
G. gebouw	476	476	476	476	476	476	476	476
H. Technische installaties								
Totale kosten provinciehuis	476	476	476	476	476	476	476	476
I. gebouw	259	259	259	259	259	259	259	259
Totale kosten steunpunten	259	259	259	259	259	259	259	259
Totaal generaal	735	735	735	735	735	735	735	735

C.4 Vertaling van de Financiële consequenties van het onderhoud in de begroting

De jaarlijkse storting in de voorziening voor het niet jaarlijks onderhoud gebouwen bedraagt € 232.000, waardoor de voorziening in 2005 zal zijn gestegen tot ruim € 1,2 miljoen. Indien de renovatie zal worden uitgevoerd volgens de plannen zal ongeveer € 900.000 van deze voorziening worden aangewend voor de renovatie.

C.4.1 Niet regulier onderhoud (ten laste van de voorziening)

Stand per 31/12 (x € 1000)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Voorziening NJO Landwegen	895	674	644	664	684	704	699	694
Voorziening NJO Vaarwegen	589	387	387	445	504	562	621	680
Voorziening NJO Gebouwen	299	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM

C.4.2 Regulier onderhoud (ten laste van het programma)

Exploitatie (x € 1000)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
2. Infrastructuur en mobiliteit	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsvoering	735	735	735	735	735	735	735	735
Totaal	735	735	735	735	735	735	735	735

D

Financiering

D.1 Algemeen

De financieringsparagraaf geeft inzicht in treasuryfunctie van de provincie. Treasury is gericht op de financiering van de activiteiten die binnen de provincie worden uitgevoerd ter realisatie van het beleid en de bedrijfsvoering. De belangrijkste activiteit van de treasury is het uitzetten van overtollige of het aantrekken van benodigde middelen. De basis hiervoor is de liquiditeitenplanning voor de korte en de lange termijn.

D.2 Algemene ontwikkelingen

In 2004 heeft de economische situatie (ten opzichte van het jaar ervoor) zich gestabiliseerd. De verwachting is dat de economie zich wereldwijd langzaam zal gaan herstellen. Uitgegaan wordt van een lichte stijging van zowel de geldmarktrente (begin 2005) en de kapitaalmarktrente (deze stijging is in 2004 begonnen). Voor de berekening van de rente inkomsten wordt uitgegaan van de volgende rentestanden:

Rente	< 1 jaar (benchmark: 3 mnd deposito)			> 1 jaar (benchmark: 10 jaar obligatie)			Rendement
	realisatie	voorspelling		realisatie	Voorspelling		Totaal
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2005
Nederland (Emu)	2,33%	2,10%	2,30% - 2,80%	4,14	4,70%	4,60% - 4,80%	-
		-			-		
		2,30%			4,90%		
Gehanteerd in de begroting	nvt	2,00%	2,00%	nvt	3,50%	3,60%	2,70%

(Bronnen: Rabobank, BNG en CBS)

De in de begroting gehanteerde rente wijkt af van de benchmark, omdat niet alle uitzettingen exact voor 3 maanden of 10 jaar worden uitgezet. Een deel van de middelen wordt op de rekening courant aangehouden voor dagelijkse betalingen. De rentevergoeding op de rekening courant saldi ligt lager dan de rente van een 3-maands deposito. Het deel van de middelen dat voor een periode langer dan 1 jaar wordt uitgezet, wordt belegd in deposito's met looptijden tussen de 1 en 5 jaar (tot nu toe) waarvoor de rentevergoeding lager ligt dan die voor een 10 jaar obligatie.

D.3 Treasury beleid

D.3.1 Algemeen

Als gevolg van investeringen (provinciehuis en wegen) zal de hoeveelheid liquide middelen in 2005 en 2006 dalen. De rente inkomsten zullen afnemen, terwijl de bespaarde rente (intern toegerekend aan activa) zal stijgen.

Het schatten van de rente in de toekomst is een moeilijke aangelegenheid. Wanneer de rente 1% te hoog of te laag is geschat, betekent dit een verandering van € 0,45 mln. in de rente inkomsten, waarbij uitgegaan wordt van gemiddeld € 45 mln. liquide middelen voor het jaar 2005. Voor de inschatting van het rendement over 2005 zijn de volgende aspecten van belang:

- De gemiddelde omvang van de liquide middelen in 2005 (€ 45 mln.)
- De aard van de middelen (€ 42,5 mln. algemene middelen en € 2,5 mln. Europese gelden)
- De rentevisie voor 2005 (2,0 % voor uitzettingen korter dan 1 jaar; 3,6 % voor uitzettingen langer dan 1 jaar)
- De uitzettingsstrategie (55 % van de middelen korter dan 1 jaar; 45 % langer dan 1 jaar), welke afhankelijk is van de liquiditeitenplanning

Gezien de moeilijk in te schatten renteverwachtingen, wordt voor het jaar 2005 uitgegaan van een gemiddeld rendement van 2,75 % over een verwacht gemiddelde liquiditeitsomvang van € 42,5 mln. (alleen algemene middelen), resulterend in € 1,17 mln. rente inkomsten. Het rendement voor de EPD 2000-2006 gelden zal wellicht lager zijn (2,0%), aangezien hier voor beleggingen met een gemiddeld kortere looptijd wordt gekozen (gemiddeld € 2,5 mln. liquide middelen, resulterend in € 50.000 rente inkomsten).

D.3.2 Risicobeheer

Het vigerende beleid in de provincie Flevoland geeft aan dat prudent wordt omgegaan met de financiële middelen. Er worden geen gelden aangetrokken om deze tegen een hoger rendement uit te zetten (bankieren), wat blijkt uit het feit dat er geen vlottende of vaste schulden in combinatie met liquide middelen zijn (deposito's en een positief rekening courant saldo). In het treasurystatuut worden vier risico's onderkend, waarbij de volgende maatregelen zijn getroffen:

Risico	Omschrijving	Maatregel
Renterisico	de kans dat (rente) kosten dienen te worden gemaakt, omdat op korte termijn geld moet worden geleend voor een korte (< 1 jaar) of lange (> 1 jaar) periode	- Kasgeldlimiet (< 1 jaar): 7% van de omvang van de begroting 2005 (€ 136,6 mln.) - Kasgeldruimte (€ 9,6 mln.): gemiddelde omvang vlottende middelen plus kasgeldlimiet (€ 54,6 mln.) - Renterisiconorm (> 1 jaar): niet van toepassing, omdat geen geld wordt geleend
Koersrisico	de garantie dat de hoofdsom in stand blijft gedurende de looptijd van de uitzetting	- alleen geld uitzetten in vastrentende waarden (obligaties, deposito's en rekening courant tegoeden)
Kredietrisico	de kans dat een debiteur de hoofdsom niet terugbetaalt als gevolg van betalingsproblemen en/ of een faillissement	- alleen geld uitzetten bij overheden of financiële instellingen binnen de EU met minimaal een A-rating, waarbij per bank een maximum is gesteld afhankelijk van de rating en de totale hoeveelheid middelen
Liquiditeitsrisico	de kans dat er op korte en/ of lange termijn te weinig liquide middelen voorhanden zijn om te kunnen voldoen aan de betalingsverplichtingen	- Uitgaven en inkomsten zoveel mogelijk op elkaar afstemmen (planning), positief saldo rekening courant als buffer en geld gepland uitzetten

D.4 Uitvoering treasurybeleid

D.4.1 Provincie financiering (lange termijn)

De hoeveel benodigde middelen is afhankelijk van het inkomsten- en uitgavenpatroon in de komende jaren. Hierbij spelen investeringen een belangrijke rol. Ondanks de investeringen in de wegen en de huisvesting is de verwachting dat voorlopig (in ieder geval in 2005) geen extern geld wordt aangetrokken in de vorm van langlopende leningen.

D.4.2 Kasbeheer (korte termijn)

Op korte termijn worden overschotten uitgezet in kortlopende deposito's (looptijd varieert van 1 tot 12 maanden). Hierbij wordt er voor gezorgd dat periodiek geld vrijvalt om eventuele afwijkingen van het gemiddelde uitgavenpatroon te kunnen opvangen. De rentevergoeding van de middelen op de rekeningen-courant is ongeveer gelijk aan de daggeldrente.

D.4.3 Emu-saldo

In 2004 heeft het effect van de uitgaven van lagere overheden op het landelijk EMU-saldo aandacht gekregen. Het EMU-saldo wordt berekend door de netto uitgaven en inkomsten van een bepaald jaar te salderen. Iedere (lagere/ centrale) overheidsorganisatie binnen de EMU dient dit saldo te berekenen, zodat per land bepaald kan worden wat het totale saldo van de EMU is.

Op basis van de begroting 2004 levert Flevoland een positieve bijdrage aan (de vermindering van) het EMU-saldo van circa € 5 mln. De bijdrage van de provincie Flevoland aan het EMU-saldo 2005 zal ongeveer neutraal zijn, als gevolg van voorziene hogere investeringen (met name voor de renovatie van het Provinciehuis). In 2006 wordt incidenteel een nadelige bijdrage aan het EMU-saldo voorzien, omdat in dat jaar de meeste kosten voor de renovatie zullen worden gemaakt. In de jaren daarna wordt een weer een daling van de investeringsuitgaven voorzien, wat een gunstig effect heeft op de bijdrage aan het EMU-saldo.

E

Bedrijfsvoering

E.1 Algemeen

De ambtelijke organisatie dient zodanig te zijn georganiseerd, dat de beleidsdoelstellingen efficiënt en effectief kunnen worden gerealiseerd. De inzet van mensen en middelen is bepalend voor de effectiviteit van de organisatie. De organisatie streeft naar professionaliteit en hoge kwaliteit van dienstverlening.

De organisatie van de provincie Flevoland bestaat uit drie sectoren die worden aangestuurd door het directieteam, onder leiding van de algemeen directeur.

Het provinciale beleid wordt ontwikkeld en geïmplementeerd door de sectoren 'Planvorming' en 'Implementatie en Ontwikkeling'. De ambtenaren van de sector 'Planvorming' bepalen de samenhang en afstemming in het strategische beleid voor het sociale ('Welzijn en zorg' en 'Cultuur') en fysieke milieu ('Water', 'Natuur en landschap', 'Wonen' en 'Ruimtelijke planning') van de provincie. Zij zorgen voor afstemming met de regionale en interprovinciale ontwikkeling- en implementatieactiviteiten.

De sector 'Implementatie en ontwikkeling' is verantwoordelijk voor voorbereiding en uitvoering van beleid met betrekking tot 'Economische ontwikkeling', 'Milieu', 'Infrastructuur en mobiliteit' en 'Europese projecten', waarbij het gaat om samenhang en afstemming tussen regionale plannen.

De sector 'Middelen' ondersteunt de bedrijfsvoering. De taak van de sector 'Middelen' is het realiseren van samenhang en afstemming bij de inzet van (personele-, materiële-, en financiële) middelen voor te leveren producten van de provinciale organisatie.

E.2 Beleid ten aanzien van de bedrijfsvoering

E.2.1 transparante organisatie

E.2.1.1 Dienstverlening

De provincie – als regionaal orgaan - behartigt enerzijds direct en/of indirect de belangen van de burgers, bedrijven, maatschappelijke instellingen en andere lagere overheden in Flevoland. Deze belangen dienen tot uitdrukking te komen in het provinciale beleid en de uitvoering daarvan. Anderzijds levert de provincie concrete producten aan de burger, bijvoorbeeld vergunningen en wegen. In het burgerjaarverslag worden conclusies getrokken door de Commissaris van de Koningin ten aanzien van de dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen. Het kabinet heeft in 2003 het programma 'Andere Overheid' opgestart om het huidige functioneren van de overheid te veranderen en te moderniseren. In IPO-verband wordt door de provincies gezamenlijk een bijdrage geleverd aan de vernieuwing van de overheid.

Naast externe dienstverlening, krijgt interne dienstverlening - met name de serviceverlening van de sector Middelen aan Bestuur, Provinciale Staten en de andere sectoren – extra aandacht, gericht op:

- Eenduidigheid: uniforme en herkenbare werkwijzen en procedures (onder andere in de vorm van een op intranet beschikbare productencatalogus)
- Vanuit een principieel kaderstellende rol meer vraaggericht dan aanbodgericht opereren

Om de dienstverlening naar de burgers te optimaliseren zijn de volgende doelstellingen benoemd:

- De beoordeling en aanscherping van de procedures die invloed op beleid mogelijk maken zoals het burgerinitiatief, inspraak, referendum, informatieavonden, spreekrecht en interactieve beleidsvoorbereiding om de burger te betrekken bij het werk van de provincie

- De verbetering van de dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen door:
 - Scherper om te gaan met termijnen bij het verlenen van subsidies en vergunningen, bij de ontvangst van klachten en bezwaarschriften en de betaling van facturen
 - Het onderzoeken en waar nodig verbeteren van de telefonische bereikbaarheid, de afhandeling van de post, de afhandeling van e-mail en het persoonlijke contact aan de balie
 - Verbetering van de dienstverlening via het Internet

Indicatoren zijn het aantal bezwaarschriften, klachten/meldingen binnen de wettelijke termijn, het aantal subsidies en vergunningen binnen de wettelijke termijn en het aantal facturen binnen de norm (30 dagen).

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Burgerjaarverslag 2004; aanscherping doelstellingen dienstverlening
- Participeren in het Project 'Andere Overheid' dat bestaat uit 4 deelprogramma's:
 - Verhelderen en uniformeren toezichtrelaties; positionering rijksdiensten ten opzichte van de provinciale organisatie
 - Deregulering en vermindering administratieve lasten
 - Invoeren effectiviteitsmonitor
 - Elektronische dienstverlening
- Professionalisering interne dienstverlening door het tot stand brengen van servicenormen op afdelingsniveau, op termijn het formuleren van provinciebrede servicenormen (kwaliteitshandvest) en het uitbrengen van een dienstencatalogus

E.2.1.2 Externe communicatie

Communiceren vanuit de overheid is een vorm van dienstverlening waar de burger recht op heeft. Laat, niet, of gebrekkig communiceren over wat de provincie wil, doet in hoge mate afbreuk aan het over het voetlicht brengen van beleid. Tijdig, pro-actief en puntig communiceren maakt beleid toegankelijk, begrijpelijk en werkelijk onderdeel van het democratisch proces.

Communicatie is nodig om draagvlak te creëren voor beleid, begrip te kweken en goede relaties te onderhouden; communicatie zorgt voor informatieoverdracht, maar kan ook de discussie op gang brengen met het publiek, de belanghebbenden, de media. Externe communicatie namens de provincie Flevoland betekent in alle openheid de concurrentie aangaan met andere instellingen, met profilering op zaken die voor onze regio kenmerkend en van (vitaal) belang zijn. Met name aandacht in de (nationale) media zal bestuurders, zowel intern als extern, additioneel draagvlak bieden bij de belangenbehartiging van de provincie.

De media zijn een bepalende factor bij de beeld- en meningsvorming over de provincie. Om de relatie met de media inhoud te kunnen geven, is het van belang de algemeen geldende doelstellingen voor de externe communicatie een specifieke invulling te geven. Een invulling die recht doet aan de positie die enerzijds de provincie Flevoland inneemt binnen bestuurlijk Nederland en die anderzijds media innemen als intermediair tussen samenleving en overheid.

De doelstelling is belangrijke onderwerpen extern op een goede manier promoten door:

- Een juiste inzet van GS-leden bij het uitdragen van provinciale beleid in de media
- Een intensiever netwerk van communicatieadviseurs, beleidsmedewerkers en bestuurders met landelijke dagbladen, opinieweekbladen en omroepen

Indicatoren zijn de omvang van de aandacht in de media en de bezoekersaantallen van Internet.

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Het realiseren van een audiovisuele presentatie
- Het realiseren van mediatrainingen voor collegeleden en adviseurs
- Het omvormen van een passief (saai) internet naar een actief (spraakmakend) internet
- Het in stand houden van een vaste relatie tussen de lobbyinspanningen van de provincie en de te voeren mediastrategie

E.2.1.3 Integriteit

De burgers dienen te kunnen vertrouwen op de provincie. In dit kader dienen ambtenaren en bestuurders integer te handelen, omdat dit positief bijdraagt aan de identiteit en het imago van de provincie. Integriteit staat sinds een paar jaar expliciet hoog op de agenda.

De doelstelling is:

- Het handelen van ambtenaren en bestuurders volgens de integriteitrichtlijnen, waarbij:
 - Integriteitvraagstukken zichtbaar en bespreekbaar zijn gemaakt
 - Regels, gedragscodes en procedures zijn getoetst, indien nodig aangepast en worden nageleefd

Indicatoren zijn de bekendheid met de gedragscode onder ambtenaren en bestuurders, de mate waarin integriteitaspecten in de jaargesprekken zijn bespreekbaar gemaakt en vastgelegd, aantal nevenbetrokkingen en –activiteiten van medewerkers en bestuurders, aantal meldingen bij de vertrouwenspersoon, het aantal ingewonnen adviezen op grond van de wet Bibob en het aantal meldingen van bestuur en medewerkers over aangeboden en/of aangenomen geschenken.

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Het actualiseren van en bekendheid geven aan de ambtelijke gedragscode
- Het (zonodig) treffen van aanvullende maatregelen ter handhaving of verbetering van de weerbaarheid op kwetsbare functies

E.2.2 Werkomgeving

E.2.2.1 Huisvesting

Het provinciehuis wijkt af van de standaard kantooromgeving, omdat het naast de kantoorfunctie politieke processen huisvest. Het is werkplek voor de provincie-medewerkers, vergaderplek en ontmoetingsplek. Er is een rijk aanbod aan conferentie- en vergaderfaciliteiten ontstaan, met een professionele evenementenorganisatie.

Het provinciehuis zal naar verwachting de huidige rol houden als faciliteit voor allerlei bijeenkomsten, die een duidelijke relatie hebben met het openbare bestuur in de provincie. Hiermee gepaard gaan gebruikstijden die afwijken van kantooruren. Dit betekent dat rekening moet worden gehouden met bezoekersaantallen die gescheiden dienen te worden gehouden van de 'backoffice' van kantoorfuncties. Dit heeft gevolgen voor de opzet van de beveiliging en het toegangsbeheer.

Er dient dus een evenwicht te worden gevonden tussen enerzijds de gastvrijheid en de hal als ontmoetingsplaats en anderzijds een ruimte van waaruit men niet zomaar naar de hoger gelegen verdiepingen kan komen. Voor het gehele gebouw is er behoefte aan een betere wachtvoorziening voor bezoekers, nabij de receptie. Deze ruimte kan worden benut voor besprekingen na afloop van vergaderingen en de opstelling van informatiezuilen. De hal zal plaats blijven bieden aan exposities.

De doelstellingen zijn:

- Huisvesting van ambtenaren en bestuurders, waarbij geldt dat:
 - Werkzaamheden efficiënt en effectief kunnen worden uitgevoerd
 - Er voldoende kantoor- vergader- en ontmoetingsruimtes zijn
 - De huisvesting voldoet aan de Arboregels
 - De (nieuwbouw) onderdelen samenhang vertonen (goede logistiek) en aansluit (uitstraling) bij de nieuwbouw in het stadshart van Lelystad

Indicatoren zijn projectplanning (tijd) en -budget (geld) van het renovatie- en nieuwbouw project.

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Grootchalig niet-jaarlijks onderhoud aan de oudste twee bouwdelen van het Provinciehuis (renovatie en vervangende nieuwbouw), waarbij de indeling van de beschikbare ruimte worden gewijzigd⁵
- Het aanbesteden (eerste kwartaal 2005) van een aantal werkzaamheden met betrekking tot sloop, bouw en installatie
- Start (tweede kwartaal 2005) van de 1^e fase van de uitvoeringsfase (loopt tot juni 2006; de 2^e fase loopt van juni 2006 tot juni 2007)

E.2.2.2 Automatisering & informatisering

Het informatiebeleid van de provincie Flevoland omvat kennismanagement, managementinformatie, kwaliteit van de informatie en ondersteuning van het projectmatige werken. In de komende jaren zal de aandacht liggen op kennismanagement. De informatie binnen de primaire beleidsterreinen krijgt voorrang, zowel op het gebied van ruimtelijke als documentaire informatievoorziening.

Het beheer van de technische omgeving (software en hardware) wordt binnen de provinciale organisatie uitgevoerd. Alleen indien specifieke expertise nodig is, wordt het beheer extern belegd. Er wordt geen software in huis vervaardigd, wel geïnstalleerd en ingericht, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van standaard pakketten. Een back-up van het gehele systeem wordt extern bewaard en voor de belangrijke applicaties is, bij een eventuele calamiteit, uitwijk geregeld.

Via intranet - kennisplaza - zal centraal meer informatie elektronisch worden ontsloten. Dit is informatie die gebruikt wordt binnen de primaire processen van de provincie. In het kader van het project 'Andere Overheid' zal internet geschikt worden gemaakt voor de elektronische dienstverlening.

Alle in- en uitgaande post wordt beoordeeld en op basis daarvan wel of niet centraal geregistreerd in een geautomatiseerd systeem (archief). Daarnaast worden alle interne besluitvormende documenten geregistreerd in het archief. Dit archief is – voor het grootste deel - toegankelijk voor alle provincie-medewerker; externe partijen (burgers, bedrijven) kunnen openbare stukken opvragen of elektronisch raadplegen (internet). In het kader van de toekomstige digitalisering van de documentaire informatievoorziening en in het kader van de professionalisering van de bibliotheek wordt nagedacht over de vormgeving van een kenniscentrum

De doelstellingen zijn:

- Het efficiënt en effectief verzamelen en beschikbaar stellen van informatie aan medewerkers, college- en statenleden benodigd voor het uitvoeren van de dagelijkse werkzaamheden door:
 - Een goede facilitering op het gebied van automatisering (PC en overige hardware, kantoorautomatisering, helpdesk)
 - Een goede facilitering op het gebied van documentaire informatievoorziening, door een goede ondersteuning van de in- en uitgaande, de interne documentenstroom en de archivering ervan en een goede afhandeling van informatievragen (agenda, stukken, besluiten, post)
 - Een verbetering van de elektronische dienstverlening (meer gebruik maken van de mogelijkheden van internet)
 - De afronding van de pilot digitalisering documenten en daarmee een basis leggen voor de toekomst (verdere uitrol in de organisatie)

Indicatoren zijn de snelheid van de verwerking van de ingaande post (in de ochtend), de uitgaande post (indien voor 15.30 aangeleverd dezelfde dag verzonden), een dossieraanvraag (binnen een dag), storingsafhandeling (binnen 2 werkdagen; eerste reactie binnen 4 uur) en de plaatsing van updates (binnen 2 weken geplaatst).

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Het uitvoeren van de pilot digitalisering documenten

⁵ De uitvoering van deze werkzaamheden heeft ertoe geleid dat een aantal medewerkers naast het provinciehuis in een tijdelijke huisvesting is ondergebracht. De voortgang van de werkzaamheden dient zo min mogelijk hinder te ondervinden. Bovendien dient de onderlinge communicatie zo goed mogelijk te blijven gewaarborgd.

- Het Internet verbeteren met: meer downloadable formulieren, een bezwaarschriftenprocedure, een klachtenprocedure, informatievragen, een register milieu-informatie (Arhus) en beschikbaar stellen van decentrale regelgeving
- Intranet voor de Statenleden
- Het vervangen van de software voor het Geografisch InformatieSysteem

E.2.2.3 Arbo- en ziekteverzuim

Het gewenste effect van Arbo- en ziekteverzuimbeleid is minder werkdruk, minder RSI klachten en minder ziekteverzuim (speerpunten Arboconvenant Provincies). De provincie wil een kwalitatief goede werkomgeving en een goede werksfeer bieden. Het streefpercentage voor het ziekteverzuim van de provincies gezamenlijk bedraagt 5,6 %. Door de aandacht die in de afgelopen periode binnen de organisatie is gegeven aan de (zieke) medewerker en daarmee aan het verlagen van het ziekteverzuim, is het percentage bij onze provincie gezakt tot onder de norm. Conform de eisen uit de arbowetgeving wordt er met ingang van 2004 gewerkt met arbojaarplannen.

Het doel met betrekking tot het ziekteverzuim voor 2005 is, conform het Arboconvenant, onder de norm van 5,6% te blijven.

Indicatoren zijn het aantal ziektegevallen, de verzuimfrequentie en het verzuimpercentage (naar frequentie, kort, lang en middellang).

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Het uitvoeren van de activiteiten uit het Arbojaarplan 2005, gericht op de speerpunten die in het Arboconvenant Provincies zijn afgesproken (februari 2003)
- Het in het kader van integraal management verder begeleiden/ opleiden van het management
- Het opstellen van een Arbojaarverslag 2004 en Arbojaarplan 2006
- Het evalueren en indien nodig verbeteren van het ziekteverzuimbeleid, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan de kwaliteit van de Sociaal Medische Team's, de invulling van de casemanager, de kwaliteit van de managementinformatie en de reïntegratie van (langdurig) zieken
- Het verder ontwikkelen van een goede samenwerking met de nieuwe Arbo-dienst
- Het opzetten en uitwerken van een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE)

E.2.3 Ambtelijk apparaat

E.2.3.1 Formatie

De personeelsformatie dient afgestemd te zijn op de uit te voeren taken en de huidige en toekomstige behoefte van de organisatie. Bij geconstateerde of te verwachten afwijkingen dient de formatie te worden aangepast. Dit kan door een andere inzet van het huidige personeel en/of werving van nieuw personeel.

Voor 2005 wordt 0% groei van het totale aantal formatieplaatsen nagestreefd. Dit uitgezonderd al overeengekomen meerjaren personeelsplanning afspraken bij de afdelingen IenA en SPV. De verwachting is dat er keuzes dienen te worden gemaakt over de uit te voeren taken en prioriteiten in relatie tot de gewenste en de mogelijke personele kwantiteit en kwaliteit. De organisatie dient het beschikbare personeel mogelijk op een andere wijze in te zetten, waarbij er een link wordt gelegd naar het opleidings-, mobiliteits- en loopbaanbeleid voor de medewerkers. Dat enerzijds bestaat uit directe koppeling naar direct uit te voeren taken en anderzijds bestaat uit een anticiperend deel dat aandacht besteedt aan een mogelijk toekomstige organisatiebrede inzet. Bij het vervullen van ontstane vacatures zullen deze elementen een belangrijker deel van de selectiecriteria worden.

De doelstelling is de bevordering van een optimale benutting en inzet van het aanwezige menselijk potentieel bij een 0% groei van de formatie om de doelstellingen in het programma 2005 te realiseren.

Indicatoren zijn 0 % formatiegroei, gevoerde plannings-, voortgangs- en beoordelingsgesprekken met iedere medewerker waarin het individuele werkplan wordt vastgesteld en geëvalueerd (100 % score in de jaarcyclus), de dalende tendens met betrekking tot de interne vervulling van de

vacatures dient te zijn omgebogen in een stijgende (er zijn in 2005 meer vacatures intern vervuld ten opzichte van 2004).

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Het uitvoeren van hetgeen voortvloeit uit de provinciale CAO-afspraken en/of samenhangen met specifieke (organisatiebrede) ontwikkelingen
- Het in het kader van integraal management bewustmaken van de leidinggevenden van hun verantwoordelijkheid voor de inzet van personeel (door middel van het Management Development Programma en het helpen bij en adviseren over het hanteren van beschikbare bedrijfsvoeringinstrumenten)

E.2.3.2 Arbeidsvoorwaarden

Op 1 maart 2005 loopt de huidige CAO (CAP) af en zal een nieuwe overeenkomst in werking treden. Daarnaast treedt per 1 januari 2005 een nieuwe Wet op de Kinderopvang in werking. De invoering van de nieuwe regelgeving heeft vergaande consequenties voor individuele medewerkers, zodat er rekening dient te worden gehouden met een behoorlijke nasleep in het eerste kwartaal 2005. Daarnaast worden per 1 januari FUWAPROV en het nieuwe beloningsbeleid ingevoerd.

De doelstelling is een geïmplementeerd arbeidsvoorwaarden pakket dat aansluit bij de interprovinciale standaards, de wetgeving en de wensen van zowel de organisatie als de medewerkers van de provincie.

Indicatoren zijn het Fuwaprov (per 1 januari 2005 ingevoerd en eind 2005 is 100 % van de bedenkingen en bezwaren afgerond) en de wijzigingen in beleid en regelingen voortkomend uit de bestaande CAO- en wettelijke verplichtingen zijn op de verplichte datum ingevoerd.

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Het communiceren van de resultaten van de CAO onderhandelingen, het voeren van overleg met het GO hierover en het aanpassen van bestaande regelingen
- Het implementeren van nieuwe HR-instrumenten: Functiewaardering Provincies (FUWAPROV) en het nieuwe beloningsbeleid
- Het adviseren en begeleiden van de organisatie met betrekking tot de (gewijzigde) arbeidsvoorwaarden
- Het implementeren van de gevolgen van de wijziging Wet op de Kinderopvang

E.2.3.3 Ontwikkeling en opleiding ambtenaren

Het opleiden van medewerkers gebeurt in de eerste plaats met het oog op een beter functioneren van de processen en projecten binnen de organisatie. Hierbij wordt stil gestaan bij de ontwikkelnoodzaak en -behoeften zowel op organisatie als op individueel niveau.

Het opleidings-, mobiliteits- en loopbaanbeleid voor medewerkers bestaat enerzijds uit een decentraal deel, dat door koppeling aan de afzonderlijke taken en verantwoordelijkheden wordt ingevuld. Anderzijds bestaat het uit een centraal deel dat aandacht besteedt aan thema's die organisatiebreed van belang zijn. Centraal staat het thema 'sturen op resultaat', waaruit de vier kerncompetenties (klantgerichtheid, flexibiliteit, eigen verantwoordelijkheid en integraal werken) zijn afgeleid.

De doelstelling is een kennisniveau bij het aanwezige menselijk potentieel dat voldoende is om de doelstellingen in het programma 2005 te realiseren.

Indicatoren zijn het aantal opleidingen in verhouding tot het beschikbare opleidingsbudget (decentraal en centraal).

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Het volgen van opleidingen die onderdeel uitmaken van het reguliere aanbod, voortvloeien uit de provinciale CAO en/ of samenhangen met specifieke (organisatiebrede) ontwikkelingen
- Het in het kader van integraal management vervolgen van het Management Development Programma, dat leidinggevenden helpt bij het hanteren van bedrijfsvoeringinstrumenten
- Het organiseren van een tweetal trainingen op het gebied van het projectmatig werken

E.2.4 Sturen op resultaat

E.2.4.1 Planning & control

Planning & control is het proces dat ervoor zorgt dat de benodigde middelen (geld en personeel) tijdig beschikbaar zijn en efficiënt en effectief worden gebruikt om de doelstellingen van de organisatie te realiseren. Hiervoor wordt financiële en niet-financiële plannings- en uitvoeringsinformatie verzameld, bewerkt, vastgelegd en verspreid. Enerzijds biedt planning & control stuurinstrumenten (financieel kader, begroting en afdelingsplannen), anderzijds verantwoordingsinstrumenten (jaarrekening, managementrapportages en voor- en najaarsnota).

De doelstelling van planning & control is de beschikbaarheid van de juiste managementinformatie (gestandaardiseerd) op het juiste moment in beknopte vorm om de benodigde beslissingen te kunnen nemen.

Indicatoren zijn het aantal managementrapporten (2 maandelijks), de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de informatie (up-to-date, volledig en op het juiste aggregatieniveau).

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Het ontwikkelen van verantwoordingsrapportages over niet-financiële doelstellingen
- Het implementeren van nieuwe financiële functionaliteit in het Financieel Informatiesysteem

E.2.4.2 Juridisch beheer en control

Juridisch beheer en control is een onderdeel van de permanente kwaliteitsverbetering van product, proces en organisatie. Het fungeert als motor, monitor en controller op dit gebied om de juridische component duurzaam in al het provinciaal handelen ingebed te krijgen en verankerd te houden.

De doelstellingen van juridisch beheer en control zijn om in het kader van het Kwaak-project (Kwaak = kwaliteit als kenmerk) te werken aan:

- Standaardisatie van documenten om de kans op procedurefouten en gebreken in regelgeving, contracten en beschikkingen te reduceren en aansprakelijkheidsrisico's te verminderen
- Reductie van de termijnoverschrijdingen bij de afhandeling van bezwaarschriften

Projecten en activiteiten voor 2005 zijn:

- Het ontwikkelen, bewaken en actueel houden van richtlijnen, standaarden, instructies voor (beleids)regelgeving, mandatering, inhuur/ inkoop/ aanbesteding, contracten en contractbeheer/-bewaking
- Het (door)ontwikkelen van het assurantiebeleid
- Het signaleren en uitdragen van algemene juridische ontwikkelingen
- Het bewaken van de naleving en toepassing van Europese aanbestedingsregels

E.3 Baten en lasten van de bedrijfsvoering

(Bedragen X € 1.000)

Totaal Bedrijfsvoering	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Lasten	37.661	41.223	41.011	41.600	42.296	42.008
Baten	644	715	545	562	578	578
Saldo	37.017	40.508	40.466	41.038	41.718	41.430

(via de kostendoorbelasting is het saldo verdeeld over de programma's)

F

Verbonden partijen

F.1 Algemeen

Verbonden partijen zijn publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regelingen) of privaatrechtelijke rechtspersonen (verenigingen, stichtingen, BV's en NV's) waarin de provincie een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Een bestuurlijke band houdt in dat invloed op het beleid en de bedrijfsvoering kan worden uitgeoefend door het bezit van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Een financiële band betekent dat aan de verbonden partij financiële middelen ter beschikking zijn gesteld of dat de provincie financieel verantwoordelijk is voor de verbonden partij.

F.2 Beleid ten aanzien van verbonden partijen

De provincie kan in het kader van een programmadoelstelling taken zelf uitvoeren of uitbesteden. Dat laatste kan door een subsidierelatie⁶ aan te gaan met een instelling of door een relatie met een verbonden partij aan te gaan. De keuze hiervoor is voornamelijk afhankelijk van kosten, de invloed die de provincie wil uitoefenen op de uitvoering van de taak en het risico dat met de uitvoering van de taak is gemoeid. De provincie blijft in alle gevallen verantwoordelijk voor de realisatie van de programmadoelstelling. In verband hiermee is het relevant te bezien of de doelstellingen van de verbonden partijen (nog) corresponderen met die van de provincie.

De provincie Flevoland streeft ernaar een belang te hebben in organisaties waarmee het openbare belang is gediend en waarvan de activiteiten aansluiten bij het vigerende beleid van de provincie. Het beleid ten aanzien van verbonden partijen is erop gericht het belang permanent of voor de duur van de organisatie (indien het een tijdelijke organisatie is) aan te houden. Het belang wordt aangehouden in deelnemingen (hiervan bezit de provincie een deel van de aandelen) en/ of samenwerkingsverbanden.

F.3 Deelnemingen

Kritische succesfactoren (gewenste effecten) met betrekking tot de deelnemingen:

- Nutsbedrijven (Essent, NUON, Friese Pad en Afvalzorg): tarieven voor de burgers, kwaliteit van de dienstverlening
- Nazorgfonds: een gemiddeld doelrendement van in ieder geval 5,06% (over 30 jaar) over het belegd vermogen
- Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland: aantal (met succes afgeronde) projecten, naamsbekendheid, mate van kennisverspreiding
- Bank Nederlandse gemeenten: (goed advies en dienstverlening tegen een concurrerende prijs)

⁶ Een zelfstandige stichting waar de provincie een jaarlijkse subsidie aan verstrekt is geen verbonden partij, omdat de provincie niet financieel verantwoordelijk is voor de stichting wanneer zij in financiële problemen zou geraken en geen bestuurlijk belang in de stichting heeft.

Naam deelneming		Be- lang	Aan- delen	Waarde (€ 1.000)		RvC	Be- stuur
				Boek	Markt		
Nazorgfonds gesloten stortplaatsen provincie Flevoland	het beheer van gelden voor de eeuwigdurende nazorg van de gesloten vuilstortplaatsen	100 %	Nvt.	8.564,1	Nb.	nvt	GS
Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland BV	bevordering investeringen en werkgelegenheid, aantrekken bedrijven van buiten Flevoland, stimulering van economische samenwerking, opbouw van kennis en netwerken en de vervulling van een makelaarsrol tussen overheden en bedrijfsleven	100 %	25	113,4	Nb.	Ja	Nee
Essent N.V.	uitoefening van invloed op het beleid en de uitvoering ervan om de beschikbaarheid van betaalbare energie voor de inwoners van Flevoland te verzekeren	< 1 %	32.331	32,3	Nb.	Nee	Nee
NUON N.V.	van betaalbare energie voor de inwoners van Flevoland te verzekeren	< 1 %	63.202	201,2	Nb.	Nee	Nee
Afvalverwerkings-bedrijf het Friese Pad N.V.	uitoefening van invloed op het beleid en de (milieu vriendelijke) uitvoering ervan om de beschikbaarheid van afvalverwerking te verzekeren	51%	510	23,1	Nb.	Ja	Nee
Afvalzorg Holding N.V.		10%	7.000	4,1	11.200	Ja	Nee
Bank Nederlandse Gemeenten	behartiging van de belangen van de provincie als huisbank	< 1 %	75.250	572	Nb.	Nee	Nee

F.4 Samenwerkingsverbanden

Kritische succesfactoren (gewenste effecten) met betrekking tot de samenwerkingsverbanden:

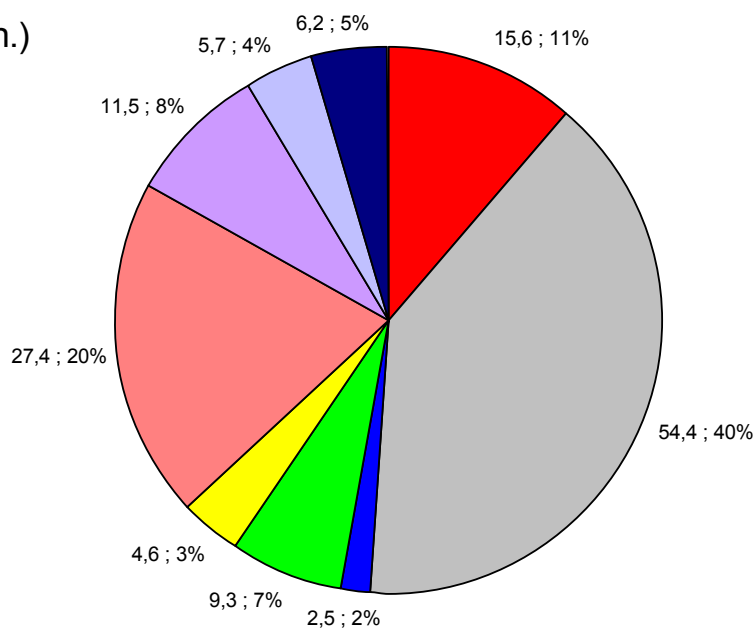
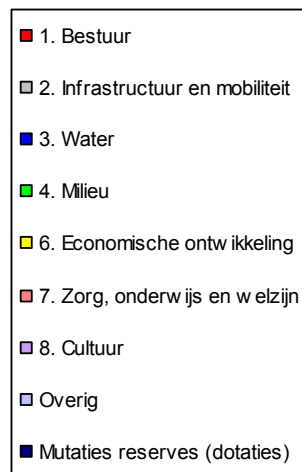
- Interprovinciaal overleg: mate van kennisuitwisseling, mate van invloed op Rijksbeleid, gezamenlijke visievorming, oplossen gezamenlijke knelpunten
- Samenwerkingsverband Randstad: mate van kennisuitwisseling, mate van invloed op Rijksbeleid, gezamenlijke visievorming, oplossen gezamenlijke knelpunten
- Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen: kwaliteit en hoeveelheid aangeleverde gegevens
- BonRoute: Kwaliteit afwikkeling verkeer en vervoer, investering in projecten, mate van invloed op Rijksbeleid, gezamenlijke visievorming, oplossen gezamenlijke knelpunten
- Stichting ICTU: mate van kennisuitwisseling, afname van diensten (gezamenlijke projecten)
- Openbaar lichaam Erfgoedcentrum Nieuw Land: aantal tentoonstellingen, aantal bezoekers

Naam deelneming	Taakomschrijving	Deelnemers
Interprovinciaal overleg (vereniging)	het gezamenlijk uitwisselen van kennis, voeren van overleg met partners en initiëren, bepalen en uitdragen van ideeën en standpunten naar het Rijk, de EU en/ of andere lagere overheden	Alle provincies
Samenwerkingsverband Randstad (gemeenschappelijke regeling)	het bevorderen van de ontwikkeling van steden, het instandhouden van de landelijke milieus en het verbeteren van de concurrentiepositie van de randstad	Prov. Flevoland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht en de 4 kaderwetgebieden en de grote 4 grote gemeenten in de randstad
Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen	informatie verzamelen, beheren en uitwisselen omtrent gevaarlijk afval, scheepsafval en bedrijfsafval	Alle provincies
BonRoute (stichting in voorbereiding)	het bevorderen van een goed functionerend verkeer- en vervoersysteem in de Noordvleugel van de Randstad	Prov. Noord-Holland en Flevoland, gemeenten Amsterdam, Almere, e.a.
Stichting ICTU	kennis verzamelen en verspreiden op het gebied van de inzet van informatie- en communicatietechnologie om de elektronische dienstverlening vorm te geven	Alle provincies
Openbaar lichaam Erfgoedcentrum Nieuw Land	Het op actieve wijze verzamelen, archiveren en verspreiden van kennis (documenten, foto's, kaarten, tentoonstellingen, Internet) over de geschiedenis van Flevoland, zodat deze voor iedereen toegankelijk is	OCW, prov. Flevoland, gem. Lelystad, Dronten, Urk en Zeewolde, waterschap Zuiderzeeland, Stichting Nieuw Land en Stichting Sociaal Historisch Centrum Flevoland

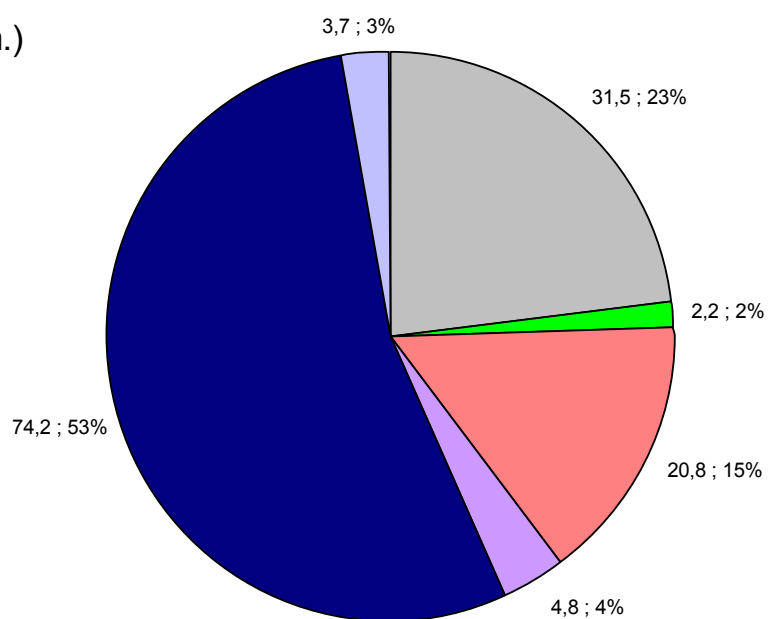
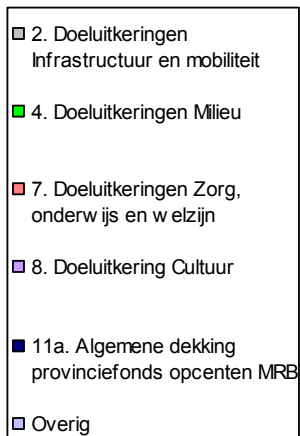
Deel IV

Financiële begroting

Saldo Lasten (X € 1 mln.)

Saldo Baten (X € 1 mln.)

a

Overzicht baten en lasten

a.1 Algemeen

Het overzicht van baten en lasten geeft integraal inzicht in de financiële consequenties van het beleid. Het totaal van de baten en lasten gerelateerd aan de programma's, de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien vormt het resultaat voor bestemming. Vervolgens worden de dotaties en de onttrekkingen aan de reserves verminderd respectievelijk vermeerderd, waarna het resultaat nihil is (resultaat na bestemming). De begroting sluit dan financieel.

In de toelichting worden ten eerste de belangrijkste – financieel technische - uitgangspunten beschreven die gehanteerd zijn in de begroting. Bovendien worden de baten, de lasten en de saldi in een meerjarenperspectief beschreven. Ten slotte wordt ingegaan (in een meerjarenperspectief) op de incidentele baten en lasten.

a.2 Overzicht baten en lasten 2005

Het overzicht is op programmaniveau. Uitgangspunt is dat Provinciale Staten de baten en lasten op het niveau van programma-onderdeel autoriseren.

Baten en lasten 2005 (X € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
Baten en lasten programma's			
1. Bestuur	15.572	747	14.824
2. Infrastructuur en mobiliteit	54.359	31.453	22.906
3. Water	2.528	472	2.056
4. Milieu	9.261	2.211	7.051
5. Natuur en landschap	1.744	178	1.566
6. Economische ontwikkeling	4.633	231	4.402
7. Zorg, onderwijs en welzijn	27.413	20.838	6.575
8. Cultuur	11.513	4.812	6.701
9. Wonen	609	270	339
10. Ruimtelijke planning	1.887	0	1.887
Saldo baten en lasten programma's	129.518	61.212	68.307
11a. Algemene dekking	104	74.175	-74.072
11b. Onvoorzien en stelposten	1.340	0	1.340
Resultaat voor bestemming	130.962	135.387	-4.425
Mutaties reserves (dotaties en onttrekkingen)			
Algemene reserve	370	200	170
1. Bestuur	2.441	188	2.253
3. Water	-	-	-
7. Zorg, onderwijs en welzijn	63	220	-157
8. Cultuur	13	-	13
11. Algemene dekking en onvoorzien	3.210	120	3.090
Bedrijfsvoering	100	8	92
Overig	-	1.036	1.036
Totaal mutaties reserves	6.197	1.772	4.425
Resultaat na bestemming	137.159	137.159	0

a.3 Toelichting baten en lasten

a.3.1 Uitgangspunten voor de begroting

Rekenvariabelen

De baten, de lasten en de financiële positie voor 2005 (en 2006 t/m 2008) zijn geraamd op basis van de huidige inzichten en de voorspellingen over de toekomstige jaren. Als uitgangspunt is gebruik gemaakt van de begroting 2004 (inclusief de begrotingswijzigingen 1 tot en met 10) en de uitkomsten van de algemene beschouwingen. Vervolgens zijn alle ramingen voor de programma-onderdelen (begroting 2004) aangepast met behulp van de rekenvariabelen, waardoor ook toekomstige ontwikkelingen worden meegenomen.

Rekenvariabelen	2005	2006	2007	2008
Loon- en prijsontwikkelingen:		1,75%	1,75%	1,75%
- Goederen en diensten (inkoop)	0,75%			
- Subsidies (instellingen)	1,75%			
- Salarissen provinciaal personeel (op basis van geldende CAO)	2,25%			
Rente:				
- Uitzettingen (gemiddelde geld- en kapitaalmarkt)	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
- Kapitaallasten (bespaarde rente)	5,00%	5,00%	5,00%	5,00%

In de meerjarenbegroting 2006 – 2008 zijn de ramingen met het prijspeil van 2005 overgenomen en is een stelpost meegenomen voor loon- en prijsontwikkelingen. Deze is gelijk aan de verwachte stijging ten opzichte van de raming over 2005.

(Kosten)doorbelasting

Onderscheid wordt gemaakt in de exploitatiebegroting en in de bedrijfsvoeringbegroting. De exploitatiebegroting bevat alle (directe) baten en lasten die rechtstreeks ten gunste of ten laste van een programma komen. Het betreft hier de programmakosten en –opbrengsten en de kapitaallasten (rente en afschrijvingskosten). Daarnaast bestaat de exploitatiebegroting uit de ‘apparatuurkosten’ van de bedrijfsvoeringbegroting, die met behulp van ‘kostendoorbelasting’ worden verdeeld naar de exploitatiebegroting. Het betreft hier:

1. Salariskosten (inclusief sociale lasten en pensioenpremie)
2. Overige apparatuurkosten (alle kosten van de bedrijfsvoering minus de opbrengsten van de bedrijfsvoering)

Voor de kostendoorbelasting wordt gebruik gemaakt van:

1. De FTE verdeling: van te voren wordt - per afdeling - geraamd wie voor hoeveel tijd (in 0,1 FTE) aan een bepaald programma of bedrijfsvoeringproduct werkt. Hierbij wordt rekening gehouden met de totale salarislasten van een medewerker
2. De oppervlakte verdeling: van te voren wordt – per afdeling – geraamd hoeveel vloeroppervlak een afdeling gebruikt (waarna de oppervlakte per medewerker en per programma wordt bepaald)

Eerst wordt het totaal van de salariskosten - op basis van de FTE verdeling - over de programma's en de bedrijfsvoering verdeeld. Vervolgens wordt het deel van de totale kosten van de bedrijfsvoering dat is gerelateerd aan het gebruikte oppervlak – op basis van de oppervlakte verdeling - verdeeld over de programma's. Het resterende deel van de totale kosten van de bedrijfsvoering (inclusief salariskosten bedrijfsvoering) dat is gerelateerd aan de FTE inzet wordt – op basis van de FTE verdeling – over de programma's verdeeld.

Mutaties en standen activa en passiva

De voor de begroting relevante mutaties in de activa worden gevormd door (des)investeringen in immateriële, materiële en financiële activa. De mutaties in de passiva betreffen de dotaties en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen en het aantrekken en/ of aflossen van langlopende schulden. In de begroting 2005 worden deze mutaties geraamd, waarbij alle mutaties (met uitzondering van dotaties aan voorzieningen) via de balans verlopen en niet rechtstreeks in de programma's tot uitdrukking komen (BBV). Afgeleide lasten (rente en afschrijvingen) worden wel ten laste of ten gunste van de programma's gebracht.

De beginstanden (1 januari 2005) van de activa en passiva dienen te worden geschat, omdat op het moment dat de begroting wordt opgesteld nog niet alle mutaties over 2004 bekend zijn.

Uitgegaan wordt van de stand van de activa en passiva van augustus 2004, waarin gerealiseerde mutaties tot en met die datum en verplichtingen voor 2004 zijn verwerkt.

a.3.2 Detaillering baten en lasten in meerjarenperspectief

Saldo baten en lasten (X € 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Bestuur	11.920	13.678	14.824	14.498	14.494	14.425
2. Infrastructuur en mobiliteit	21.865	23.278	22.906	23.652	24.208	24.628
3. Water	2.581	2.691	2.056	2.059	2.048	2.048
4. Milieu	7.480	7.423	7.051	7.065	7.074	7.079
5. Natuur en landschap	1.538	1.587	1.566	1.566	1.565	1.565
6. Economische ontwikkeling	4.000	5.605	4.402	4.353	4.387	4.387
7. Zorg, onderwijs en welzijn	7.991	7.757	6.575	5.433	5.433	5.098
8. Cultuur	5.964	6.425	6.701	6.761	6.811	6.811
9. Wonen	458	388	339	339	339	339
10. Ruimtelijke planning	2.542	2.511	1.887	1.887	1.887	1.887
11a. Algemene dekking	-76.518	-73.548	-74.072	-77.271	-80.971	-84.371
11b. Onvoorzien en stelposten	4.521	1.802	1.340	3.122	5.302	6.314
Saldo voor bestemming	- 5.658	- 403	- 4.425	- 6.536	- 7.425	- 9.790
Mutaties reserves	2.720	403	4.425	5.463	7.284	7.586
Saldo na bestemming (-=bate)	-2.938	0	0	- 1.073	- 139	- 2.204

Lasten (X € 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Bestuur	13.559	14.326	15.572	15.206	15.085	15.016
2. Infrastructuur en mobiliteit	44.949	37.188	54.359	53.104	53.750	51.356
3. Water	3.103	3.163	2.528	2.531	2.520	2.520
4. Milieu	12.938	10.165	9.261	9.249	9.198	9.188
5. Natuur en landschap	1.814	1.752	1.744	1.762	1.780	1.780
6. Economische ontwikkeling	4.107	5.984	4.633	4.408	4.442	4.442
7. Zorg, onderwijs en welzijn	29.284	28.530	27.413	26.121	26.121	25.786
8. Cultuur	11.467	11.265	11.513	11.584	11.601	11.601
9. Wonen	626	658	609	609	609	609
10. Ruimtelijke planning	2.619	2.757	1.887	1.887	1.887	1.887
11a. Algemene dekking	120	114	104	104	104	104
11b. Onvoorzien en stelposten	4.521	1.802	1.340	3.122	5.302	6.314
Totaal lasten	129.107	117.705	130.962	129.687	132.39	130.60
					7	3

Baten (X € 1.000)	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. Bestuur	1.639	648	747	708	591	591
2. Infrastructuur en mobiliteit	23.084	13.910	31.453	29.452	29.542	26.728
3. Water	522	472	472	472	472	472
4. Milieu	5.458	2.742	2.211	2.184	2.124	2.109
5. Natuur en landschap	276	165	178	196	215	215
6. Economische ontwikkeling	107	379	231	55	55	55
7. Zorg, onderwijs en welzijn	21.293	20.773	20.838	20.688	20.688	20.688
8. Cultuur	5.503	4.840	4.812	4.823	4.790	4.790
9. Wonen	168	270	270	270	270	270
10. Ruimtelijke planning	77	246	0	0	0	0
11a. Algemene dekking	76.638	73.662	74.175	77.375	81.075	84.475
11b. Onvoorzien en stelposten	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	134.765	118.107	135.387	136.223	139.82	140.39
					2	3

Opmerkingen:

- Infrastructuur en mobiliteit:
 - In het kader van de 'Brede Doel Uitkering' (BDU) zal in 2005 ongeveer € 8,7 mln. aanvullend worden besteed ten behoeve van de busbanen in Almere. Die middelen zal

de provincie aanvullend ontvangen als BDU uitkering. Betreffende bijdrage en uitkering zal in 2004 € 5,1 miljoen bedragen⁷

- Een exploitatiebijdrage aan Almere en Lelystad van € 9,8 miljoen ten behoeve van de stadsdiensten (de bijdrage van het Rijk gaat via de provincie naar de gemeenten; liep voorheen van Rijk naar gemeente) is opgenomen in de begrotingscijfers 2005 en nog niet in gepresenteerde begrotingscijfers 2004⁸
- Lagere baten en lasten ten opzichte van de rekening 2003 (€ 6,0 mln.) vanwege een eenmalige storting in 2003 in een reserve ten behoeve van de 'Waterlandseweg'
- Water: lagere lasten (€ 0,7 mln.) vanwege onder andere decentralisatie onderhoud primaire waterkeringen
- Milieu:
- Zorg, onderwijs en welzijn:
 - Lagere lasten ten opzichte van de rekening 2003 en de begroting 2004 (€ 2,0 ten opzichte van 2003, en € 1 mln. ten opzichte van 2004) vanwege onder andere een eenmalige bijdrage aan de jeugdzorg (oplossen problemen)
 - In 2006 is sprake van een daling van de provinciale inzet van middelen met € 0,8 mln. omdat de huidige door de Staten geaccordeerde afspraken over extra inzet van middelen lopen tot ultimo 2005. Met het Rijk wordt overleg gevoerd over de inzet van middelen vanaf 2006.
- Ruimtelijke planning: lagere lasten ten opzichte van de rekening 2003 en de begroting 2004 (€ 0,7 mln. en € 0,6 mln.) vanwege afronding IOP-Almere
- Algemene dekking: hogere baten ten opzichte van de rekening 2003 en de begrotingen 2004 en 2005, vanwege een hogere MRB-uitkering (structureel) vanaf 2006 en een lagere uitkering (structureel) provinciefonds vanaf 2004

⁷ begroting 2004 wordt nog aangepast (begrotingswijziging)

⁸ begroting 2004 wordt nog aangepast (begrotingswijziging)

a.3.3 Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten zijn inkomsten of uitgaven die aan een bepaald jaar zijn gerelateerd en komen eenmalig voor (structurele baten en lasten komen ieder jaar opnieuw terug). Het is moeilijk de incidentele baten en lasten van de structurele te onderscheiden. De mutaties in het meerjarenkader geven een indicatie voor incidentele baten en lasten.

Hieronder zijn per programma de mutaties in de meerjarenraming weergegeven ten opzichte van 2005, voorzover het bedragen betreft boven € 50.000. Negatieve bedragen (-) leveren begrotingsruimte op.

Saldo baten en lasten (X € 1.000)	Meerjarenraming		
	2006	2007	2008
1. Bestuur			
a. omgevingsplan	-206	-236	-306
b. Europese programma's	-50	-148	-148
	-256	-384	-454
2. Infrastructuur en mobiliteit			
a. instandhouding landwegen	310	500	500
b. instandhouding vaarwegen	202	403	403
c. investeringen landwegen	258	421	844
	770	1.324	1.747
3. Water	0	0	0
4. Milieu			
a. strategische aandachtsgebieden	57	57	57
5. Natuur en landschap	0	0	0
6. Economische ontwikkeling	0	0	0
7. Zorg, onderwijs en welzijn			
a. jeugdzorg	-100	-100	-100
8. Cultuur	0	0	0
9. Wonen	0	0	0
10. Ruimtelijke planning	0	0	0
Subtotaal programma's	471	897	1.250
11. Algemene dekking en onvoorzien			
a. opbrengst motorrijtuigenbelasting	-1.800	-3.700	-5.800
b. uitkering Provinciefonds	-1.400	-3.200	-4.500
c. onvoorziene uitgaven	100	200	300
d. stelpost loon/prijsontwikkeling	1.040	2.140	3.240
e. stelpost toename apparaatskosten	1.143	750	462
Saldo algemene dekking en onvoorzien	-917	-3.810	-6.298
Totaal (- ruimte/ + tekort)	-446	- 2.913	- 5.048

Concluderend kan worden gesteld dat in 2006 € 446.000 extra beschikbaar is ten opzichte van 2005. Een groot deel wordt veroorzaakt door incidentele baten en lasten.

b

Uiteenzetting financiële positie

b.1 Algemeen

De geraamde baten en lasten beïnvloeden de financiële positie van de provincie op de korte en de lange termijn. De financiële positie bestaat uit de bezittingen (activa) en de schulden (passiva) van de provincie. Om inzicht te krijgen in eventuele mogelijkheden of knelpunten - als gevolg van zowel bestaand als nieuw beleid - dienen de consequenties van de geraamde (meerjaren) baten en lasten op de financiële positie van de provincie in beeld te worden gebracht.

Dit hoofdstuk beschrijft eerst de gevolgen (op hoofdlijnen) van het bestaande en het nieuwe beleid die relevant zijn voor 2005. Hierbij wordt ingegaan op de uitgangspunten en uitkomsten van de begrotingsvoorbereiding. Vervolgens wordt meer gedetailleerd ingegaan op een aantal specifieke onderdelen (arbeidsgerelateerde verplichtingen, investeringen, reserves en voorzieningen). De financiële consequenties zijn vertaald in de financiële positie (balans) voor 2005. Ten slotte biedt dit hoofdstuk inzicht in de financiële positie voor 2006 tot en met 2008 (meerjarenperspectief).

b.2 Financiële gevolgen voor 2005 bestaand en nieuw beleid

b.2.1 Uitgangspunten en uitkomsten begrotingsvoorbereiding

In de begroting 2005 zijn de volgende zaken verwerkt:

- De actualisatie van het financiële beleidskader 2005
- De effecten van de junicirculaire
- De uitkomsten van de Algemene Beschouwingen 2005
- Ombuigingen 2005

Recapitulatie begrotingsruimte/ tekort (X € 1.000)	2005	2006	2007	2008
- Actualisatie financieel beleidskader	+ 642	+1.084	+1.903	+4.056
- Effecten juni circulaire	- 1.350	-1.350	-1.350	-
				1.350
- Uitkomsten Algemene beschouwingen (extra lasten)	- 325	- 200	- 200	- 160
- Ombuigingen 2005	+	+1.939	+ 486	+ 458
	1.363			
Totaal	+ 330	+1.473	+ 839	+3.004
- Extra toevoeging post onvoorzien	- 330	- 400	- 700	- 800
Begrotingsruimte (+ ruimte/ - tekort) na bestemming	+ 0	+1.073	+ 139	+2.204

In 2005 wordt € 330.000 extra toegevoegd aan de post onvoorzien (in 2006 € 400.000, in 2007 € 700.000 en in 2008 € 800.000). Recapitulerend is de begrotingsruimte na bestemming voor 2005 nihil.

Financieel beleidskader

Het financiële beleidskader (vastgesteld door PS in mei 2004) is gebruikt als basis voor het opstellen van de begroting. Ten opzichte van het kader is er een aantal afwijkingen (bedragen > € 25.000).

Financieel beleidskader 2005 (X € 1.000)	2005
Begrotingsruimte financieel beleidskader (+ ruimte/ - tekort)	+ 10
- Infrastructuur en mobiliteit (kapitaallasten en GDU-projecten)	-140
- Economische ontwikkeling (uitvoering startersbeleid onjuist in kader)	-75
Hogere lasten/ lagere baten na actualisatie financieel kader	-215
- Milieu (hogere rijksbijdrage 2005 SGB)	+ 57
- Zorg, onderwijs en welzijn (jeugdzorg)	+ 30
- Onvoorzien en algemene dekking (vervallen stelpost personeelsontwikkeling en hogere post onvoorzien)	+ 322
- Hogere opbrengst MRB	+ 500
Hogere baten/ lagere lasten na actualisatie financieel kader	+ 909
Overige mutaties (< € 25.000)	- 62
Begrotingsruimte (+ ruimte/ - tekort) na actualisatie financieel kader	+ 642

Aan de hand van het financiële beleidskader 2005 zijn de begrotingsramingen verder uitgewerkt. Het effect is een ruimte van € 642.000 voor 2005. Opgemerkt dient te worden dat de rentebaten voor 2005 en later – als gevolg van de lage rentestanden – € 500.000 lager geschat zijn dan in het financiële kader. Tegelijkertijd wordt de dotatie aan de reserves met hetzelfde bedrag verlaagd (het saldo na bestemming en de begrotingsruimte veranderen niet).

Junicirculaire

In de junicirculaire is nieuw inzicht gegeven in de provinciefondsuitkering. Vanwege Rijksbezuinigingen zal de uitkering worden verlaagd. Bovendien blijkt de verevening met betrekking tot de invoering van het BTW-compensatiefonds – waardoor niet alle compensabele BTW wordt uitgekeerd – hoger te zijn voor 2005 dan verwacht (blijft 96%).

Juni circulaire (X € 1.000)	2005
Begrotingsruimte (+ ruimte/ - tekort)	+ 642
- Lagere uitkering provinciefonds door Rijksbezuinigingen	- 1.200
- Handhaving verevening BTW in 2005 (blijft 96%)	- 150
Lagere baten	- 1.350
Begrotingsruimte (+ ruimte/ - tekort) na verwerking junicirculaire	- 708

Algemene beschouwingen 2005

Tijdens de Algemene Beschouwingen zijn moties aangenomen met consequenties voor 2005 en de jaren erna (zie ook bijlage 2).

Algemene beschouwingen 2004 (X € 1.000)	2005	2006	2007	2008
- Bestrijding jeugdwerkloosheid	- 50	-	-	-
2. Infrastructuur en mobiliteit Economische ontwikkeling	- 50	-	-	-
- Omniworld (activiteiten op scholen)	- 40	- 40	- 40	-
- Dak- en thuislozenzorg	- 100	-	-	-
- Opvang en begeleiding tienermoeders	- 35	-	-	-
7. Zorg, onderwijs en welzijn	- 175	- 40	- 40	-
- Wetenschappelijke onderzoeksfunctie 'Nieuw Land Erfgoedcentrum'	- 100	- 160	- 160	- 160
8. Cultuur	- 100	- 160	- 160	- 160
Totaal (+ voordeel/ - nadeel)	- 325	- 200	- 200	- 160

Provinciale Staten hebben aangegeven voor 2005 het bedrag van € 325.000 te willen onttrekken aan de Algemene reserve (aanwending deel rekening resultaat 2003), voor 2006 en later diende GS naar een oplossing te zoeken. In de begroting zijn de moties echter volledig in de exploitatie verwerkt. Bovendien is afgesproken de bedrijfsvoeringbudgetten 2004 als kaderstellend te beschouwen (inclusief loon- en prijsstijging) voor 2005 (€ 0,7 mln.) en 2006. Daarnaast wordt het aantal FTE's voor 2005 gehandhaafd op het niveau 2004. De formatie-uitbreidingen die al in

gang waren gezet (2 FTE I&A en 2,2 FTE SPV ten behoeve van de jeugdzorg) worden wel geëffectueerd.

Ombuigingen 2005

Op basis van de negatieve uitkomsten van de junicirculaire is door GS besloten te gaan bezuinigen voor een bedrag van in totaal € 1 mln. Bovendien zijn een aantal andere ontwikkelingen meegenomen.

Ombuigingen 2005 en overige ontwikkelingen (X € 1.000)	2005	2006	2007	2008
- Bestuur (Smartsite reeds begroot bij bedrijfsvoering)	+ 29	+ 29	+ 29	+ 29
- Infrastructuur en mobiliteit (voorziening niet jaarlijks onderhoud wegen)	+ 250	+ 250	+ 250	+ 250
- Water (Legesheffing grondwater, vuurwerk en ontgroningen)	+ 45	+ 90	+ 90	+ 90
- Zorg, onderwijs en welzijn (nota sportbeleid)	- 50	- 50	- 50	- 50
- Cultuur (cofinanciering cultuurconvenant)	- 50	- 50	- 100	- 100
- Algemene dekking en onvoorzien (dividend afvalzorg, en vervallen stelposten vuurwerkbesluit en advies BCF)	+ 235	+ 234	+ 234	+ 234
Programma's	+ 459	+ 503	+ 453	+ 453
- Personeel	- 75	- 75	- 75	- 75
- Huisvesting	+ 500	+ 1.064	-	-
Bedrijfsvoering	+ 425	+ 989	- 75	- 75
- Overige kosten (advieskosten 10% lager)	+ 246	+ 246	+ 246	+ 246
- Storting reserve 1% regeling kunsttoepassing	+ 33	+ 33	+ 33	+ 33
- Onttrekkingen en dotaties reserves (correcties, stads- en dorpsontwikkeling en brandschade NLP en overige)	+ 200	+ 168	- 171	- 199
Overig	+ 479	+ 447	+ 108	+ 80
Totaal (+ voordeel/ - nadeel)	+ 1.363	+ 1.939	+ 486	+ 458

b.2.2 Jaarlijks terugkerende arbeidsgelateerde verplichtingen

Het betreft de kosten waarvoor geen voorziening is genomen, vanwege het gelijkmatige karakter van het uitgavenpatroon. Het betreft hier de interim-regeling, de wachtgeldpremies en het vakantiegeld.

Jaarlijks terugkerende verplichtingen (X € 1.000)	2005
- Interim-regeling	1.094
- Wachtgeldpremies	100
- Vakantiegeld	1.443
Totaal	2.637

b.2.3 Investerings in vaste activa

In de staat van activa bestaan de vermeerderingen uit de investeringen. De verminderingen betreffen de afschrijvingen en de desinvesteringen.

Activa (X € 1.000)	Prognose 2004				Raming 2005		
	Begin-Saldo	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Eind-saldo	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Eind-saldo
Kosten onderzoek en ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Gronden en terreinen	56	8	8	56	-	-	56
Steunpunten	593	290	65	818	-	66	752
Provinciehuis	5.656	2.147	559	7.244	-	839	6.405
<i>Bedrijfsgebouwen</i>	<i>6.249</i>	<i>2.437</i>	<i>624</i>	<i>8.062</i>	<i>PM</i>	<i>905</i>	<i>7.157</i>
Verhardingen	16.153	8.859	4.202	20.810	5.467 ⁹	2.356	23.921
Kunstwerken	905	1.138	1.115	928	PM	45	883
Voorzieningen wegverkeer	1.281	452	223	1.510	PM	76	1.434
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	18.339	10.449	5.540	23.246	5.467	2.477	26.238
Technische installaties, automatisering en meubilair	4.044	2.355	1.884	4.515	1.452	2.066	3.901
Materiële vaste activa	28.688	15.249	8.056	35.881	6.919	5.448	37.352
Verstrekte geldleningen	974	370	115	1.229	43	102	1.170
Aandelen en deelnemingen	946	-	-	946	-	-	946
Bijdragen eigendom derden	330	856	796	390	-	46	344
Leningen en bezittingen	2.250	1.226	911	2.565	43	148	2.460
Financiële vaste activa	2.250	1.226	911	2.565	43	148	2.460
Totaal vaste activa	30.938	16.475	8.967	38.446	6.962	5.596	39.812

Toelichting investeringen in vaste activa:

- In 2004 is gestart met de renovatie van het provinciehuis en de huisvesting van de bureaus Wegen en Vaarwegen in het steunpunt Dronten. De investering 2004 (€ 2,4 mln.) betreft de tijdelijke huisvesting. Voor de overige investeringen (waarover in de komende periode een definitief besluit zal worden genomen) zijn niet in de activastaat geraamd. In de begroting is voorlopig een stelpost opgenomen voor de kapitaallasten uitgaande van een investering van in totaal € 18,4 mln. (in 2005 wordt hoogstwaarschijnlijk 20% geïnvesteerd, in 2006 70% en in 2007 10%)
- De investeringen in grond-, weg- en waterbouwkundige werken (€ 5,5 mln.) zijn conform het Provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (PMIT)
- De investering in technische installaties, automatisering en meubilair heeft voor het grootste deel betrekking op automatisering (€ 1,2 mln.) in relatie tot de renovatie en nieuwbouw

⁹ Het betreft hier het brutoraamkrediet, dat pas achteraf kan worden gespecificeerd in een activacategorie

b.2.4 Mutaties in reserves

De reserves zijn geclusterd naar programma. Een detaillering is opgenomen als bijlage.

Reserves (X € 1.000)	Prognose 2004 (incl. verplichtingen en oormerken)				Raming 2005		
	Begin-Saldo	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Eind-saldo	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Eind-saldo
Algemene reserve	7.863	2.936	2.961	7.838	370	200	8.008
Programma's:							
1. Bestuur	19.140	2.478	5.882	15.736	2.441	188	17.989
3. Water	148	-	-	148	-	-	148
7. Zorg, onderwijs en welzijn	1.411	63	376	1.098	63	220	941
8. Cultuur	213	46	29	230	13	-	243
	20.912	2.587	6.287	17.212	2.517	408	19.321
Algemene dekking & onvoorzien	33.822	3.867	15.427	22.262	3.210	120	25.352
Bedrijfsvoering	1.072	100	964	208	100	8	300
Bestemmingsreserves	55.806	6.554	22.678	39.682	5.827	536	44.973
Totaal reserves	63.669	9.490	25.639	47.520	6.197	736	52.981

Opmerkingen met betrekking tot de mutaties reserves 2005:

- Het saldo mutaties reserves bedraagt in het totaaloverzicht baten en lasten € 4,4 mln. Dit wijkt af van het saldo in de staat van reserves (€ 5,4 mln.) omdat in 2005 de onttrekking aan de voorzieningen 'Jeugdzorg' (€ 907.500), 'Openbaar streekvervoer' (€ 27.100) en 'Waterlandseweg' (€ 101.400) zijn meegenomen
- Algemene reserve: € 370.000 wordt jaarlijks gestort ter dekking van de onttrekking in 2004 ten behoeve van de bodemsanering in Dronten (€ 1,9 mln.), € 200.000 wordt in 2005 onttrokken ter dekking van de moties algemene beschouwingen
- Bestuur: de reserve cofinanciering EU-projecten 2000 – 2006 neemt toe (€ 2,4 mln.) als gevolg van nieuwe projecten waarvoor cofinanciering beschikbaar wordt gesteld
- Welzijn en zorg: van de reserve ten behoeve van ouderenbeleid wordt € 220.000 ingezet voor projecten
- Algemene dekking en onvoorzien:
 - Ontwikkelingsprojecten en strategische projecten: beide verhoogd met een jaarlijkse dotatie (€ 855.000), welke voor 2005 lager is dan in voorgaande jaren vanwege lagere rentebaten
 - Zuiderzeelijn: verhoogd met de jaarlijkse dotatie (€ 1,5 mln.)
- Bedrijfsvoering (frictiekosten): opgehoogd met een jaarlijks vast bedrag (€ 100.000)

b.2.5 Mutaties voorzieningen

De voorzieningen zijn geclusterd naar programma en onderverdeeld in niet jaarlijks onderhoud, toekomstige verplichtingen en gelden van derden. Een detaillering is opgenomen als bijlage. De vermeerderingen gaan via de exploitatie (kosten ten behoeve van het begrotingsjaar), de verminderingen gaan rechtstreeks via de voorzieningen¹⁰ (de kosten zijn al gerealiseerd op het moment dat de voorziening wordt getroffen).

Voorzieningen (X € 1.000)	Prognose 2004 (inclusief verplichtingen en geoormerkte bedragen)				Raming 2005		
	Begin-Saldo	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Eind-saldo	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Eind-saldo
2. Infrastructuur en mobiliteit	5.304	5.030	8.303	2.031	5.044	5.841	1.234
4. Milieu	65	19	-	84	-	21	63
	5.369	5.049	8.303	2.115	5.044	5.862	1.297
Bedrijfsvoering	860	166	117	909	234	-	1.143
Niet jaarlijks onderhoud	6.229	5.215	8.420	3.024	5.278	5.862	2.440
2. Infrastructuur en mobiliteit	7.537	120	1.192	6.465	-	129	6.336
3. Water	559	65	-	624	79	-	703
4. Milieu	1.773	280	1.685	368	428	-	796
5. Natuur & Landschap	548	-	304	244	-	-	244
7. Zorg, onderwijs en welzijn	2.748	-	1.591	1.157	-	908	249
	13.165	465	4.772	8.858	507	1.037	8.328
Algemene dekking & onvoorzien	1.057	253	1.300	10	-	-	10
Bedrijfsvoering	1.443	79	22	1.500	79	-	1.579
Toekomstige verplichtingen	15.665	797	6.094	10.368	586	1.037	9.917
1. Bestuur	853	125	-	978	75	-	1.053
2. Infrastructuur en mobiliteit	608	12	49	571	42	-	613
4. Milieu	429	-	36	393	97	-	490
	1.890	137	85	1.942	214	-	2.156
Gelden van derden	1.890	137	85	1.942	214	-	2.156
Totaal voorzieningen	23.784	6.149	14.599	15.334	6.078	6.899	14.513

Opmerkingen voorzieningen:

- De mutaties in de voorziening met betrekking tot het programma infrastructuur en mobiliteit (+ € 5,0 mln. en -5,8 mln.) hebben betrekking op het niet jaarlijks onderhoud wegen en vaarwegen (zie PMIT en onderhoud kapitaal goederen)
- In 2005 zullen ten behoeve van infrastructuur en mobiliteit ten laste van de voorziening Waterlandseweg (€ 101.400) en 'Openbaar streekvervoer' (€ 27.100) en ten behoeve van zorg, onderwijs en welzijn ten laste van de voorziening jeugdzorg (€ 907.500) onttrekkingen worden gedaan, waarvan de kosten via de exploitatie worden verrekend
- De voorziening voor de bodemsanering zal – conform planning – met € 428.000 worden opgehoogd ten laste van de exploitatie

¹⁰ Een uitzondering vormen in 2005 de voorzieningen jeugdhulpverlening, Waterlandse weg en openbaar streekvervoer, omdat de kosten uit verschillende posten bestaan die moeilijk splitsbaar zijn

b.3 Meerjarenraming 2006 - 2008

b.3.1 Vaste activa 2005 - 2008

Activa (X € 1.000)	Raming saldi 31 december			
	2005	2006	2007	2008
Kosten onderzoek en ontwikkeling	-	-	-	-
Immateriële vaste activa	-	-	-	-
Gronden en terreinen	56	56	56	56
Steunpunten	752	686	619	545
Provinciehuis	6.405	5.494	4.422	4.122
<i>Bedrijfsgebouwen</i>	7.157	6.180	5.041	4.667
Verhardingen	23.921	25.033	26.622	28.134
Kunstwerken	883	834	783	728
Voorzieningen wegverkeer	1.434	1.353	1.287	1.217
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	26.238	27.220	28.692	30.079
Technische installaties, automatisering en meubilair	3.901	3.910	4.067	3.900
Materiële vaste activa	37.352	37.366	37.856	38.702
Verstrekte geldleningen	1.170	981	884	831
Aandelen en deelnemingen	946	946	946	946
Bijdragen eigendom derden	344	295	242	189
Leningen en bezittingen	2.460	2.222	2.072	1.966
Financiële vaste activa	2.460	2.222	2.072	1.966
Totaal vaste activa	39.812	39.588	39.928	40.668

Opmerkingen met betrekking tot de standen van de activa 2005 tot en met 2008:

- De overige investeringen zijn niet in de activastaat geraamd. Het betreft hier een investering in de renovatie van het provinciehuis van in totaal € 18,4 mln. (in 2005 20%, in 2006 70% en in 2007 10%), waardoor de activa indien de investering door gaat hoger zullen zijn

b.3.2 Reserves 2005 - 2008

Reserves (X € 1.000)	Raming saldi 31 december			
	2005	2006	2007	2008
Algemene reserve	8.008	8.218	8.588	8.958
Programma's:				
1. Bestuur	17.989	20.296	22.666	25.136
3. Water	148	148	148	148
7. Zorg, onderwijs en welzijn	941	784	628	672
8. Cultuur	243	257	270	283
	19.321	21.485	23.712	26.239
Algemene dekking & onvoorzien	25.352	28.443	33.133	37.823
Bedrijfsvoering	300	400	500	600
Bestemmingsreserves	44.973	50.328	57.345	64.662
Totaal reserves	52.981	58.546	65.933	73.620

Opmerkingen met betrekking tot de standen van de reserves 2005 tot en met 2008:

- Onttrekkingen als gevolg van nieuwe projecten zijn niet opgenomen
- Bestuur: de reserve cofinanciering EU-projecten 2000 – 2006 neemt in 2005 en 2006 jaarlijks toe (€ 2,4 mln.) als gevolg van nieuwe projecten waarvoor cofinanciering beschikbaar wordt gesteld. Daarna (in 2007 en 2008) is de verwachting dat het programma 2007 – 2013 gaat starten, waarvoor jaarlijks € 2,5 mln. wordt gereserveerd
- Algemene dekking en onvoorzien: de reserve Zuiderzeelijn wordt vanaf 2007 met € 3,1 mln. verhoogd

b.3.3 Voorzieningen 2005 - 2008

Voorzieningen (X € 1.000)	Raming saldi 31 december			
	2005	2006	2007	2008
2. Infrastructuur en mobiliteit	1.234	561	280	109
4. Milieu	63	42	22	0
	1.297	603	302	109
Bedrijfsvoering	1.143	1.378	1.612	1.846
Niet jaarlijks onderhoud	2.440	1.981	1.914	1.955
2. Infrastructuur en mobiliteit	6.336	6.441	6.403	6.520
3. Water	703	781	860	939
4. Milieu	796	1.226	1.654	2.082
5. Natuur & Landschap	244	244	244	244
7. Zorg, onderwijs en welzijn	249	280	427	573
	8.328	8.972	9.588	10.358
Algemene dekking & onvoorzien	10	10	10	10
Bedrijfsvoering	1.579	1.659	1.738	1.817
Toekomstige verplichtingen	9.917	10.641	11.336	12.185
1. Bestuur	1.053	1.128	1.203	1.278
2. Infrastructuur en mobiliteit	613	655	697	2.339
4. Milieu	490	588	685	782
	2.156	2.371	2.585	4.399
Gelden van derden	2.156	2.371	2.585	4.399
Totaal voorzieningen	14.513	14.993	15.835	18.539

Opmerkingen met betrekking tot de standen van de voorzieningen 2005 tot en met 2008:

- Onttrekkingen als gevolg van nieuwe projecten zijn niet opgenomen
- In 2008 zal een deel van de GDU middelen in de GDU-voorziening worden gestort (dit kan in het kader van GDU+) ten behoeve van een toekomstig te realiseren 'groot' infrastructureel project

Bijlagen

Bijlage 1 Onderverdeling programma's in producten

Programma		Onderdeel (autorisatieniveau PS)		Product (autorisatieniveau GS)		Portefeuille houder
1	Bestuur	1	Bestuur	1.1.1	Provinciale Staten	Jager
				1.1.2	Gedeputeerde Staten	Jager
				1.1.3	Kabinetszaken	Jager
				1.1.4	Financieel toezicht gemeenten	Dijksma
				1.1.5	Rechtsbescherming burgers	Jager
				1.1.6	Bevordering in- en externe communicatie	Jager
				1.1.7	Bevordering bestuurlijke organisatie en - samenwerking	Jager
				1.1.8	Continuering en stimulering vriendschapsrelatie Dmitrov-Flevoland	Jager
				1.1.9	Toezicht en reglementering waterschappen	Bouwmeester den Broeder
				1.1.10	Toezicht nutsbedrijven	Greiner
2	Infrastructuur en mobiliteit	2	Openbare orde en veiligheid	1.2.1	Bevordering en afstemming Openbare orde en veiligheid	Jager
				1.3.1	Uitvoering Europese programma's	Dijksma
				1.4.1	Actualisering en programmering omgevingsbeleid	Greiner
		1	Mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaarvervoer	2.1.1	Regulering mobiliteit	De Raad
				2.1.2	Verbetering verkeersveiligheid	
				2.1.3	Regulering en stimulering openbaar vervoer	
				2.2.1	Instandhouding provinciale landwegen	
3	Water	2	Wegen en vaarwegen	2.2.2	Instandhouding provinciale vaarwegen	De Raad
				2.2.3	Investerings provinciale landwegen	
				2.2.4	Investerings provinciale vaarwegen	
4	Milieu	1	Algemeen waterbeleid	3.1.1	Verbetering watersystemen	Bouwmeester den Broeder
				3.2.1	Bescherming tegen overstromingen	
				3.3.1	Beheer grondwater	
5	Natuur en landschap	1	Omgevingskwaliteit	4.1.1	Verbetering omgevingskwaliteit	Bouwmeester den Broeder
				4.2.1	Bevordering duurzame (milieu)projecten	
				4.3.1	Versterking strategische aandachtsgebieden	
6	Economische ontwikkeling	1	Strategische aandachtsgebieden	5.1.1	Ontwikkeling en uitvoering natuur en landschapsbeleid	De Raad
				6.1.1	Voorwaardenscheppend beleid	Greiner
				6.1.2	Technologie, Innovatie en Clusters	
7	Zorg, onderwijs en welzijn	1	Werken en Ondernemen	6.1.3	Arbeidsmarkt en Starters	
				6.1.4	Acquisitie, economische gebiedspromotie en handelsbevordering	
				6.2.1	Ontwikkelen toeristische- en recreatiefaciliteiten	Greiner
8	Landbouw en visserij	2	Toerisme en recreatie	6.3.1	Bevordering landbouw en behartiging visserij- aangelegenheden	De Raad
				7.1.1	Bevordering kwaliteit van de zorg	Bos
				7.1.2	Uitvoering wet op de jeugdzorg	
9	Cultuur	1	Zorg	7.2.1	Bevordering kwaliteit educatie	
				7.3.1	Bevordering sportdeelname	Bouwmeester den Broeder
				7.3.2	Bevordering sociale kwaliteit	
10	Wonen	2	Onderwijs	8.1.1	Beschermen en ontwikkelen cultureel erfgoed	Bouwmeester den Broeder
				8.2.1	Bevorderen kunsttuitingen	
				8.3.1	Instandhouden regionale nieuwsvoorziening	
11	Ruimtelijke planning	3	Welzijn	8.4.1	Versterken bibliotheekstelsel	Bos
				9.1.1	Woonbeleid en integrale stedelijke vernieuwing	
				10.1.1	Ontwikkelen ruimtelijk beleid	
12	Cultuur	4	Bibliotheken	10.1.1	Ontwikkelen ruimtelijk beleid	Greiner (muv IOP-)

			10.1. 2	Bevordering doorwerking beleid in gemeentelijke plannen	Almere)
--	--	--	------------	---	---------

Programma		Onderdeel (autorisatieniveau PS)		Product (autorisatieniveau GS)		Portefeuillehouder
10	Ruimtelijke planning			10.1.1	Ontwikkelen ruimtelijk beleid	Greiner (muv IOP-Almere)
				10.1.2	Bevordering doorwerking beleid in gemeentelijke plannen	
11	Algemene dekking en onvoorzien	1	Algemene dekking	11.1.1	Rente	Dijksma
				11.1.2	Algemene dekkingsmiddelen	
				11.1.3	Dividend	
		2	Onvoorzien	11.2.1	Onvoorzien/stelposten	
		3	Reserves	11.3.1	Mutaties reserves	

IOP-Almere: Bouwmeester den Broeder

Paragraaf		Onderdeel (autorisatieniveau GS)		Concernproduct (autorisatieniveau GS)		Portefeuillehouder
E	Bedrijfsvoering	1	Personeel en organisatie	E.1.1	Personeel	Dijksma
				E.1.2	Organisatie/Formatie	
		2	Facilitaire zaken	E.2.1	Beheer en onderhoud gebouw(-en) (en inventaris)	Bos
				E.2.2	Interne diensten	
				E.2.3	Ontwikkelen ruimtelijke informatievoorziening	Greiner
		3	Bestuursondersteuning, advies en communicatie	E3.1	Bestuurlijk juridische controlling	Jager
		4	Financiën	E.4.1	Financiële sturing	Dijksma
				E.4.2	Financiële beheersing en verantwoording	
		5	Informatisering en automatisering	E.5.1	Informatietechnologie	
				E.5.2	Documentaire informatievoorziening	

Bijlage 2 Moties (aanvaard) algemene beschouwingen 2004

Nr	Inhoud	Partij	Status	Reeds uitgevoerde acties en/ of verweking in de planning 2004/ 2005
D	Teelt van koolzaad voor biobrandstof: onderzoeken welke percelen geschikt zijn voor teelt van koolzaad; deze vast te leggen voor teelt van winterkoolzaad en te starten met pilotproject A6/A27 OLIE-fanten in het geel	Christen Unie	Gewijzigd Aanvaard	- brief verzonden (door GS) naar de gemeenten in Flevoland of zij grond beschikbaar hebben - Twee gemeenten hebben gereageerd en aangegeven geen grond beschikbaar te hebben - De overige gemeenten worden actief benaderd om alsnog te reageren - GS maakt een kort overzicht op met de stand van zaken t.a.v. de inventarisatie van percelen die geschikt zijn in de provincie medio september
F	Vitale plattelandontwikkeling: bij beleidsontwikkeling uitgaan van transformatiebeleid; nadrukkelijke afweging en integratie relaties tussen stad en platteland; versterking en verdere uitbouw van instrument integrale gebiedsgerichte aanpak en deze koerswijziging tot uitdrukking te brengen	PvdA	Gewijzigd Aanvaard	- Ter voorbereiding op het OPF2 wordt de visie plattelandontwikkeling opgesteld waarin genoemde aspecten aan de orde komen. In de hoofdlijnennota OPF2 die in september 2004 aan GS wordt aangeboden zal dit terug te vinden zijn.
H	Openbaar vervoer: inhoudelijke, brede discussie te voeren over toekomstige Openbaar vervoervoorziening in Flevoland	PvdA	Gewijzigd Aanvaard	- De afdeling Wegen, Verkeer en Vervoer stelt een plan van aanpak op voor een nieuwe ontwikkelingsvisie (doorkijk naar het Openbaar Vervoer voor de komende 10 jaar) - Het plan van aanpak zal in januari 2005 aan GS worden aangeboden
I	Jongeren en sport: vooruitlopend op uitkomsten Sportnota voor periode van 3 jaar jaarlijks € 40.000 beschikbaar te stellen voor Omniworld en in de dekking voor 2005 te voorzien vanuit algemene reserve	PvdA	Aanvaard	Verwerkt in de begroting
J	Dak- en thuislozen: overzicht maken van uitvoerende instellingen en € 100.000 reserveren voor project dak- en thuislozenzorg vanuit algemene reserve	PvdA	Aanvaard	Verwerkt in de begroting
K	Wetenschappelijke onderzoeksfunctie Nieuw Land Erfgoedcentrum: € 160.000 ter beschikking stellen ten laste van algemene reserve om relaties met academische wereld vanuit NLE te completeren en voorstel te ontwikkelen waarin invulling wordt gegeven aan wetenschappelijk onderzoek vanuit Erfgoedcentrum	PvdA/ VVD	Gewijzigd Aanvaard	Verwerkt in de begroting
S	Personeelsbestand en apparaatskosten: totaalbedrag 2004 bedrijfsvoeringsbudgetten als kaderstellend beschouwen en alleen ophogen met gangbare inflatiepercentage; aantal fte's bevroren, en actieplan opstellen aantal extern uitbestede uren terug te dringen en bespreking in Commissie Bestuur van september	VVD/ CDA	Aanvaard	Verwerkt in de begroting
T	Palingstand: paling opnemen in provinciale lijst aandachtsoorten Flora- en Faunawet en bij regering en EP aandringen op beschermende maatregelen	D66	Gewijzigd Aanvaard	- brief verzonden (GS) naar de minister van LNV; waarop een reactie is ontvangen. In de brief geeft de minister aan bij het EP aan te dringen op beschermende maatregelen. De reactie is uitgereikt aan de Statenleden. De paling valt niet onder

				de Flora- en Faunawet. Melding hiervan heeft plaatsgevonden richting Statenleden.
U	Jeugdzorg: onderzoeken in hoeverre systematische introductie van Eigen Kracht Conferenties in jeugdzorgketen een effectieve methode is om vraag en aanbod in jeugdzorg beter af te stemmen	D66	Aanvaard	- Het onderzoek 'Eigen Kracht conferenties in Flevoland is opgenomen in het ontwerp beleidskader Jeugdzorg 2005-2008 en het uitvoeringsprogramma 2005. Beide stukken zijn door GS vastgesteld (20 juli 2004) - In afwachting van vaststelling door PS van het ontwerp beleidskader en uitvoeringprogramma (december 2004), zal het onderzoek in 2005 plaatsvinden. Dit betekent ook dat indien de conferenties zinvol blijken te zijn voor toepassing in Flevoland in 2005 gestart kan worden met de conferenties
V	Jeugdwerkloosheid: in begroting post bestrijding jeugdwerkloosheid opnemen en daarvoor € 50.000 te bestemmen en hiermee projecten te initiëren	CDA	Gewijzigd Aanvaard	Verwerkt in de begroting
W	Tienermoeders: bevorderen dat project 'Zij aan zij' blijft bestaan en uitgebreid kan worden en daarvoor middelen op te nemen ter hoogte van € 35.000	CDA	Gewijzigd Aanvaard	Verwerkt in de begroting

Bijlage 3 Reserves

	2004				2005				2006				2007				2008			
	Begin-saldo	Vermeerderingen	Verminderingen	Eind-saldo	Vermeerderingen	Verminderingen	Eind-saldo	Vermeerderingen	Verminderingen	Eind-saldo	Vermeerderingen	Verminderingen	Eind-saldo	Vermeerderingen	Verminderingen	Eind-saldo	Vermeerderingen	Verminderingen	Eind-saldo	
Algemene reserve	7.863	2.936	2.961	7.838	370	200	8.008	370	160	8.218	370	100	8.588	370	370	8.958	370	-	8.958	
Totaal algemene reserve	7.863	2.936	2.961	7.838	370	200	8.008	370	160	8.218	370	100	8.588	370	370	8.958	370	-	8.958	

1. Bestuur	Cofinanciering EU-projecten 94-99	4.767	1	4.768	-	-	36	16.219	2.441	-	30	18.629	-	-	30	18.599	-	-	18.569
	Cofinanciering EU-projecten 00-06	12.350	2.477	1.013	13.814	-	-	-	-	2.441	-	-	-	2.500	-	2.500	2.500	-	5.000
	Cofinanciering EU-projecten 07-13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.567
	Rentebaten EPD-I	1.668	-	102	1.567	-	152	203	-	-	-	103	100	-	100	0	-	-	0
	Technische bijstand Europa	355	-	-	355	2.441	188	17.989	2.441	133	20.296	2.500	130	22.666	2.500	30	25.136	-	-
3. Water	Waterbeheer	148	-	-	148	-	-	148	-	-	-	-	-	-	-	148	-	-	148
	Projecten ouderenbeleid	1.014	-	336	679	-	220	459	-	-	220	239	-	-	220	19	-	19	0
7. Welzijn en zorg	Sportaccommodaties c.a.	186	63	40	209	63	-	272	63	-	335	398	63	-	398	461	63	-	461
	Stads- en dorpsvernieuwing	211	-	-	211	63	220	941	63	220	784	63	220	628	63	19	63	19	672
	Grootschalige kunstprojecten	73	-	-	73	-	-	73	-	-	-	-	-	-	-	73	-	-	73
	1% regeling kunsttoepassing	23	33	-	56	-	-	56	-	-	-	-	-	-	-	56	-	-	56
	Monumentenzorg	117	13	29	101	13	-	114	13	-	127	13	-	141	13	-	13	-	154
8. Cultuur	Ontwikkelingsprojecten	213	46	29	237	13	-	244	13	-	-	257	13	-	270	283	13	-	283
	Strategische projecten	9.942	1.217	4.250	6.908	855	-	7.763	855	-	8.618	855	-	9.473	855	-	855	-	10.328
	Co-financiering Zuiderzeelijn	12.380	1.150	11.116	2.414	855	-	3.269	855	-	4.124	855	-	4.979	855	-	3.100	120	5.834
	Ontwikkelingsprojecten	11.500	1.500	60	12.940	1.500	120	14.320	1.500	120	15.700	3.100	120	18.680	3.100	120	4.810	120	21.660
	Co-financiering Zuiderzeelijn	33.822	3.867	15.427	22.263	3.210	120	25.353	3.210	120	28.443	4.810	120	33.133	4.810	120	4.810	120	37.823
Bedrijf/svoering	Personele frictiekosten	1.072	100	964	209	100	8	300	100	-	400	-	-	100	-	500	100	-	600
	Totaal bestemmingsreserves	55.807	6.555	22.677	39.684	5.827	536	44.975	5.827	473	50.329	7.486	470	57.345	7.486	169	7.486	169	64.662

Bijlage 4 Voorzieningen

	2004			2005			2006			2007			2008		
	Begin-saldo	Vermeer-deringen	Verminder-deringen	Vermeer-deringen	Verminder-deringen	Eind-saldo	Vermeer-deringen	Verminder-deringen	Eind-saldo	Vermeer-deringen	Verminder-deringen	Eind-saldo	Vermeer-deringen	Verminder-deringen	Eind-saldo
2. <i>Infrastructuur & mobiliteit</i>	4.062	4.209	6.652	1.619			4.216	5.190	645	4.720	5.000	106-	4.720	4.950	336-
	1.242	821	1.651	412			827	651	589	1.230	1.231	387	1.230	1.172	445
	5.304	5.030	8.303	2.031			5.044	5.841	1.234	5.951	6.231	280	5.951	6.122	109
4. <i>Milieu</i>	65	19	-	83			-	21	42	-	21	22	-	22	0
Bedrijfsvoering	860	167	117	910			234	-	1.378	234	-	1.612	234	-	1.847
Totaal niet jaarlijks onderhoud	6.229	5.215	8.420	3.024			5.278	5.862	2.441	5.782	6.241	1.981	6.185	6.143	1.956
2. <i>Infrastructuur & mobiliteit</i>	6.327	-	-	6.327			-	101	6.124	-	101	6.022	-	101	5.921
	160	120	160	120			120	-	120	-	-	120	-	-	120
	1.050	-	1.032	18			-	27	9-	64	101	260	218	-	478
	7.537	120	1.192	6.465			206	101	6.441	64	101	6.403	218	101	6.520
3. <i>Water</i>	559	65	-	624			79	-	781	79	-	860	79	-	939
4. <i>Milieu</i>	-	280	-	280			428	-	1.137	428	-	1.565	428	-	1.994
	89	-	-	89			-	-	89	-	-	89	-	-	89
	375	-	375	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1.310	-	1.310	-			-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1.773	280	1.685	369			428	-	1.226	428	-	1.654	428	-	2.082
5. <i>Natuur & landschap</i>	548	-	304	244			-	-	244	-	-	244	-	-	244
7. <i>Welzijn en zorg</i>	2.748	-	1.591	1.156			31	-	280	147	-	427	147	-	573
Algemene dekking & onvoorzien	1.057	253	1.300	10			-	-	10	-	-	10	-	-	10
Risico kapitaalverstrekingen	1.241	79	22	1.298			79	-	1.456	79	-	1.536	79	-	1.615
Pensioen/uitkeringen GS	202	-	-	202			-	-	202	-	-	202	-	-	202
VUT-aanspraken Nieuw Land	1.443	79	22	1.500			79	-	1.659	79	-	1.738	79	-	1.817
Bedrijfsvoering															
Totaal toekomstige verplichtingen	15.666	797	6.094	10.369			586	1.036	9.919	823	101	11.336	951	101	12.186
1. <i>Bestuur</i>	853	125	-	978			75	-	1.128	75	-	1.203	75	-	1.278
Rentebaten EPD-II	608	12	49	571			42	-	655	42	-	697	1.642	-	2.339
2. <i>Infrastructuur & mobiliteit</i>	141	-	15	126			97	-	320	97	-	417	97	-	514
4. <i>Milieu</i>	288	-	21	267			-	-	267	-	-	267	-	-	267
	429	-	36	394			97	-	588	97	-	685	97	-	782
Gelden van derden	1.890	137	85	1.943			214	-	2.371	214	-	2.585	1.814	-	4.399
Totaal voorzieningen	23.785	6.150	14.598	15.336			6.819	6.343	14.392	7.196	6.353	15.335	8.950	6.245	18.541
Totaal reserves en voorzieningen	87.454	15.841	40.236	62.859			13.015	6.975	73.540	15.052	6.823	81.768	16.806	6.413	92.161